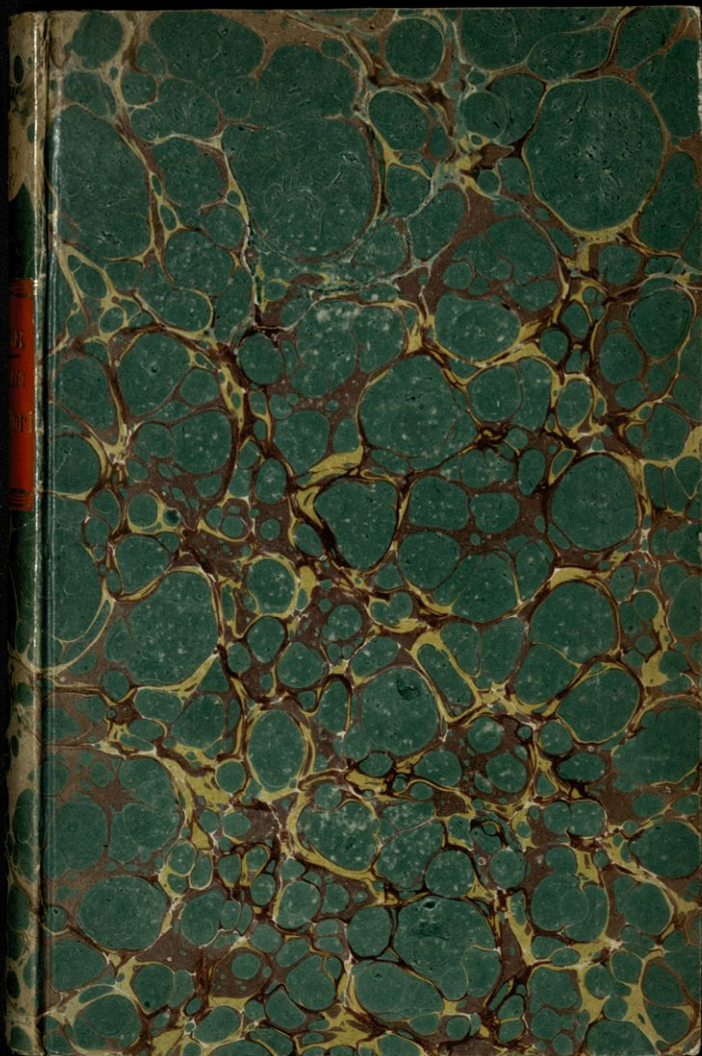

22906 II. C. c 2

22906 II.
C.22906
c.2

DOMAČI

O GOVORI

PO

prazniških evangeliih

ZA

verne ljudi na deželi.

Spisal

Fil. Jak. Kaffol,

samostalni Kaplan v Bajtuji pri Vipavi.

V LJUBLJANI.

Natisnil in založil **Jož. Rud. Milic.**

1856.

060000

DOMAČI OGOVORI

PO

PRAZNIŠKIH EVANGELIJIH

za

verne ljudi na deželi.

Spisal

FIL. JAK. KAFFOL,

samostalni Kaplan v Bajtuji pri Vipavi.

V LJUBLJANI.

Natisnil in založil *Jož. Rud. Milic.*

1856.

Imprimatur.

Augustinus Codelli, m. p.

Praepos. et Vicar. Gen.

030035319

Službo nastopiven ogovor.

Od braternega podučenja in posvarjenja.

„Beseda Kristusova naj prebiva obilno med vami z vso modrostjo; učite in opominjajte se med seboj s psalmi, s hvalnimi in duhovnimi pesmimi.“ Sveti Pavl do Kološanov III. 16.

Božje slave uneti apostel sveti Pavl je po svojem poklicu v oznanjenje Jezusovega nauka neutrudeno edino izveličansko vero po svetu ljudem razglasoval, noč in dan si miru ni dal za božje kraljestvo delati. Kolikanj je on za pokristjanjenje vernih narodov storil, nam očitno sveto apostolsko djanje razlaga, in njegovi sveti listi, ki jih je mnogoterim skerbno pisal, jasno povedo. Med drugimi listi svetega Pavla jaz dans unega opomnim, kojega je na Kološane na jutrovim pisal. On scer pri njih pridgal ni, pa je veselo praviti slišal, kako radi so Kološani sveto keršansko vero sprejeli; — zvedel je pa tudi, da so v nevarnosti od krivih učencikov in slabih tovaršev zapeljani biti. Ker jih sam obiskati ni vtegnil, jim pa priserčno pismo piše, ter ga po svojem prijatlu in sodelovcu v Gospodovem vinogradu — Tihiku — jim pošlje. V tem pismu sveti Pavl Kološane med drugim opominja, da naj se zvestó svetega evangelja deržé in eden drugega k lepemu pobožnemu življenju budé, ker jim reče: *„Beseda Kristusova naj prebiva obilno med vami z vso modrostjo; učite in opominjajte se med seboj.“*

Kakor sveti Pavl skerbijo tudi naš vikši pastir — Goriški nadškof — za vso sebi izročeno čedo, in neutrudeno za dušni blagor svojih kristjanov delajo. Pred malimi dnevi ste vi d. p. domačega kaplana iz svoje

srede zgubili; previdnost božja ga je drugam poklicala. Naš milostljivi nadškof so z veseljem slišali, kako radi ste ga imeli, kako zvestó ste ga poslušali, kako lepó ste po svetih naukih, ki ste jih iz njegovih ust slišali, živeli in še živite; — pa Oni tudi dobró vedó, da kmalo bi Satan ljulko med pšenico nasijal, ako bi vi čuvaja ne imeli, in da bi lahko od slabih tovaršev zapeljani bili. Ker miloskerbni nadškof ne vtegnejo sami vas obiskati in vam pridgati, so pa mene slabega služabnika — kakor svoje živo pismo — k vam poslali, po katerem želijo, vas vedno k lepemu življenju, ki je po svetim evangelju, spodbadati in vam sporočijo s svetim Pavlam, rekoč: „*Beseda Kristusova naj prebiva obilno med vami z vso modrostjo; učite in opominjajte se med seboj.*“

S temi besedami stopim tedaj dans pervikrat med vas in ker v njih najdem dolžnost bratrnega podučenja in posvarjenja obširno zapopadeno, hočem vam prvo pridigo ravno od te *važne dolžnosti bratrnega podučenja in posvarjenja izustiti.*

Sedmerodarni sveti Duh! ki si me — nevredno posodo — v Kristusovega mašnika posvetil in v oznanovavca svetega evangelja izvolil, pridi, moje serce s pravo božjo ljubeznijo presuni, in mojemu jeziku sveto zgovornost blagodari, naj bi jaz v svojem sercu milemu Jezusu snažno in pobožno prebivališče vselej hranil, s svojim jezikom pa ga po vrednosti povsod serčno označeval. — Angeli nebeški! ki ste od Boga varhi te duhovnije postavljeni; in ti sv. I... kteremu v čast je ta cerkev vsred te poštene srenje posvečena; in ti prečista Devica Maria, ki te vsi katoličani svojo milostljivo mater imamo; Vam se ponižno priklonem, ter vas lepo zaprosim vaše pripomoči, naj bi jaz visoke dolžnosti tukej na tanko spolniti, ter svojo in drugih duše nebesam pridobiti zamogel. — Vi pa predragi kristjani, za katerih duše bom jaz sodniku enkrat račun dati mogel, bodite mi pokorne ovce, pustite se po pravi paši voditi, in poslušajte me vselej pazno. Začnem.

Braterno podučenje in posvarjenje obstoji v tem, da mi, bodimo si kakoršnega stanu koli, svojega bližnega, kadar ga v svetih izveličavnih resnicah nevednega vidimo, po svoji zmožnosti in po lepi priložnosti radi v potrebnih naukih prav prijazno podučimo, in pa, kadar ga nekeršansko živeti zapazimo, de ga ljubeznjivo opominjamo, ter ga serčno okregamo, kadar ga nove hudobije snovati slišimo, in ostro mu s pravico božjo požugamo, kadar ga v malopridnem delu zasačimo. — Ta dolžnost braternega podučanja in posvarjenja je tako važna, da nihče med kristjani se nji odtegniti ne smé, kateri se noče pred večnim sodnikom težkega odgovora krivega storiti. To bom spričal, in rečem:

I. Dolžnost braternega podučanja in posvarjenja je nam sam Jezus naložil.

Kadar je bila po prvem zvirnem grehu človeška pamet otemnela in popačena volja k slabemu se nagnila, so Adamovi otroci, ki so na duši po božji podobi vstvarjeni, v poznanju pravega Boga tako hirati začeli, da so se od žive resnice zmerej bolj oddaljili in pravi namen svojega vstvarjenja pozabovali. Žalostno je bilo viditi, kako so razni narodi po duhovni temi tavalili in z gerdimi pregrehami se sramotili. Milim nebesam so se človeški otroci usmilili, in Jezus Kristus je po večnih sklepih Boga Očeta na zemljo doli stopil, vesolnemu svetu vgasnjeno luč božjega spoznanja spet prižgat, grešnega življenja ljudi rešit in pravo službo božjo med narodi vpeljat. To je on v tri in tridesetih letih svojega življenja na svetu doglal. Povsod je učil, človeško pamet jasnili, svete nauke razkladal, greh zatiral, grešnike svaril in k poboljšanju milo napeljeval.

Kar je on neutrudeno delal, je tudi vsem svojim nasledovavcom skerbno priporočeval. Postavil je učnike, katerim je pri svojem odhodu is tega sveta serčno naročil sveti evangelj vsem stvarjem oznanovati; postavil je opominjevalce, katerim je zavkazal, grešnike svariti in k svetemu življenju vse ljudi buditi. Ali kakor je tem po odločenem duhovnem stanu tako opravilo naročil, je pa

tudi vsem svojim naslednikom, ki se kristjani imenujejo, visoko dolžnost bratrnega podučnja in posvarjenja naložil, ker je rekel: „*Ako greši zoper tebe tvoj brat, pojdi in posvari ga med seboj in med njim samim. Ako te posluša, si pridobil svojega brata.*“ *Mat. 18, 15.* Od te dolžnosti, katero je Jezus s temi besedami vsem prav zastopno razglasil, je že v starem zakonu Gospod Bog po modrem Sirahu govoril, kjer beremo: „*Ne boj se svojega bližnega po njegovem padu posvariti,*“ *Sir. 4, 27.* in se učimo, da „*Bog je vsakimu zapovedal za bližnega skrbeti.*“ *Sir. 17, 12.* Od te nam po Jezusu naložene dolžnosti govori tudi apostel sveti Pavl, ker piše: „*Prosimo vas, posvarite té, ki gerdo šivijo.*“ *I. Tes. 5, 14.* Od te visoke dolžnosti govorijo tudi vsi cerkveni učeniki. In med drugimi sveti Krizostom milo čez zanemaro te dolžnosti toži, rekoč: vidimo svoje brate v hudičeve kremplje padati, in jih še ne oговорimo.

Ako vse to presodimo, kdo med kristjani se bo od dolžnosti bratrnega podučnja in posvarjenja prostega mislil? kdo se bo z neslanimi besedami izgovarjal, rekoč: kaj je meni za druge mar, vsak bo za sebe odgovor dajal? In če še prav pomislimo, kaj pomeni: svojega brata pridobiti in njegovo dušo nebesam prikupiti, zdi se mi, da kristjanstvu se mora odpovedati, kdor to dolžnost zanemarja. — In vendar se med današnjimi kristjani taki najdejo, kateri na to Jezusovo zapoved nič kaj ne porajajo; marveč svoje zagrešene brate brez vsega posvarjenja po žalostni poti pregreh dirjati pusté. Takih vest nič ne peče, kadar vidijo duše svojih bratov v hudičeve kremplje padati. Oh nezvestneži! ali ne veste, kaj ena človeška duša velja? ali ste pozabili, kolikanj rešne kervi je mili Jezus za človeško dušo prelil?

Tako pač svetniki niso ravnali. Beremo od svete Katarine Serafinske, da je rekla, da ona bi rada na peklenške vrata stopila in vedno ondi ostala, ko bi braniti zamogla, da bi nobena duša nikdar v pekel ne šla. Beremo od svetega Ignacija Lojoljana, da je rekel, da on raji, kakor v nebesa gre, na zemlji ostane, če zamore

bližnemu v nebesa pomagati. Ti svetnik je tudi nekega terdovratnega grešnika večkrat svaril, da naj hudo priložnost opusti. Neki dan se ta grešnik spet v navadno priložnost napravi. Sveti Ignaci to zve, in ga gre na pot čakati. Po zimi je bilo in svetnik se do gerla v merzlo vodo potopi. Ko hudobnik memo gre, začne Ignaci nad njim vpiti, rekoč: „Kam greš? Le pojdi, pa božja roka je nad teboj! Jaz bom tukej v terpljenju zavoljo tvoje duše, da se spreoberneš, in pogubljen ne bodeš.“ Grešnik se je tega govorjenja prestrašil, se vernil, hudo priložnost opustil, ter se poboljšal. Kje se pa današnje dni taki goreči opominjavci najdejo? Jaz se hočem k svojemu Jezusu obrniti in čez tiste kristjane, kateri dolžnost bratrnega podučanja in posvarjenja zanemarjajo milo se pritožiti; jaz mu hočem reči, da naj stopi doli is križa, na katerega se je zavoljo človeških duš pribiti pustil; sej mu nič ne pomaga za zveličanje ljudi sveto kri prelivati, ker nočemo njegovega izgleda posnemovati in eden drugega k svetemu življenju spodbadati. Jelite, je bil mili Jezus dolžan za nas terpeti in nas večne pogube rešiti? Ne, ne, pravi prerok: „*On je bil darovan, ker je sam hotel.*“ On se je dal za nas križati, se je dal umoriti, da je nas nebesam pridobil. In mi bi kali ne hotli njegovega izgleda posnemati? bi ne hotli Jezusove zapovedi spolniti in za zveličanje svojega nevrednega in zagrešenega brata nič storiti? Ne, taki nehvaležniki nočemo Jezusu biti, marveč kakor je on za našo dušo vse storil, kar je razžaljena božja pravica terjala, hočemo tudi mi za poboljšanje svojih bratov vse storiti, jih hočemo učiti in svariti, kakor je nam Jezus naložil.

II. Dolžnost bratrnega podučanja in posvarjenja nam naš telesni dobiček naloži.

Gotovo je, da zavoljo enega hudobneža pride večkrat jeza božja čez celo ljudstvo. To je učil modri Origen, in sveto pismo to resnico poterja. Poglejmo. Ko so Izraelci v obljubljeno deželo prišli, so si tisto z mečem vsvojiti mogli. Gospod Bog jim je vidno pomagal. Čudovitno jim je mesto Jeriho v oblast dal, ter jim za-

povedal ga razdjati, vse pokončati in si ničesar prihraniti. Zdaj so oblegli mesto Haj in z naskokom ga vzeti mislili. Pa drugač se jim je zgodilo. Izraelci, ki so povsod slovitno zmagovali, so bili tukej od sovražnikov zmagani in razškopljeni. Žalost in strah jih obide, Jozue njih vojvoda, in vse Izraelsko ljudstvo se k Bogu oberne ter mu zdihvaje toži, da jih je zapustil in sovražnikom izdal. Bog jim pa razodene, de zavoljo nekega grešnika, ki med njimi živi, jih je štrafal. Jozue hudobneža s srečko poišče, in najde, da neki človek, Ahan po imenu, si je bil podstopil proti božji zapovedi nekej malega od plena v Jerihi si obderžati, poskril je bil namreč rudeč plajš, in dve sto siklov srebra, in eno zlato mero pet deset siklov. Jozue ga ukaže zavoljo njegove nepokoršine kamnjati. In potem ko je bil Ahan v Ahorski dolini pod kamni dušo pustil, in je bilo vse, kar je imel, z ognjem požgano, so Hebrejci zopet sovražnike povsod zmagovali. Glejte božjo štrafo zavoljo samo enega grešnika nad celim Izraelskim ljudstvom.

Pa ti izgled ni edini v svetem pismu. Imamo še druge. Prerok Jona se je stavil v mesto Ninive pridgati, in je po morju utekel. Pa strašen vihar je vstal, in zavolj njega bi bili kmalo vsi drugi mornarji konc storili. Kralj David se je bil prevzel in je vказal ljudstvo popisati, naj bi vedel, kolikanj podložnikov ima; pa Gospod Bog mu pošle kugo v kraljestvo, in zavoljo Davidove prevzetnosti je bilo vse ljudstvo štrafano. Glejte resnico dovižano, da zavoljo enega hudobneža božja roka večkrat cele vasi, okrajne, dežele in narode štrafuje. In sveti Avguštin doloži besedo, da Gospod Bog ravno zatega del to dela, ker so ljudje nemarni v braternem podučanju in posvarjenju, in nič ne porajtajo, da eden ali drugi njih bratov hudobno živi; zakaj vsi smo med seboj udje ediniga duhovnega telesa, ako eden ud oslabi, in drugi mu k zdravju pomagati nočejo, bodo kmalo z oslabljenim udom vred terpeti mogli.

Obernimo to resnico na svoje okolšine. Vprašam: Od kod so te stiske, reve, težave in nesreče, koje se

okoli nas vsaki dan bolj množijo? od kod take hude letine, koje nas lakote končati žugajo? od kod nerodovitnost zemlje? od kod sovražne nevihte vremen? Mi sami Bogu palico dajamo, s ktero nas tepe. Med nami razpaseni hudobneži živijo, in mi jih ne svarimo; med nami taki malopridneži okoli lazijo, ki Boga zaničujejo in keršanskemu imenu nečast delajo, mi jih poznamo, pa namest da bi jih učili, opominjali in pokregali, jim še roko deržimo in radi v njih družbo zahajamo, ter se jim smejamo. Zatorej nas božja roka štrafuje in bo nas tepla do živih kosti, ako se ne bomo ovedeli, sami se poboljšali, in svoje nevedene in zagrešene brate po dolžnosti učili in svarili. Ne tožujmo tedaj čez slabe čase, ampak hudimo se čez greh, ki je prvi vzrok vseh nesreč, ihtimo se čez hudobneže, zavoljo katerih nas Bog strahuje, jezimo se sami čez se, da tako malo za lastni telesni dobiček skerbimo, ker visoko dolžnost bratrnega posvarjenja v nemar puščamo.

Kadar vi hišo svojega soseda v ognju vidite, hitro gasit letite, in z vso urnostjo vodo nosite. Čemu si tolikanj prizadevate in lastno življenje v nevarnost postavljate? Zato ker se bojite, da bi plamen do vaše hiše ne švignil in jo zapalil. Vi za lastni dobiček skerbite. Ravno tako, kadar vaš bližni greši, verjamite mi, da imate ogenj v soseski; zatorej hitite, priletite, posvarite, pokregajte; zakaj gre za vašo dobro, na pragu se vam nesreča kaže, z malopridnim bližnim bodete tudi vi s štrafo obiskani.

III. Dolžnost bratrnega podučjenja in posvarjenja nam naš dušni dobiček nalaga.

Sleherni kristjan — tedaj tudi mi — moramo pred vsem drugim za dušno zveličanje neutrudeno skerbeti. To ne bo nihče tajil. Naše dušno zveličanje se pa na dvoje opravilo opera; mi moramo namreč za dopernešene grehe božji pravici zadostiti in pa z dobrimi deli se venčati. Spolnjenje dolžnosti bratrnega podučjenja in posvarjenja nam prav koristno pomaga oboje doversiti.

Poboljšanje našega zagrešenega brata, ktereга smo mi na pravo pot zavernili, je Bogu zlo dopadljivo zado-

stilo za naše grehe. Sveti Jakop nas tega podučí, ker piše: „*Bratje moji, ako kdo zmed vas zajde od resnice, in ga kdo verne; naj ve, da, kdor grešnika verne od njegove krive poti, bo rešil njegovo dušo od smerti, in pokríl (dobro te besede zapazite) in bo pokríl veliko število grehov.*“ Jak. 5, 19. Pa še več. Kdo zmed nas zamore terditi, da ni s svojimi pretečenimi grehi nobenega pohujšanja dal in kakšine duše Bogu vkradel? Kako, ali smo si svesti, da bo nebeški Oče nam odpustil, dokler mu ukradene duše ne povernemo, ali vsaj toliko družih duš ne pridobimo, kolikor smo mu jih odpeljali? V svetih bukvah stoji pisano: „*Kdor bo eno šival umoril, bo eno drugo za njo dal, to je — dušo za dušo.*“ III. Moz. buk. 24, 18. Nimamo upa v odpušanje, dokler škode ne popravimo, škode pa popraviti ne moremo, dokler za ukradeno dušo druge duše ne povernemo; zakaj za zapravljeno dušo ni primerne plačila, ker je po besedah svetega Ambroža celi svet premajheno zadostilo za eno samo dušo. Ne bom pravil, kako so vsi spokorniki svete cerkve to resnico cenili in kar so poprej skoz svoje slabe izglede zagrešili, pozneje z gorečim podučanjem in vednim posvarjenjem popravljali; ne bom med drugimi opomenil svetega Pavla, od katerega vemo, da kakor je sveto cerkvo poprej preganjal, je po svojem sprebernenji z neutrudeno gorečnostjo sveti evangelijski povsod oznanoval in tako za poprejšne grehe Bogu zadostoval; samo rečem: ne odtegujmo se dolžnosti bratrnega podučanja in posvarjenja, ako se nočemo pogubiti, opominovajmo svoje zagrešene brate, ako hočemo božji pravici za storjene grehe zadostiti, povračajmo Bogu dušo za tisto po naših grehih pohujšano in ukradeno dušo.

Kakor nam braterno podučenje in posvarjenje pomaga Bogu za dopernešene grehe zadostiti, nam pa tudi dušne zaklade spravlja. Ni boljšega dela na svetu, s katerim bi si ljudje nebesa služili, od bratrnega podučanja in posvarjenja. Sveti Gregor nas tega zagotovi, ker pravi: Ni Bogu bolj dopadljivega daru, kakor je gorečnost za zveličanje duš. — Se postiti, moliti, in ubogajme

dajati so prav dušokoristne dela, pa grešnike svariti in duše nebesam kupovati je še imenitneje. Prepričajmo se. Kdo se je kdaj ostreje postil kakor Jezus, kateri se je štirideset dni vse jedi zderžal? pa vender nevedne podučit in grešnike svarit je rad na gostije k colnarjem in očitnim grešnikom šel in je veselo z njimi vred jedel. — Kdo je bil v molitvi bolj stanoviten od Jezusa, kateri je cele noči na samotnih krajih premolil? pa vender duše zveličat je od kraja do kraja po Izraelskim hodil in tudi po noči se obiskovati dopustil. — Milošino deliti in ubogim pomagati je resnično, bogatijo si za nebesa spravljati, pa vender uči sveti Krizolog, da kdor eno zagrešeno dušo s posvarjenjem poboljša, več stori, kakor da bi veliko premoženje med uboge razdelil; zakaj kdor ubogajme da, telo terpljenja reši, kdor pa zagrešenega brata posvari, njegovo dušo hudičevih krempljev oprosti in večnega terpljenja reši. —

Ker je tedaj resnično, da podučenje in posvarjenje našega bližnega nam odpušenje nekdanjih grehov pridobi in za večnost nam dušnih zakladov spravlja, ali ne seže ta dolžnost v naš dušni dobiček? In ako še enkrat v celo današnjo pridigo pogledamo, moramo pač prepričani biti, da smo dolžni svojega bližnega pri slednji priložnosti podučiti in posvariti; zakaj to dolžnost nam 1. sam Jezus nalaga, 2. jo nam nalaga naš telesni dobiček, in 3. jo nam naš dušni dobiček nalaga.

Predragi kristjani! Kar sim do sadaj od visoke dolžnosti bratérnega podučjenja in posvarjenja jasno razložil, sicer vas vse po vaši zmožnosti in raznih okolišinah zadeva, pa posebno mene, ki sim dans vaše duše past prišel, po mojem duhovnem stanu veže. Meni veljajo Jezusove besede: *„pojdi in oznanuj evangeli vsem stvarém; meni velja naročilo svetega Pavla: oznanuj besedo, ne jenjaj, bodi si priložno ali nepriložno; posvari, prosi, pokregaj z vsem poterpljenjem in ukam.“* Jaz sim dans med vami postal Gospodova trobenta, ktera

ima od tukej tako glasno trobiti, da se bo njeni glas po vaših hišah, po vaših vaseh, po vaših logih in vinogradih in goričicah in gojzdi razmeval in pa nar skrivniši občutke vašega serca pretreseval. Jaz sim sveto službo Gospodovega čuvaja pri vas prevzel, in moram noč in dan na straži stati, naj bi sovražnik — peklenski Satan — v duhovnijo ne zalezal, in kakšine duše ne osleparil ter jo ne odpeljal. Velika je moja naloga in bi rekel, angelskim ramenom pretežka, — vender od zvestega njenega spolnjenja visi moje in vaše zveličanje. Gospod Bog me bo enkrat k računu klical, odgovor bom moral dati od svojega obnašanja med vami, in gorje meni, ako se bo zavoljo mene kdo zmed vas pogubil, iz mojih rok bo pravični sodnik zgubljeno dušo terjal. Kaj mi je torej početi? kako se med vami obnašati? Vem, kaj bom storil; — v Boga bom terdno zaupal, in njega vedno na pomoč klical, sveti evangeli bom goreče oznanoval in resnice lačnim — nebeški kruh — marljivo lomil, bogoljubne duše bom na poti pobožnega življenja krepčal in poterdoval, mlačne kristjane bom z nebeškim ognjem vžigal in s sveto ljubeznijo navdajal, grešnike pa bom opominjal, jih bom ostro svaril in z božjo pravico jim hudo žugal. Vas vse bom neprenehama klical k nebeškim vrelcom, kateri se iz Jezusove prebodene strani milo cedijo, in so presveti zakramenti, ter bom noč in dan pripravljen z usmiljenim Očetam nebeškim vas pomiriti in sprijazniti.

V vaši priči se jaz dans zarotim proti vsi pregrehi, ki bi se med vami vgnezditi hotla, serdito se vojskovati in vsim dušomorivnim zlobam hud boj napovem; v vaši priči se dans zaprisežem, da malopridnežom ne bom miru dal, dokler se ne bodo z božjo gnado na pravo pot povernili.

K vam se obernem srenjski predpostavljeni! Slišali ste od dolžnosti bratrnega podučjenja in posvarjenja; lahko ste spoznali, da take tudi vas vežejo. Lepó vas zaprosim, pomagajte mi učiti in svariti, pomagajte mi opominovati in kregati, pomagajte mi vso krivico, malo-

pridnost, hudobijo in pregreho iz naše soseske odpraviti; pomagajte mi za časni in večni blagor meni izročene čede skerbeti. — K vam se obernem hišni gospodarji, družinski očetje, in rodovinske matere! Dolžnost učiti in svariti tudi vam na ramenih sloni. Glejte, da jo do svojih otrok zvestó spolnili bode; glejte, da ne bode terpeli pri hiši takih ljudi, od katerih veste, da božje zapovedi prelomljajo; glejte, da poslom in najemnikom pripustili ne bode v vaši hiši, na vašem polju, pri domačem delu gerdo in pohujšljivo klafati, zakaj Gospod se je po preroku zarotil, svoje prekletstvo nad grešnike izliti, ter z njim njih pohištvo kakor s požrešnim ognjem razdjati. Prijazno vas torej zaprosim, pomagajte mi zoper greh se moško vojskovati in vaše družine na tisto stopnjo svete popolnosti pripraviti, na kterej bi v Jezusu Kristusu biti imele. Ne pozabite sveto domačo službo zjutrej in zvečer opravljati in svojo družino v strahu božjem držati. — K vam se obernem keršanski mladenči in deklina! Vi ste nježno cvetje na Kristusovem polju, na vas se cerkev in država ozirate, vi ste zaup boljši prihodnosti. Glejte, da tih pravičnih nad ne vničite; varite, da mladega serca z grehom ne popačite, in že v mladosti si celo prihodnje življenje ogrenčite. Zapomnite si, da le pobožnost in nedolžnost serca bo vas časno in večno srečne storila. Zatorej ne izdajte se razujšdanosti, učite in svarite se med seboj, bežite pred zapeljivci kakor je egiptovski Jožef pred nesramnico vtekel. Bog vas povsod vidi; on, kateri ima v rokah vaše življenje in vašo smert, bo vas blagoslovil, ali pa preklel, kakor bode vaše njegove zapovedi, ktere sim vam jaz oznanovat prišel, ali zvesto spolnovali ali pa nehvaležno zaničevali. — K vam se obernem posli in najemniki! Vi si scer z velikim trudom vsakdanjega kruha služiti morate; pa to vas nima žaliti, saj je bil tudi naš mili Jezus tak ubožec, da ni imel glave kam položiti. Ako ste v pozemeljskih rečeh ubogi, hrepenite pa po večni bogatii; ako ste na zemlji nizkega stanu, prizadevajte si, da bode pa pri Bogu žlahtniki. Vedite, da pri Bogu je naj več tisti vreden, kateri ga

naj serčnejše ljubi. Ljubite Boga, in iz čiste ljubezni do njega varite se greha. Opominjajte in svarite se med seboj. — Vsi moji preserčni bratje in ljubeznive sestre! podajmo si prijateljsko roko, da, kakor je neskončno usmiljeni Jezus za nas vso svojo presveto rešno kerv na sramotnem križu prelil, hočemo tudi mi eden za drugega svoje življenje postaviti, hočemo eden drugemu k zveličanju pomagati, hočemo poskerbeti, da bo *beseda Kristusova prebivala obilno med nami z vso modrostjo, se hočemo med seboj učiti in opominjati.* — Ti pa neskončno dobri Oče nebeški! ki z milostljivim očesam na nas gledaš, daj nam gnado spolniti, kar smo obljubili; požegnaj nas, svoje otročiče, in tvoj nebeški blagoslov naj vedno pri nas ostane. Amen.

V god neomadežvaniga spočetja Marie Device.

Maria naša vojvodinja pri rojstvu in smerti.

„Kdor mene najde, bo našel življenje, in prejel zveličanje od Gospoda.“ Salom. prip. VIII. 36.

Iudó se je človeškim otrokam godilo, odkar jih je bil peklenski silnik po prvem grehu nepremišljene Eve v težko sužnost vklenil. Svitli žar umnega razsvetljenja je čedalje tamnejši postajal, popačena volja ljudi se je zavaljo zgube gnade božje zmerej bolj z geršimi grehi sramotila, Adamovi otroci so se vsakdan dalje od stvarnika ločili. Vesolnemu svetu je bilo obupati. Samo da sem ter tje so nekteri možje čas za časam vstajali, kateri — spoznavši nesrečo človeškega zaroda — so milo zdihovali, svoje solzne oči proti nebesom povzdigvali, in netvegama po Rešeniku klicali: „*Rosite ga nebesa doli, in oblaki dežite pravičnega; odpri se zemlja, in rodi Rešenika.*“ Izai. 48, 8. — Med takimi možmi je bil Očak

Abraham, kateri je od nebes tolažni zaup v rešenje človeških otrok dobil, in pa zavoljo svojega pobožnega življenja od Boga obljubo dosegel bil, da rešenje bo iz njegovega zaroda izšlo. I. Moz. buk. 22, 18. — Med takimi možmi je bil kralj David, kojemu je bila obljuba ponovljena in jasneje razložena, da v njegovem zarodu bodo vsi človeški otroci blagoslovljeni, in da kraljevska palica ne bo od njegove rodovine odvzeta, dokler rešenik ne pride. Ps. 88, 20 — 38. — Med takimi možmi, da druge zamolčim, je bil prerok Daniel, kteremu je bil Gospod Bog v babilonskem preselovanju clo čas rešenikovega prihoda naznanil, in vse okolišine razodel, v kterih ima rešenje dognano biti. Dan. 9, 24 — 27. — Teh obljub se spomnivši nam sveti evangelist Matevž v današnjem svetem evangelju od Abrahama po Davidu dva in štirideset rodov do Kristusa našteje, in scer: od Abrahama do Davida štirinajst rodov Očakov, ki so v Abrahamovi obljubi živeli; od Davida do babilonskega preselovanja štirinajst rodov Kraljev, ki so se Davidove obljube deržali; in od Babilonskega preselovanja do Kristusa štirinajst rodov Vojvodov, ki so Danielovega prerokovanja željno dočakvali, dokler se je v Kristusu spolnilo. Tako današnji sveti evangeli. —

Vse te in druge obljube, ki so med Izraelskim ljudstvom zaup v prihodnega Mesia hranile in vterdovale, so se današnji dan spolnovati začele; zakaj dans je bila tista prečista Devica Maria, od ktere je bil rojen rešenik Jezus, ki je imenovan Kristus, v maternem telesu svete Ane brez madeža vrojeniga greha spočeta; dans so se bile tiste veriga kovati jele, s kterimi je sadaj peklenski Satan kakor zmagan sovražnik v tamnim breznu priklenjen. Jezus ga je s svetim križem potolkel in pohodil in Maria je svojemu sinu kot slavna vojvodinja človeški rod rešiti pomagala. Ta peklenska kača se scer še pogostama zvija in nam po dušnem življenju streže, pa če se Marie oklenemo, se bo ona s svojim ljubim sinom vred za nas vedno vojskovala, zakaj kdor njo najde, bo našel življenje, in prejel zveličanje od Gospoda.

Dragi kristjani! vi že dobro veste, da se Maria za vse svoje varovance zoper Satana vojskuje; pa naj bi vi njeno materno skerb za človeške duše še bolje spoznali, bom vam dans razložil, kako se Maria I. *za naše dušno življenje pri našem rojstvu*, in II. *za naše zveličanje o smertni uri ponaša*.

Maria, brez madeža spočeta! pošli nam od svojega veličastnega sedeža, ki ga v nebesih imaš, sveti žar pravega razsvetljenja, naj bi mi od Tebe vselej vredno govorili in govoriti prav poslušali. Vi pa ljubeznivi bratje! perpravite se, in jaz kmalo začnem.

Med vsemi drugimi stiskami, koje Adamove otroke terpinčijo, ste posebno dve stopnji tako težavni, da nji slehern človek z grenkimi solzami polija: Pristop v pozemeljsko življenje in odstop iz njega — v večnost sta tako tužna in nevarna, da jeziku ni izgovoriti; in ako človek kadaj nebeške pomoči vpotrebuje, je sosebno pri tih dveh stopnjah vpotrebuje; timveč ker prijateljske človeške podpore tukej le malo kaj hasnejo, in peklenški sovražnik vse svoje zvijače razvija in zanjke nastavlja dušo človekovo v pest dobiti ter jo časno in večno nesrečno storiti. Nesrečna Evina nepokornost! ti vzrokujesh vse te solzne tuge, ki pri porodu in smerti vsacega človeka oklepajo. Vrojeni greh je zvirni vzrok, da naš pristop v pozemeljsko življenje se v Satanovi sužnosti godi, in da smert nas pri odstopu iz sveta tako strašno davi. Pa trikrat hvala nebeškemu Očetu! Akoravno je zavidna kača po tem, ko je bila Evo zapeljala, po vsem peklenškem kraljestvu zmago opraznovala, in Lucifer je nevošljivega veselja ukal, ker je mislil, da je vse Adamove otroke v svojo sužnost vpregel; je vendar večni Bog za človeka premilo skerbel, in kar je bil tačas zapeljivi kači izustil, rekoč: „Jaz bom sovraštvo postavil med teboj (kačo) in med šeno, in med trojim in njenim zarodam. Ona bo tvojo glavo sterla, in ti boš njeno peto zalezvala.“ I. Moz. buk. 3, 15., se je do besedice

spolnilo. Maria Devica je bila tista žena. Ona, ki je bila brez madeža vrojenega greha spočeta, in je Rešenika svetu rodila, je peklenški kači glavo sterla; Ona, ktere se je Satan že pri spočetji ustrašil, ker jo je Evinega greha prosto vidil, je celemu peklenškemu kraljestvu vojsko naznanila, ker se je milo prijatelco človeškega rodu razglasila, in je v naj večjih nevarnostih ter solznih hipih vsacemu bogoljubnemu človeku od Boga močna vojvodinja zoper Satana dana. Tega se prepričajmo, zatoorej poglejmo :

I. Kako se Maria za naše dušno življenje pri našem rojstvu ponša.

Rekel sim že, da človekov pristop v pozemeljsko življenje je obžalovanja vreden. Pobožni Job je to dobro spoznal, zatoorej se je nad svojim rojstvom hudoval in rekel: „Naj pogine dan, v katerem sim rojen bil in noč v kateri sim bil spočet. Tisti dan bodi s tminami pokrit, in Bog ga iz višave ne čislaj, in luč ga ne razsvitluj; smertna senca ga zagerni in v britkost naj se pogrezne. Tista noč bodi samotna in nobene hvale vredna.“ Tako se je Job v III. poglavji svojih bukev jezil. In nebeški Bog mu ni zameril; saj je bil bogaboječi mož v hudobii spočet in v grehu rojen. — Kakor je bogoljubni Job svojemu rojstnemu dnevu slabo prosil, imamo tudi mi z vsemi človeškimi otroci vred, kar jih je pred nami na svetu bilo in za nami jih bo od žene rojenih, pravični vzrok nad svojim spočetjem in rojstvom žalovati; zakaj vsih se pri spočetji madež greha prime, in pri pristopu v pozemeljsko življenje v hudičevi sužnosti beli dan z jokam pozdravimo.

Resnično je tak pristop v ta svet nesrečen. Akoravno porojenček telesno živi, vendar dušnega življenja nima, in ga imeti ne more, „*dokler ni iz vode in svetega Duha prerojen*“ kakor je sam Jezus učil. Jan. 3, 3. In ko bi dete v tem stanu umerlo, joj njemu! večno bi pogubljeno bilo; zakaj nekersšeni nimajo pravice do nebeškega kraljestva. — Ni treba dokazovati, da peklenški silnik se vseh zvijač posluži, ki so še v njegovi

oblasti, porojenčka v svoji sužnosti obderžati in kerstu spodmakniti; on se nevidama serdito stavi, umazano dušo iz svojega gospodarstva izpustiti. — Poglejmo v cerkvene zgodbe in vidili bomo, kako prekanjeno se je peklenški zmaj perve čase keršanstva svetemu kerstu zoperstavljal, kako so bili od hudičevih najemnikov sveti obredi katoliškega kersta očitno po glediščih in teržiščih zasmehovani, kako so krivi učeniki sem ter tje skoz vse dobe vstajali, zoper zakrament svetega kersta strupeno govorili, in ljudi motili, naj bi jih bili brez kersta večno umorili. Vse to je bilo delo peklenške kače, ktera se je branila v porojenem grehu posužnjene duše iz rok dati, in se brani še dan današnji.

Pa kdo se je vedno s Satanam za pravi kerst vojskoval? Maria Devica. Ona je peklenško moč že pri svojem spočetju tako zmagala, da po mislih tridentinskega zbora madež vrojeniga greha njej nikdar vstisnjen ni bil; ona je po celem svetu vse krivoverstva ukrotila in tudi nasprotnike Kersta ugnala; in ona se tudi sadaj še z ostrim mečem svojega skrivnega neomadežvanja s zapeljivo kačo vojskuje in človeške otroke k pravemu kerstu vodi, jih iz peklenške sužnosti terže, ter jim k dušnemu življenju pripomaga. In res, povejte mi, ljubi kristjani! kdo bi detetu pomagal pravi kerst doseči? Jelite stariši in drugi prijatli? Pa kaj oni zoper nevidne Satanove zvijače zamorejo. Morda bi ga angel varh k kerstu pripeljal? Pa angel varh še le kerščeno dete prijazno objame in v varstvo ga prevzame. Kdo bi pomagal? Ne vem družega od Marie, od ktere pisano stoji, da nobeden za človeški rod tako ne skerbi kakor ona. Da, le recimo, da, kakor so bili Izraelci, kateri so pod oblakom bili in skoz morje šli, vsi pod Mozesam v oblaku in v morji keršeni; tako smo v novi zavezi vsi od žene rojeni pod Mario v imenu troedinega Boga kerščeni; zakaj Maria je oblačni steber, ki nas pred žarom božjega serda za-varja, pravi sveti Bonaventura, in ona je tista Mozesova palica, ktera nam pot v morje kersta odpre. Blagar nam, da imamo tako močno vojvodinjo, ktera se tako

miloserčno za nas pri rojstvu ponaša, nam dušno življenje pridobi in naše imena v bukve izvoljenih zapisati da.

Kako Maria prečista Devica za naše dušno življenje po pravem kerstu skerbi nam sledeča dogodba pové, ktero v knjigi učenega Bidermana tako beremo: V nekem mestu na Nemškem je mladenč, edini sin bogatih starišev, prav bogaboječe živel, in do Marie posebno pobožnost imel. Ko so mu stariši pomerli, je celo njih premoženje v dedinstvo dobil; pa posvetna bogatija mu ni bila spodtiklej bogaljubnega življenja, kakor se rado pri družih mladenčih godi; marveč le čedalje bolj je napredoval v modrosti in pobožnosti. Neki dan, ko se je po navadi svojemu spovedniku čisto grehov obtožil, katerih se tudi naj pobožnejši obilno vsakdan krivega stori, stopi pred altar, v katerem je podoba Marie Device z božjem detetom v naročji veličastno stala, in ondi klečé naloženo pokoro opravlja, ter s zgrevanim sercom nebeske pomoči prosi, vedno pobožniši živeti; kar se mu zdi, da se na enkrat mili obraz božjega deteta v Mariinem naročji razserdi in pogled proč oberne. Mladenč to viditi ostermi in bitko jokati začne. Se verne k svojemu spovedniku in mu žalosten to pove. Spovednik ga tolaži, ter mu nasvetuje, vest prav skerbno še enkrat pregledati, ker bi se bil lahko kakšnega greha pozabiti vtegnil. Mladeneč to stori, pa se nikake reči ne spomni. Zopet pred Mariini altar poklekne in se v solzah poliva. In glej čudo preveliko. — Maria spregovori in reče: „Mladeneč! zakaj jočeš? Moj sin je tebi zato nemil, ker znamnja njegovih vernih na čelu nimaš; pojdi, prejmi to znamenje in svest si bodeš njegove prijaznosti in pa moje pripomoči.“ Mladenč pri tih besedah omedli, pa kmalo se zopet zavé, gre in svojemu spovedniku vse razloži. Ti sklene, da mladeneč bi ne utegnul prav kerščen biti, zatorej ga pošlje preiskovat okolišine njegovega kersta. Ti pride na svoj dom, najde svojo dojnico, jo sprašuje, ali bi morda od njegovega kersta kaj vedila, in ona mu sledeče pové: Ko si bil rojen, tačas so v našem mestu krivi učeniki ljudi motili in posebno katoliški kerst obre-

kovali. Tvoji stariši te niso v cerkev h kerstu poslali, ker so se bali, da bi krivovercam v roke ne prišel in prav kerščen ne bil, zatoorej sim te pa jaz doma kerstila. Vpraša kako? in dojnica odgovori: Kakor sim znala. Oblila sim te trikrat s čisto vodo in zmolila tri Očenaše in Češčene si Maria. — Mladeneč iz tega spozna, da resnično prav kerščen še ni. Hitro se da prav po katoliškem obredu kerstiti, po tem se pa spet pred un Mariini altar poda, Materi božji se za milo opominjevanje lepo zahvalit. Ko pred altar poklekne glas sliši: „Sadaj si moj otrok.“ Ves ginjen ondi svoje molitve opravi, po tem gre, razdeli svoje premoženje med uboge, stopi v samostan, v njem pobožno živi in v duhu svetosti srečno umerje.

Kristjani! Sodite, ali nimam prav, da pravim: Maria se za naše dušno življenje slovito ponaša, in za pravi kerst tistih skerbi, kateri se sami nji priporočujejo, ali pa od družih priporočeni bodo? Prav je imel sveti Krizostom, da je rekel: Tvoje varstvo, o Maria! je večji, kakor si ga misliti zamoremo. Mi vsi smo bili pri pristopu v pozemeljsko življenje v Satanovi sužnosti, in kakor je bil nekdanj ljuti Farao v Egiptu vse Hebrejske fantiče v Nilovi reki vtopiti ostro zapovedal, je tudi peklenski Farao nas vse v morji izvirnega greha večno končati hotel. Ali kakor je bil Mozes po milosti kraljeve hčere utopa rešen, tako bomo tudi mi po Marii Devici, ktere predpodoba je una bila, s svetim kerstam večne pogube oteti. Trikrat hvala milim nebesam, da so nam tako mogočno vojvodinjo odkazale! Bratje! dvignimo dans svoje serca do Mariinega sedeža in ponižno se nji zahvalimo, da smo po njeni pripomoči otroci božji, Jezusovi sobratje, tempel svetega Duha in udje edino zveličanske katoliške cerkve postali. Keršanske matere! priporočujte sad svojega telesa prečisti Devici, in tiste s grehom omadežane duše, ktere pod svojim sercom še hranite, nji v varstvo izročite. Jezerokrat Slava Marii! da se tako skerbno za dušno življenje Evinih zagrešenih otrok zoper peklenskega zmaja vojskuje. —

II. Kako se Maria za naše zveličanje o smertni uri ponaša. — Pogledjmo. —

Odstop iz pozemeljskega življenja v večnost je tudi močno težaven in nevaren; zakaj pisano stoji: „*človek ne vé, ali je ljubezni ali serda vreden; temuč vse za prihodnje neznanostane.*“ Prid. 9, 1. Glejte spokornega Davida. Prerok Natan ga je odpuščanja storjenega greha zagotovil, pa on se je vender večnosti bal in glasno klical: „*Moj greh mi je vedno pred očmi*“ Ps. 50, 49. in spomin na prihodnji odgovor mu je takšino britkost delal, da je pogostoma zdihnul: „*Kdo bo vse hudobije spoznal? Od mojih skrivnih grehov očisti me, o Gospod! in zavoljo tujih pregreh prizanesi svojemu služabniku.*“ Ps. 18, 13. — Clo sveti Pavl, kateri je iz žive ljubezni do Jezusa za razširjanje svetega evangelja tolikanj preterpel, si ni upal reči, da si je zveličanja popolnoma svest, temveč je izustil nam veliko pomenljive besede: „*Jaz sicer nimam ničesar na vesti, pa po tem nisim še opravičen; on, ki mene sodi, je Gospod.*“ 1. Kor. 4, 4. Kaj bomo pa mi rekli, ki imamo z neštevilnimi grehi vest obteženo? Kako se bomo pa mi smertno uro tolažili, ko bodo vse naše hudobije pred nami stale in hudó nas strašile? Oh kako težaven bo naš odstop iz časnosti v večnost, in s kako strašno grenkostjo bodo nas vsi naši grehi tisti čas navdajali!

Pa še neki sovražnik bo nas pri tistem odstopu zapeljivo nadlegoval, namreč: peklenški Satan. In on se bo ti hip vsih zvijač poslužil, našo dušo si pridobiti, ker mu bo le kratek čas v zapeljevanje odkazan. V životo-pisih svetnikov beremo strašne resnice od takega Satanova nadlegovanja o smertni uri. Sveti Arzeni pušavnik je na smertni postelji pred peklenško močjo tako trepetal, da njegovi učenci so to viditi žalostno zavpili: „*Ali se tudi ti Oče umreti bojiš?*“ Svetega Antona je peklenški zmaj poslednjo uro z grehi njegove mladosti strašil. Sveti Katarini Sijenčanki je take grehe očital, katerih se ni bila nikdar vdeležila. Kako se bo pa z nami godilo, ki smo tolikanj grehov v resnici krivi, in se jih še nikoli

prav spokorili nismo? Kako se bomo takrat zapeljivcu zoperstavili? Gorje nam!

Vender, kristjani, ne obupajte. Tudi tukej nas nebeški Oče ni zapustil, marveč je nam mogočno vojvodinjo odkazal, ktera, ako se nji serčno priporočimo, bo za naše zveličanje milo skerbela. — In ta je Maria Devica. — Kakor je ona pod križem stala, kadar je ljubeznjivi Jezus na njem za naše rešenje umiral; tako bo pri naši postelji pričujoča v smertni uri, ako bomo njo spodobno častili in v pomoč klicali. Tega nas sama ona zagotovi, ker je sveti Matildi tako govorila: „*Jaz hočem rsem, kateri meni pobožno in sveto slušijo, v smertni uri kot zvesta mati pričujoča biti, jih hočem tolažiti, in zoper Satana braniti.*“ In tudi do svete Brigitte je prečista Devica enako govorila. Ko je namreč ta svetnica veliko skerbela za dušo svojega sina Dragotina, in za njegovo zveličanje neprenehoma darove opravljala ter serčno za njega molila in zdihvala, se nji Maria prikaže, in ji razodene, da njeni sin, ki je bil malo popred umerl, je med zveličanimi: in to po njenem varstvu. „*Jaz*“, tako mati božja Brigiti govori, „*jaz zim ga tako pred Satani branila, da se ga nobeden dotakniti ni mogel, in sim vse od njega spodila, kateri so po njegovi duši hrepeneli.*“ Prav je sveti Peter Damian od Marie rekel, da ona je tista Devica, ktera vse zalezovanje Satanovo osramoti. Pa sej je lahko to rekel, ker se je te resnice pri smerti svojega brata Marina prepričal, pri kterej se je sledeče čudo godilo:

Marin, pobožen Mariin služabnik, je bolan na postelji ležal in smert se mu je bližala. Okoli njega so v čumnati njegovi bratje, sorodniki, prijatli in znanci stali, ter so se milo eden drugzega pogledovali in solze polivali, ker je bolnik že umerati začel. Ali glejte, kar Marin glavo povzdigne in reče: „Hitro pokleknite, Maria se je za-me vojskovat prišla.“ Vsi so mislili, da bolnik se je zmešal in da blode. On pa pristavi: „Ne motim se ne, marveč terdim resnico, da sim Mario pri svoji postelji vidil. Ona me je prišla obiskat, in moč mi

je blagodarila, peklenskemu sovražniku se zoperstaviti, ona me je blagoslovila.“ To zgovorivši Marin na podglavnik glavo položi in mirno v gosposdu zaspi.

Kristjani! Ste li prepričani iz vsega tega, da Maria se za naše zveličanje v smertni uri ponaša? Ako ste prepričani, povejte, kaj imamo storiti? — Tudi mi bomo enkrat na smertni postelji ležali in zglovje z grenkimi solzami močili. Posvetno premoženje nam ne bo nič več hasnilo, prijatli in znanci bodo nas popustili, ti svet bo nas unemu svetu ponujal, večnost bo pred nami odpertá stala, naši nekdanji grehi bodo nam britkost delali, in še sovražnik naše duše nas bo strašil. Kam se bomo takrat obrnili? pri kom pomoči iskali? Komú skerb za svoje zveličanje izročili? Sadaj vemo komu. Marii prečisti Devici se hočemo priporočiti in njo s svetim Efremom prositi, *naj bi naša besednica v smertni uri biti in Satanovih skušnjav nas rešiti blagovolila*. Marii se hočemo že zdaj v varstvo dati, pokorni otroci jo hočemo zvestó častiti, in nadjamo se, da, kakor se je ona miloserčno za naše dušno življenje pri rojstvu ponesla, se bo tudi na smertno uro za naše večno zveličanje zoper naše dušne sovražnike vojskovala.

Predragi kristjani! V životopisu svetega Anzelma, škofa in cerkvenega učenika, beremo sledečo dogodbo: Ti cerkveni služabnik je bil od Angleškega kralja k Danskemu vladarju poslan, naj bi med obema kraljama mir naredil in prijaznost vterdil. Ko je svojo nalogo srečno dokončal, se je po morji iz Danskega domú na Angleško vernil. Na morji je velik vihar vstal in že se je barka z vsemi potopiti žugala, kar se Maria Anzelmú prikaže, in mu reče: „Ako hočeš zdrav v domovino nazaj priti, obljubi, da boš vsako leto dne 8. grudna s posebno pobožnostjo praznik čistega mojega spočetja obhajal. Sveti mož rad obljubi, vihar se kar vkroti, in on z vsemi v ladji srečno v domačijo priplava. Ves presunjen hvaležnosti do Marie ti sveti škof komej v svojo škofijo pride,

že vsem drugim škofom po deželi piše, pové, kar mu je mati božja naročila, in pristavi besede: *Kdor bo ti praznik spodobno obhajal, bo mir, dolgo življenje in večni pokoj dosegel.*

Kar je tukej Maria naročila in kar ti cerkveni učnik piše, tudi nam velja. Po materi božji smo pri svetem kerstu prijaznost in ljubezen božjo dosegli, in z milim Jezusom se pobratili; mi smo stopili v njegovo barkico — sveto rimsko katoliško cerkev —; sadaj plavamo v tej ladji proti svoji domovini — nebeškemu kraljestvu. Pa joj nam! nevihta posvetnih zapeljivost nas po nevarnem morji pozemeljskega življenja hudó nadleguje, mi smo perseženim sovražnikom, ki po dušnem zveličanji nam strežejo, izpostavljeni, in oni nam večkrat tako silo delajo, da lahko bi se v večno nesrečo vtopili. Kaj je nam drugzega storiti, kakor Mario klicati in vse njene praznike, posebno današnji god njenega čistega spočetja s pravo serčno pobožnostjo obhajati? Kaj je nam drugzega storiti, kakor se Marii prečisti Devici priporočevati, serčno jo kot svojo milo mater ljubiti, in nikdar od njenega počastenja odstopiti? Le tako se smemo nadjati, da bomo pod njenim krilom na svetu dolgo življenje imeli, in smemo zaupati, da po njej bomo srečno v svojo nebeško domovino preplavali in večni pokoj dosegli; zakaj kdor Mario najde, bo našel življenje in prejel zveličanje od Gospoda. — Zatorej pokleknimo, bratje! in ponižno jo dans in vsak dan počastimo, rekoč: „O Gospa naša! O mati naša! Tebi se vsi darujemo, in da se Tebi vdane skazemo, Ti posvetimo svoje oči, svoje ušesa, svoje usta, svoje serca, sebe popolnoma vseh. Ker smo tedaj Tvoji, o dobra Mati! vari nas, brani nas, kakor svojo lastnino in posestvo. O Maria! brez madeža spočeta, prosi za nas, ki k Tebi perbežimo, in na našo smertno uro pridi nam v pomoč, in pelji nas v večno zveličanje. Amen.

V god Jezusovega rojstva.

Premislili pri Jezusovih jasliah.

„Glejte, oznanim vam veliko veselje, ktero bo vsemu ljudstvu: Danes vam je rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod, v mestu Davidovem. In to vam bo znamenje: Naši bodele dete v plenice povito v jasliah ležati.“ Tako je angel gospodov pastirjem govoril. Lukež II. 10 — 12.

Božič! oh velikopomenljiva beseda, ktero slehern kristjan od vshoda do zatona z veselihvaležnim sercom izgovarja; kajti ta čas so se nebesa s zemljo sprijaznile in Bog je s človekom mir naredil. Božična noč! oh zares božja noč, ki je vse mrake verske temé ob enem požerla in Jezusa, ki je luč v razsvetljenje nevernikom in v čast Izraelu, svojemu ljudstvu, na svet porodila. — Tista preblaga noč od 24. do 25. decembra leta 4000 od stvarjenja sveta je s zlatimi čerkami v velike človeške bukve in v serce slednega kristjana vpisana; zakaj naj imenitniši božja obljuba se je to noč spolnila; in kar je doba štirih tavežent let željnih zaupov imela, to noč so se vsi doveršili. Kralj vsih kraljev se je rodil, sam Bog je v človeški natori na svet stopil, človeštvo vladat in ljudi napeljavat, naj bi vsak človek božji postal. Prav je imel angel gospodov, da je pastirjem to noč rekel: *Glejte, oznanim vam veliko veselje, ktero bo vsemu ljudstvu: Danes vam je rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod, v mestu Davidovem.* Ta znamenita noč je bila vredna slišati angelsko petje: „Čast Bogu na visokosti, in mir na zemlji ljudem svete volje,“ in vredna je bila počesčena biti z jako imenitno zvezdo, ki se je na jutrovem prikazala in narodom novega kralja naznanila.

Ijubi kristjani! V sveti dogodbi današnjega dne vas vse dobro podučene mislim, in ker je nam sveti

evangelii božje resnice prav zastopno povedal, ni potreba tiste vam ponovljati. Ena reč se pa zmed vseh meni naj čudniši zdi: namreč da Jezus, ki je prišel novo kraljestvo na svetu vtémelít, se je v tako revnem stanu rodil.

Cerkveni učeníki nam tri poglavítne vzroke razlagajo, zavoljo katerih se je naš Zveličar pri svojem prihodu tako ponižal; in ti bodo predmet mojega današnjega ogovora. *Trije premislíki pri Jezusovih jaslíh so zapopadek vaše današnje pazlívosti.*

Kakor so pastírji iz ponočnih straž na angelsko besedo v betlehemsko štalico hiteli, in ondi našli dete v plenice povito v jaslíh ležati; pojdimó danes tudi mi s svojimi mislimi k Jezusovim jaslóm in ondi se bomo važnih resnic naučili, ktere vam z božjo pomočjo kmalo razkladati začnem. —

Žalostno, strašno žalostno se je pred Jezusovim prihodom po vesolnem svetu godilo. Človeški otroci so v terdi temi gerdega malikvanja živeli, in pred altarji izmisljenih Bogov s takimi ostudnimi rečmi se oskrnovali, da pamet se joče pri tem spominu. Zdelo se je, da človek je med vsimi drugimi živalmi naj neumniši. Peklenski Satan je ves človeški rod v sužnosti imel, in ti mu je z neštevilnimi grehi služil. Kar se je sem ter tje zavestja pravega Boga še hranilo, je čedalje bolj hiraló. Prerok Ozea nam tíčasni svet s temi kratkimi besedami popíše: „Spoznanja Božjiga ni reč na zemlji, preklinjevanje, laž, tatvína, vmorstvo in prešeštvo svet polívajo.“ Os. 4, 2.

Ko so se take reči na svetu godíle, se je čas obljube spolnil — Mesija se je rodil. Vsi, kateri so obljubo poznali, so Mesija kot mogočnega kralja pričakovali, zakaj mislili so, da res mora mogočen biti, da bo v stanu, tako silne sovražnike, ki so človeški rod v sužnosti deržali, slovito zmagati, zdelo se jim je, da mogočen mora biti, naj bi na svetu novo kraljestvo vtémelil. Glejte, in Jezus, obljubljeni Mesija, je prišel kot šíbko dete, v revni štalici se je rodil; je prišel ves ubog in ponižen, v

jasli je položen bil; tak je prišel se s Satanom vojskovat, ljudem luč prave vere prižgat, z gnadami človeštvo obdarovat, in vse grešnike z nebeškim Očetom sprijaznit. To se nam čudno zdi, da je on na tako vižo sklenil, božje kraljestvo na zemljo spet vpeljati. Pa presodimo njegove vzroke bolj natanko, in stermeli bomo nad božjo neskončno modrosjto:

I. Jezus se je v revnem stanu rodil, naj bi ga vsi ljudje serčno ljubili.

Kadar mogočen kralj z veliko vojsko v deželo prihruši, se mu sicer vsi deželani vkloniti in podvreči morajo; pa ga le s strahom za svojega vladarja prevzamejo, in z ljubeznijo mu ne služijo. — Včlovečeni Jezus bi bil kot vsegamogočen kralj z nebeško oblastjo in v večnem veličastvu na zemljo doli stopiti zamogel, v naj imenitnejšem kraljevem poslopji bi se bil lahko rodil, in v naj vikši časti na svetu živel; pa ni hotel, ker bi se mu bili grešniki le s strahom bližali. On je želel, vse človeške otroke le z ljubeznijo sebi pridobiti; zatorej je v bornem stanu svoje kraljestvo postavljat prišel in tako nas kliče, naj bi ga vsi ljubili in s serčno ljubeznijo mu služili. „Tako je hotel biti rojen, ker je hotel biti ljubljén,“ uči sveti Peter Krizolog.

Stopi, moj kristjan! k Jezusu v betlehemeski hlev, premisli to resnico, in poslušaj, kako ti on iz jasel govori. „Glej duša! tako ti dete Jezus pravi, jaz sim edinorojeni Sin večnega Boga, sim kralj nebes in zemlje, pa sim si prvo posteljo na svetu v jaslih med živino postlal, da se ti mene bala ne boš. Grešnica si, pa ne vstraši se mene; jaz te nisim prišel pogubit, ampak zveličat. Le daj mi tvoje grehe, daj mi tvojo slabo vest, odpri mi tvoje serce, začni me ljubiti, in jaz, ker se nisim branil med živino rojen biti, se tudi branil ne bom, tvoje grehe na ramo zadeti. Ljubi me, in vse ti bo odpuščeno.“ — Stopi k Jezusovim jaslom, o človek! poslušaj, dete Jezus tebi tako kliče: „Glej Adamov sin! jaz sim stvarnik vseh reči, pa sim se tako ponižal, da na senu ležim, mraza se tresem in prave odeje nimam. Po-

glej me, jaz te nisim prišel zavolj tvojih hudobij tepst; tudi ne delam razločka med ubogimi in bogatimi, marveč vse za prijatle imam, kateri mene ljubijo, in bolj goreče ko me ljubijo, večji prijatli so mi. Ljubi me čez vse druge in jaz ti bom naj večji prijatelj.“ -- Stopimo vsi k detetu Jezusu, on nam tako govori: Glejte, jaz sim gospodar vseh zakladov, pa še potrebnega živeža nimam, vsega sim se znebil, in samo zato, da vam pokažem, da nisim prišel vam premoženja jemati; le obderžite si ga, pa vaše serca mi dajte, le po teh vas prašam, te so meni bolj ljube od vsega, kar imate. Ljubite me, kakor jaz vas ljubim.“ Oh ljubeznjivo dete! kdo ti bo svojo ljubezen odrekel? Kdo te ne bo hotel kralja svojega serca postaviti? Ti toliko za nas terpiš, ali bomo mi tako nehvaležni, da iz ljubezni do tebe nič terpeli ne bomo?

Berem v cerkvenih zgodbah, da pod grozovitnim cesarjem Dioklecianom se je hudo kristjanom godilo. Ko so se pravoverni v Komidii snidili, božični praznik obhajati in dete Jezusa spodobno častiti, je to kervízejni cesar zvedil, in on, ki se je bil zaprisegel, vse kristjane pomoriti, pošlje svoje vojšake, ter jim zapove vse ondi zbrane Jezusove služabnike, katerih je blizo 2000 bilo, pokončati. Vojšaki cerkev napadejo in vse vrata zavarjejo, ko so pravoverni ravno službo božjo opravljali. Blizo okoli božje hiše derv nanesejo in jih zapalijo, ter kristjanom napovedo, da kdor hoče malikom darovati, bo izpuščen, vsi drugi bodo s cerkevjo vred sožgani. Velik jok in krič se po božji hiši razmeva. Plemen že v cerkev šviga, že podstrešje gori. Mnogi so že omahovali, življenje jim je ljubo bilo. Ali sadaj se glas zasliši, duhovnik tako govori: „Moji bratje in sestre! Tukej si zamoremo večno zveličanje zaslužiti, in nebeške vrata odpreti. Dajmo telesno življenje, da bo duša živela. Dete Jezus nas iz jasel kliče in nam svojo ljubezen naznanuje. On je za nas terpel, ali se ne spodobi, da bi mi zanj kaj terpeli? Sadaj je čas pokazati, da Jezusa ljubimo. Plačilo bo večno.“ Izgovoril. Vsi verni potihnejo in smerti voljno pričakujejo. Vsi pred altar, pred Jezusove jasli pokleknejo.

Cerkevno podstrešje se zruši, na božje otroke pade, in jih pomori. Vmerli so brez žalostnega izklica vsi, njih duše pa so se iz časnega ognja na perutah božje ljubezni k Jezusu dvignile.

Dragi kristjani! ali ni mili Jezus tudi naše ljubezni vreden? On, ki se je iz goreče ljubezni do nas v horni betlehemski štalici današnji dan rodil, ali ne zasluži, da bi mi zanj svoje življenje postavili? da bi zanj kaj trpeli? Da, vreden je naše serčne ljubezni, in mi mu hočemo danes pred njegove jasli svoje serca položiti in ga večne čase z vso močjo ljubiti. —

II. Jezus se je v bornem stanu zato rodil, da je zmaganega Satana prav gerdo osramotil.

Med zmago in zmago je velik razloček. Kadar močen sovražnik šibkega potolče, njegova zmaga ni veliko slavito; kadar pa slab močnega vžuga, in si ga še sužnega stori, to je za zmaganega prevzetneža velika sramota. In tako je hotel Jezus Satana pri zmagi gerdo osramotiti; zatorej se je v tako revnem stanu z njim vojskovat prišel, kakor uči sveti Leo, ker pravi: „*Vsegamogočni Gospod ni v svojem veličastvu prišel silnega peklenškega sovražnika zmagat, ampak v naši ponižnosti.*“ — Jezus je hotel peklenškega velikana tako osramotiti, kakor je bil nekdanj Izraelski vojvoda Gedeon dvema Medianiškima prevzetnežama, Cebetu in Salmanu storil. Ko je bil Gedeon ta dva sovražnika z majhno močjo zmagal in ji vjel, sta ga prosila, naj nji sam on vmori, da bi njuna smert častita bila. Pa Gedeon ni hotel, marveč pokliče svojega per-vorojeniga sina Jetra, ki je še otrok bil, mu da meč v slabe roke in mu reče: vmori nji. To je bilo za prevzetna Medianita velika sramota. Buk. sod. 27. Tako je Jezus Satanu storil. Prišel je z njim se borit, njegovo kraljestvo na zemlji razrušit, in v podobi slabega deteta mu je vojsko naznanil. Lucifer se mu je nasmehoval, ali revno dete — Jezus — ga je zmagalo, njegovo oblast na zemlji vničilo, ga je v peklenški brezden pogreznilo, in ondi kot steklega psa sužnega priklenilo. Tako ga je prav gerdo osramotilo.

To resnico premisli, o človek! in povej, ali te ni sram, raji osramotenemu Satanu služiti in zmaganemu peklenškemu psu se vklanjati, kakor pa častitemu zmagovavcu Jezusu se darovati, in večne čase njegov biti? Jeli, nisi neumen, da pri vsaki priložnosti zaničljivega hudiča, ki ti nikjer stvarice pomagati ne more, v pomoč kličeš, in z dolgimi kletvami se mu priporočuješ; v vsegamogočnega Jezusa, kateri je edini tvoj rešenik in pravi pomočnik v nesreči, pa ne kličeš, in njegovega presvetega imena z dolžno ponižnostjo ne izgovarjaš? Ti človek si tako nespameten, da se še vselej Lucifera bolj deržiš kot pa Jezusa, da njegovo lažnjivo sleparstvo več obrajšaš, kakor pa resnično Jezusovo besedo in nedvomljivo obljubo. Premisli, kristjan, da Satan se pred Jezusom trese, in vse peklenško kraljestvo pred njim trepeta; premisli, da nebo in zemlja ga kralja spozna, da morje in vetrovi so mu pokorni, da vse stvari se njegovega veličastva veselé; zatoorej poklekni tudi ti pri Jezusovih jasliah, odpovej se vsemu, kar Jezusa žali, zahvali se mu, da te je rešil iz Satanove sužnosti in časti ga vse svoje dni.

III. Jezus se je zato v takem ponižnem stanu rodil, da je nam pokazal, kako se moremo tudi mi preroditi, ako hočemo njegovi podložniki biti.

Tri hude strasti: prevzetnost, poželenje mesa, in poželenje oči so bile človeške otroke od pravega Boga odvernile in Satanu prodale. Jezus je bil prišel, božje kraljestvo na svetu zopet postaviti, ob njegovem prihodu so te strasti strašno med ljudmi gospodarile. On se je v štalici rodil v veliki ponižnosti, in je očitno pokazal, da, kdor hoče v njegovo kraljestvo stopiti, se mora ponižati; on se je v uboštvu rodil, in tako je vsim naznanil, da le ubogim v duhu je pot v zveličanje odpertá; on je veliko terpel in tako je nam povedal, da moramo svoje meso krotiti in terpljenje voljno nositi, ako ž njim delež imeti hočemo. Iz prevzetnežev se imamo v ponižne preroditi, posvetne zaklade zaničevati in uboštvu ljubiti, meseni poželnosti strah storiti in pot križa nastopiti, ako hočemo njegovi pravi nasledvavci biti. To nam dete Jezus

pravi. — Premisli to, o kristjan! ki se ti posvetna čast tako sladi, da družega ne snuješ, kakor da bi se povikšal in pred svetom imenitniga slavil. Vedi, da posvetna čast mine, in ti sama duša ostane, ktero bo pa Jezus zaverigel, ker podobe njegove ponižnosti na sebi nima. — To premisli posvetnež! ki družega ne skerbiš, kakor veliko premoženja si napraviti; ti dereš zapuščene sirote, goljufaš in se vsega poslužiš, kar ti pozemeljske dobičke prinaša. Vedi, da vse boš zapustil in nag pred sodnika stopil. Jezus te ne bo poznati hotel, ker ne boš znamnja njegovega uboštva na duši imel. — To pomisli človek! ki povsod svojemu životu prijetnosti iščeš, in mu vse dovoliš, kar njegovi pohotnosti streže, ter divjaš kot razujzdan konj po vsih posvetnih veselicaх okoli. Tvoje mehkužno truplo bo v zemlji zibnilo, duša pa, oh nesrečna duša! bo v večni ogen veržena, ker ni mesu straha storila in v terpljenji ga pokorila.

Pripoveduje se, da neki duhovnik iz svetega reda Cisterciencov je enkrat po zimi, ko je hudo zmerzovalo in veliko snega padlo bilo, proti svojemu samostanu že v noč jezdil, kar zagleda na poti v snegu zalega fantiča, ki je mraza trepetal in milo jokal. Redovniku se nad njim milo stori, stopi s konja ter ga vpraša: Kdo je tako neusmiljenega serca, da te je v snegu in mrazu brez vse pomoči pustil? Otrok nič ne odgovori in le joče. Ko ga duhovnik pa le praša, mu ves žalosten odgovori: Kako bi jaz ne jokal, ker nobeden z menoj vsmiljenja več nima? nobeden me noče sprejeti, nobeden se mene več ne spomni, in samega me v snegu in mrazu pusté. Reče in zgine. Redovnik ostermi in spozna, da fanteč je bil Jezus, ki mu je prišel človeško nehvaležnost očitati in se pritožiti, da ljudje na svetu si njegovega rojstva k sercu ne vzamejo, in ga v ponižnosti, v uboštvu in v terpljenji posnemati nočejo, ter se mu zoperstavljajo, njegovi zvesti podložniki biti.

Kar je Jezus temu Cisterciencu potožil, tudi nam velja. Tudi mi smo taki, da se nočemo po Jezusovem izgledu preroditi. Z ustni scer pravimo, da ga poznamo,

da ga svojega kralja imeti hočemo; pa v djanji smo mu nepokorni, v življenji se zoper njega puntamo. Prav nas sveti Krizostom vpraša: „Na čem te bom kristjana spoznal? ali v govorenji? ali v oblačilu? ali v jedéh? ali v delih? V govorjenji ne; zakaj ti se priseguješ, opravljaš, obrekuješ, lažeš. V oblačilu tudi ne; zakaj ti se prevzetno oblačiš in posvetno nosiš. V jedéh tudi ne; zakaj tvoja požrešnost te bolj ajda kot pa kristjana kaže. Narmanj pa v delih; kajti kar počneš, je polno krivic in goljufij, s kterimi bližnega dereš.“ Zapomnimo si, de samo posnemanje Jezusa je pravo znamenje kristjana, zato rej prerodimo se, kakor je on nam pri svojem rojstvu pokazal; nastopimo pot ponižnosti, radovoljnega uboštva in zatajenja samega sebe, da bomo Jezusovega kraljestva deležni.

Glejte, ti premislite se nam pri Jezusovih jaslích v betlehenskem hlevu danes v spomin ponujajo, namreč: da Jezus se je v revnem stanu zato rodil, 1. naj bi ga vsi ljudje serčno ljubili; 2. naj bi zmaganega Satana prav gerdo osramotil; 3. naj je nam izgled pokazal, kako ga posnemati.

Predragi kristjani! Ko je naša avstrijska mati, preblaga cesarica Maria Terezia kmalo po nastopu vladjenja okoli in okoli od sovražnikov, ktere je po lepih avstrijskih deželah mikalo, s hudo vojsko napadena bila, vzame svojega dve leti starega sinka Jožefa, ki je po materni smerti pod tem imenom tudi cesaril, gre na Ogersko, skliče ondi v mestu Bretislavu vse poglavarje in plemenitnike tega hrabrega naroda vkupej, jim razloži, v kaki nevarnosti da je carevina, ter jim razodene, kako krivične da so terjave nasprotnikov. Sadaj jim cesarica še dete Jožefa v deželni zbor prinese, ga jim pokaže in reče: „Glejte svojega kralja, ako ste njegovi zvesti podložniki, ohranite mu kraljestvo.“ To je hrabrim Madjarem tako v serca segnilo, da vsi so meče potegnili, in z enim glasom zaupili: vmrmo za svojega kralja. Kmalo so zoper sovražnike šli in carevino rešili. — Tudi nam danes

sveta mati katoliška cerkev v detetu Jezusu našega pravega kralja kaže, ter nam s svetim Janezam kerstnikom vpije: „*Glejte jagnje, ki grehe sveta odjemlje*!“ nam pravi: to dete, ki v betlehemskih jasliah leži, je vaš Rešenik, vaš Gospod; in nas opomina, da naj mu bomo zvesti nasledniki in branimo njegovo kraljestvo pred sovražniki. Kaj — ne bomo li tudi mi oserčeni zavpili: „*Vmrimo za svojega kralja Jezusa*?“ Na noge, kristjani! silni sovražniki so Jezusovo kraljestvo sadanjo dobo napadli, otroci tmé si z vsimi mogočnimi pošastnimi zvijačami in prekanljivimi naklepi čezdalje bolj prizadevajo zoper katoliško cerkev in sveto Jezusovo vero serdito se vojskovati, veljavo vsaktere prave oblasti podkopati in razdjati, duhá in serce slehernega preverniti in popačiti, smertivni strup vnemarnosti in nejevere po vsih krajih razširiti, vse božje in človeške pravice osramotiti, razpertje, needinost, punt in brezbožno rovarstvo napraviti in podžigati; ker jih nobenega hudodelstva, nobene pregrehe ni groza, in jih nobena reč ne prestraši, da bi naše svete vere, ko bi bilo mogoče, ne vničili, in clo vsaktere človeške družbe iz korenine ne prevernili. Na noge, Jezusovi vojšaki! potegnimo meč zoper take nasprotnike. Tak meč pa bodi molitev; kajti, molitev, govori sv. Janez Krizostom, „molitev je vir, korenina, mati neštevilnih dobrot; molitevna moč plamena ugasne, divjost levov ukroti, vojske vstavi, boje konča, viharje vtolaži, hudiče v beg zapodi, nebeške vrata odpre, smertni vezi razterga, bolezni prežene, nesrečo odpravi, omajene mesta vterdi; stiske z nebes poslane, človeško kovarstvo, ob kratkim reči, vsak zleg se pred molitevjo razbije.“ Potegnimo tak meč, pojdemo z njim zoper Jezusove sovražnike, in ohranili bomo njegovo kraljestvo na svetu, ter z nebeškimi angeli zmagovno pesem veselo prepevali rekoč: „*Čast Bogu na visokosti in mir na zemlji ljudem svete volje*.“ Amen.

Godovno svetega Štefana.

Trojna krepost prvega mučenca.

„Štefan je bil poln gnade in moči.“ Djanje Apost. VI. 8.

Ne vem, ali bi se nad Judi in nad njih poglavitnem mestam Jeruzalemam jezil ali pa solzil. Pred Jezusom so preroke preganjali in božje služabnike morili, kar je on pismaukam in farizejem po današnjem svetem evangelji véliko sredo v Jeruzalemskem tempelnu očital; in ako-ravno jim je pri tej priložnosti oestro zažugal, da vsa pravična kri, ktera je prelita na zemlji, od nedolžne kervi pravičnega Abelna, kteriga je bil hudobni Kajin iz zavida usmertil, do kervi Caharija, kterega so bili med tempelnam in altarjem umorili, bo nad judovski rod prišla; ako-ravno je usmiljeni Jezus vpričo tih judovskih poglavarjev mesto Jeruzalem omiloval, ker se pregovoriti ni dalo, in pod njegove perute podati ni hotlo, ter mu je s hudim razdjanjem protil: vender se pismouki in farizeji niso dali omečiti, in judovski ljud se ni spokoril in poboljšal, da, ne še nasiteni z Jezusovo rešnjo kervjo, ktero so čez se in svoje otroke ljuto klicali, in ves božji serd na glavo si naklonili, so marveč še po Jezusovem odhodu grozovitno njegove služabnike morili in pravoverne kristjane serdito preganjali, dokler jih ni zažugana kazen božja zadela, da mesto je bilo razdjano, Jeruzalemski tempel posut in vse judovsko ljudstvo po vesolnem svetu razkropljeno ter v hudo sužnost prodano. Po tem takem povejte, ali bi se nad Judi in nad njih poglavitnim mestam jezili, ali morebiti bolje solzili?

Pa pustimo Jude na strani, oni svojo terdovratnost kervavo plačujejo; molčimo od Jeruzalema, to mesto pod sužnimi verigami grozovitega Mohamedanca nekdanjo ne-

zvestobo solzno obžaluje: dans gré nam od družih reči se pomenkvati. Mi obhajamo praznik svetega Štefana, prvega mučenca, kateri je v Jeruzalemu svojo kri za Jezusovo vero prelil. Od tega Jezusovega vojšaka se nam spodobi današnji dan govoriti. In jaz sim namenil dans vam dični ogovor v hvalo svetega Štefana izustiti; zatorej bom *trojno krepost tega prvega mučenca* razložil.

Sveti Štefan! ki si bil poln svetega Duha, da tvoji nasprotniki niso mogli pred modrostjo, s katero si govoril, obstati, sprosi tudi nam pravo modrost od svetega Duha, naj bi od tvoje slave zastopno govorili, spodobno te častili in tvoje izglede zvestó posnemali. — Vam pa, dragi kristjani! poterpežljivo pazljivost priporočim, in kmalo v imenu Jezusa začnem.

Ako bi kdo po razločni časti, katero smo mučencam svete katoliške cerkve pesebej dolžni, radovedno prašal, bi mu jez s svetim Avguštinam odgovoril, da čast tistimu gré, kateri je prvi kervavo krono mučenca dosegel. In ta je bil sveti Štefan. Čeravno je on le učenec apostelnov bil, je prvi za sveto vero življenje dal, in je v mučenstvu učenik vsih družih postal; sadaj je on voditelj celega božjiga kardela mučencov, katerih v naši sveti cerkvi blizo enajst milionov štejemo. Torej se temu svetniku posebna čast spodobi.

Že preden ga je visoka milost došla za Jezusovo vero življenje postaviti, se je sveti Štefan kaj slovito med Judi obnašal. Rojen Hebrejc se je modrega Gama-liela deržal, je v njegovo šolo zahajal in za Mozesovo postavo gorel. Kmalo je v Jezusu obljubljenega Mesija spoznal, ker so se vse prerokbe judovskega pisma v njem deversile; zatorej se je po Jezusovi smerti apostelnam rad bližal, njih zvesto poslušal in se kerstiti dal. Po prejetem kerstu je neomadežano živel, zato vsim vernim in apostelnam jako dopadel.

Veste, da, odkar je bil sveti Duh nad aposteljne pri-

šel in je sveti Peter binkoštno nedeljo v Jeruzalemu prvič pridigal, se je število pravovernih od dne do dne množilo. Slednji človek, ko je Jezusovo vero prevzel, je svoje premoženje apostelnam izročil, in ti so morali za vse skrbeti. Ta skerb je apostelnam pri pomnoženem številu vernih čedalje težje prihajala, in jih je v oznanovanju svetega evangelja nekoliko zadrževalo. H tej situaciji se je še neka pritožba pravovernih iz gerškega naroda zoper verne iz hebrejskih rodov pridružila, kakor da bi gerške vidove hebrejkom v nekterih rečeh zadpostavljene bile. Vsemu temu v okom priti, so apostoli vse pravoverne vkupej poklicali, in iz njih srede sedem mož pobožnega zadržanja izvoliti veleli, ktere hočejo apostoli blagosloviti, jim skerb za vidove in vestno razdeljenje živeža med verne izročiti, in jih pomočnike v oznanovanju božjega nauka imeti. Pravovernim je to dopadlo, in kmalo so sedem takih mož, ktere so naj modrejši in božjiga Duha navdahnjene poznali, enoglasno izbrali. Apostoli so jih poterdili, so jih v novo službo posvetili in jim rekli Diakoni. Med temi je bil prvi v versti sveti Štefan. Vse to se je kmalo po Jezusovi smerti godilo. — Od te dobe začne očitno življenje svetega Štefana in njegovo bogoljubno djanje za Jezusovo cerkev, dokler ni za izvelicavno vero kervi prelil in večne krone mučenca dosegel. V njegovem obnašanju mi *trojno krepost* nam v posnemavni izgled zapazimo, namreč:

I. Perva krepost svetega Štefana je obstala v tem, da je bil v *Jezusovi veri močan*.

Sveti Štefan je po svojem nastopu v cerkveno službo zvesto za uboge skrbel, goreče sveti evangeli oznanoval, in kot pošten za sveto vero ves vnet mladenč drugim v posnemaven izgled povsod se modro obnašal. On je bil „moš poln vere in svetega Duha.“ Djanje apost. 6, 5. — Pa vsak zvesti služitelj božji mora svoje sovražnike imeti; tako jih je tudi sveti Štefan imel. Učeni modrijani judovske šole, ktera je bila v Jeruzalemu za Libertine, Cirenence, Aleksandrince, in za tiste Jude namenjena, kteri so v Cilicii in mali Azii razkropljeni živeli, so Štefana

pisano gledali, da je pri ljudeh toliko veljal; zatorej so se jeli z njim v verskih rečeh prepirati. Pa on jim je tako modro odgovarjal, da so vsi osramoteni ostali. Modrijani se zvijač poslužijo, in nekatere malopridneže podkupijo, naj bi krivo pričali, da so Štefana zoper Moze-sovo postavo in sveti kraj pohujšljivo govoriti slišali, ter ga gredo pred vikši farje tožit. Štefan je na to pred judovsko duhovno pravico klican. On pride, ondi svoje sovražnike zagleda, zatožbo posluša, krive priče vidi, pa se ne vstraši, marveč besedo prevzame in krepek ogovor vsem pričujočem izusti, v katerem neprestrašen dokaže, da on na vse, kar je bil Gospod Bog po Abrahamu, Mozesu in družih Očakih izraelskemu ljudstvu obljubil, terdno derži, in da svetišče božje spodobno spoštuje; doloži pa še serčno opominovanje na vse pričujoče, zakaj se svetemu Duhu vedno zoperstavljajo, ter jim ojstro očita, da, kakor so njih terdovratni očetje poslanca božje preganjali, tako so tudi oni preroka vseh prerokov, — Sina božjega, — hudobno umorili. Tako jim je spričal, da oni postave ne deržijo, ker nočejo v Mesija verovati, kterega so preroki napovedovali, marveč so ga na križ raspeli in nesramni smerti izdali. — Kadar so oni to slišali, so se togotili v svojih sercih, in so s zobmi zoper njega škripali. Sveti Štefan pa, ki je bil poln svetega Duha, se je v nebo ozerl, in je vidil božje veličastvo in Jezusa stati na desnici božji, zatorej reče vsim pričujočim: „Glejte, vidim nebesa odperte, in Sina človekovega stati na desnici božji.“

Glejte kristjani moč prave vere v svetem Štefanu. On se ni pred svojimi sovražniki vstrašil, temuč očitno jim je resnico povedal, jih je clo svaril in njih hudobijo oponašal. — Tudi mi smo Jezusovi učenci, zaklad svete vere je tudi nam izročen, tudi mi imamo dolžnost povsod se kakor pravoverni obnašati in sveti zveličavni nauk neprestrašeno spoznati. Od tega visi naše večno zveličanje, kakor sam Jezus uči rekoč: „*Kdor se bo mene in mojih besed sramoval, tega se bo Sin človekov sramoval, kadar bo prišel v svoji, svojega Očeta in svojih angelov*

časti.“ Luk. 9, 26. Ali se pa vselej te dolžnosti zapomnimo? Žalost mi serce presune, kadar to premišljujem in obnašanje današnjih kristjanov pogledam. Vidim namreč da le malo resnic svetega nauka tako jasno poznajo, da bi pravi odgovor od svoje vere dati zamogli; zapazim tako mlačnost v naučenji kersanskih resnic, da se Bogu usmili; najdem tako nestanovitnost med našimi brati, da se od vsacega brezvernega zasmehovavca v veri motiti dajo. Kje so pa taki med nami, kateri bi serčnost imeli, druge svariti in njih hudobno zaderžanje jim očitati? Oh! sveti Štefan! kako redki so dandanašnji tvoji posnemovavci na svetu! Ali ni res, da se sadanji kristjani clo nad pridigarji togotijo, ako jim njih razujzdanosti neprestrašeno na perste štejejo, in jih k poboljšanju budé? Ali ni res, da jih preganjajo, obrekujejo in sovražijo? In vender pridgarji le svojo dolžnost spolnujejo iz ljubezni do Boga in svojega bližnjega. Oni isčejo le, zgubljene ovce v Jezusov hlev zaverniti.

Ljubeznivi bratje! dvignite nakviško svoje serca, otrebite se posvetnega praha, poglejte enkrat prav s živo vero proti nebesam, tam gori je naš očetov dom, sveti Jezusov nauk je edina pot do nebeškega prestola. Iščimo tedaj to pravo pot, oprimimo se z večjo gorečnostjo edino zveličavnih resnic, bodimo močni v veri in spoznajmo našega Jezusa pred vsemi ljudmi, da bo tudi on nas enkrat pred nebeškim Očetom spoznal.

II. Druga krepost svetiga Štefana je obstala v tem, *da je za Jezusovo vero svojo kri prelił.*

Ko je sveti Štefan pred duhovsko sodbo svoje sovražnike tako svaril, kakor sim povedal, in rekel, da vidi nebesa odperte, so vsi ondi pričujoči velik hrup vzdignili, so enoglasno zavpili, da preklinja, so svoje ušesa zatisnili, in kmalo vsi nanj planili. Sadaj ga kot očitnega božjiga zaničevavca iz mesta pahnejo. Ko so ga na morišče prevlekli, so podkupljene nezveste priče svoje oblačila slekle, in jih mladenču Savlu v varstvo izročile, po tem pa so neusmiljeno svetega Štefana kamnjali. On ves s kervjo polit od glave do nog in razmesarjen na kolena

pade, povzdigne svoje kervave roke proti nebesam, in izroči svojo dušo Bogu rekoč: „Gospod Jezus! sprejmi mojo dušo.“ — Oh sveti mučenec! kje najdem besede tebe prav počastiti? kateri nebeških angelov mi jezik posodi tvojo srečo popisati? Tvoj nepremakljivi zaup je zverhoma spolnjen. Od kar si v Jezusovo cerkev stopil, nisi po drugem kakor po nebeški kroni hrepenel, drugega nisi želel, kakor Jezusa posesti. In to si dosegel. Mili Jezus se ti je bil že pred sodbo prikazal, ko si za njegovo čast govoril, in sadaj, ko si na pol mertev pod kamni ležal in na njega mislil, je on nad oblaki stal in z raspetmi rokami te čakal. Na njegovo povelje so angeli doli stopili, so tvojo dušo izpod kamnja dvignili, so tvojo prelite kervi v zlato posodo natočili, po tem pa slobodovitno te pred nebeški tron peljali. Ondi te je Jezus prijazno sprejel in prvega z večno krono mučenca venčal. O srečni vojšak! po kratkem pa težkem teku si častito slavo dobil.

Glejte kristjani! ta je prava krepost za Jezusovo vero življenje postaviti in kri prelititi. Sveti Štefan ni na svetu sam sebe iskal ampak Jezusa; ni maral za svojo čast ampak za Jezusovo; ni skerbil za posvetno srečo in menljivo blagostanje ampak za nebeško veličastvo; zatorej so se pa tudi nad njim Jezusove besede spolnile, ker je rekel: „*Kdor bo svoje življenje zavaljo mene zgubil, on ga bo našel.*“ Mat. 16, 25. On ga je na svetu zgubil, pa ga je pri Jezusu večno dobil. — Sem stopite kristjani! tukej se imamo kaj lepega naučiti. Nam sicer ni treba za Jezusovo vero kervi prelivati, ker v takih krajih živimo, v katerih kerščanstvo sploh gospodari, in zato se imamo le milim nebesam zahvaliti in vselej pripravljeni biti svoje življenje za Jezusa postaviti, zakaj vemo, da je rekel: „*Kdor bo hotel svoje življenje ohraniti, ta ga bo zgubil.*“ Mat. 16, 25. Mi tudi redko s očitnimi verskimi sovražniki v prepir pridemo, in ko bi prišli, bi se morali za Jezusovo cerkev gorljivo ponesti. Pa mi imamo drugo priložnost svetega Štefana v mučenstvu posnemati: nas v pozemeljskem življenji pogostama zajme

britko terpljenje, nas oklepajo mnoge težave, nam se na glavo vsipajo hude nadloge, in težki križi nas večkrat zadevajo. Tem se voljno vdati, poterpežljivo jih nositi, in Jezusu v čast jih darovati, se od današnjega svetnika učimo. Ti so nam prava zastava za večno krono, so — po besedah sv. Gregorja Nazianzena — kraljeva pot v nebesa, so očitno znamenje božje ljubezni, zakaj pisano stoji: „*ktere Bog tepe, tiste ljubi.*“ Kdor je s temi obložen, svest reče: Meni je dano, da ne le v Jezusa verujem, ampak tudi, da za njega terpim, kakor je sveti Pavl Filipjane učil. In po besedah sv. Krizostoma, na svetu boljšega ni, kakor za Kristusa terpeti. — Sem tedaj stopite vi, kristjani, ki pod težo svojih križev zdihujete, in pravite: nas je Bog s takim terpljenjem obložil, da nam ni obstati, tukej pogledjte pod kamnjem razbito truplo svetega Štefana, ali je še eden njegovih udov zdrav? Vsi so razljomljeni, kosti so razdrobljene, glava je raztolčena, kri prelita. Učite se tukej terpeti in nebesa služiti, v ktere se le po tesni poti voljnega terpljenja dospeti zamore. Utolažite se, in hvalite Jezusa, da vas na svetu svojega britkega terpljenja vdeležuje, naj bi vas v svojem kraljestvu z nestrohljivo krono venčal.

III. Tretja krepost svetega Štefana je obstala v tem, *da je svojim razžalnikom in morivcam odpušanja prosil.*

Svojim razžalnikom iz serca odpustiti, sovražnike ljubiti, in za svoje umoritelje prositi, je visoka Jezusova zapoved, po kateri je hotel svoje pravoverne od vsih drugih ljudi razločiti; je naj imenitniši dolžnost kristjana, po kateri se zamore milosti Boga Očeta zagotoviti; je v celi novi postavi naj svetejši čednost, po kateri se popolnosti nebeškega Boga bližamo. Ne moremo tajiti, da tej veliki Jezusovi zapovedi se naša popačena narava nekoliko zoperstavlja, in da posebno v tistem hipu, ko razžaljeni bomo in škodo od svojega bližnjega prejmemo, nam težko dé, neprijatlu prijazno roko podati, mu vse odpustiti, ga clo poljubiti in za-nj Boga prositi. Vender je sveti Štefan to storil. Po izgledu svojega učenika, kateri je na križi za svoje sovražnike miloserčno prosil, ta svet-

nik v hipu, ko so njegovi razžalniki kamne poberali, in morivci vanj jih metali, v trenutku, ko je pod težo kamnjov že omagoval, poklekne na razbite kolena, in z velikim glasom vpije rekoč: „*Gospod! ne peršteraj jim tega greha.*“ In to izrekva je dušo izdihnil in v Gospodu zaspal.

Glejte kristjani zopet veliko krepost današnjega mučenca. On je sam sebe premagal, je premagal svojo jezo, je premagal svojo serditost, je premagal svojo togoto, je v sercu vse napčne nagone zadušil, in poln braterne ljubezni je do nebes kervave oči dvignil ter svojim moriteljem odpušanje milo zaprosil. On je dobro vedil, da pri Bogu, katerega spredna lastnost je, usmiliti se in prizanesti, deleža imeti ne more, ako se bo nad svojimi razžalniki z maševavno željo njegovemu nebeškemu prestolu bližal; je vedil, da njegovi sovražniki so tudi otroci božji in z rešnjo Jezusovo kervjo odkupljeni bratje, nad katerih pogubo bi se nebesam milo storilo, zatoorej jim gnade prosi prizanašanja njemu storjene krivice. In vslišan je bil, sebi je namreč lepsi krono napravil, Jezusovi cerkvi je pa v mladenču Savlu, kateri se je bil pozneje v Pavla prekerstil, močnega vojšaka in gorečega oznanovavca svetega evangelja pridobil.

Dvignite glave vsi tisti, ki sovrašтво do svojih razžalnikov v sercu redite; vam velja ta izgled, kteriga je moj svetnik s to krepostjo zapustil; vašim sercam govori ljubeznjivo serce prizanesljivega mučenca. Jelite, je mili Jezus preveč vam naložil, ko je rekel: „*Ljubite svoje neprijatle; storite dobro tem, kateri vas sovražijo; in molite za te, kateri vas preganjajo in krivo dolže?*“ Mat. 5, 44. Ni li bil sveti Štefan človek kakor ste vi? ni li bil vsem človeškim slabostim podveržen, kakor smo mi? In vender on je zamogel ta zapoved spolniti, zakaj bi je pa mi ne zamogli? Prebližajte se vsi razžaljeni in razžalniki, pri spominu na svetega Štefana podajti si sprijaznjeni roko, in povejte si eden drugemu, da drugač otroci božji biti ne morete; objemite se, in eden drugega podučite, da prizanesti si morate vse razžalenja, ako ho-

čete, da bo tudi Jezus vam prizanesel, poljubite se v znamenje, da ste bratje in sestre po Jezusu Kristusu, in z ljubeznjivim kuševanjem zapečatite med seboj braterni mir. Pa jojmene! vi se za to ne zmenite, terdovratni ostajate, se ne omičite, jezo in sovražtvo v sercu kuhate. Odstopite terdoserčneži, zakaj pisano stoji, da vaši darovi pred božjim prestolom veljave nimajo, dokler s svojimi brati v sovražtvu živite. Stopi doli z nebes sveti Štefan! in posvari ti te malopridneže, ker jez s svojimi besedami pri njih nič ne opravi. Pridite angeli nebeški, odločite iz tega pobožnega zberalša vse neomečene sovražnike, z ognjenim mečem jih spred altarja ženite in iz božje hiše pahnite. — Pa ne . . . boljše je, da s svetim Štefanom vred pred Boga Očeta in Jezusa Kristusa pokleknete in enoglasno zaprosite, naj bi takim terdovratnežem svojega svetiga Duha poslala, ki bi jim serca omečil in s sveto ljubeznijo prisunil, in vse razžaljenja odpustiti primoral; da bi tako zopet pokorni otroci božji postali in se današnje daritve, ki jo bomo kmalo nebeškemu Bogu opravljali, blagopolno se vdeležili.

Glejte tedaj trojno krepost svetega Štefana, katero smo premišljevali: 1. on je bil v Jezusovi veri močan; 2. je za Jezusovo vero kri prelil; in 3. je svojim razžalnikom in morivcam odpušanja prosil; zato je on v nebesih s prvo krono mučenca venčan svetnik in naš velik pomočnik.

Predragi kristjani! Vas prepričati, kako velik pomoček da je sveti Štefan, hočem v sklep svojega ogovora sledečo resnično prigodbo povedati: Leta 1147 je Španski kralj Alfons nad neverne Maure, ki so se čedalje bolj po Španskem širili in njegovo kraljestvo nadlegovali, z veliko vojsko vdaril, v mestu Almari jih oblegel in od strani morja in suhe zemlje hudó stiskoval. Galceran od Pini, premožni baron Bagaški je bil poveljnik Alfonsovih vojn timer na morji. On je v naskoku preveč do sovražnika zašel in je bil od neverneka vlovljen. Žalostna no-

vica kmalo do njegovih starišev v Bago pride, in oni — naj velja kar rado — ga iz sužnosti odkupiti namenijo. Ali glejte, sovražnik za njegovo glavo veliko zlatá terja, in kar je naj hujše, on hoče zraven tega še sto zalih deklin imeti. Oče doma vse napravi, samo za deklina si ne vé pomagati. On pokliče vse podložne svoje grajšine vkupej, jim razloži nesrečo svojega Sina, ktereга so vsi ljubili, ter jih vpraša, kje bi se device dobile. Podložniki si ne vedo pomagati, in sklenejo, da kdor ima tri hčere, bo dal dve; kdor ima dve, bo dal eno; kdor ima eno, mora pa s svojim sosedom, kateri tudi le eno ima, srečkati, ali jo bo on ali uni dal. Tako so v Bagi z veliko silnostjo sto nedolžnih deklin vkupej spravili, ktere so v rešenje njih vsuženega vlasteljina Galcerana namenjene bile. Že so jih iz domovine, proč od štarišev, sester, bratov, prijatlov in znancov peljali v primorsko mesto Salo, kjer so imeli prenočiti, naj bi drugi dan zarano v barki za vselej od ljube domačije odrinile in kakor nedolžne golobice v hude kremplje nevernega sovražnika izdane bile. Mislite si tukej njih žalost, jaz si je ne upam popisati. Grem pa v ječo pogledat, kaj vjeti Galceran počne. Ondi leži na golih kamnatih tleh v debelih verigah zakovan ves s solzami polit in dan na dan smerti pričakuje. Mile poglede proti nebesam obrača, kliče v nebeško pomoč in k svetemu Štefanu serčno zdihuje, kteremu se je celo svoje življenje v varstvo izročeval. Glej čudež! Tisto noč se mu sveti Štefan bliža v nebeški diakonski obleki. Vstani, mu reče, in pojdi z menoj. Galceran se ne obotavlja, verige zapraskajo in odpadejo. Čuvaji pred ječo to slišati, na noge skočijo, pa v ječo ne morejo. Sveti Štefan pa pelje jetnika po neznani poti iz sužnosti, in gá na ladjostajo v Sali prostega postavi. — Drugi dan se ondi deklina v ladjo spravljajo in od svojih slovo jemljejo. Žalosten jok in nevkontljivi krič se okoli morja razmeva. Tukej sloni ena hči na persih svoje matere in žalosti omaguje, tamkej druga svojega očeta zadnjikrat objema in nad svojim rojstvom toži, tukej se dve sestre poljubujete, ktere se ne bodete več vidile, tamkej si druga

lase iz glave terže, ker mora brata in zaročenega ženina zapustiti. Vse je v solzah, vse v joku, vse v britkem tožvanji. — Galceran, kteriga nihče ni poznal, ostermi tako žalovanje tukej najti, vpraša, kaj to vse pomeni, in zve, da se to zavoljo njegovega rešenja godi. Sadaj se ne more več deržati, stopi v sredo žalostnega ljudstva, in zavpije: Žvesti podložniki! vstavite svoje solze, za kterega rešitvo ste svoje hčere ponudili, med vami prost stoji. Glejte, jaz sim Galceran od Pini, boron Bagaški, kterega so bili neverni Mauri sužnika storili. Vsi ga čudno gledajo, in se jim zdi, da sanjajo. Galceran pa besedo povzdigne, in razloži, kako da ga je sveti Štefan iz ječe izpeljal. Sadaj se žalost v veselje spreoberne, vsi na kolena padejo, in se nebesam zahvalijo; nedolžne deklinae pa, ki se naenkrat rešene vidijo, deviške serca proti svetemu Štefanu dvignejo, in iz globočine svojega občutja mu hvaležno pesem enoglasno zapojejo. Kmalo se domu napravijo, vzamejo ljubeznjivega Galcerana v sredo in proti domacii potovajo. Kadar se Bagi bližajo, jim vsa grajšina naproti pride. Oni pa ko od dalječ cerkev svetega Štefana v Bagi zagledajo, ponižno pokleknejo in ga hvaležno počasté. Galceran hoče člò po kolenih daljno pot do cerkve storiti. Kar se tudi zgodi. V cerkev pridši se zopet pred altar svetega mučenca na obraze veržejo in svojo pobožnost opravijo. Galceran pa podari cerkvi svojega rešitelja veliko premoženje, stopi v samostan Cistercijanov, ondi pobožno živi in v duhu svetosti v Gospodu zaspi. — (Segneri.)

Glejte veliko pripomoč svetega Štefana. Toliko je on pri Bogu s svojo trojno krepostjo zaslužil, tako visoko on stoji v nebeški ljubezni, in tolikanj on svojim varovancam pomagati zamore. — Tudi mi, ljubeznjivi bratje! v sužnosti svojih dušnih sovražnikov večkrat milo zdihujemo, hude verige mesenih spačenih nagonov duše oklepajo in jo serdito vežejo, da se po volji nakviško dvigniti nd more. Prišeženi sovražniki nas večkrat v veri motiti poskušajo; zapeljiva posvetnost nas pogostama v pravi službi božji nadleguje, in neka malopridna prevzetnost nas

slepari, da razžalnikom vse odpustiti je le plahota serca. In žalibog! tem se mi večkrat z vso močjo pravega duha zoperstaviti ne vemo. Oh tedaj priporočujmo se vselej svetemu Štefanu, in posebno dans ga ponižno zaprosimo, naj bi se on pred nebeškim prestolam priklonil in nam milost od trojediniga Boga donesel, da bi vse svoje dušne sovražnike v tem pozemeljskem borišči slavno zmagali, da bi v Jezusovi veri močni, v vsem terpljenji poterpežljivi in do svojih razžalnikov prizanesljivi bili. Priporočimo se svetemu Štefanu, da, kakor je Galcerana iz težke sužnosti tega sveta odpeljati pomagal in jo do nebeškega svetišča sprejel, kjer se bo ž njim vred večne čase veselila in Jezusu slavo prepevala. Amen.

V novega leta dan.

Novo leto — novo življenje.

„Preljubi! prikazala se je milost Boga, Zveličarja našega vsem ljudem, ktera nas uči, da se odpovejmo hudobii in posvetnim željam, ter trezno, pravično in bogaboječe živimo na tem svetu. Sv. Pavl do Tita II. 11.

Staro leto je minulo; — preteklo noč se je v morje neograjene večnosti potopilo, in jaz vas dans pervikrat v novem letu pred gospodovim altarjem iz globočine svojega serca ljubeznjivo pozdravim. — Iz dvojnega vzroka smo se dans tukej v božjim tempelnu snidili, namreč: obhajati dan obrezanja Jezusa Kristusa našega Gospoda, in pa nebeškega Boga prositi, naj bi nas pri vstopu v novo leto milostljivo blagoslovil. Oba namena sta blaga, in, ako sta v sercu resnična, tudi milim nebesam jako dopadljiva; kajti vera nas zagotovi, da kdor Bogu s pravim, ponižnim, čistim sercam služi, bo tudi božji žegen imel vse svoje žive dni. — Po tem takem jaz vas v

sercu blagrujem, in vam za prihodnje leto vso srečo po keršanski ljubezni vošim; toda sveto opominovanje določiti moram, da, ako hočete boljši srečo imeti, kakor ste jo preteklo leto uživali, morate tudi vi boljši postati, kakor ste dosihdob bili. Sej dobro veste, da nebeški Oče je podeljivec sreče in nesreče; milost božja pa, ktera se je vsem ljudem po Zveličarji prikazala, nas uči, da odpovejmo se hudobii in posvetnim željam, ter trezno, pravično in bogaboječe živimo na svetu. Tako nam sveti Pavl govori.

Ljudje na svetu današnje dni veliko čez slabe čase tožijo in skerbno eden drugega poprašujejo: kdaj bodo boljše dobe nastopile? Tudi vi, ljubi moji, ste že večkrat takošne pritožbe izgovarjali, in dans bi radi vedili, ali vam bo nastopno leto kaj boljši od lajnskega. Na to vam odgovoriti, rečem, da vašemu žalovanju čez slabe čase sicer pravice odreči ne morem, samo vprašam: kdo stori slabe čase? Čas je podoben belemu popirju, na katerem so ljudje pisarji. Ako je pisarija slaba, kaj za to popir zamore? kriv je le slabi pisar. Ludje torej slabe čase vzrokujejo, in na mesto čez slabe čase tožiti, bi ljudje sami čes se tožiti morali. Sadaj vam zamorem tudi odgovoriti, ali bo nastopno leto kaj boljše od lanjskega. Poboljšajte se, odpovejte se hudobii in posvetnem željam, ter trezno, pravično in bogaboječe na svetu živite, in gotovo bodo boljši časi nastopili, in v prihodnem letu bode večji srečo imeli. Zatorej pravim: novo leto — novo življenje.

Temu pravičnemu klicu novega leta tudi jaz svojo besedo priložim, ter sim namenil vam danes prav resnobno resnico razložiti, ktere celi zapopadek v tem obstoji: *I. Mi smo se od Boga odvernili in grešno živimo, zatorej nas Gospod hudo strahuje; II. spreobrnimo se nazaj k Bogu, in on bo nas zopet blagoslovil.*

Vsmiljeni Jezus! ti si se današnji dan po Mozesovi postavi obrezati dal, in si nam izgled prave pokoršine zapustil, ponižno te prosimo, razsvetli naš otemnjeni um, da bomo svoje dozdanje zmote prav spoznali, in nagni našo voljo

zopet k dolžni pokoršini tvojim svetim zapovedim. Pomagaj nam življenje poboljšati in tvojega nebeškega blagoslova za vselej se vdeležiti. — Ljubi kristjani! vsi si gotovo v prihodnič boljše čase želite, pazno me torej poslušajte, jaz bom vam edino pot h tej zaželjeni sreči pokazal. — Začnem.

Slabe čase smo doživeli, in že nekaj let sem bolj hude kakor dobre letine imamo. Mati zemlja se je semtertje navadni rodovitosti odrekla, vinske tertice so obobile, vsahujejo, in vino je nam večidel odvzeto; korona, našega poglavitnega vsakdanjega živeža, se je gnilita lotila; nobeden pridelek nam po redu več ne donese. Hude vremena in strašne nevihte so gospodariti jele, toča nam večkrat polje polomasti in dolga suša pogostoma pritiska; dragina in lakota stē naš del. Kužne bolezni, legar, kolera in poln nalive družih stisk nadleguje rod človeški v Evropi. Bleda smert z urnimi nogami teka od dežele v deželo, in pogrebci nosijo v gostih verstah merlične pokopališča. — Tužne skerbi nas tarejo, in grenkih solz se poliva vsepovsod veliko. Kamorkoli se oko ozre, ne zagleda družega kakor pomanjkanje in revšino veliko in vedno veči število tistih, ki objokani roke stegujejo za milošnjo, in malo in vedno manjši število tistih, ki bi še zamogli kaj podariti, ne sliši se družega kakor jok in zdihovanje zapuščenih sirot in vdov. Kjer so se poprej veseli gosti radovali, tamkej sadaj bledolična lakota sedi za mizo. — Ta je naša sedanja osoda. — Pa ni še vsa. Se bojim, da kelih grenkosti, katerega je Gospodova roka že takraj in unkraj človeškim otrokom nagnila, ni še izpraznjen, marveč da kar je še naj grenkejšega, je še notri. Pili bodo iz njega vsi grešniki zemlje. — Ali kaj vam pomaga vaša nesrečo popisovati? sej jo sami živo občutite. Zdi se mi, da poprašujete: *Od kod vse sedanje tuge?* Na to vam moram odgovoriti:

I. Mi smo se od Boga odvernili, in grešno živimo; zatorej nas Gospod hudo strahuje.

To nam jasno dokazati, morem naj prvič priliko pravega bogoljubnega človeštva pred vaše oči razgerniti: — Nebeški vsegamogočni Bog je edino središče, okoli kteriga bi se imelo vse človeštvo krožiti s pravo vero, s terdnim zaupanjem in z gorečo ljubeznijo. Bog je naš edini Oče, mi smo njegovi otroci; in kakor pokorni otroci bi morali vselej le nanj gledati, njegove lastnosti po zmožnosti posnemati, vse zapovedi, ktere je nam razglasil, zvesto spolnovati, njegovi presveti volji popolnoma se vdati in ga ljubiti s celim srcem, s celo dušo, z vso močjo. Karkoli je nas ljudi na vesolnem svetu, bi imeli vsi skupaj kot perserčni bratje in sestre edine nebeške družine Jezusu Kristusu, našemu Zveličarju, živeti in vedno le to storiti, kar Bog veli. — Glejte, ta je podoba pravega bogoljubnega človeka. Takšni bi morali biti vsi mi.

Sadaj pa presodimo, kako dalječ smo se od te mične podobe oddalili, ter Boga zapustili. In jaz tukej opominim dveh pregrešnih strasti, ki ste današnje ljudi pogospodarile, od Boga jih odvernile, ter v malopridno življenje zapeljale. One ste poglavitni vzrok vse sadanje nesreče. Ti peklenški poroditvi se zavete: *prevzetnost in posvetnost*.

Prevzetnost je bila že nekdam veliko angelov od Boga odločila, in v pekel pogreznila; prevzetnost je bila prva dva človeka od Boga odvernila in nesrečna storila, prevzetnost je judovskim pismoukom in farizejem branila, da se niso Jezusovemu nauku vклонili, prevzetnost še današnje dni veliko ljudi slepari, da v edino pravo zveličavno cerkev ne stopijo; pa prevzetnost je tudi v keršanskih dobah vzrokovala odpad od vere katoliške, razkolništva med kristjani, nasprotvanje med pravovernimi in druge strupene nepokoršine. Skor vse veke je gerda prevzetnost človeštvo z nesrečami tlačila, in njeni narodi so s kervavimi čerkami v zgodovino človeštva vpisani. In ta prevzetnost, bi rekel, sadaj na svetu hujše gospodari, kakor je kdarkoli divjala. Ona je človeške otroke od Boga odvernila. Poglejmo le nekoliko in bomo obstati morali.

Da je nepokoršina značaj naše dobe, ne bo nobeden tajil. Vse božje, cerkvene in deželске postave so zaničevane. To slehern vidi, kateri oči ima. *Nepokoršina v božjih rečeh*, — ker se sveti nauki več ne poslušajo, gospodovi dnevi ne deržé, molitev opušá, za božjo službo ne mara, tempelni ne spoštujejo in Kristusovi namestniki zasramujejo. *Nepokoršina po družinah*, — ker se stariši zaničujejo in preklinjajo, brát brata vjeda, sestra sestro sovraži, in se razpartija glasi. *Nepokoršina po vaséh*, ker sosed soseda preganja, opravljanje in obrekovanje se sliši in hude zdražbe se razmevajo. *Nepokoršina po dešelah*, ker se poglavarstva ne vbogajo in malopridni púnti zoper vladarja napravljajo. Pa kaj bom naprej govoril? Prevzetnost je človeštvo popolnoma posedla in ljudi od Boga odvernili. — Ker ni prevzetnost še vsega pokvarila, je pa še *posvetnost* pristopila in božje kraljestvo na zemlji zrušila. Ta je današnje zemljane tako omamila, da so svoje oči popolnoma od nebes odvernili in v zemljo jih pobesili. Oni so se prav za prav poživinili, so vse blage dušne počutke v sebi zadušili, vso božjo ljubezen od serca odpravili, se svetu vdali, vanj stavijo vse zaúpe in živé po mesenem nagnenji. Mordá ni res tako? Povejte, kdo še na poste kaj derži? kdo pozna še petik in saboto? kdo porajta še kaj za pravico? Kar telesu služi, kar se hudobnemu poželenju príleže, kar dobiček prinese, to se sadanjim ljudem pravično zdi. Med mojim in tvojim se razločka več ne dela, „Živeti moram, veseliti se hočem,“ je vsakdanje vpitje današnjih ljudi; kako pa živeti, da bližnjemu krivice ne storim, kako se veseliti, da Boga ne razžalim, tega se nobeden ne zmeni. Od tod pridejo tatvine in ropi, od tod razdjanje družinskih premoženj, od tod púnti, od tod kervprelitje, od tod pobiji in druge peklenške prikazni, od katerih nam vsaki dan novice pravijo. Oh nesrečno človeštvo! kam si prišlo? kam ste prevzetnost in posvetnost te pripravili? kako globoko si od Boga odpadlo in v greh se pogreznilo? Sadaj se spričuje nad

teboj sveta resnica, „*da greh stori ljudstva nesrečne.*“ Pripov. 14, 34. Ni več podobe božjih otrok na sadanjih ljudeh, in živo se občuti, da ni koristno zapustiti pravico in božje zapovedi.

Ko je bil Adam greh storil, se je bila cela živa in mrtva natora zoper njega vzdignila, in pokoršino mu odrekla zato, ker on stvarniku pokoren biti ni hotel. Tako se sadaj tudi nam godi. Vsa natora nam s poginam proti, in na božje povelje čaka, da bi nas končati smela; pa Gospod Bog, kateri nas še ljubi, njo nazaj derži; sam pa nas kot dober Oče strahuje in k poboljšanju kliče. — Cloveške kervi napojena zemlja se nad ljudmi grozi in k Bogu vpije: „Gospod! ali hočeš, da se popolnoma vsi rodovitnosti odpovem, in grešnike z lakoto pokončam?“ Pa Bog ji odgovori: „Ne še, le bodi še dalje rodovitna; jaz pa bom svojo šibo nad grešniki povzdignil, in ker niso hotli sedmi dan od dela počivati in moje službe opravljati, jim bom del dobička šestih dni odvzel, da bodo delali, pa jim bodo vendar roke prazne ostale.“ — „Gospod! ali vkažeš, da gremo in vse polje malopridnim ljudem popušavimo?“ vprašajo *hude nevihte in sovražne vremena*, ki se nad oblaki krožijo. Pa Gospod jim odgovori: „Ne,“ in jim odkaže le neke kraje, nad ktere zahrušiti smejo, in reče: „Moji nepokorni otroci se nočejo postiti, pokazati jim hočem, da ako se ne bodo zapovedane dni postili, jih bom vse s šibo obiskal, in jih prisilil, tudi tiste dni se postiti, ko post zapovedan ne bo.“ — „Gospod! ali pripustiš, da gremo in človeške narode, ki tvojih nauk ne poslušajo, vse zadavimo?“ kličejo k Bogu vse *bolezni*, ktere se pod božjimi nogami znajdejo. Pa Bog jim odgovori: „Ni še čas, vse ljudi pomoriti. Idite, napadite le te in te in zadušite jih le toliko in toliko, strašite grešnike po teh in teh krajih; jaz bom pa vino ljudem odvzel, da ga tudi slabotni in bolehnii imeli ne bodo, vendar jim svoje roke popolnoma odtegnul ne bom.“ — Vsi *gromi, bliski in strele*, ki v oblakih božjo vsegamogočnost oznanujejo in večkrat na

zemljo grozivno šinejo, se hrupinijo hudobne Adamove otroke pokončati; pa Gospod, ako ravno razžaljen, ima z njimi še poterpljenje, in družega ne želi, kakor našiga poboljšanja. On se je zapersegel po preroku, rekoč: „*Kakor resnično živim, jaz nočem grešnikove smerti, ampak da se poboljša in živi.*“ — Veliko rajši bi nam dal dobro kakor hudo. Pa ker mu v dobrih letih, ktere smo imeli, nismo hotli zvesto služiti, smo le zasmehovali njegove opomine in svaritve, smo se dalej bolj v greh zapletali, zašli na prepovedane pota in pokoršino odrekli božjim zapovedim in cerkvenim, smo njegovo presveto ljubezen prisilili, da je, kakor dobra mati, za šibo prijala, nas s križi in nadlogami pokoršine učiti, v kteri nas njegove dobre niso mogle ohraniti.

II. Spreobrnimo se nazaj k Bogu, in on nas bo zopet blagoslovil.

Res je, v znanosti in vednosti so ljudje deloma že daleč prišli. Tega ni v stanu nobeden tajiti, in ako le v pretekle čase enmalo pogledamo, moramo moč človeškega duha občudovati. Povzdignili so kmetijstvo in kupčijo na visoko stopinjo, naredili so železnice in postavili fabrike, ktere človeško umnost slavno povelečujejo; napravili so družbe za varstva zoper ogenj in točo in še jezer družih koristnih reči so vpeljali. Pa meni se zdi, da v eni zadevi gre človeštvo rakovo pot, namreč: v pobožnim življenji. Naj priporočujejo, modrijani, kar koli hočejo, naj boljši zdravila zoper gnjilobo koruna, zoper kolero in druge kužne bolezni, naj dopolnijo še tudi vse drugo, kar vejo naši državniški zdravniki bolni Europi še dobrega svetovati; naj daje vlada še tako modre postave, naj nam kujejo zlate in sreberne denarje noč in dan; vse ne bo nič pomagalo, ako se človeštvo nravno poboljšalo ne bo. Zato smem reči, da une dni je neki človek, od kteriga sim v novicah bral, prav modro govoril. Špansko vladarstvo je bilo namreč darilo mnogo cekinov za tistiga, ki bo naj boljši zdravilo zoper bolezen grojzdja znajdel, po celim

svetu razpisalo. Neki Čeh je odgovoril: „Naj boljše zdravilo bi po moji misli moralno poboljšanje človeštva vtegnulo biti.“ Ali je darilo dobil, ne vem, pa zaslužil ga je; in sveto pismo bi mu ga prilastilo, kajti ondi pisano stoji: *smert, kervoprelitje, preganjenje, stiskanje, lakota, revšina in kazen so za hudobneše stvarjene, in zavoljo njih se povodnji gode.*“ Ekl. 40, 9. — Po tem takem imam tudi jaz prav, da vam za novo leto poboljšanje življenja nasvetujem, ako hočete v prihodnjič boljše letine imeti in zopet srečni biti. Odpovejte se prevzetnosti, dajte slovo posvetnosti, in k Bogu se spreobrnite, ako želite nebeškega blagoslova se razsveseliti.

S človeštvom sadanjem se tako godi, kakor jo nam prerok Daniel od babilonskiga kralja Nabuhodonozorja pové. Med prevzetneži in posvetneži, katerih sveto pismo v svarivne izglede omeni, Nabuhodonozor v prvi versti stoji. Kakor Bog je on hotel od svojih podložnih česčen biti, in vse zaupe je le v svojo pozemeljsko oblast stavil. Daniel ga je večkrat na Boga opomnil, in mu nasvetoval vsegamogočnemu stvarniku dolžno čast dati in grehov se pokoriti; pa prevzetni posvetnež na to ni porajtal. Mera njegovih malopridnost se je napolnila, in nebeški Gospod mu je hotel svojo vsegamogočnost pokazati. Ko je kralj neki dan ves ošaben po svojem dvoru hodil in s svojo veliko oblastjo ter mogočnim kraljestvom se bahał, se mu Gospod vseh gospodov z nebes oglasi, ter mu reče: Ti si kralj, Nabuhodonozor; pa tvoje kraljestvo ti bo odvzeto. Proč iz društva ljudi boš pahnjen, in med zvermi živel, dokler ne boš gospodarstva Vsegamogočnega spoznal in vedil, da On da in vzame, kakor se mu zljubi. In zgodilo se je: Nabuhodonozorju se je v glavi zmešalo, šam sebe je za živino deržal, v gojzd je letel, kakor vol je seno jedel in pod milim nebam nag živel, kakor orlu perje mu je dlaka po životu zrastle in nohti kakor ptičji kremplji postali. Čez sedem let še le se je zopet zavedil, proti nebesom je svoje oči obrnil, in Boga Gospoda spoznal ter njegovo vsegamogočnost počastil,

rekoč: Božja moč je nad vsemi močmi večna, in njegovo kraljestvo je od veka do veka; vsi prebivavci zemlje pred njim nič niso, in njemu se ne more nobeden zoper staviti. Nabuhodonozor se zopet na kraljevi prestol poverne, očitno Boga časti, se pred njim poniža in svoje zaupe le v njega stavi. Dan. 4.

Obernimo to na naše čase: Prevzetnost in posvetnost ste današnje ljudi od Boga odvernile. „Človek zamore vse, kar le hoče,“ tako sadanji svet v svoji neumnosti govori. Zatorej je nas Gospod vdaril, kakor da bi hotel nam reči: „Človek vse zamore, pravite vi, pomagajte si torej, ako zamorete.“ Mi vidimo, da sami po sebi ničesar zmožni nismo, torej ponižajmo se pred vsegamogočno roko božjo. Mi spoznamo, da v zemljo naše zaupe staviti je prazno, ako Bog zemlje ne požegna, zatorej odpovejmo se posvetnosti in proti nebesom svoje oči dvignimo. Nebeški kralj je poboljšanemu Nabuhodonozorju prizanesel, in zopet ga na kraljevi prestol posadil. Usmilil se bo tudi nas, ako greh zapustimo, nazaj k njemu se povernemo, in dolžno čast in slavo mu damo, nsmilil se nas bo, ako svoje malopridnosti in neumnosti obžalujemo, njegovega svetega nauka se s pravo vero zopet poprimemo, in ga goreče ljubiti začnemo; usmilil se nas bo, in spet nas bogato blagoslovil, ter vse sadanje stiske odvezel, ako ga za svojega vsegamogočnega vladarja ponižno spoznamo, in se mu s trdnim zaupam popolnoma podveržemo. Resnično, *vse okrog nas se bo kmalo poboljšalo, ako se mi sami poboljšamo!*

Pa morebiti bo eden ali drugi zmed vas mislil; da ni vzrok sadanjih stisk, in bo sam pri sebi rekel: „Ta pridiga ni za me, moje slabosti in moji pregreški niso tako veliki, da bi jezo božjo na zemljo poklicali bili.“ Ti, ki tako misliš in tako govoriš, ti, ki v svoje grehe zaziban se sadanjih nadlog nedolžnega imaš, si, zna biti, naj bolj kriv božje kazni, pa si slep, svojih malopridnost ne spoznaš in hudobije omamljen spiš. Ti si podoben Jonatu, kateri je v ladji med tem, ko so se vsi mornarji

z vetrovi in volovi borili, in v pomoč klicali, mirno spal, kakor da bi mu ne bilo nič mar za protivno nevihto; pa ravno on je bil smertne nevarnosti kriv. Zatorej te zbudim, kakor je bil ladnji poveljnik Jonata zbudil in ti zakličem: „Zdrami se, in kliči v svojega Boga, morebiti se bo Gospod nas usmilil, da ne poginemo.“ Vstani, grešnik! in kliči v božjo milost; vstani prevzetnež! in daj Bogu čast, kateri te je iz ničā vstvaril; vstani krivičnež! in poverni, kar si bližnjemu škode storil; vstani posvetnež! odpovej se mesenemu poželenju in kroti svoje telo, odpovej se nečistosti in pokori se; vstani požrešnež! ne služi tako nezmerno svojemu gerlu, derži petek in saboto in posti se; vstani lakomnež! odpri ubogim svoje zaklade, stegni jim milošnje, da ti bodo tvoji grehi zbrisani. Bratje! vsi, vsi smo grešniki! vsi vstanimo iz hudobnega spanja, kličimo v Gospoda; on se nas bo usmilil, bo zopet dobro letino nam dal in vseh stisk nas rešil, da ne poginemo.

Predragi kristjani! Jaz sim vam do sadaj govoril, in z novim letom k poboljšanju vas klical: samo iz posvetnega dobička. Pa saj je tudi večnost, sej so nebesa, sej je pekel; teh resnic si ne moremo iz glave spraviti, ako nismo neznabogi postali. Če telesne revšine nas k poboljšanju naganjajo, in slabe letine nam kličejo grehu se odpovedati, naj bi v prihodnjič bolji sreče doživeli; kaj mar ne bo večnost še močnejši spodbadek k spokorjenju? ne bodo morda nebesa in pekel nas v pregrešnim življenju pretresli in naše poglede nakviško obrniti napotili? *Kaj pomaga človeku, če tudi cel svet pridobi, ako pa dušo zgubi?* Oh, duša, dušna sreča! ta misel je dostojna odpovedati se hudobii in posvetnim željam, ter trezno, pravično in bogaboječe na svetu živeti.

Pa žalibog! kako redki so tisti, kateri se takim mislim vdajo? Kolikanj jih je samo v pretečenem letu žalosten konec storilo, in njih duše — kje so? Odprite se peklenske vrata, pokaži nam Satan vse tiste, ki so v

enim letu tebi v oblast prišli, soštej nam jih, povej njih imena. — Ali ne, ne, mi jih nočemo poznati; zakaj preveč bi se vstrašili, ker bi morebiti kakšnega iz naše soseske med zaverženimi vidili.

Preserčni moji bratje! Kaj bi se bilo z nami go-dilo, ako bi bili v pretečenem letu v večnost stopili? Ondi bi v večnem ognji goreli, škripali z zobmi in sami sebe preklinjali. Usmiljeni Bog je nam do sadanje ure prizanesel; ali kdo nam je porok, da bomo še od-slej leto živeli? Kako tedaj, ali hočemo nepripravljeni čakati gospodovega dne? Do danes si nismo še nobenega zaklada za srečno večnost spravili; kajti verska resnica je, da kdor ima vest samo z enim smertnim grehom ob-loženo, si ne more za nebesa nič zaslužiti. Ali hočemo torej še dalje v tako nesrečnem stanu ostati? Bratje! moji ljubeznivi bratje! jaz trepetam, ko na to mislim. Milo vas prosim, oprostite me tega strahu. Za vaše duše moram skrbeti in pred Bogom bom za vas odgovor dajal. Ali kaj pomaga vsa moja skrb, ako vi nočete? Nu, bratje! vstanimo iz grešne postelje, poboljšajmo se. Marija prečista Devica nas k novemu življenju kliče, angeli in svetniki milo na nas gledajo, sam Jezus nas budi in nebeškega Očeta za nas prosi, rekoč: „Oče! odpusti jim.“ — Pridite bratje! molimo in pokleknimo pred Boga; jokajmo pred Gospodam, ki nas je vstvaril; zakaj on je Gospod naš Bog, mi pa smo ljudstvo njegovo, in ovce njegove paše. Dobro je nam, da je nas ponižal, da se učimo njegovih postav. Dobro je nam, da je nas s terpljenjem obiskal, da spoznamo, da je boljši postava njegovih ust, kakor tavženti zlatá in srebra. Kristus Jezus! mi pride-mo, in z novim letom novo življenje začnemo; mi se odpovemo hudobii in posvetnim željam, ter sklenemo trezno pravično in bogaboječe na tem svetu živeti. Ti pa blagoslovi nas z nebeških višav. Amen.

Praznik svetih treh kraljev.

Perva Jezusu doprinešena daritev.

„Modri so šli v hišo, in so našli dete & Marijo, njegovo materjo, ter so prednj padli in ga molili; in so odperli svoje sklade, in mu darovali zlata, kadila in mire.“ *Matevš II. 11.*

Povzdignite dans, kristjani, svoje serca, in kar je v vaših telesih pobožnih občutlejev, v nebeške višave jih obrnite; mi obhajamo trikrat svet praznik, ktereга mati vesolna cerkva po pravici „*gospodovo razglašenje*“ imenuje. — Današnji dan je namreč tista velika zvezda, ki se je bila o Jezusovem rojstvu na nebū v jutrovih krajih prikazala in nevernikom prihod mogočnega kralja razglasila, tri modre, katerim kralji pravimo, iz daljnih perzijskih deželá skoz Jeruzalem v Betlehem pripeljala. Oni so prišli Jezusa v jaslih častit, molit in kraljevo ga obdarovat, ko je še le v trinajsti dan starosti stopil bil. — Današnji dan je bil Jezus v svojem tridesetem letu od Janeza kerstnika v reki Jordanu kerščen, pri kateri priložnosti ga je Oče Nebeški za svojega Sina, nad katerim veliko dopadenje ima, očitno razglasil. — Današnji dan je Jezus v svojem enaintridesetem letu prvi čudež na ženitnini v Kani Galilejski storil, ko je vodo v vino spremenil, s katerim je svoje veličastvo razodel in vsim pričujočim se poslanega Mesija spričal. — Resnično tedaj je šesti dan prosenca za slednega kristjana imeniten, trikrat svet praznik, in prav mu pravimo „*dan gospodovega razglašenja*.“

Pustimo vse druge misli na stran, in pojmo dans s tremi modrimi v betlehemski hlev Jezusa molit. Ali pokaj bomo v betlehemsko štalico hodili? saj tukej na altarji v svetem tabernakeljnu milega Jezusa imamo,

ravno tistega, ki so ga modri v jaslih molili in obdarovali. In ker je dans mili glas zvonov z naših visokih lin sem pred Jezusa v presvetem zakramentu Rešnega Telesa nas sklical ga častit in molit, kakor je bila svitla zvezda nekdej tri modre pred Jezusa v jaslih položenega pripeljala; sim namenil vas podučiti, kako da imate tri modre vselej in povsod posnemati. Zatorej vam bom *zaklade svetih treh modrih* razlagal, in vas nekterih dušnih občutkov opomnil, kateri iz tega razkladanja za naše pobožne serca in lepo zadržanje do Jezusa pomenapolno zvirajo.

Mili Jezus! ki si se današnji dan tako čudovitno svetu trojno razglasil, in serca treh modrih s svojo gnado navdihnil, da so te iz daljnih krajev častit prišli, med tem ko judovski pismarji in veliki duhovni od tvojega rojstva nič vedeli niso, stori nam milost, da te bomo prav poznali, vredno od tebe govorili, spodobno te častili in ponižno molili. — Vi pa dragi kristjani! poslušajte me pazno, jaz kmalo začnem.

Vse, karkoli ima človek na duši in telesu, je od svojega neskončno dobrega nebeškega Očeta po Jezusu Kristusu in Svetim Duhu prejel. Po Jezusu Kristusu smo mi Bogu dopadljiva stvar postali, v katerem je naša duša vrojene nesnage očišena, naše serce s sveto ljubeznijo napolnjeno, in naše telo v božji tempelj posvečeno. Torej smo pa tudi dolžni milemu Jezusu za vse to se lepo zahvaliti, ter mu serce, dušo in telo popolnoma darovati; zakaj *„on je dal sam sebe za nas, da bi nas rešil vse krivice, in sebi očistil prijetno ljudstvo, vneto za dobre dela,“* govori sv. Pavl.

Naše darovanje sprejemati in milostljivo nas blagosloviti se je Jezus, kralj nebes in zemlje, Bog in Človek skupej, v presveti zakrament Rešnjega Telesa zakril. V tej podobi On med nami prebiva vidoma, kakor je v betlehemskih jaslih v plenice povit ležal. Iz jutrove de-

žele je po svitli zvezdi tri modre poklical in take zaklade v dar sebi prinesli navdihnili, kateri, če jih prav presodimo, nam zastopno pokažejo, kakšine darove mi vselej pred Jezusa v presvetem zakramentu položiti moramo, da bo nas blagovoljno krepčal, pozemeljski tek srečno dokončati in večne nebeške dike se vdeležiti. — Poglejmo te zaklade bolj na tanko:

Pervi modri, kterimu je bilo ime **Melhior**, je bil častit starček, v dolgi nebesni obleki in z rumenim plajšem ogernjen. On je daroval *zlata*. —

Ker je Melhior Jezusu zlata v dar prinesel, ga je kralja naznanil in kraljeve časti vrednega spoznal po narodni šegi ljudi jutrovih dežel, kateri so svoje kralje, kadarkoli so pred nje prišli, vselej s zlatom obdarovali.

Jezus je resnično kralj, kakor je sam pred Pilatom spoznal, ker je na njegovo vprašanje: *Ali si ti kralj Judovski?* odgovoril: *Ti praviš*. In sicer Jezus je kralj nebes in zemlje — kralj vseh kraljev. Pa to se nam čudno zdi, da trije modri, ki so iz domačije proti Jeruzalemu potovali terdne vere, da ondi bodo na kraljevem dvoru novorojenega Judovskega kralja našli, in ker jim kralj Herod nič ni vedil od njega kaj povedati, se niso dali motiti in domu se niso vernili, marveč naprej v Betlehem so šli. Ali še le bolj čudno se nam zdi, da, ko so v revni Betlehemijski hlev stopili, in ondi slabo ubogo dete v jasliah položeno zagledali, se niso prestrašili in dvomiti začeli, ali bi res v taki božni štalici rojeno otroče judovski kralj biti vtegnilo. Take misli jim niso nikakor v glavo padle, temuč so, ker jih je bil, po besedah svetega Bernarda, Gospod Bog z notranjo lučjo razsvetilil; kakor hitro so dete našli, so prednj padli, ga molili, in Melhior, naj stariši, prvi svoj zaklad odpré, in mu čistega zlata daruje. — To se je pa zategadel godilo, naj bi se vsi človeški otroci, zavoljo kterih se je Jezus tako močno ponižal, da je nebeški tron zapustil in v revnih jasliah si ležiše izbral nad Melhioram izgledovali, in akoravno so Jezusa od Judov hudobno zaničevati,

malopridno preganjati in samotno vmoriti vidili, naj bi ga sadaj v presvetem Rešnjem Telesu kakor vsegamogočnega kralja nebes in zemlje častili in *vso ljubezen svojega serca mu darovali*.

Darovano zlato nas tedej opomni Jezusu v presvetem zakramentu vso ljubezen našega serca v dar položiti. In prav. Jaz ne bom te visoke dolžnosti tukej razširno dokazoval, ker vemo, da goreča ljubezen našega serca mu je ljubši, kakor vsi žgani in klavni darovi, Mark. 12, 33. Le priliko vam povém: Zvesti podložniki svojega kralja, kateri za njih dušni in telesni blagor skerbi, jih pred sovražnikom brani, in prijazno ž njimi dela, ljubijo, ga časte in življenje bi zanj postavili. Ali mar mili Jezus z nami tako ne ravna? Oh pač. Sem obrnite kristjani svoje oči. Tukej v tabernakeljnu ravno tisti Jezus, kteremu je prvi modri v betlehemskih jaslih zlata daroval, med nami na svojem tronu sedi, nam grehe odpuša, z neprecenljivimi dobrotami nas obdaruje, nebeske gnade nam deli, nas pred vsemi sovražniki brani, in ljubezni poln nam kliče rekoč: „Pridite sem, ki zdihujete, jaz vas hočem potolažiti; pridite k meni, ki pod težo življenja obnemagujete, jaz vas hočem pokrepčati; pridite vsi, jaz vas hočem poživiti in česar koli potrebujete, obilno blagodariti.“ Povejte, ali ni mili Jezus vse naše časti vreden? kdo bi se dolžnega ne čutil na altarji svojega serca usmiljenemu Jezusu dar ponižnosti z ognjem žive ljubezni vedno žgati in kralja vsih svojih serčnih občutlejev ga spoznati? In vendar, stermite nebesa, čudi se zemlja, vašemu kralju se nočejo človeške serca prikloniti. Vidim take kristjane, kateri do Jezusa čisto nobene ljubezni nimajo; oni so Jezusu svoje serca zaperli, in posvetnim stvarjem odperli; oni so Jezusu serca vkradli in jih njegovim sovražnikom izdali; oni nočejo Jezusa v presvetem zakramentu svojega kralja spoznati in po dolžnosti ga častiti. In ti resnični kralj nebes in zemlje, ti vsegamogočni Jezus jih poznaš take malopridneže, pa jih ne štrafaš, jih vidiš, pa jih ne končaš. —

Oh ti jih nočeš zatorej pogubiti, ker si neskončno usmiljen kralj, in njih poboljšanja pričakuješ. Vi hudobneži! ki tako nehvaležno z Jezusom ravnate, trepetajte. Tisti Jezus, kteremu sadaj kraljevo čast odrekujete, se bo vam enkrat z veliko močjo in oblastjo na nebu prikazal, in vas sodit prišel. Pomislite, kako bodete takrat pred njim obstali, ker mu sadaj ljubezen svojega serca krade. — Bratje! preden tisti čas pride, spoznajte svojo malopridnost, pokleknite še dans pred Jezusa, spoznajte ga svojega kralja in darujte mu vekoma vso ljubezen svojega serca, kakor mu je sveti Melhior v betlehenskem hlevu zlata v dar prinesel. —

Drugi modri se je klical **Kašpar**, bil je mlad globladen mož v dolgi rumeni obleki in z rudečem plajšem ogernjen. On je daroval *kadila*. —

Tako da je Kašpar Jezusu kadila v dar prinesel, ga je očitno Boga spoznal in božje časti vrednega razglasil po verski šegi vsih narodov, kateri so vselej svojim Bogovam v čast kadilo žgali in tako njih veličastvo naznanaovali.

Jezus je resnično pravi živi Bog. *Po njemu je vse storjeno, in brez njega ni nič storjenega, kar je storjeno*, uči sveti Janez. Mi Jezusa poznamo in verujemo, da *On je v Očetu, in Oče je v njem*; mi terdimo, da *kadar Jezusa v presvetem zakramentu vidimo, vidimo pravega živega Boga po luči svete vere*. Pa nad tem bi se lahko zavzeli, kako da so ga trije modri, ki so med neverniki živeli in od obljubljenega Mesija le malo kaj slišali, za Boga spoznali; kako da je drugi modrih brez vse dvombe prednj v betlehenskem hlevu padel, svoj zaklad odperl, *kadila* mu daroval in očitno ga po božje počastil. Ali vse to je Kašpar le po nebeškem navdihnjenju storil, naj bi se nad njegovim darilom vsi na zemlji živeči ljudje izgledovali, in Jezusa v presvetem Rešnjem Telesu pravega Boga spoznali, ter *pobožno moljenje iz vsega duha* mu vselej darovali.

Darovano kadilo nas po tem takem opomni Jezusu v

presvetem zakramentu *vso pobožno molitev svojega duha* v dar prinašati. In prav. Ker smo mi tako srečni, da pri sveti maši sam Bog Sin v sredi svojih nebeških angelov na naše altarje doli stopa nas blagoslovit, in v podobi belega kruha med nami prebiva, kdo bo tako neobčutljiv, da bi pred svojega stvarnika na obraz ne padel in svojega duha mu ne daroval? kdo bo tako malopriden, da bi svojih ponižnih molitev iz dna vsih duhovnih občutkov do Jezusa, pravega živega Boga ne dvignil, kakor se proti njemu dim na ognji zažganega kadila vali? kdo bi ga z vso pohlevnostjo ne prosil z povzdignjenimi rokami, naj bi naše moljenje blagovoljno sprejel, kakor po angelih sprejema lepo dišavo žganega kadila? Pač se mi zdi, da bi vsak človek pri taki priložnosti z prerokam Davidom reči moral: *Vzdigni se moja molitev kot kadilo pred tvoje obličje (o Jezus), povzdigovanje mojih rok Ti bodi večerni dar.*“ Ps. 140, 2. — Ne vprašam, ali se to vselej godi; nočem vašega zadržanja ogledovati, kateró bi mi obilno spričevalo, da vaš duh od takih pobožnih počutkov malo kaj ve; samo to rečem, da se nikdar zadosti prečuditi ne morem, da človeka najdem, ali kaj pravim človeka, da kristjana vidim, kateri je v svetih skrivnostih vere še dobro podučen, pa tako oterpanjeno serce ima, da pri naj svetejših opravilih svete maše nobene pobožnosti ne gori, da pred svojim Bogam, da pred Jezusom, v katerega rokah leži njegovo življenje in smert, nobena sveta misel mu duha ne presune, da ga svojega vsegamogočnega Boga ne spozna in z dolžno molitevjo se mu ponižno darovati noče. Oh tak merzel kristjan je pač omilovanja vreden!!

Beremo v cerkvenih zgodbah, da v prvem času keršanstva so sami tisti verniki, kateri so zares sveto živeli, in Jezusa pobožno moliti znali, pri delu svete maše, katerimu povzdigovanje pravimo, pričujoči biti smeli. Vse druge je diakon poprej odpravil, ker je na glas zaupil: *Spokorniki, in kateri niste keršeni, iz cerkve! Svete reči so za svete ljudi! Verniki ostanite!* In od-

stopiti so morali vsi grešniki in nekeršeni, preden se je Jezus v presveto rešnje Telo spremenil, mislim zategadel, da bi Jezus ne bil z njih nespodobnim zaderžanjem razžaljen. Ostali verniki so pa pred Jezusa na obraze padli in ponižno ga molili. Kristjani! česa nas spomni ta cerkvena šega naših nekdanjih bratov? Ni treba prašati, besede: „*svete reči so za svete ljudi*“ nam to očitno povedó. Vi današnje dni vsi pri povzdigovanji ostati smete, ali ste pa sveti? ali se pa tako zaderžite, da Jezusa ne žalite? ali ga v presvetem zakramentu ponižno molite, kakor vas dolžnost veže? Oh bratje! presodimo svojo veliko nehvaležnost do Jezusa, in znebimo se je. *Svete reči so za svete ljudi*. Odpovejmo se dosadanji malopridnosti, in po pravi svetosti hrepenimo; dajmo se Jezusu popolnoma, in njemu se posvetimo; spoznajmo ga našega vsegamogočnega Boga, in položimo mu v dar vse moljenje našega duhá, kakor mu je v betlehemiški štalici sveti Kašpar kadila daroval. —

Tretji modri se je klical **Baltasar**, je bil mož s černo brado, v dolgi rudeči obleki, in s pisanim plajšem ogernjen. On je daroval *mire*. —

Tako da je Baltasar Jezusu mire v dar prinesel, ga je Človeka spoznal, ter ga naznanil terpljenju in smerti podverženega; zakaj *mira* je neko mazilo, s katerim so ljudje jutrovih dežel umerle trupla svojih dragih, preden so jih v pokopališe položili, prijazno mazali, in tako jim zadnjo čast skazali.

Jezus je resnično tudi človek. Zraven božje nature, katero je vekoma pri Očetu imel, se je v deviškem Mariinem telesu v času včlovečil in je podobo hlapca na se vzel, naj bi Adamove zagrešene otroke iz blata vrojenega greha povzdignil, in z nebeškim Očetom jih zopet sprijaznil; on je človeško natoro oblekel, naj bi naše telesa v njej posvetil; on se je pod človeške slabosti ponižal, naj bi naše slabosti ozdravljal; on se je terpljenju podvergel, naj bi nas svojega zaslužnja deležne storil; on se je smerti izdal, naj bi mi po njem večno živeli.

In od Baltasara se je pustil z *miro* obdariti in človeka razglasiti, naj bi vsi ljudje to njegovo neskončno ponižanje presodili, njegovo terpljenje in smert premišlevali, in vse težave pozemeljskega življenja njemu v čast voljno terpeli, in pa *svoje telesa mu v dar prinašali*.

Darovana mira nas tedaj opomni Jezusu v presvetem zakramentu *naše telesa in vse težave življenja v dar podati*. In prav. — Naše telesa so udje Kristusovi postale; v tem zakramentu se Jezusova božja in človeška natora z nami sklepa; mi smo tempel, v katerem On prebiva; ali se ne spodobi Jezusa v svojim telesu pobožno okoli nositi, v njegovem tempeljnu ga častiti, in vse svoje ude mu darovati? V ta namen nam sveti Pavl piše, rekoč: „*Prosim vas, bratje! pri usmiljeni božjem, dajte svoje telesa v šiv, svet in Bogu dopadljivi dar, da bo vaša služba po pameti.*“ Rim. 12, 1. — Premisli vse to, kristjan, kadar Jezusa v presvetem zakramentu zagledaš, in ako želiš vediti, kako moraš svoje telo in vse pozemeljske težave Jezusu darovati, pojdi z menoj, jaz te hočem prvič v vert Gezemani peljati. Tukey poglej Jezusa s kervjo politega, on se je radovoljno Očetovi volji podvergel in za te terpeti začel. Odvrčaj tudi ti svoje telo od vsega hudega in le v spolnovanje božjih zapoved ga obračaj. — Sprejmi zvezanega Jezusa v Jeruzalem. Tukey ga poglej, kako je neusmiljeno bičan. On je bil bičan zavoljo človeških nesramnost. Ohrani tedaj svoje telo v svetosti in časti, ne delaj več po gerdih željah mesa, marveč pokori ga, vari ga nečistosti in nesramnosti. — Pojdi za Jezusam proti gori Kalvarii. Glej on večkrat pod križem pade, tako težko je breme. Ali se boš ti pri takem pogledu nad svojimi težavami hudoval? Si morebiti kaj več od Jezusa? — Stopi pod križ in povzdigni oči. Kaj zagledaš? Ali je Jezus še človeku podoben? Njegov život je razmesarjen, njegove kite in žile so potergane, njegova glava s terni nabodena, njegove roke in noge s žebli pervertane. Je li Jezus še človeku podoben? On je sramotno umerl, pa je častito

od mrtvih vstal. Tudi tvoje telo mora vsi hudobii od-
mreti; tvoje oči ne smejo nič pregrešnega ogledovati,
tvoj jezik nič hudega govoriti, tvoje ušesa nobenega
opravljanja in posvetnih pogovorov poslušati, tvoje roke
nič hudobnega početi, tvoje noge na nobene pregrešne
kraje hoditi; ti moraš svetu odmreti in le Jezusu živeti,
ako mu želiš pravi dar biti. Ali kaj pravim, da želiš Je-
zusu pravi dar biti? Kje take kristjane najdem, da bi
svoje telesa Jezusu posvečevali? Oh, grenjak spomin, ki
mi serce topi! Tukej k božji mizi kristjani pristopajo,
presvete Jezusovo Telo prejemajo in kažejo, kakor da bi
se na duši in telesu Jezusu darovali, pa kmalo odstopijo,
in svoje telesa poprejšnjim spačenostim izdajajo in božji
tempelj v sebi omadežujejo. Oh nesrečni taki kristjani!
Njim veljajo strašne besede svetega Pavla, ki pravi:
*„Kdor tempelj božji omadežva, tega bo Bog končal;
zakaj tempelj božji je svet, kateri ste vi.“* I. Kor. 3,
16. — Zapomnite si te besede, kristjani! in vedite, da
naše telesa imajo enkrat vstati in večno živeti, pa li
tako bodo častito spremenjene iz grobov prišle, ako jih
bomo sadaj v svetosti ohranili in Jezusu posvečevali.
Kakor mu je Baltasar mire v dar prinesel in človeka ga
spoznal, darujmo tedaj tudi mi Jezusu vselej svoje telesa
in vse težave svojega življenja, tako se smemo nadjati
njegove večne časti deležni biti.

Glejte tedaj — to pomenijo zakladi treh modrih:
1. darovano zlato nam v Jezusu kralja nebes in zemlje
kaže, kateremu smo mi vso ljubezen svojega serca dolžni;
2. darovano kadilo nam v Jezusu Boga naznanja, ktere-
ga moramo iz celega duha moliti; 3. darovana mira pa nam
v Jezusu Človeka razglasuje, kateremu imamo svoje telesa
posvetiti.

Predragi kristjani! Sveti evangeli nam pové, da
potem, ko so trije kralji svoje darove Jezusu oddali
bili, in se nazaj v domovino napravljali, se jim je angel

gospodov v spanji prikazal, ter jih opominval ne vračati se k Herodu; zakaj on bo prišel in dete umoriti iskal. To zvediti so se oni po drugi poti v svojo deželo vernili. — Nekteri pisarji pravijo, da so trije modri pozneje od svetega aposteljna Tomaža keršeni bili, in da so po Arabii in Armenii sveti evangeli pridgali, kjer so tudi svojo kri za Jezusa prelili, in za izveličavno vero življenje dali na svetu, naj bi v nebesih večno dosegli.

Tudi mi smo dans pred Jezusa v presvetem Rešnjem Telesu svoje darove prinesli, pred njegov kraljev prestol svoje goreče ljubezni presunjene serca položimo; njegovo vsegamogočno bitje božje ponižno počastimo in vse molitve svojega duhá do njega dvignimo; nisko se njegovi človeški natori priklonimo, in mu svoje telesa vekoma v službo posvetimo. — Potem takem, ali bomo s poprejšnjimi grehi se gnusili to leto, kakor smo se pretečeno? Ali bomo — vernivši se na svoj dom — zopet s Herodi — Jezusovimi sovražniki — družbo deržali? Ali bomo tudi zanaprej k njim zahajali in se z njimi tovaršili? Oh nikarte bratje! Mesto gospodovega angelja vam rečem, ne vračajte se k poprejšnjim zapeljivcom; zakaj oni išejo Jezusa, kteremu ste se darovali, v vaših sercih, na vaši duši, v vaših telesih umoriti. Ogibajte se takih dušnih tolovajev vse svoje dni; pri živem Bogu vas prosim, ogibajte se jih, ako hočete Jezusu darovani ostati.

Vem dobro, da bodele od svojih nasprotnikov veliko preganjenje prestatu morali, ako se bodele mojega sveta deržali, zakaj med Jezusovimi služitelji in med satanovimi hlapci ni miru; pa ali ni bolje nedolžno kot Abel umreti kakor hudobno kot Kajn živeti? Tudi trije kralji so za Jezusa na svetu umerli, pa pri njem v nebesih večno živé. Vi ste dans Bogu dober duh Kristusov postali, ostanite mu dober duh, dokler svojih angelov ne pošle pšenico od ljulke ločit. Vi ste se dans v Jezusove vojsake posvetili, in ste njegov križ na rame zadeli, vojskujte se stanovitno, hodite zvesto po njegovih stopinjah, zakaj druge poti je ni do nebeškega Siona, kjer mili

Jezus z razproštertimi rokami vas čaka. „*Prijaznost tega sveta je božja sovražnica*,“ pravi sveti Jakop, „*kterikoli bo tedaj hotel tega sveta prijatelj biti, ta božji sovražnik postane*.“ Jak. 4, 4. Mi smo dans temu svetu prijaznost odrekli, ker smo se Jezusu darovali; deržimo se terdno tega sklepa, ne ustrašimo se posvetnih grozb, zaupajmo v nebeško pripomoč. In tisti Jezus, kateri je pri svojem rojstvu novo zvezdo na nebesa pripel; tisti Jezus, ki je bil današnji dan od vsegamogočnega Boga Očeta za svojega ljubeznjivega Sina razglašen; tisti Jezus, kteremu je bila cela narava in ves svet v oblasti; tisti Jezus, kateri je na hribu Kalvarii terpel in vso Satanovo moč slavno zmagal; tisti Jezus, kateri sadaj v presvetem zakramentu Rešnjega Telesa vidoma med nami prebiva, bo nam gotovo pomagal vse naše dušne sovražnike užugati, in nebeško krono doseči. Le poklekimo pred njega in z vsem zaupom recimo: „Usmiljeni Jezus! popolnoma smo se dans tebi podarovali; sadaj te ponižno v pomoč kličemo, podperaj nas s svojo gnado, vodi nas po poti pravice, in ne izdaj nas našim sovražnikom. Kakor je današnji dan tvoja zvezda tri modre iz daljnih dežel izmed nevernikov k tvojim jaslim pripeljala; stori nam milost, da bomo tudi mi iz tega sveta enkrat pred tvoj nebeški sedež prišli, ondi tvoje neskončno veličastvo občudovali, in se tvojega obličja vekama veselili.“ Amen.

V praznik presvetega imena „Jezus.“

Jezus in grešnik.

„Dano mu je bilo ime JEZUS.“ Lukež. II. 21.

Oh presveto ime! Jezus je tisto ime, kteremu v ponižno počastenje današnji praznik velja; Jezus je tisto

presladko imé, ki se od vshoda do zapada slavito glasi, in vsako človeško serce z veseljem presune, Jezus je milo ime, ki vse grešnike z zaupom navda in nepokojne vesti s hladnim oljem nebeške tolažbe napolni; Jezus je prežlahtno imé, ktereга slehern keršen jezik vselej, — posebno danes s pobožno gorlivostjo izgovarja. Oh pre-sveto, čudovitno imé! pred katerim vsi nebeščani rajskega veselja stermé in ljubeznjivo se priklanjajo, pred katerim vsi zemljani svete časti presunjeni na kolena ponižno padajo, in pred katerim vsi peklenski duhovi trepetajo in v prahu se valjajo; — o veliko ime! kako te bomo mi po vrednosti častiti zamogli? kje bom jaz besedo vzel, tvojo slavo dostojno razglasiti?

Ljubi kristjani! Vse druge imena, karkoli jih na zemlji rabimo, so ljudje znašli, samo tega presvetega imena misliti ni bil nobeden v stanu, in ga izgovoriti ni bil človeški jezik vreden, dokler ga ni veliki angelj Gabriel iz nebes na zemljo prenesel in ga izgovoriti naučil. — Znano vam je, da nebeški Bog je bil od začetka sem sklenil iz nebes na zemljo doli stopiti, v drugi božji osebi se včlovečiti in nam ljudem enak v človeški natori nekaj časa na svetu živeti. To svoje čudovitno ponižanje in premilostljivo včlovečenje je hotel za večne čase s znamenitim imenom zaznamvati. Čas za časom je tako rekoč preroke starega zakona poprašval, kakšino ime bi imel pri včlovečenju prevzeti; in ti sveti možje so mu dolg imenik velikopomenljivih besedi v svetem pismu zložili, izmed katerih bi si bil Sin božji eno ali drugo prilastiti zamogel; pa Bogu se ni nobeno dostojno zdelo, marveč si je hotel sam imé dati. To je storil: Poslal je k Marii Devici, v kateri se je bil včlovečiti sklenil, velikega angela Gabriela; ta ji je božjo voljo naznanil, ter rekel: Sinu, ktereга boš v telesu spočela in rodila, imaš dati ime „Jezus.“ Poslal je tudi Jožefu, ktereга si je bil rednika izvolil, po angelu sporočit, da Mariinega Sina mora imenovati Jezus: *on bo namreč odrešil svoje ljudstvo njih grehov.* — In to se je zgodilo. Ko je bil

otrok po Mozesovi postavi osmi dan po porodu obrezan, mu je bilo dano ime **JEZUS**. —

Presveto ime Jezus in popolnoma odpustiki se danes pri nas vkupej vežejo. In prav; „nobeno drugo ime ni pod nebom ljudem dano, v katerem bi mogli zveličani biti;“ torej le v Jezusovem imenu so odpustiki vteliti, je zveličanje grešnikom zagotovljeno. — Naj bi obedvema cerkvenema slovesnostema zadostil, sim namenil danes vam razložiti: *razmero med Jezusom in grešnikom*. In da me ložej zastopite, bom svoj predmet tako razdelil:

I. Jezus kliče. Grešnik! poslušaj in ubogaj. Ako sadaj Jezusov glas zanemariš, ti moram povedati: *II. da ti grešnik boš klical in prosil, pa Jezus tebe ne bo več poslušal.* — To bo zapopadek mojega odgovora.

Usmiljeni Jezus! ki si se iz ljubezni do grešnikov včlovečil, blagovoli mi dati pravo zgovornost in omeči naše serca, da bi vsi k tebi skesani pribežali. Tvoje presveto ime bodi nam vedno geslo na poti v večno zveličanje. — Poslušavci! odprite svoje ušesa. Jezus vas kliče, in svojo milost vam ponuja. Važna je resnica in vaše pazljivosti popolnoma vredna. — Začnem. —

Ko se je bil prvi človek v pozemeljskem raji nehvaležno zagrešil, se mu je bila pamet tako zmotila, da se je z Evo vred pred božjim obličjem skriti mislil. Pa Bog stvarnik, kteremu se je zapeljani Adam smilil, pride in ga po očetovsko kliče, rekoč: *Adam! kje si?* S timi besedami, pravi sveti Krizostom, Gospod Bog ni po telesni pričujočnosti zagrešenega Adama poprašval, marveč po njegovi dušni nedolžnosti; on ga je klical ne zatorej, da bi ga bil po zasluženji poštrafal, in kakor prevzetne angele v večno pogubljenje pogreznil, marveč naj bi ga bil k pokori nagnil in usmiljenje mu skazal. — Kakor je Bog stvarnik Adama k pokori klical, je klical tudi vse druge ljudi štiri tавžent let: preroke jim je pošiljal in po

njih jim govoril: „*Spreobrnite se k meni iz celiga svojiga serca.*“ Joel. 2, 12. Vender je le malo grešnikov glas prerokov slušalo, večidel jih je terdovratnih ostalo in pogubili so se. Nebesom se je nad človeškimi otroci milo delalo, ker se je pekel z njih dušami polnil. Kaj se zgodi? Adama je bil božji glas omečil, spokoril se je bil in zveličal; zatorej sklene sam Bog še enkrat na zemljo doli stopiti grešnikom pokoro pridigat in k zveličanju jih napotovat. Gospod, nebeški Bog, se v drugi božji osebi včloveči, prevzame presveto ime Jezus, pride in grešniku vedno vpije: *Adam! kje si?* — Zatorej pravim:

I. Jezus kliče. *Grešnik poslušaj in ubogaj ga.*

Kako Jezus grešnika kliče, prav jasno vam pred oči postaviti, opomnim prilike, v kateri se on dobremu pastirju, grešnika pa zgubljeni ovci pripodobi. Kakor dober pastir zgubljene ovce povsod iskaje po gojzdi in stermih bregih leta, vpije in z velikim glasom ovco po imenu kliče, tako je Jezus delal. Celi čas svojega potovanja po svetu je on za grešniki hodil in milo jih k sebi vabil, vedno jim je na serca govoril in ljubeznjivo jih svaril, povsod jim je usmiljenje ponujal in k poboljšanju klical, noč in dan si pokoja ni dal. In da bi njegov glas vsi, karkoli jih je na svetu grešnih ljudi, slišali, kaj stori? Steber svetega križa na svojo ramo zadene, ga nese na hrib Golgato, in ondi se na križ razpeti da. Na križi med nebom in zemljo visijoč svoj glas povzdigne in vsem grešnikom zakliče: „*dopolnjeno je.*“ Sonce otemni, in vsim Adamovim otrokam veli proti Kalvarii oči obrniti; novo sonce zasije in grešnikom novo življenje napove. *Dopolnjeno je*, se z Golgate glasi, iz Jezusovih odprtih ran se gnada in milost po čveterih delih sveta razlije in Jezusov klic: „Grešniki! pridite pod moje peruti, naslonite se na moje persi, napite se iz moje prebodene strani,“ po vesolnem svetu zadoni. Tako je dobri pastir zgubljene ovce iskal, tako je mili Jezus grešnike klical,

in življenje za nje postavil. Oh neskončna Jezusova milost! oh čudovitna njegova skerb za grešnike! „Prišel je dobrotljivi Bog,“ tako piše sv. Avgustin, „prišel je po svoji milosti in ljubezni, prišel je iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega; on je iskal, in kar je najdel, je na svojo ramo zadel, in v svojo štalico nesel.“

Grešnik! Jezusova beseda: „*dopolnjeno je*,“ je tudi tebi veljaja, in ti še sadaj velja. On te je klical rekoč: „Pridi v moje naročje, sprejmi moj nauk, daj se mi kakor preserčen brat poljubiti in tvoje serce z mojo gorečo ljubeznijo ogreti.“ Ti si mu bil dovolil, ko si se pri svetem kerstu pod Jezusovo bandero vverstil ter v število njegovih vojšakov vpisal bil; pa nezvest si mu postal, pobegnil si izmed njegovih nasledovavcov, in kaj on stori? morda te je preklel in večno zaverigel, — nikakor, marveč on za teboj hodi in milo te nazaj kliče. --

Ko so Izraelci v obljubljeni deželo po pušavi potovali, je Gospod čudovito zanje skrbel. Med drugimi čudeži jaz tega tukej omenim, da se jim je iz suhe skale bistra voda cedila, katero so po volji piti zamogli. Sveti Jeronim pove, da ta skala se je povsod sama od sebe za Hebrejci valila in tolikanj hladne pijače jim dajala, kolikanj so je ljudje in živina potrebovali. Pač čudno je bilo viditi, kako se je skala za Izraelci po pušavi takala. Ali, kdo mi pove, kaj ta skala pomeni? Sveti Pavl nam reče: „*Ta skala je bil Kristus.*“ I. Kor. 10, 4. — Kakor je omenjena skala za Izraelci šla, in s pijačo jih krepčala: tako hodi za teboj, o grešnik! usmiljeni Jezus, in ti gnado vselej ponuja; za teboj hodi, te kliče, grehu se odpovedati, pod njegov križ stopiti, in njegovih presvetih zakramentov se poslužiti; on te kliče rekoč: *Adam! kje si?* kje je tvoja duša, ki je bila v moji kervi nedolžno oprana? kje so tvoje prisege, ktere si bil pri svetem kerstu storil? kje so vse tiste pravice, ktere si bil podelil, ko si bil obljubil meni služiti? On za teboj hodi, in ti ljubeznjivo na serce govori rekoč: *Zgubljena*

ovca! ovedi se, spoznaj svoj nesrečni stan, vèrni se nazaj k svojemu pastirju, in jaz te hočem na svojo ramo zadeti in v očetov hlev nesti, milost ti hočem storiti in popolnoma odpušanje skazati. Da, grešnik! ljubeznivi Jezus te kliče, na vrata tvojega serca terka, in te prosi, naj bi mu odpreti in njega v sebi pogostiti blagovolil. Pa ti zaničuješ zaklad Jezusove dobrote, njegovo milost napak obračáš, in božjo poterpežljivost trudiš; nesrečnež! tebe ne gane moč Jezusove gnade. — Moj ljubeznivi Zveličar! ta grešnik nima več serca, vsi sveti počutki so v njem zadušeni, on terdo spi v satanskem spanji, nič ne pomaga v serce mu govoriti, on je gluh; zatorej stresi ga na drugo vižo, morebiti se bo zdramil, in tvoj klic slušal. — Ljubezen nič več ne izda; zatorej se Jezus družih potov posluži grešnika klicati. —

Lepó podučivno je, kar nam sveti evangeli od spokornice Marije Magdalene pove; pa kar nam neki cerkveni pisatelj od Magdalenega spreobrnjenja in njenega poklica k poboljšanju razloži, je tudi tako znamenito, da se mi opomnenja vredno zdi: Marija je bila hči zlo bogatega Sirskega plemenitneka; brata je imela Lacarja in sestro Marto. Ko so starši pomerli, sta Lacar in Marta očetovo premoženje v Betanii podedvala in ondi se vselila; Marija pa je dobila očetovo posestvo v mestu Magdali tik genzareškega morja, ondi je stanovala in od tod se Magdalena kliče. Grešno je živela in nje hiša je bila snidnica mnogih malopridnežev. Prigodi se, da edini sin neke vdove v mestu Najm umerje. Ta je bil poseben prijatelj grešnice Magdalene; zatorej mu ona zadnjo čast skazati hoče in gre k pokopališu ga spremit. Ko mladenčca iz mesta k pogrebu nesejo, pride Jezus in merliča k življenju obudi, kakor nam evangelist sveti Lukež pove. Ta mladenč se na mrtvaškim odru vzdigne in začne ginjaivo vsem priučujočim pripovedovati, kaj je v večnosti vidil. „Božja pravica me je bila zavolj mojega hudobnega življenja v pekel obsodila,“ tako on pravi, „stopil sim skoz peklenske vrata in strašne reči pred seboj za-

gledal, že so me Satani obdali in v večno terpljenje posaditi mislili, kar iz nebeških višav velik glas doli zadoni in mene nazaj na zemljo kliče. Ta glas slišati se ves pekel strese in Satani okoli mene zatrepetajo, ne radi pa prisiljeni so me moji sovražniki izpustili, in sadaj sim zopet oživel. Jezus me je peklenške sužnosti rešil.“ To izgovori, in se vsmiljenemu Jezusu ponižno zahvali. Magdalena pri tih besedah ostermi, pogleda v svoje pretečeno življenje, število njenih grehov se ji pred očmi memo vali, se spomni terpljenja, ki jo v večnosti čaka, se vstraši, in kakor bi trenul, se sklone poboljšati. Ona leti domu, razdere vse, kar ji je v greh služilo, se obleče v spokorno obleko, in hiti k Jezusovim nogam v Betanio, kjer je on v Mártini hiši učil. Tako je Marija Magdalena pot pokore nastopila, strah pred večnostjo jo je presunil, Jezusov klic po oživilnem mladenči je nji serce omečil, ubogala je in se zveličala.

Grešnik! tako tudi tebe Jezus kliče. On ti pošlje slabe letine, te posadi v uboštvo, ti pobištvo z ognjem zapali in v druge nesreče te pogrezne; sadaj ti po pridgarjih sporoča: Jaz sim Gospod, v mojih rokah je sreča in nesreča, jaz sim gospodar bogastva in revšine, nebes in zemlje. Ti si se zoper mene spuntal, zatorej sim te vdaril, in končal te bom, ako se zopet k meni ne spreoberneš. — On te z nevarno boleznijo obiše in na tužno posteljo zavalj; sadaj ti pošlje spovednika, in po njem ti govori: V moji oblasti je tvoje zdravje, in vzel sim ti ga, ker si mene zaničeval, in ako moje vsegamogočnosti ne spoznaš, te bom časno in večno vmoril. — On sadaj enega sadaj družega naših prijatlov in sosedov smertno zadavi, morebiti take, ki so se z nami vred greha vdeležvali, in nam v blisku in gromu zakliče: Grešniki! vaš prijatelj in sosed je moral k sodbi, je moral v večnost; tudi vi bodete prišli, pred ko mislite, strašno se bom nad vami maševal, ako se ne spokorite, večnemu ognju bom vas čez dal, ako se ne poboljšate. Tako nas Jezus kliče. — Pa kaj bom dalje govoril? Usmiljeni

Jezus se vsega posluži, kar se mu pripravno zdi grešnike spokoriti; njegovo ime je Zveličar, in on drugega ne želi kakor vse ljudi v edino štalico nebeškega zveličanja spraviti. Blagor mu! kateri Jezusov klic posluša in vboga. Blagor mu, kdor svoje krive poti zapusti, se skesan k Jezusu poda, in ga objokan prosi za zameri; sam Jezus mu prizanašanje obljubi, ter mu reče: „Ne boj se, z menoj boš v paradiži.“ — Ali gorje tebi grešnik, ako v svojih hudobijah terdovraten ostaneš.

II. Ti grešnik boš klical in prosil, pa Jezus te ne bo več poslušal. — *In to se bo gotovo godilo sodnji dan.* —

Dokler na tem svetu živimo, je nam Jezusova milost na ponudbo, in v presvetih zakramentih se zamoremo odpušanja grehov vdeležiti. Na tem svetu imamo še druge pomočnike, namreč: Marijo prečisto Devico, angele in svetnike nebeške, kateri, ako se jim ponižno priporočimo, za nas pri Jezusu prosijo in ljubeznjivo nam pomagajo božjo jezo ukrotiti in nebeško usmiljenje si nakloniti; s pripomočjo taciuh duhovnih prijatlov se zamoremo popolnih odpustikov vdeležiti. Kadar pa ta svet zapustimo in na unkraj stopimo, se bo vse drugač godilo. Jezus ne bo več naš milostljivi srednik, ampak le ostri sodnik, vse usmiljenje bo odstopilo in tanka pravica nastopila. Marija, angeli in svetniki ne bodo nam več pomagati zmogli. Mi sami bomo pred sodbo stali. Takrat boš ti grešnik klical in prosil, pa Jezus te ne bo več slušal, marveč ti poreče: *dokler sim te jaz klical, nisi poslušal, nisi vbogal, sadaj ti kličeš, pa tudi jaz te ne poslušam in ti ne prizanesem. Gadov zarod, kdo te bo moje jeze otel!* Takrat se bodo Jeremijeve besede spolnile, ki pravi: „*Gospodov dan je dan jeze, o katerem se bo nad svojimi sovražniki serdito maševal.*“ Jerm. 46, 10.

Grešnik se bo sodnji dan s tremi vzroki izgovarjal, in s svojo prošnjo Jezusa omečiti skušal, pravijo cerkveni učenci: Pervič bo rekel: „Gospod! ti poznaš sla-

bosti človeške nature, ne delaj tako ostro z menoj; človek sim, kakor si tudi ti včlovečen, prizanesi mi vsaj nekoliko moje slabosti.“ Pa Jezus se bo zoper njega serdito dvignil in mu odgovoril: „Nesrečnež! ti si človek, in se s človeškimi slabostmi izgovarjaš; ali ti pa nisim jaz nebeške moče ponujal? jeli nisim jaz svoje gnade za teboj nosil in te klical: pridi, zajemi iz mojih vrelcov, ozdravi svoje slabosti. Ti nisi hotel, si mojo gnado zaničeval, s katero si bil lahko vsega zmožen; prostovoljno si slab ostal in grehu si služil. Poberi se spred mojih oči, ti si grešni človek in prizanašenja ne vreden.“ — Drugič bo grešnik klical: „Gospod! ti si moj stvarnik, ti si moj odrešenik; jaz sim stvar tvojih rok, sim cena tvoje kervi, bodi mi milostljiv.“ Takrat ga bo Jezus zavernil: „Da, jaz sim te vstvaril in težko odrešil, pa ti si mene sovražil in me zaničeval. Jaz sim te vstvaril in odrešil, ali kako si ti mojo ljubezen povračeval? Mojo podobo si na svoji duši oskrnil, vse svete občutljeje, ktere sim tebi v serce zazadil, si v sebi zadušil, vse svoje ude si v moje razžaljenje obračal, mojo rešujočo kri si z nogami teptal, in vsaki dan si mene vnovič križal. Jaz sim te svaril, pa nič ti ni zaleglo. Glej moje rane, ktere si mi ti s svojimi grehi vedno ponavljal, glej ternjevo krono, ktero si mi ti s svojo prevzetnostjo povsod še bolj na glavo pritiskal; glej žlepernice, ktere si mi vsak dan s preklinjevanjem dajal; glej moje potergane žile in kite, glej moje razmesarjeno telo, ti se mi nisi pustil ozdraveti. Jaz sim te vstvaril in odrešil; pa ti nisi hotel mene spoznati in mi služiti, marveč si raj z mojimi sovražniki deržal; sadaj idi k njim v večni ogenj, za te nimam več milosti.“ — Tretjič bo grešnik vpil: „Gospod! jaz sim kristjan, sim s svetim Duhom zapečaten, in nosim na duši neizbrisljivo znamnjo tvojega kersta; ne zaverzi me, ne pogubi me.“ Takrat se bo Jezus nad njim hudo razjezil in mu rekel: „Ti si kristjan, kje je pa tvoje kristjansko življenje bilo? Ti si moje ime sramotil, si moje nauke zasmehoval, si moje zapovedi zaničeval, moje za-

kramente oskrunoval, moje tempeljne si onečastil, moje služabnike si psoval. Ti si v svojo dušo vtisnjeno imel neizbrisljivo znamnje mojega kersta, pa si ga z grehi tako onesnažil, de ga več poznati ni. Jaz sim te večkrat vabil v pokori se omiti, sim te kerstnih obljub opominjal, sim te beguna nazaj pod svoje bandero klical; nisi hotel priti; sadaj za te ni več usmiljenja, štrafan moraš biti, spravi se spred mene, pojdi v večno pogubljenje; moj nisi hotel biti, tedaj bodi Satanov.“ — Oh „*strašno bo v Gospodove roke pasti*,“ uči sv. Pavl Hebr. 10, 31. — „*Nemogoče bo iz njegove roke vteči*.“ Modr. 16, 15. — Nemogoče bo Jezusovo milost si nakloniti, zakaj najvikši sodnik se zamore pred sodbo potolažiti, pa ne več pri sodbi; govori sv. Gregor. — Takrat ne bo več časa usmiljenja ampak le sodbe, in od ondi naprej grešniki ne bodo več milosti imeli; uči sv. Bernard. — Tisti sodnik ne bo več ne milosti ne usmiljenja omečen, njega ne bo več ne jok potolažil ne pokora vkrotila; svari sv. Avguštín.

Grešnik! le veseli se sadaj, pa vedi, da gospodov dan bo prišel, v katerem boš jokal; le zaničuj Jezusa, pa njegov obraz te bo tačas hudo ostrašil; le trudi božjo poterpežljivost, ali tisti dan boš čutil težo pravice; le delaj se gluhega proti Jezusovemu klicu, pa tudi on bo tvojemu vpitju gluh ostal, in ljubezen, s katero te on sadaj iše, se bo v strašno jezo in maševanje spremenila. Kakor ti sadaj njegovo dobroto zaničuješ, tako bo on sodnji dan tebe zaničeval in večno zaverigel. Grešnik! jokaj, tresi se in trepetaj, vzrok imaš gotov.

Predragi kristjani! kdo je tako terdovraten, da bi mu izustena resnica do serca ne segnila? Kdo je v svoje grehe tako zazibljén, da bi ga Jezusov glas ne zdramil? In vender se taki nesrečneži na svetu, med kristjani, da clo med nami znajdejo. V tej zadevi se z nekterimi zmed nas tako godi, kakor se je nekđaj s cesarjem Valentom godilo. Jako posvarivna je povestica, katero v spominu

imam, zatorej jo tukej zamolčati ne morem. Cesar Valent se je bil krivovercom Arianom vdal, in veliko katoliških cerkvá po svojem cesarstvu zakleniti ukazal. Za kazen mu Gospod Bog močnega sovražnika v deželo pošlje. Valent je moral z vojsko zoper njega iti. To zve neki sveti pušavnik z imenom Izač, in od Boga navdihnjen se iz pušave dvigne, ter cesarju na proti gre. Ko Valenta vsredi njegovih vojšakov sreča, se mu ponižno bliža, in mu reče: „Cesar! ukaži zaperte katoliške cerkve zopet odpreti in zmagal boš; ako ne, boš mertev ostal.“ Valent ga misli bedaka in gre le dalje. Ali pušavnik serčnosti ne zgubi, drugi dan se zopet Valentu bliža in mu reče: „Cesar! ukaži zaperte katoliške cerkve odpreti, in zmagal boš; ako ne, bodeš mertev ostal.“ Valentu so besede nekoliko k sercu šle, in posvetuje se s svojimi svetovavci; pa ti so bili večidel Arianci; mu to misel iz glave zbijejo in mu rečejo clo nadležniga Izača štrafati. Tretji dan stopi pušavnik zopet pred Valenta, prime clo cesarjevega konja za berzdo in reče: „Cesar! ukaži zaperte katoliške cerkve odpreti, ti pravim, in zmagal boš; ako ne, boš mertev ostal.“ Valent se razserdi in veli Izača v neko mlako vreči, naj bi nedležneža rešen bil, in gre dalje. Komej je cesarjeva armada odšla, že pridejo trije mladenči, belo oblečeni, izlečejo Izača iz mlake zdravega in zginejo. Pušavnik angele spozna, se Bogu za rešitev zahvali in za Valentom neustrašen hiti. Ceterti dan zopet pred Valenta stopi ter mu reče: „Kaj si morda mislil, da bom v luži konec storil? Cesar! še enkrat ti svetujem, ukaži zaklenjene cerkve katoliške zopet odpreti, če sovražnike zmagati hočeš; ako ne, boš mertev ostal.“ Kdo bi mislil, da ga Valent ne bo ubogal? vender ne; marveč ga ukaže prijeti, zvezati in ga dvema stražnikoma izroči, rekoč mu: Ko nazaj pridem, te bom štrafal po vrednosti. „Ali ti mene štrafal,“ mu pušavnik zaverne, „ti boš nazaj prišel in mene štrafal? Pojdi, in ako nazaj prideš, bodi prepričan, da Bog ti ni skoz moje usta govoril.“ Valent

gre proti sovražniku. Boj se prične, Valentovi vojšaki so premagani in se v beg spusté. Cesar sam zbeži, in se v neko slamnato kajžo skrije. Sovražnik za njim prihrusi, in ko za skritega Valenta zve, kajžo zapali, in cesar živ zgori. Dopolnilo se je, kar mu je pušavnik Izač pravil; zatoorej so ga vsi od Boga navdihnjenega spoznali in bogato obdarjenega spustili.

Valentu je večidel današnjih grešnikov podobnih. Gospod Bog jih svari po pridgarjih, in jim hude kazni napoveduje; jih svari po spovednikih in jim z večnostjo žuga, jih svari z boleznimi in drugimi stiskami, in jim s poginom proti; jih svari z nepokojno vestjo, in jih večnega ognja opominja. Sam Jezus jih kliče, ko jim s križa v serce govori. In to ne samo enkrat, marveč po pet, deset, dvajset, petdeset let. Vender nič ne pomaga, oni se ne poboljšajo, se ne spokore. Joj mene! grešniki! kaj bo? Vi vedno slišite: „odprite svoje serca Jezusu, ako ne, bodete pogubljeni,“ in vender poslušati, ubogati nočete. Oh terdovratnost grešnikov! oh oterpnost serca! oh malopridnost človeških otrok!

Ako bi Valent sodnji dan Jezusu odgovarjal, da ni vedil, kaj je Bog od njega terjal, ali se ne bo pušavnik Izač oglasil, in ga očitno osramotil? Menim da. Kaj pa z vami? grešniki! ali ne bodo vaši pridgarji in spovedniki zoper vas pričali? Oh da, oni bodo zoper vas govorili, in večnemu ognju vi odšli ne bodete.

Moji preserčni bratje! sej ne bodete tako neumno delali, in za vse te resnice nič ne pomarali. O ne! o ne! Zatoorej, ko danes gospodov glas slišite, ne zatisnite svojih ušes, kajti vedite, *da le nekaj časa Gospod poterpi, potlej pa grešno veselje strašno plača.* Oh! hitimo pod Jezusov križ, danes je nam še milost na ponudbo, operimo svoje grehe v Jezusovi rešnji kervi, spokorimo se, dokler je čas. Jezus! o presladko ime Jezus! v tebi je vse naše zaupanje. Jezus! bodi nam ubogim grešnikom milostljiv. Amen.

God darovanja Jezusa in očiševanja Device Marije, svečnica imenovan.

Jezusova ponižnost in Mariina pokoršina današnji dan v posnemo nam predpostavljeni.

„Ko so bili dopolnjeni dnevi očiševanja Marije po Mozesovi postavi, so Jezusa prinesli v Jeruzalem, da so ga pred Gospoda postavili.“ Lukež II. 22.

Kar je nekdam gospodov služabnik, prerok Malahia, judovskim otrokam glasno napovedaval, rekoč: *Zdajci bo prišel v svoj tempelj Gospod, ki ga vi išete, in angelj zaveze, ktere ga vi šelite,*“ Mal. 3, 1., to se je dans vresničilo. Današnji dan je bil včlovečeni Sin božji, Zveličar sveta, Jezus v štiridesetem dnevu svoje starosti iz Betlehema v Jeruzalemski tempelj pervikrat prinesen in pred Gospoda postavljen. Po Mozesovi postavi je bil dans za Jezusa in njegovo mater Marijo zavkazani dar opravljen. Od tod ime praznika: *darovanje Jezusa in očiševanje Device Marije.* —

Ker je Jezus po besedah starega Simeona *luč v razsvitljenje nevernikom in v čast Izraelu svojemu ljudstvu*; Marija pa po govorjenji svetih učnikov *svetilo, ki s svojim pobožnim življenjem vse cerkve razsveti*, se je današnji praznik tudi blagoslov sveč v katoliški cerkvi vpeljal. Od tod ime: *svečnica.* — In to se je večidel iz tega vzroka zgodilo: Ajdovski Rimljani so namreč ta dan neko prav hudobno malikovanje, kterimu so *Luperkalie* pravili, vganjali, sem ter tje so po mestu tekali s prižganimi lučmi, in tudi človeške darove so opravljali. To nesramnost zatreti je papež Gelazi leta 492 po Krist. zavkazal današnji praznik sveče v cerkvi blagoslovljati, jih prižigati in okoli cerkve v procesii z njimi iti. Tako je hotel vse pravoverne budite, naj bi Jezusa, ki je

prava luč sveta, vedno nasledovali, in ga ponižno prosili, da bi se nevernikov, kateri še v temi malikovanja sedé, usmilil in jih razsvetlil; tako je hotel vse kristjane opomniti, naj bi Mariino življenje, ki je svetilo svete cerkve, dobro premišljevali, in njene lepe izgledé posnemovali.

Ljubeznjivi sobratje! Mi imamo blagoslovljene sveče v rokah, one nas na Jezusa in Marijo opomnijo. Mi smo sadaj tudi sveti evangeli prebrali, smo slišali, da sta dans Mozesovo postavo dopolnit prišla, akoravno njej podveržena nista bila. Vse nas napeljuje nad Jezusom in Marijo se izgledovati. Stopimo tedaj tudi mi s svojimi mislimi dans v Jeruzalemski tempelj; tam najdemo dve luči prižgani, ki nas do serca razsvetile bodete. Pervo luč je nam Jezus prižgal, ko je dans ponižno darovan; druga luč je pa Marija, ki se postavi pokorna očišuje. Ta dva izgleda hočem dans vam v posnemo predpoložiti; torej bom *I. od Jezusove ponižnosti*; *II. od Mariine pokoršine* po današnjim svetem evangeli pridigo izustil.

Usmiljeni Jezus! preblazena Marija! pomagajta mi tako govoriti, da bo vsaka beseda vama v čast in pričujočemu ljudstvu v dušokoristen poduk. — Vi pa dragi bratje poslušajte me zvestó, jaz začnem.

I. Jezusovo ponižnost, od ktere sim v prvem delu govoriti prevzel, prav jasno vam pred oči postaviti, je treba, da vas prveč nekterih Jezusovih večnih lastnost opomnim: Mi njegovo božje bitje poznamo in verujemo, da Jezus je sam na sebi neskončna modrost; zakaj „v njem so vsi zakladi modrosti in znanosti božje,“ pravi apostelj: mi vemo, da Jezus je vekomaj popolna svetost, tako da je mogel judovskim množicam reči: „Kdo zmed vas bo mene greha prepričal,“ Jan. 8, 46. in smo tudi dovižani, da njemu gre neizmerna čast in božje veličastvo, ker je vse njegovim nogam podverženo. Današnji dan se je pa Jezus v Jeruzalemskem tempeljnu tako ponižal, da sveti Bernardin Sijenčan, ko

to premišluje, iz dna svojega serca zaupije: O globoka ponižnost Zveličarjeva! zdi se, kakor da bi njegova večna modrost otemnela bila, kakor da bi njegova božja svetost česa še vpotrebovala, in kakor da bi njegovo neskončno veličastvo se skrajšalo bilo. Poglejmo to bolj na tanko. —

In jaz tukej prvič opomnim postavo, katero je bil Gospod Bog po Mozesu Izraelovemu ljudstvu dal. V spomin, da je bil Bog nekdanj zavoljo Faraonove terdovratnosti vse pervorojeno po Egiptu v eni noči pokončal, pri Izraelskih otrocih pa še enemu ne življenja vzel, je Mozes vse pervorojene Gospodu posvetiti velil, posebno pa še, kar je možkega spola bilo. Postava se takoli glasi: „*Posveti meni vse pervorojeno pri Izraelskih otrocih, kar naj prvič materno teló odpré, od ljudi in šivine; zakaj vse je moje.*“ II. Mos. buk. 13, 2. — Sadaj presodimo, ali je Jezusa ta postava zadela? On je bil Bog in Človek skupej, Bog od vekoma sem po Očetu in človek v času po materi; on je bil v maternim telesu ne iz volje kervi, ne iz volje mesa in ne iz volje moža marveč iz svetega Duha rojen, kakor je angelj Gabriel Marii rekel: „*Sveti Duh bo prišel v te, in moč Narvikšiga te bo obsenčila.*“ Luk. 1, 35. Ker je postava velela: *vse pervorojene pri Izraelskih otrocih Gospodu posvetiti*, Jezusa po njegovem spočetji zadela ni. Še manj pa ga je po njegovem rojstvu vezala; zakaj Mozes je zavkazal *Bogu posvetiti le tisto pervorojeno od ljudi in šivine, kar je materno teló naj pervo odperlo*, vera pa nas uči, da Jezus Mariinega telesa pri rojstvu odperl ni, marveč je njeno devištvo clo posvetil, tako da po besedah svetega Bernarda ste se pri Jezusovem rojstvu v Marii, božji porodnici, devištvo in maternstvo srečale. Po tem takem ni bil Jezus ne po spočetji in ne po rojstvu tej Mozesovi postavi podveržen. In vendar ga vidimo dans v tempeljnu, in kakor da bi bil skrivnost svojega spočetja in rojstva pozabil, ga postavi podverženega zapazimo. Oh velika ponižnost Jezusova! Zares se zdi,

kakor da bi njegova večna modrost, po kateri bi se bil postave prostega spoznati vtegnil, otemnela bila. —

Omeniti moram še druge Mozesove postave, ktera je vsem Izraelkinjam zapovedovala, na dan njih očiševanja porojeno dete, bodi si moškega ali ženskega spola, seboj v tempelj prinesiti, in zanj letno jagnje v žgano daritev, za-se pa gerlico ali goloba v očiševanje opraviti. Je bila pa mati uboga, je namest letnega jagnjeta dve gerlici ali dva mlada goloba, enega za otroče, drugega za-se darovati smela. III. Moz. buk. 12. — Zraven tega je bilo še zavkazano, da vsi pervorojeni fantiči so morali z denarji odkupljeni biti, menda od Boga, kateremu so bili posvečeni in v njegovo službo popolnoma vvezani. II. Moz. buk. 13, 13. — Tudi ta postava Jezusa zadevala ni; zakaj on, ki nikdar na sebi greha ni imel, ni potreboval, da bi se zanj žgana daritev opravila bila; on, ki je sam na sebi tako popolna svetost, da angeli pred njegovim obličjem pobožnosti goré, v spolnjenji postave še večji svetosti iskati ni mogel; in njemu pervorojenemu božjemu Sinu, ki z Očetam vred vse darove večno sprejema, ni bilo potrebno, z denarji se odkupiti od postave, ktero je bil z Očetam in svetim Duham vred sam dal. In vender vidimo, da tudi zanj se dar opravlja, in sicer tak dar, ki je za uboge izraelske otroke predpisan — gerlica ali mlad golob. Oh, čudovitna Jezusova ponižnost! Ali se ne dozdeva, kakor da bi on še večje svetosti potreboval, in po daritvi je iskal? — Vidimo, da Marija za Jezusa plačo — pet siklov, to je po našem petkrat po pol goldinarja, — na altar v tempeljnu položi, in ga kot pervorojenega odkupi. Oh, čudna ponižnost! Jezus, ki je prišel celi svet večne pogube odkupit, je po materi prvi odkupljen. Usmiljeni Jezus! rečem s svetim Tomažem iz Vilenove, ti si pač resnično naš, in dvakrat naš, nebeški Oče te nam je dal, in dans te je še Marija odkupila in nam dala. Sem stopite kristjani, tukej premišlujte ponižnost in Jezusovo ljubezen, tukej

se izgledujte. — Pa pogledjmo še tretjo okolišino zveličarjeve ponižnosti.

V Jeruzalemskem tempelju je stari častiti duhovnik Simeon že veliko časa po Izraelovem rešenji zdihoval in preden umerje, Mesija viditi želel. Dans se je njegova želja spolnila, Jezus ga je prišel obiskat. — Mi smo se nad Jezusovo ponižnostjo čudili, ko smo ga v betlehemske hlevu rojenega vidili. Pa tam je Jezus svoje veličastvo nekoliko še le razglasil, ko je po nebeških angelih pastirje in po svetli zvezdi modre iz jutrove dežele sebe častit poklical bil; ali tukej mora vsaki stermeti, da Simeona ni k sebi povabil, marveč je sam k njemu šel. Tako čast je hotel temu duhovniku skazati, tako se je Jezus ponižal, da on, ki je duhovnik vseh duhovnikov, prerok vseh prerokov, kralj vseh kraljev, je sam v tempelj priti blagovolil, naj bi svojega prijatla Simeona razveselil. — Pa morebiti je vender v slovesnem sprevodu kraljevo oblečen in z veliko častjo v tempelj prišel? Nikakor. Sveti Lavrenc Justinijan nam pové, *da Gospod je prišel v svoj sveti tempelj ne v oblasti svojiga veličastva, timveč v slabih capah zavit in v maternem naročji prinesen.* — In ako še pomislimo, da se je on, ki z enim perstom ves svet gôri derži in s svojo častjo nebesa in zemljo napolni, človeku v naročje položil, ali ne bomo iz dna svojega serca zavpili: Oh nezapopadljiva ponižnost Zveličarjeva! zares se dozdeva, kakor da bi njegovo veličastvo skrajšano bilo!

Tako tedaj, ako si vse rečeno in presojeno, kar smo dans nad Jezusom ogledovali, ob enem še enkrat v spomin pokličemo, moramo resnično s svetim Bernardinom Sijenčanom se začuditi rekoč: O, globoka ponižnost Jezusova! Zdi se, kakor da bi dans njegova večna modrost otemnela bila, ker se je Mozesovi postavi podvergel, ktera ga po njegovem spočetji in rojstvu ni zadevala; zdi se, kakor da bi njegova božja svetost česa še potrebovala, ker je za-se dar opraviti pustil; zdi se, kakor da bi njegovo veličastvo se skrajšalo bilo, ker

je revno oblečen starega Simeona obiskat prišel in se mu v naročje podal.

Sem stopite kristjani! Jezus ni vsega tega zastonj storil. On je nam hotel luč ponižnosti prižgati, naj bi se nad njim izgledovali. Sem pogledjte posvetni modrijani! Vaša publa modrost je tukej osramotena. Vi vse svete resnice izveličavne vere pred sodbo svoje pameti kličete, in ker jih vaša prevzetna glava prav zastopiti ne more, jih kakor nedostojne odveržete in po svoji temnasti volji živite. Tukej se pri Jezusovi luči izgledujte. On se je ponižal in postavi podvergel, pa samo zato, naj bi vas podučil, da tudi vi morate božjim zapovedim pokorni biti in svojo modrost pod Jezusov jarm vkleniti. Poslušajte cerkvene učenike, in ne modrujte preveč čez svete resnice. Vaša modrost naj se pri Jezusovi luči ogreva in razsvetljuje, zakaj on je luč v razsvetljenje nevernikom. — Sem se približajte tudi vi, posvetni pobožniki! Vi mislite, da ste že več ko dolžnost spolnili, ako ob nedeljah eno sveto mašo slišite, in že Boga svojiga dolžnika deržite. Če pa tukej ali tam še eno dobro delo storite, h kateremu vas je le občutljivost prisilila, široko ustno ga povsod razglasujete in menite, da nebesa vam ne morejo oditi. Tukej se pri Jezusovi luči razsvetljuje. On je bil sam na sebi popolna svetost, pa vendar je še dar zase opraviiti in po postavi se odkupiti hotel. Bodite tudi vi ponižni, delajte dobro, služite Bogu, pa vedite, da le ponižnost vašim svetim službam krono priloži in nebeškega plačila vredne stori. Napredujte v svetosti, pa napredujte po Jezusovem izgledu. — Sem tudi vi, pozemeljski častilakomneži! Vas nikdar svet s počastenjem nasititi ne more. Vi se s svojim visokim stanom, s svojim premoženjem in z raznimi nasloni povsod bahate in uboge zaničujete. Pojdite k Jezusu v šolo. On je ponižno v tempelj prišel starčeka počastit, in je dar ubozega opravil. Kaj je vaša častivrednost v priliki z Jezusovim veličastvom? Dajte slovo svojim posvetnim norostim, prižgite si svetilo ponižnosti, ona naj vam sveti

skoz življenje do nebeške časti. — Da, vsi prevzetneži svetá sem stopite, tukej vas želim pri Jezusu imeti; tukej se v tempelju pri njegovem današnjem darovanji izgledujte, in bodite ponižni. Ali če ne, vam rečem, da on, ki je luč v razsvetljenje nevernikom, in v čast Izraelu, svojemu ljudstvu, bo vam v žalostno otemnjenje in v nečast; in moram s svetim Simeonom prerokovati, da Jezus bo vam v padeč in večno pogubo.

II. Mariino pokoršino, od ktere sim bil v drugem delu govoriti obljubil, vam v njenem očiševanju prav jasno pokazati, moram naj prvič treh sosebnih lastnost prave pokoršine omeniti. Po mislih svetega Bonaventura mora pokoršina prvič *ponižna* biti, da se ji ne studi, tudi naj nižji zavkazano delo opraviti; drugič *voljna*, da se vsaki zapovedi brez upora podverže; tretjič *priprosta*, da vzrokov postave ne preiskuje, ampak na ravnost le uboga. In taka je bila Mariina pokoršina v spolnjenji postave *očiševanja*. Prepričajmo se.

In tukej je potrebno, da Mozesovo postavo pogledamo. Ona takole govori: „Kadar bo žena od moža spočela, in otroka moškega spola rodila, ima sedem dni nečista biti. Na osmi dan bodi otrok obrezan. Žena pa mora po tem še tri in trideset dni v kervi svojega očiševanja ostati. Kar je svetega, se ona nima dotakniti, in tudi ne v sveti kraj (v tempelj) priti. Kadar bodo pa dnevi nje očiševanja (kteri vkupej štirideset dni znesejo) dopolnjeni, ima, ako je uboga, dve gerlici ali dva mlada goloba, eno za sinčeka v šgano daritev, eno pa za greh pred vrata šotorja pričevanja prinesiti in duhovniku dati. On bo tisto pred Gospodam daroval, in za njo molil, tako bo ona svoje tekoče kervi očišena.“ III. Moz. buk. pogl. 12. — Da ta postava Marije zadevala ni, vsi dobro vemo, kteri jo Božjo porodnico poznamo; pa ker jo dans kot druge zveste Izraelkinje v tempelju vidimo, presodimo njo pokoršino, ali ima une tri imenovane lastnosti.

Postava je bila za tiste žene, ktere bodo od moža spočele in pri spočetji drago devištvo zgubile; bila je za tiste, ktere se pri porodu z nesnago svoje kervi oškropé; bila je za tiste Evine hčere, ktere pri spočetji s svojo meseno sladnostjo izvirni greh v dete presadé. Ali od Marije se kaj takega reči in misliti ne more; zakaj sveta vera nas uči, da ona ni od moža spočela, marveč od svetega Duha obsenčena bila, in devištva nikdar ni zgubila; cerkveni učeniki nam pravijo, da ona Jezusa ni v bolečinah porodila, in z lastno kervjo se nikakor ne onesnažila; in katoliška cerkev tudi, da ona popačenosti izvirnega greha v svojem svetem telesu ni čutila. Po tem takem je bila vsega očiševanja prosta, da, njej, — vedni Devici —, bi se bilo tako rekoč nad očiševanjem clo studiti moralo, in ne se mu podvreči, ker jo je drugim ženam enako oklicalo. Ali nič manj ko to. Ona se ponižno postavi podverže, pride kot pokorna Izraelkinja v tempelj, se prienači drugim materam, in opravi zavkazani dar — gerlico — za greh, ktereга nikdar na sebi ni imela. — Glejte Mariino ponižno pokoršino. Ako to resnico prav presodimo, se nam kmalo dozdeva, da Marija bi se bila tej postavi očiševanja lahko zoperstavila, in, kakor sveti Bernard pravi, tako le lahko govorila: Ali jaz se bom očiševala, ki nisim nikoli moža poznala? Tiste žene naj se očišujejo, ktere v hudobii spočnejo in v grehu rodé, jaz sim pa v svetosti spočela in sim Sina Najvikšega rodila, torej očiševanju podveržena nisim? Ali jaz se ne smem ničesar, kar je svetega, dotakniti, in sim vender devet mescov Svetega vsih svetih v svojem telesu hranila? Ta zapoved mene ne zadeva. Jaz ne bom kali v tempelj smela, ki sim živi tempelj božji, in sim Gospoda tega tempeljna rodila? To povelje mene ne veže. Kdo pravi, da moram dar za svoj greh opraviiti, ker sim mati tistega, kteri grehe vsega sveta odjemlje? Tako bi bila vtegnila Marija po pravici govoriti. Ali ona tega ni storila, marveč brez upora pride v tempelj in po postavi vse opravi. — Glejte Mariino *voljno* pokoršino.

Pa če se Marija postavi zoperstaviti ni hotla, sej bi pa vender vzrok postave preiskati in presoditi imela bila, ali je postavodavec, večni Bog, kateri jo je od začetka svojih pot v lasti imel, in jo je bil od vekoma sem mater svojega Sina izvolil, tudi njo po Mozesu k očiševanju klical. Ona bi bila najdlja, da očistiti se mora le, kdor je greha vmazan, in da ona, ki se ni ne z mislimi, ne z besedami in ne z djanji nikoli naj manjšega greha krive storila, k očiševanju vezana ni; marveč da ona — obsežek vsih svetih čednost — clo visoko nad postavo stoji. Pa Marija ni postave tako razsodovala, njej je bilo zadosti vediti, da je Gospod Bog po Mozesu očiševanje zapovedal in priprosto se mu je podverгла. — Glejte Mariino *priprosto* pokoršino.

Tako smo prepričani, da Mariina pokoršina, po kateri se je dans Mozesovi postavi podverгла, ima une od svetega Bonaventura imenovane lastnosti na sebi, in je namreč: *ponižna*, ker Marija ni očiševanja zaničevala; je *voljna*, ker se je brez upora postavi vdala; in je *priprosta*, ker ni zapovedi nikakor preiskovala, ampak jo naravnost spolnila. — Mariina pokoršina je prava pokoršina; ali ona se je očiševanju podverгла, da je vsim svojim spoštovavcom izgled zapustila in jim v svojem djanji pokazala, da kdor hoče njenega varstva se vdeležiti, mora pokoršino resnično ljubiti. Marija je svetilo v naši sveti vesolni cerkvi, in je vsim katoličanom luč pokoršine prižgala, naj bi pravoverni, ki v naročji edine zveličavne cerkve živé, od te luči razsvetljeni bili, in vsem cerkvenem zapovedim pravo, ponižno, voljno in priprosto pokoršino skazali.

Zapazite kristjani! Kakor je Mozesova postava v starem zakonu očiševanje porodnicam predpisovala, tako predpisuje Jezusova zapoved v novem zakonu vsim pravovernim očiševanje grehov v sveti pokori, in sveta vesolna cerkva vsim svojim otrokam zapoveduje, naj manj enkrat v letu takemu dušnemu očiševanju se podvreči, ter nepokornežem tega maternega povelja s hudo kaznijo —

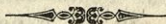
izobčenja proti. Ali veliko jih je sem ter tje po katoliškem svetu takih malopridnežev, Bog hotel, da bi med nami kakšnega ne bilo, katerim se nad to Jezusovo in cerkveno zapovedjo gabi, in kakor da bi nespametno bilo svoje hudobije in slabosti spovednikom razodeti, in pod cerkveni ključ jih položiti, to sveto postavo psuje in kot znajdbo radovednih duhovnov zaničujejo. Vprašam take: Ali se čutite z grehi obložene? Kaj vam vest pravi? Ako se grešnike spoznate, povejte, kje se zamorete drugod očistiti? Sem stopite, presodite Mariino ponižno pokoršino pri očiševanju. Ona bodi vam izgled pokoršine, kaj ste Jezusovi postavi in cerkveni zapovedi dolžni; ona bodi vam svetilo, ki vaše grešne serca razsvetljuje in vašo vest sili v ponižni pokoršini pred Jezusovega namestnika večkrat v letu poklekniti in v rešnji kervi Zveličarjevi svoje duše lastnih grehov očistiti. — Kakor je Mozesova postava porodnicam zapovedala dar za greh prinesti, tako sveta cerkva nam nekatere dni v letu predpisuje post za naše grehe. Ali veliko jih je med nami, kateri se zoper to zapoved uperajo, se izgovarjajo od posta s praznimi besedami, in so cerkvi nepokorni. Ozrite se taki na Marijo. Ona je voljno po postavi storila. Sramujte se svoje nepokoršine mehkužniki, vi ste grešniki, in veste, da v postih se morate grehov čistiti. Prižgite si luč pri Mariinem svetilu in podverzite se cerkvenim postom v voljni pokoršini. — Kakor je Mozesova postava velela porodnicam zderžati se nekoliko časa vsega svetega in zunaj tempeljna ostati, tako nam vesoljna cerkev prepoveduje petek in saboto mesne jedi uživati. Pa najdemo take posvetneže med nami, ktere slišati moramo čez to postavo prešerno modrovati in clo priprostim praviti, da kar skoz usta notri gre, človeka ne ognjusi, ter jih od pokoršine, ktero smo cerkvi dolžni, hudobno odpeljujejo. Oj, vi peklenski hlapci, kaj ne veste, da pa nepokoršina ognjusi? Odjenjajte postavo soditi, ktera je modrejši razglasil, kakor ste vi, in ako ste se vi gerlu in trebuhu prodali, saj vendar družih ne motiti. Vi pa moji bratje!

kteri takim derečim volkovam v pest pridete, spomnite se na Marijo. Ona se je zderžala, česar se dotakniti ni bilo pripušeno, zderžite se tudi vi po njenem izgledu, kar zavživati ne smete in bodite cerkvi v priprosti pokoršini podverženi. — Da, vsi nepokorneži, ki se cerkvenim zapovedim odtegujete, sem stopite, Mariino pobožno pokoršino ogledujte, in posnemajte jo. Bodite ubogljivi otroci matere cerkve, katero prečista Devica s svojim svetim življenjem razsvetljuje. Ali če ne bodete Marije posnemali in cerkvenim zapovedim pokornosti skazovali, gorje vam, *vi ne morete Boga imeti Očeta, ako cerkve nimate matere.* Sv. Ciprian.

Predragi kristjani! Tukej imate za dans dve luči, ki vam bodele skoz pozemeljsko življenje svetile: — *Jezusovo ponižnost in Mariino pokoršino.* Blagor vam, ako se bodele v svetlobi tih luči vedno ogledovali in vselej po tih izgledih živeli; vi si bodele Jezusove ljubezni svesti in Mariine prijaznosti zagotovljeni, kar čez vse drugo sega; vi bodite zvesti otroci svete matere katoliške cerkve, in dragi dediči nebeškega kraljestva, kar edino vas osrečiti zamore.

Sveti starček Simeon se je po današnjem evanĝelji srečnega štel, da je Izraelovega Rešenika dočakal. On je Marijo lepo počastil, ko je dete v tempelj prinesla, je Jezusa v svoje naročje vzel, je svoje oči proti nebesam dvignil, se je Bogu ponižno zahvalil, in veselja ginjen rekel: Sadaj Gospod! daj mi umreti, ker so moje oči vidile tvoje zveličanje, katero si vsim narodom pripravil. — Tudi mi večnega zveličanja, katero je vsim pripravljeno, željno dočakujemo; ali dosegli ga bomo le po Jezusu in Marii; zakaj Jezus je pot, resnica in življenje; Marija pa je svetilo na tej poti, je ogledalo te resnice, je vrata v to življenje. Hodimo zvesto za Jezusom po Mariinih stopinjah. In kadar se bo zadnji čas našega pozemeljskega življenja iztekkel, in bomo slovo od sveta jemali, naj bi v večnost stopili, nadjajmo se, da bo usmi-

ljeni Jezus z Marijo vred nas obiskat in krepčat prišel. Mi ga bomo pobožno v svoje serca shranili, bomo ponižno njegovo in Mariino ime izgovorili, in mertvaško svečo v roke prijeli. Takrat bomo svoje oči do nebes dvignili in rekli: Gospod! sadaj ti spusti svojega hlapca, in daj nam v miru umreti; ker vidili in prejeli smo Zveličarja. In veseli bomo glavo na britko martro naslonili ter v Gospodu zaspali; naša duša pa se bo na Serafinskih perutih dvignila v nebeške višave, naj bi ondi pri Jezusu in Marii večno živela. Amen.

God svetega Jožefa, ženina Marije Device.

Sveti Jožef — živ izgled današnjim mladencem in vsim keršanskim očetom.

„Pojdite k Jožefu, in kar vam on poreče, to storite.“ I. Moz. buk. XLI. 55.

Neskončno modra previdnost božja je vselej za človeški rod ljubeznjivo skerbela, skerbi in bo zmerej skerbela; in sicer za telesni in dušni blagor, na sploh in posebej. Kadar je po večnih nebeških sklepih tú ali tam kaka telesna stiska ljudem na glavo prišla, je previdnost božja tudi pomočnika poslala, naj bi jim revšino ložej poterpeti modro nasvetoval. In kadar človek na poti čednosti hira, ter v nevarnosti stoji večno srečo zgubiti, mu previdnost božja hitro enega svojih serčnih služabnikov pred oči postavi, naj bi se nad njim izgledoval in v pravičnosti stanovitno napredoval.

Te resnice vas prepričati opomnim iz svetega pisma dveh Jožefov: — Tam v bogatem Egiptu in v njegovih pokrajnah je imelo po božjih sklepih sedem nerodovitnih

let nastopiti; pa previdnost božja pošlje nedolžnega Jožefa, Jakopovega sina, naj bi z nebeško modrostjo kralju Faraonu nasvetoval, od sedem rodovitnih let za nerodovitne leta živeža prihraniti. Na kraljevo povelje je sam on to ljudomilo opravilo prevzel, je vse žitnice po deželi skerbno napolnil, in kadar so v nastopnih slabih letinjah ljudstva k kralju vpile: daj nam živeža, da glada ne poginemo, jih je k Jožefu poslal, rekoč: *Pojdite k Jožefu, in kar vam on poreče, to storite.* Jožef jih je pa s hrano preskerbel, da so telesno živeli. — Tukej med nami je veliko ljudi, kateri v tekališi pobožnega življenja obnemagujejo, in so v nevarnosti dušno umreti. Pa previdnost božja jim je družega Jožefa, ženina prečiste Device Marije, predpostavila, naj bi se nad njegovem življenjem izgledovali, in po njegovem zgledu se serčno za nebeško krono borili. Kakor je Farao ljudstvo k egiptovskemu Jožefu po telesno hrano pošiljal in storiti veleval, kar on poreče, tako smem tudi jaz vse, ki na poti čednosti hirajo, k Jožefu, Mariinemu ženinu, dans poslati, ter jim rečem: *Pojdite k Jožefu, in kar vam on poreče, to storite;* zakaj svest sim si, da on jim bo obilno naukov dal, kako naj storé, da bodo dušno živeli.

Od tega drugega Jožefa, kterege god dans obhajamo, je današnji moj ogovor. In ker njegovo življenje na dvoje razdeliti smemo; namreč Jožefa kot pravičnega *mladenca* in kot *zvestega Mariinega šenina* pregledati, hočem *I.* k pravičnemu mladenču Jožefu *današnje mladenče*, *II.* k svestemu ženinu Jožefu pa *keršanske očete* v šolo peljati, naj bi se nad njim izgledovali pobožno živeti.

Sveti Jožef! sprosi nam gnado, tvojo visoko čast prav spoznati, tvoje sveto življenje pred oči si ginljivo postaviti in po tvojih pobožnih izgledih stanovitno živeti! — Vi pa, kristjani, in posebno vi, mladenči in očetje, odprite svoje ušesa in poslušajte me pazno, jaz kmalo začnem.

I. Stopite bližej današnji mladenči! Poznam, kakšine zanjke so vam po svetu nastavljene; vem, kako prijazno zapeljivci pojejo, ki vas v svoje zaderge lové; in rečem, da, po katerikoli poti hodite, povsod so vam pobožno živeti napotleji postavljeni; zakaj vse, kar vas obdaja, vas zapeljati in končati želi. Vaš mladi rod, premoženje vaših staršev, do ktereга pravico imate, vaš prijazni obhój, vaše priljudno obnašanje, vaši notranji nagoni, vaše silovitne strasti, vaše ognjene želje so vam — zastavljene zanjke. Lepi obrazi, rudeče lica, nježne oči, mili pogledi, mičen lišp, spremenljive veselice, kratkočasne tovaršije, in še stotero takih prikazen so vam — naveržene zaderge, so prekanjeni sovražniki, ki vas nenehama vabijo vašim dobro serčnim opominjavcom herbet obrniti, pot keršanske čednosti zapustiti, strah božji iz serca odpraviti, vse blage počutke v sebi zadušiti, in široko cesto nastopiti ter po volji sveta živeti, kakor vsi posvetnjaki živé, ne spomnivši se, da večni nesreči v gerlo leté. — Vse to viditi se meni nad današnjo mladino milo stori, in spoznaje, da se vse te nevarnosti iztrebiti ne dajo, se za njeno časno in večno srečo močno bojim. Pa stopite bližej vsi mladenči, zaslišite moj svet: *Pojdite k Jožefu, in kar vam on poreče, to storite.* Učite se od njega, kako morate živeti, ako se hočete prave sreče vdeležiti; razumite, kako vam je mogoče, vsred zapeljivosti sveta božji prijatli ostati:

In jaz tukej omenim, da sveti Jožef, ktereга mislim pred njegovo zaroko z Devico Marijo vam v izgled postaviti, je bil človek od moža zarojen in od žene porojen, in vsim slabostim Evinih otrok podveržen, kakor smo vsi mi; je nosil v svojem telesu zelo mesa, in je občutil v sebi popačeno voljo, kakor se vsim nam godi; je živel v Betlehemu med drugimi ljudmi, od kterih se sme misliti, da vsi pobožni bili niso, kakor mi med njimi živimo; je bil, akoravno kraljevega rodú, ubozega stanú, in s tesarskim rokodelom je vsakdanji kruh služiti mo-

ral, kakor tudi vas večidel zadeva: pa pri vsem tem pravi sveto pismo od njega, *da je bil pravičen*. S to besedo „*pravičen*“ se mladenču Jožefu po mislih cerkvenih učenikov vse svete čednosti prilastujejo, in sveti Bernard ga z unim egiptovskim Jožefom, ktereга sveto pismo zavoljo njegovih lepih čednost obširno hvali in visoko časti, brez pomislika prilika, ker pravi: *vedi, da ta Jožef od unega ni samo ime prejel, marveč je tudi njegovo čistost, nedolžnost in gnado podedoval*. — Kar pa nas od Jožefovega poštenega življenja, pravičnega obnašanja in posebnega božjega dopadenja nad njim prav v živo prepriča, je to, da je bil od Boga ženin Marije prečiste Device izvoljen in rednik božjega sina Jezusa Kristusa postavljen. Ako bi mi nič družega od mladenča Jožefa ne vedili, bi nas že to zadosti zagotovilo Jožefove svetosti, pravičnosti in visoke božje ljubezni do njega. Prosim, komu je nebeški Bog od nekde sem naj važniši reči izročeval? Gotovo le svojim prijatelom in pobožnim služabnikom. Naj večji zaklad, in kar je Bog na svetu naj ljubšega imel, mu je pa bila njegova nevesta, prečista Devica Marija, in njegov edinorojeni sin Jezus Kristus. Téma je Bog na svetu varha in pomočnika iskal, in je izvolil Jožefa, tesarja iz Betlehema. Jelite, ali nimam prav, ako pravim, od vsih tačasnih ljudi na zemlji je moral Jožef naj večji prijatelj božji biti? To resnico z menoj sveti Bernard terdi, ker pravi: Ni dvomiti, da ta Jožef ni bil dober in zvest človek. Pravim zvest in moder služabnik, ker ga je Gospod dal svoji materi tolažnika in svojemu Sinu rednika. O sveti Jožef! dovoli, da svojo besedo v tvojo čast povzdignem: ti si pač moral na svetu pravičen služabnik živega Boga biti; ti si pač zares sveto živel, ker te je Bog postavil gospodarja čez Marijo in Jezusa, ker ti je naj svetejša v oblast dal, in ti je svojo predrago nevesto in svojega ljubeznjivega Sina v varstvo izročil. Prav je imel sveti Avguštin, ker je terdil, da pri tebi so se une sanje dopolnile, ktere je nekđaj egiptovski Jožef, ko je še

v očetovi hiši živel, imel in jih pravil takole: „*Jaz sim v sanjah vidil, kakor da bi mene sonce, luna in enajst zvezd molilo,*“ I. Moz. 37, 9., zakaj Jezus, ki je sonce sveta, je bil tebi pokoren; Marija, ki je čudoredna luna človeštva, je bila tebi podložna; in vsi drugi svetniki, ki so bleščeče zvezde na keršanskem nebu, tebe visoko časté, in tvojo sprednost pred seboj ponižno spoznajo.

Glejte današnji mladenči! da tudi mlad človek zamore na svetu vselej po božji volji živeti in pravičen ostati, in da Jezus nam nič kaj nemogočega ne vелеva z besedami: „*Bodite popolni, kakor je vaš oče nebeški popolen.*“ Mat. 5, 48. Izgledujte se nad tem svetnikom, da vsred zapeljivosti sveta je skerbni mladenč vsega greha se ogibati v stanu in čistost ohraniti zmožen, naj bodo zapeljevalne zanjke še tako zvito nastavljene, in spodtikleji še tako gostama nametani. Jožef je zamogel, zakaj bi mi ne zamogli? — — Pa pojdemo k Jožefu, vprašajmo ga, kako je on zamogel sveto živeti, katerih pripomočkov se je poslužil, da si je božjo ljubezen zmeraj obderžal?

In jaz vam tukej prvič *Jožefovo pobožnost* pred oči postavim. Jožef je goreče molil in v svoji mladosti pogostoma iz Betlehema v Jeruzalemski tempelj zahajal, ondi Boga častit in sveto pismo starega zakona, ki se je v tempelju bralo in razlagovalo, zvesto poslušat. Pobožnost tedaj je mlademu Jožefu moč dajala pravično živeti; molitve, ktere je on iz globočine svojega serca k Bogu pošiljal, so mu od nebeškega sedeža gnado donšale nedolžnost hraniti, in svete resnice, ktere je on zvesto poslušal in v sercu obderžal, so mu bile nebeški meč, s katerim se je zoper dušne tolovaje branil. Sadaj vam pravi: „Mladenči! ako hočete božji prijatli ostati, bodite pobožni, radi molite in zvesto božjo besedo poslušajte. To je nebeško orodje, predrago nedolžnost in sveto pravičnost zavarvati. Ali ga bodete ubogali? ali vi to storite? Jojmene! išem pobožnosti po svetu, pa ravno pri današnjih mladenčih je naj manj najdem; velikoveč slišim, da ti

pravijo: „Bom molil, kadar bom star; Sadaj je čas se veseliti. Kaj bom poslušal nadležne opominjevalce? sadaj je priložnost svet uživati. Če tudi kakšno stopnjo čez zapoved stopim, saj sim mlad, se bom pa v starosti pokoril, kadar bom prisiljen, ker me bo svet zapustil.“ Nespametni mladenč! ki tako govoriš. Povej kdo ti je porok, de boš starost na svetu učakal. Ti si postal kakor konj in mezeg, ktera let ne štejeta. Ako boš tudi starost dosegel, ali boš pa gnado imel moliti in se pokoriti? Odgovôri! — Poslušaj, kaj ti pobožni Job žuga: „*Pregrehe tvoje mladosti bodo tvoje kosti presunile, in v prahu s teboj počivale.*“ Job. 22, 11. Ti boš morebiti starost doživel, pa grehov ne boš ozdravil, jih ne boš odpravil; živahnost cveteče mladosti ti bo odstopila, telesne moči te bodo zapustile, pa tvoja razujzdanost te bo še vezala, ogenj nekdanjih nečistost ti bo še le po starih kosteh gorel, gerde navade te bodo še le v sužnosti držale; da, tvoje hudobije bodo s teboj v pokopališe stopile, te bodo na unem kraji pred sodnji stol sprejmile in v nesrečno večnost vlekale. To pomisli mladenč in ne zametuj serčnega sveta: moli in poslušaj božjo besedo, bodi v mladih letih pobožen, da ne boš kervavih solz v večnosti točil. Tako ti sveti Jožef prvič pravi in nasvetuje.

Drugič *Jožefove delavnosti* opomnim. Akoravno je bil Jožef kraljevega rodu, vender se ni tesarskega rokodela sramoval. V mladih letih že se je privadil v potu svojega obraza si živeža služiti, dragi čas prav rabiti in pošteno živeti. On je dobro vedil, da postopanje je pravičnosti nevarno, in da lenoba je mati vseh pregreh. Sadaj vam pravi: „Mladenči! ako se želite grehu uganiti in vesele dni doživeti, bodite pridni delavci in ne tovaršite se z lenuhi.“ Ali ga bodele poslušali in storili, kar vam nasvetuje? Ne bom že vam veliko dokazoval, kaj mladih postopačev na svetu pričakuje, ker vsi veste, da se jim beraška palica ponuja in blede revšina v starosti; marveč želim vas le prepričati, da mladenči, ki se dela ogibajo, se že tako greha krive storijo, pa se še v

druge neštnevilne hudobije in malopridnosti zamotajo. Ne bom pravil od domačih tatvin, ne bom govoril od mnogoterih golgfij, kterih se vdeležijo, marveč poglejmo, s čem lenuh dragi čas zapravlja: po slabih hišah voglari, z zapeljivimi tovarši se brati, ponočne shode ljubi, z nesramnim ženstvom prijaznost ima, in kjerkoli je kaki prepír in poboj, tamkej je lenuh prvi rogovilež. Ali to ni res? Odgovorite sami! Kaj družega se imamo od takega mladenča nadjati, kakor da nesrečno smert stori in se večno pogubi. Zatorej ljuba mladina, ako hočeš vesele dni imeti in pred Bogam v časti biti, vari se greha in pridno delati se privadi. To pravi dans sveti Jožef vsem mladim ljudem.

Keršanski mladenči! Vi ste priserčni otroci nebeškega Očeta, ste upanje svete katoliške cerkve, svojih starišev in keršanske domovine; na vas se prihodnji časi pazno ozerajo, in pridnih božjih služabnikov pričakujejo; vse boljše nade se na vas operajo. Ne golgfajte domovine, ne golgfajte svojih starišev, ne golgfajte svete cerkve, ne golgfajte sami sebe; ne zametujte naukov svojih učnikov, ne zametujte miloserčnih svetov svojih prijatlov, ne dušite v sebi tistih blagih počutkov, ktere je nebeški stvarnik v vaše serca zasadil; ne pozabite, da ste za Boga stvarjeni, in vedite, da velik nehvaležnik je slehern med vami, ki Boga zapusti in se z grehom oskruni. On bo težko že na svetu pravični kazni odšel; pa če ga tudi na svetu božja serdita roka ne vdari, vendar ga tam čaka nesrečna sodba — večno pogubljenje. Zdramite se mladenči! pojdite k Jožefu, in kar vam on poreče, to storite. On vam je pa rekel, da bodite pravični. Posnemajte ga v pobožnosti in delavnosti, venčajte se s svetimi čednostmi, da bodete srečni na zemlji in večno srečni v nebesih.

II. Stopite bližej tudi vi keršanski očetje. Kakor so današnji mladenči silnim dušnim nevarnostim izpostavljeni, in po izgledu svetega Jožefa živeti morajo, ako si želé prijaznost božjo obderžati; tako tudi vam, keršanski

očetje, v vašim zakonskem stanu mnoge zopernosti proté, in duši nevarni sovražniki zalezujejo, kateri, ako se jim v pravem duhu in v modri poterpežljivosti serčno zoperstavili ne bodete, vas kervavo raniti in v žalostne zmote zaplesti ter večno nesrečne storiti vtegnejo. — Ni res, kar nekteri mladi ljudje mislijo, da zakonski se ložej greha varjejo kakor nezakonski; marveč, ako to reč prav presodimo, lahko rečemo, da sin se ložej zveliča kakor oče; in, če vse sitnosti in tuge zakonskih ljudi soštejemo, smem očitno izgovoriti: da oni so več pomilovanja kakor pa tekmanja vredni. Vem keršanski očetje! kakšine velike dolžnosti vas vežejo, pa ne obupajte; marveč stopite bližej, zaslišiti tudi vi moj svét: *Pojdite k Jožefu, in kar vam on poreče, to storite.* Učite se od njega, kako morate zvesto zakonske dolžnosti spolniti, ktere kratko v tem obstoje, da svoje žene serčno ljubite, svoje otroke pred vsemi dušnimi sovražniki pazno varjete, in z lastnim pobožnim življenjem jim predsvetite, in pa da svoji dragi družini vsakdanji kruh in potrebno obleko priskerbite; razumite, kako je vam po izgledu Mariinega ženina mogoče, v vašem stanu neomadežano živeti in božji prijatli ostati?

Jožefovo zvestobo vam prav jasno pred oči postaviti, moram omeniti, da ga je že težko stalo z Marijo Devico se zaročiti, ker jo je nosečo vidil; pa angelovim besedam je veroval, *da kar je v nji rojeno, je od svetega Duha*, in ponižno se je v božje sklepe podal, očetovo hišo v Betlehemu zapustil in v Nazaret k Marii stanovat šel. Preserčno je svojo nevesto ljubil, in ko ga cesarjevo povelje k popisovanju nazaj v Betlehem kliče, se ni od Marije ločil, marveč, ker se je njeni čas bližal, o katerem bi ona naj več tolaženja in pomoči potrebovala, jo je na dolgo pot seboj peljal. Časi obljube so se dopolnili, in Sin božji je hotel v Betlehemu rojen biti: Sveti Jožef ni mogel pri ljudeh svoji nevesti prenočališa sprostiti, pa jo tudi tukej ni zapustil; temveč za njo je v betlehemski hlev šel, jo je ondi tolažil, in kar je moška

dostojnost pripustila, je nji pri srečnim porodu na strani stal. — Osmi dan je Mariinega Sina po Mozesovi postavi obrezati dal, in štirideseti dan je svojo predrago nevesto k očiševanju v Jeruzalemski tempelj sprejmlil. Vse je storil, kar je božja porodnica pozelela; z vsem jo je preskerbel, kar je v njegovi moči bilo; vsemu se je podvergel, kar dolžnost ženina terja; za Marijo in njenega sina bi bil življenje postavil. — Pa kaj? Kervolačni Herod išče Jezusa umoriti. Že je svoje vojšake v Betlehem poslal, in jim zavkazal, vse fantiče spod dveh let podušiti. Joj! kaj bo? Dete Jezus je v smertni nevarnosti, in sveta družina od tega nič ne vé, v sladkem spanji počiva. Sadaj angel gospodov k Jožefu stopi, mu nevarnost razodene, ter mu veli: „Jožef! vstani, vzemi dete in njegovo mater, in pojdi v Egipt in ondi ostani, dokler ti ne rečem; zakaj Herod išče dete umoriti.“ Jožef se zdrami, ne prša po vzroku, dosti mu je, vediti, da dete Jezus je v nevarnosti; naglama vstane, in hitro se s svojima dragima v beg poda. Kdo bi vse težave presteti in strah popisati zamogel, ki je Jožefovo serce na begu v Egipt ranil? Meni se zdi, da ga vidim, kako on ves otožen iz očetovega mesta gre, v naročji derži dete Jezusa, Marijo pa za roko pelja; varno se ogiba, da ga Herodovi služabniki ne zasačijo; se milo na zvezde ogleduje in serčno Bogu izročuje; meni se zdi, da ga vidim, kako na tisti daljni poti sadaj za se in Marijo okrepčavnega vrelca išče, sadaj pa detetu pod milim nebom postelje, sadaj pri neznanih ljudeh živeža berači in prenočališča prosi: meni se zdi, da ga vidim — pa kaj bom na dalje pravil, ako je še današnje dni tista pot neštevilnim težavam podveržena, kaj je pa ta čas bilo? Ne bom razkladal Jožefovega terpljenja v Egiptu, kako je svojo predrago ondi preredit, kjer ni ne znanca, ne prijatla imel; ne bom od njegove vernitve nazaj na Izraelsko nič govoril, sej je tako tužna bila, kakor poprejšnji vbeg; tudi ne bom pravil, da se je pri svoji vernitvi na Izraelsko v Nazaret preselil, ker je Jezusa pred Arhelajem, kateri je v Judeji mesto Heroda

kraljeval, v nevarnosti mislil; iz vsega tega vi že zadosti spoznate, kako da je Jožef svojo nevesto ljubil, in kako de je dete Jezusa, za kterega skrbeti mu je Bog naročil bil, pred sovražniki varoval; samo pogledjmo še v Jožefovo domače življenje v Nazaretu. — Stopimo v njegovo delavnico. Ondi najdemo vsaki dan zjutra rano Jožefa pri stružnici, in ga vidimo z vmedenimi rokami v putu svojega obraza sebi in svoji ljubeznjivi družini vsakdanji kruh služiti in za vse telesne potrebe skrbeti. On je pridno delal, se pri delu ni jezil, marveč je težo dneva voljno prenašal. In ker je dobro vedil, da brez božjega blagoslova ves trud nič ne izda, je vedno pobožne zdihleje k Bogu pošiljal. Še več. On je Gospodove dneve zvestó praznoval, in Bogu dal, kar je božjega. Sveto pismo nam pové, da v velicih praznikih je clo v Jeruzalem — 25 ur hoda — pobožno potoval, ondi v svetem tempelju Boga ponižno molit in spodobno častit. —

Keršanski očetje! Tukej imate izgled zvestega zakonskega moža. Sveti Jožef je svojo nevesto Marijo preserčno ljubil, in sadaj vam pravi: *možje! ljubite svoje žene*; on je dete Jezusa pred sovražniki pazno varoval, in sadaj vam kliče: *očetje! varvajte svoje otroke pred dušnimi tolovaji*; on je poterpežljivo živel, je z marljivim delom svoji družini potrebni živež služil in gospodove dneve pobožno praznoval, in sadaj vam vpije: *gospodarji! skerbite za svoje premoženje, dajte svoji družini vsakdanji kruh in potrebno obleko, in pa spoštujte gospodove dneve*. — Ali ga poslušate, kar vam pravi? ali ga vbogate, kar nam nasvetuje? ali delate, kar vam veli? Možje! ali ljubite svoje žene? ali jih tolažite in poterpežljivost z njimi imate, kakor ste pred gospodovim altarjem prisegli? Očetje! ali varjete svoje sinove in hčere pred zapeljivci, ki jih išejo na duši umoriti, kakor je Herod Jezusa na telesu umoriti iskal? Ali vi svojim otrokam s pobožnim življenjem svetite, svete nedelje spoštujete, in domačo službo božjo zvesto

opravljate? Ali skerbite svoji družini za potrebno hrano? ali ste pridni delavci in varčni gospodarji? Je že res, da nekteri zmed vas te dolžnosti po zmožnosti doveršujejo; jaz take častim in želim, da bi čedalje bolj v svojih težkih opraviilih serčno napredovali; ali tukej moram neko žalostno in gerdo priliko razgerniti, v kateri bodo mnogi zmed vas svojo podobo zapazili: — Nedeljo popoldne že proti mraku stopim v borno kajžico; ondi najdem žalostno mater v sredi peterih revnih otrok, katerim se lakota na obrazih vidi. Vprašam po očetu in zvem, da se je popoldne zgubil. Kje je pa štirindvajset letni sin? Ne vemo, kam je šel. Kje je devetnajst let stara hči? Tudi ne vemo, kam je zginila. Grem po vasi in kmalo najdem za voglam hčer se z nekim potepuhom pogovarjati; sina pa od dalječ preklinjati zaslišim; z nekim hlapcom se je bil zavoljo nesramne dekle razklal. Pridem memo kerčme, iz nje se velik krič razmeva. Kaj je to? Za mizo pijanci sedé, vsi vinjeni in igrajo. Med njimi je uni hišni oče, po katerem sim prašal. Včerej je zadnjo njivo zastavil, in dans se tukej z vinom naliva in kvar-tam svoje peneze žrtvuje. Preklet bodi, kdor je prvi kvarte za igrati zmislil, kolikanj nesreč je iz pekla na zemljo poklical! Preklet bodi tudi vsak, kdor druge uči na kvarte igrati; on uči premoženje zapravljati, družine daviti, blage človeške počutke dušiti, svete nauke zaničevati in Boga preklinjati. Glejte ga našega kmetača, od ktere-ga sim vam pred pravil. Kakor so uni žolniri iz evangelja kričaje za Jezusove oblačila lozali, in nič ne porajtali na Jezusov stok, nič ne pomarali za Mariino žalost pod križem, nič ne si k sercu vzeli Janezovega in Magdaleninega joka, nič ne poslušali žalostnega kriča družih bogaboječih duš, ampak so le lozali; tako ti nezvestnež. Doma mu žena s peterimi majhnimi otroci glada vmira, pa on na to ne porajta, le igra; hiša se mu posipa, pa on je ne podzidu-je, le igra; njive in senožeti se mu na boben prodajajo, pa on na to ne pomara, le igra; odrašeni sinovi in priletne hčere se po

slabih, potih vlačijo, pa on si tega k sercu ne vzame, le igra; on je očetovsko sočutje v sercu zadušil, je vse dolžnosti stanú pozabil, je vero zatajil; sadaj pri igri roti, zdaja, preklinja sam sebe, ženo, otroke in Boga. Nesrečnež! boljši bi ti bilo, da bi nikdar rojen ne bil. Solze tvoje zapušene žene in jok tvojih nedolžnih otrok, katerih premoženje zapravljaš in jim vsakdanji kruh kra-deš, do nebes po maševanje vpijejo; tvoj razujzdani sin in nesrečna hči pa te bosta pred sodnjim stolom tožila in ondi tvojo večno pogubo terjala, ker nisi dolžnost do nju spolnil in pred gréhom nji varoval. Gorje, tebi in pregorje!

Keršanski očetje! Varite se, da ne bodete v šte-vilu takih malopridnežev. Sveti Avguštín pravi, da vsaka hiša je tempelj božji, in vi hišni očetje ste v njej po-stavljeni duhovni. Visok je vaš poklic, velike so vaše dolžnosti, pa od vaše zvestobe visi telesni in dušni blagor vaših družin, visi vaša časna in večna sreča. In ker veste, da bo vaš odgovor pred pravičnim sodnikom prav oster, zdramite se, pojdite k Jožefu, in tako ravnajte, kakor je on vam rekel, tako živite, kakor je on živel.

Predragi kristjani! Pravično je svetí Jožef živel, skerbno se greha varoval, zvestó vse svoje dolžnosti spolnoval, stanovitno se z zapeljivim svetom boril, in po-terpežljivo vse zopernosti pozemeljskega življenja prena-šal; zato ga je pa tudi gospod Bog tako visoko cenil, da mu je že na svetu bil Jezusa in Marijo v varstvo izročil. Pa čeravno je na svetu tako imenitno čast in priserčno ljubezen Boga Očeta vžival, vendar ga je v nebesih še le večja milost in neizrečeno plačilo pričako-valo. Oh, blagor tebi, svetí Jožef! kako srečna je bila tvoja smert. Marija in usmiljeni Jezus sta ti tisto uro na strani stala. Marija ti je ugasnjene oči ljubeznjivo zatisnila, in Jezus ti je pozemeljski pot z obraza izbrisal, angeli nebeški so okoli tvoje smertne postelje sveto rajdo držali, so tvojo dušo veselo sprejeli in veličastno

jo kronali. Sadaj vživaš večno veselje, in nam kličeš: živite po mojem izgledu.

Preserčni bratje! ali ne hrepenite tudi vi po nestrohljivi kroni nebeški? ali ne poželite tudi vi, večno srečo posesti? Zatorej pomislite, da obljube sveta so goljfine, in ne verujte jim; presodite, da za posvetnim grešnim veseljem nastopi dolga žalost in večni jok, in ne vdajte se mu; vedite, da zgubljena nedolžnost se nikdar več ne najde, pa ložej je vedno nedolžnost ohraniti, kakor za en sam greh pokoro storiti, in varite se greha; ne pozabite, da posvetno terpljenje se ne da primeriti z nebeškim plačilom, in ne zapravljajte ga skoz nevoljno zoperstavljenje. Imejmo vsi, mladi in stari, zakonski in nezakonski, svetega Jožefa vedno v spominu, živimo po njegovim izgledu; bodimo pravični, zvesti, pobožni, delavni, in poterpežljivi, da se bomo po srečno končanem doteku ž njim vred večno v nebeških višavah veselili. To je nam dans sveti Jožef rekel, — to storimo. Amen.

God včlovečenja Sina božjega in oznanjenja Devici materi Marii.

Marija Devica — zlato ogledalo za vse današnje déklice in keršanske matere.

„Glej! dekla si Gospodova.“ Lukeš I. 38.

Geterto tisučletje od stvarjenja sveta se je h koncu vertilo; kervave vojske so povsod na enkrat potihnile; mogočni vladar sveta, rimski cesar Avgust, je bil vse ljudstva pomiril; — vsi narodi so kaj velike dogodbe pričakovali. — Lažnjive vračarice so med ajdi omolknile, v Jeruzalemu so se pa božjega duha navdahnjeni preroki

spet oglasili, ki so napovedovali, da časi obljube so se dopolnili, in vojvoda bo iz Judeje prišel, ki bo vse ljudi mogočno vižal. — Oči vseh narodov so bile proti Izraelskemu obrnjene.

O tej dobi — dne 25. sušca leta 4000 od stvarjenja sveta — pride od Boga poslan angel Gabriel v Galilejsko mesto k Devici Marii, ki je bila možu Jožefu iz Davidove hiše zaročena. Ta je bila med vsemi ženami svetá izbrana, mati obljubljenega Mesija biti. Gabriel se nji ponižno priklone, ter jo lepo pozdravi, rekoč: *Češena si Marija, milosti polna; Gospod je s teboj, šegnana si med ženami.* Devica se prestraši to slišati. Pa angel jo potolaži, ter ji reče: „*Ne boj se Marija; pri Bogu si milost našla. Glej spočela boš v svojem telesu, in rodila Sina, in imenuj njegovo ime „Jezus.“ Ta bo velik in Sin Narvikšega imenovan; Gospod Bog mu bo dal sedeš Davida, njegovega Očeta, in bo kraljeval v hiši Jakopovi vekomej, in njegovemu kraljestvu ne bo konca.*“ Devica se začudi, kako bi to mogoče bilo, ker moža ne pozna. In angel ji skrivnost razodene, ter doloži besede: „*Sveti Duh bo prišel v te, in moč Narvikšega te bo obsenčila; in za tega voljo bo Sveto, katero bo rojeno iz tebe, imenovano Sin Božji.*“ Gabriel jo še podučí, da tudi nje teta Elizabeta bo v svoji starosti Sina rodila; zakaj pri Bogu ni nemogoča nobena reč. Marija se ponižno božji volji vda, rekoč: „*Glej! dekla sim Gospodova; zgódi se mi po tvoji besedi.*“ In pri tih besedah se je Sin božji v Mariinem telesu včlovečil. Gabriel pa odstopi, nazaj v nebeške višave se dvigne, in Mariine besede: „*Glej, dekla sim Gospodova, zgódi se mi po tvoji besedi,*“ veselo po neizmernih rajskih širjavah razglasuje. — Tako se je skrivni čudež preblazenega včlovečenja Sina božjega godil; tako je angel Gabriel Marii Devici mile nebeške sklepe oznanil, in mater Sina božjega jo pozdravil.

Ljubeznjivi kristjani! Današnje skrivnosti premišljevatí morajo naše serca hvaležnega veselja do nebes kipeti

in vse naše blage občutleje svéta ljubezen presuniti. Ker je Marija pa z vmiljenimi besedami: „*Glej! dekla sim Gospodova*,“ nam in vsem človeškim narodom nebeški blagor naklonila, se spodobi, da jo mi z vsemi narodi vred visoko častimo. Mi jo hočemo dans tako počastiti, da bomo njeno presveto življenje pregledali in si v posnemavni izgled ga postavili. — Kakor sim uni dan vse keršanske mladenče in njih očete k svetemu Jožefu, Mariinemu ženinu, v šolo poslal bil, hočem dans *I.* k nedolžni Marii *vse današnje deklice*; *II.* k prečisti materi Marii pa *keršanske matere* v šolo peljati; naj bi se vse nad njo izgledovale in kakor onà — dekle gospodove — živele.

Preblážena Marija! ti zlato ogledalo vseh čednost, pomagaj nam tvoje presveto življenje prav pregledati, in zvestó po tvojih izgledih naš pozemeljski tek peljati. — Začnem.

I. Blage keršanske deklice! ve ste Jezusove drage neveste, ste zale družice angelov, ste krasno cvetje katoliške cerkve, ste ponosen kinč svojih rodbin, dokler pobožno živite in s svetimi čednostimi se venčate, ki se čistim devicam vlastujejo. Pa keršanske deklice! ve ste nebesom ostuden gjnus, ste pred svetom bezočne stvari, ste svojim rodbinam sramota in svojim starišem tužna žalost, kadar pot poštenosti preskočite in deviško nedolžnost zapravite. — Ve se mi smilite, ker vem, da velik zaklad v slabih persternih posodah nosite, in vidim, da tolikanj sovražnikov današnje dni okoli sebe imate, ki vas povsod zvito zalezujejo in s peklenško prekanjenostjo v mreže vabijo, naj bi vas v pest dobili, vam predrago cvetje deviške nedolžnosti polomili, vam naj svetejši biser pokradli in vas pred Bogom in svetom nesrečne storili. Jaz se za vaš dušni in časni blagor močno bojim, — temveč ker vašo neskerb, s katero se v nevarnosti podajate, večkrat zapazim; jaz se za vas tresem, ker vidim, da se zapeljivih zanj, ktere vam hudobni

svet nastavlja, modro ogibati nočete ali pa ne znate. — Sem stopite, keršanske deklice! vam hočem zlato ogledalo Mariinega življenja pred oči postaviti; vam hočem razložiti, kako se je Marija visoke sreče vdeležila, da je bila mati Sina božjega izvoljena in dans ko taka po nadangelu Gabrielu pozdravljena; naj bi se ve nad njo izgledovale in po njenih stopinjah živele in se pred Bogom in svetom čiste in nedolžne ohranile:

In jaz moram tukej Mariinega življenja od mladih nog omeniti. Sveta cerkev nam imenuje sv. Joahima in Ano starše preblažene Marije. Dolgo let sta ta dva v pobožnem zakonu brez otrok živela, kar nju usmiljeni Bog blagodari, in priletna Ana je v Nazaretu svojemu možu, bogoljubnemu Joahimu, hčerko porodila, ktero sta Marijo imenovala. Od hvaležnega veselja, da je nju nebeški Bog v starosti tako milo pogledal, sta ona hčerko Marijo božji službi zaobljubila. Ko je Marija tretje leto dosegla, jo peljeta Joahim in Ana v Jeruzalem, in zaobljubo dopolniti jo ondi v Zarobabelovem tempelju v božjo službo darujeta, ter iz ljubezni do hčerke tudi ona dva v Jeruzalemu ostaneta, naj bi deklico Marijo vselej pred očmi imela, in kar je njej časa razun službe v tempelju zaostalo, pobožno jo vodila. Tukej je blaga Maričika v zvestem opravljanji tempeljnovе službe in v vednem napredovanji v gnadi pri Bogu in ljudeh rastla, in z vsemi čednostmi, ktere se nedolžni deklici in čisti služabnici božji pripisati vtegnejo, dan za dnevam se venčala; tako da karkoli se v človekovi duši bogoljubega misliti zamore, se je v celem obširu nad Marijo vidilo. Tukej v hiši svojega Boga se je ona, kakor pravijo, pod posebnim oskerbnikom, pravičnim Simeonom, učila postaviti božjo prav razumeti, lepo moliti, ponižno in pohlevno živeti, in Bogu služiti, kakor se spodobi dekli Gospodovi.

Deklica Marija je že štirinajsto leto dosegla in pred Bogom obljubo vednega devišstva storila bila, kar se po božji naredbi s pravičnim Jožefom soznani, in ker

je po razsvetljenji sv. Duha vedila, da je tudi Jožef deviško živeti sklenil, se je, naj bi v pozemeljskem življenji pomočnika in varha imela, z njim zaročila. Med tem nju oče, sv. Joahim, 80 let star, v Jeruzalemu sladko v Gospodu zaspi. Sadaj gré pobožna Ana s svojo ljubeznjivo hčerjo Marijo in z njenim zaročenim ženinom Jožefom nazaj v Nazaret prebivat. In kar se je dans v tem mestu godilo, kako da je nadangel Gabriel tukej Marijo pozdravil, med vsemi ženami žegnano jo imenoval, in mater Sina božjega jo zaznamoval, nam današnji sveti evangeli pové. Oh prečista Devica! dovoli, da tudi jaz svojo slabo besedo povzdignem, in k angelovemu pozdravljenju dans svoje ponižno počastenje pridružim. Slava tebi preblažena Marija! večna slava, da si se čisto nedolžna Bogu popolnoma darovala, naj bi od človeškega zaroda vso tužno zlobo odvalila, v katero ga je bila Evina nepokoršina nesrečno zamotala; tebe bodo vsi narodi vekomej poveličevali, da si s ponižnimi besedami: *Glej, dekla sim Gospodova*, nebeškim sklepom se vklonila, in iz tamnega obnebja božje jeze juterno zarjo vesolnega rešenja celemu svetu izpeljala; tebi se vse pobožne duše nizko priklanjajo in čiste device ti svete vence pletejo, ter na te se oziraje serčno moč dobivajo, neomadežane tvoje izglede nasledovati.

Ali kaj pravim: čiste device Marii svete vence pletejo in za njo hodijo? Kje so današnje dni tiste device?! Sem stopite kersanske deklice. Vé želite neomadežvane se obderžati, želite po Mariinih stopnjah sveto živeti, želite dekle gospodove biti. Prav, vaše želje so hvalevredne, vaši sklepi so Bogu všeč, vaše predvzetja so božji porodnici dopadljive, ona vas blagoslovi. Pa poslušajte, kako vam bo to po Mariinem izgledu mogoče:

In jaz vam tukej še enkrat v spomin pokličem, da Marija je svoje mlade leta v tempeljnu preživela; ondi je z veseljem službo božjo opravljala, zvesto svete nauke poslušala, pobožno molila in Bogu se darovala. — Glejte

keršanske deklice, to je prvi pripomoček čisto nedolžnost na svetu zavarovati in obderžati. Sveti nauki so žlahtne rožice za vaše mlade serca, so Jezusova brana, s katero vsemu zalezovanju pot do sebe zagraдите; pobožna molitev pa je nebeška palica dušne sovražnike od sebe poditi, je hladna božja rosa, s katero si posvetno nagnutje ohladite in divje strasti pokrotite. Sveti nauki in goreče molitve vas zmožne storijo vsem zlobam serčno se zoperstaviti in nebeško gnado si ohraniti ter v milosti božji napredovati. Tega vas sam Jezus zagotovi, ker pravi: „*Kdor moje besede posluša in jih ohrani, je podoben modremu možu, ki svojo hišo na trdno skalo zida. Prišla je ploha (skušnjav), pihali so vetrovi (zapeljevanja), in so na njo planili, pa ona ni padla: zakaj ustanovljena je bila na skalo.*“ Mat. 7, 24 — 25. In v drugem kraji govori: „*Čujte in molite, da v skušnjave ne padete, zakaj duh je sicer volen, pa meso slabo.*“ Mat. 26, 41. Oh kako žalosten je pa današnje dni take deklice zapaziti, ki prav malo svetih resnic poznajo in clo potrebnih vsakdanjih molitev ne znajo; kako žalostno je take med nami viditi, katerim je božje nauke poslušati zadnja skerb, in si nobene vesti ne storijo, juterno in večerno molitvo opustiti, angelskega češenja ne moliti, in ob nedeljah in praznikih božjo službo zanemariti. Ako je pa posvetna veselica v soseski, jih boš perve ondi najdel; ako jih po klafarskih pesmih vprašaš, ti jih bodo obilno zapeti znale; ako njih skrivne pogovore poslušaš, boš take marne slišal, da boš mogel skleniti, te so bile že pri zapeljivi kači v šoli. — Zdramite se, zale deklice, ogledujte se v Mariinem zlatem zerkalu, išite svojiga veselja v tem, kar Bogu dopade, bodite keršansko modre, pletite si vence iz neizvenljivih rožic svetih izveličavnih resnic; in ker veste, „*da nihče zderšen ali čist biti ne more, ako mu Bog ne da,*“ Modr. 8, 21., z gorečimi molitvami se k Jezusu pogostama obračajte, ter prosite ga, naj bi vam pomagal, da bi se ne potopile v nesrečo

greha. Bodite dekcle Gospodove, kakor je bila prečista Marija.

Drugič opomnim *Mariine tihosti in njenega samotnega življenja*, preden se je z Jožefom zaročila. Kakor modra vijolica, ki le na skrivnem rada cvete, je Marija svoje mlade dni pri svojih stariših živela. S svetom se ni pečala, in v posvetne tovaršije ni zahajala. Tempelj božji in očetov dom sta nji naj ljubši bila; pa njeni žlahtni duh se je tako dalječ razširjal, da nebeški Bog je vse druge Izraelske device odstavil, in samo njo sebi nevesto izvolil, in pa naj pravičnišega mladenčca Jožefa nji ženina in varha na svetu odkazal. — Glejte keršanske deklice, to je za vas drugi pripomoček, čisto nedolžnost ohraniti in prave sreče se vdeležiti. Pohlevna tihota in pobožna samota ste npravno zavetje deviške nedolžnosti, in terdim s svetim pismom, da devica bo padla, ktera prederzno v posvetne tovaršije zahaja in možkemu spolu roko derži. „*Zamore li človek ogenj v svojem naročji nositi, da bi se njegovo oblačilo ne vnelo? ali pa po šerjavici hoditi, da bi se njegovi podplati ne vžgali?*“ praša sveti Duh, Prip. 6, 27 — 28. Nikakor, odgovori sveti Jeronim, tako malo, kakor pri kači ležati brez strahu, da bi ga ne vpičila. In vender ti, deklica, hočeš, da te devico imamo, pa te po vsih cerkvanjih dirjati vidimo, pa te vse plesiše pometati vidimo, pa te v ponočnem voglarjenji s fanti se norčevati vidimo, pa te po kerčmah z možkim spolam se potikati vidimo, pa te nesramno znanje in pregrešno ljubezen sklepati vidimo. O ti, naj hujša prederznost, od kod si se vzela? Ti dekla, ki tako delaš, in še za pošteno deržana biti hočeš, si pač pripravljena na en dan dvanajstkrat dvanajst grehov storiti in si še tako nesramna, kakoršna je bila una prešestnica, od ktere pravijo, da, ko je bila v grehu zasačena in po postavi štrafana, je prešerno vprašala: Kaj sim neki slabega storila?

Pa morebiti bo deklica, ktera na zakon misli, nes pametno takole govorila: ako se svetu ne pokažem in

fantom ne prikupujem, ne bom ženina dobila. Ti odgovorim: Jeli ne veš, da keršanski zakoni se v nebesih sklepajo, kakor se je Mariina poroka z Jožefom sklenila bila. Kar ti je Bog namenil, to boš dosegla, če Bogu služiš; boš pa malopridno živela, sama sebi srečo odješ. Kadaj si še slišala, da pošten mladenč je po plesiših neveste iskal? In ako se je tudi sem ter tje pri takih nezbožnih priložnostih zakon sklenil, nesrečen je bil, ker ga nebesa niso blagoslovile. Ne, ne, drage deklice, ne mislite, da pametni mladenči se bodo v vlačugarce zaljubili, marveč le poštene, pridne, tihe, pobožne, sramožljive device si bodo sopruge izbrali. Ti pa, nespametnica, ki si po semnjih ženina iskala, ga ne boš naletela, in nesrečna Magdalena boš še v starosti nad svojo razujzdano mladostjo grenke solze točila.

„Oh kako lep je čist rod, ki se čednosti sveti, zakaj njegov spomin je večn, ker pri Bogu in ljudeh hvalo ima.“ Modr. 4, 1. Tako govori sveti Duh. In resnično, čisti rod pri Bogu in pri ljudeh hvalo ima. Da, keršanske deklice, drage devičice, veči nesreče podjesti ne morete, kakor če čisto nedolžnost zapravite. Zatorej vas pri vaši telesni in dušni sreči zarotim, varite se, varite se hudičevih najemnikov, ki vas zalezujejo noč in dan, in vedite, da vse, kar človek zgubi, zamore spet zadobiti, le zgubljena nedolžnost se nikdar več ne dobi. Ogledujte se pogostoma nad prečisto Devico Marijo, njej se za pomoč serčno priporočujte. Izročujte se svojemu angelu varhu, in božje vedne pričujočnosti se povsod zapomnite. Hodite pogostoma k spovedi in z Jezusom v presvetem zakramentu se pobožno sklepajte. Poslušajte rade svete nauke, molite brez prenehanja, s svetom se veliko ne pečajte, marveč tiho in samotno živite, tako bodete gospodove dekle.

II. Ko smo Mariino zlato ogledalo na eni strani današnjim deklicam pred očmi nekoliko držali, dovolite, da ga še na drugo plat obrnemo, v kateri se pobožno

življenje matere prečiste Device lesketa, naj bi se tudi vse zakonske žene nad Marijo izgledevale.

Keršanske matere! vaše pozemeljsko življenje je tudi z velikimi težavami obloženo; vaš tek je z bodečimi terni pomnoženega terpljenja nastlan. Dolžnosti, ktere je vam vsegamogočni vladitelj sveta v vašem stanu odkazal, so razne, važne in težke; pa od njih zvestega spolnjenja vender visi ne le vaša časna sreča in večno zveličanje, ampak tudi dušni in telesni blagor vaših otrok, vaše družine in željna nada boljših prihodnjih časov. Zatorej stopite bližej, in z bistrim duhovnim očesom pogledjte v zlato Mariino ogledalo, ktero pred vas postavim.

In jaz tukej Mariino življenje od tiste dobe, od kar se je bila s svetim Jožefom zaročila in pa od svetega Duha obsenčena mati Jezusova postala, vam popisati prevzamem. — Marija Devica je bila svojemu ženinu s pravo, zvesto ljubeznijo in zakonsko pokoršino popolnoma vdana. Z njegovim pripušenjem le je kmalo po svojem spočetji obiskat šla teto Elizabeto; verjetno je, da jo je Jožef na tisto dalno pot iz Nazareta v Sefor — tri dni hoda — clo sprejel. Ne bom od njene voljne poterpežljivosti nič pravil, s ktero je vse težave na potu do Betlehema preterpela, ko je že visoko nošeca bila; ne bom govoril, kakšini mili zdihleji so ji serce topili, ko je v betlehenskem hlevu božjega Sina v revne plenice povila in v jasli položila; ne bom vam razkladal, kaj je ona perve leta svoje poroke vse prestati mogla, ker sami veste, kako so njeno serce Simeonove besede: *„tvojo lastno dušo bo meč presunil,“* že pri očiševanji britko ranile, ker niste še pozabili, s kolikanj strahom je ona ljubeznjivega Jezusa Herodežovega kervoločtva otela, in koliko žalost na vbegu v Egipt, tam v ptuji deželi in na poti nazaj v ljubo domovje zavžila. Ko se je sveta družinica po tem preganjenji v Nazaretu veselila, je scer Marija nektare mirne dni imela; pa tudi ta serčni mir se je bil njej v Jezusovem dvanajstem letu grenko skalil, ko ga je bila k velikonočnemu prazniku v

Jeruzalem peljala, ondi zgubila, in tretji dan v tempeljnu našla. Po tej dogodbi še le, ko je božja družina nazaj v Nazaret prišla, je Marija nekoliko veselih let imela. Med tem ko je nje ženin Jožef v delavnišnici pridno tesaril, in mili Jezus zvesto mu pomagal, je pa Marija skerbno gospodarila in hišne dela modro opravljala. Kakor Salomon od pridne gospodinje pravi: „*da vzame vorne in prediva, ter prede s svojimi rokami; da je še noč, in ona še vstaja živeša domačim preskerbeti; da se zime ne boji, ker njeni domači imajo za dvakrat preobleči se,*“ Preg. 31, 10. — to je pri Marii veljalo. Po družih hišah ni veliko hodila, pa z vsemi sosedi je prijaznost in ljubezen imela. Nad Mariino pobožno družino so se vse druge rodbine izgledovale. Mariina modra gospodarnost je vsem gospodinjam, njena poterpežljivost v življenji in pokorna vdanost ter zvesta ljubezen do njeniga ženina je vsem zakonskim ženam, in njena materna skerb za Jezusa, njeniga Sina, je vsem keršanskim materam v posnemavni izgled. In jaz ne bom na dalje od božje matere govoril, kako da je za božjim Sinom, ko je bil učiti začel, povsod hodila, in revežem pomagati ga nagovarjala, kakor v Kani Galilejski, kjer je na njeno prošnjo prvi čudež storil; ne bom vam njenih britkih žalost razkladal, ktere so njeno serce kakor oster meč prebodle, ko je vidila svojega nedolžnega Sina iz verta Gezemani kot naj hujšega razbojnika zvezanega v Jeruzalem pripeljati, ko ga je vidila pred Pilatovo hišo strašno bičati, ko ga je na poti proti Golgati s križem obloženega srečala, ko je pod njegovem križem na Kalvarii zdihovaje medlela; ne bom omenoval Mariinih ginjačev občutlejev, ko je Jezusovo mertvo truplo s križa sneto v naročje prijala in presvete rane kuševala, ko se je od groba ločila, kamor je bil nje Sin položen: samo to še rečem, da nje Sin ji je materno priserčno ljubezen na svetu tako povračeval, da jo je s križa svojemu naj ljubšemu učencu — Janezu priporočil, in se je po svojem od mertvihvstajenji njej prvi prikazal; po svojem vne-

bohodu pa jo je kmalo z dušo in telesom v nebesa vzel, ondi jo kraljico nebes in zemlje kronal in z nezapopadljivo diko večno venčal.

Keršanske matere in vse keršanske žene! tukej imate zlato zerkalo, v katerem se vsaki dan svojega življenja izgledati morate. — Marija je bila ponižna dekla Gospodova, in iz svete ljubezni do Boga je vse pozemeljsko terpljenje voljno poterpela. Tudi ve imate mnogo terpljenja na svetu, ne žalite se zavoljo tega. Bog za vas ve; le s terpljenjem se doseže veselje, kakor ga je Marija dosegla. Bodite poterpežljive, saj vas tolikanj žalost vender ne topi, kolikoršino je mati božja občutila. Poterpežljivost je naj lepši lastnost zakonske žene. — Marija je v lepi pokoršini in sveti ljubezni s svojim ženinom živela. Tudi ve bodite svojim možem pokorne in ljubite jih, kakor vam sveti Pavl zapoveduje, in ste se pri svetem zakonu zaprisegle. Ne besedujte svojim možem, ne jezite jih, in nikoli se z njimi ne prepirajte; marveč, če imate napako moža posvariti, z ljubeznjivimi besedami se ga lotite, in kar beseda ne premore, obrnite se k Bogu, on bo določil, kar vašemu milemu posvarjenju vmankuje. Le prepira v hiši ne terpite, prepir božji žegen odžene. — Marija je bila modra gospodinja. Posnemajte jo. Gospodinja tri vogle hiše derži, ona tudi uboštvo posladi, ako je modro gospodarna. Pa gorje hiši, po kateri zapravljiva gospodinja hodi, kmalo se bo posula; gorje družini, kateri nespametna žena živež daja, kmalo ji bo obleke in vsakdanjega kruha vmanjkalo; naj bolj pa gorje zapravljivki, na svetu se ji bo slabo godilo, v starosti bo lakoto terpela, vsi jo bodo zaničevali in pred Bogom se bo težko izgovorila. — Marija je bila skerbna mati; je z Jezusam spred Herodeža vbežala, in ko ga je bila v Jeruzalemu zgubila, si ni pokoja dala, dokler ga ni spet našla in na dom peljala. Matere! želim, da bi si to dobro v serce vtisnile in nikoli ne pozabile. Vas je Bog perve varhe vašim otrokam dal; vam je izročil mlado telo svojih pametnih stvari z mlekom

dojiti in v nedolžnih srcih pa perve pobožne občutke buditi, in s svetimi nauki zalivati. Kar ve mladi duši od Boga in njegovega kraljestva vtisnete, to se globoko vkorenini. Kar pa ve pri mladi duši zanemarite, se nikdar popraviti ne more.

Marija je Jezusa pred Herodežem otela. Tudi za vašimi hčerami zapeljivi Herodeži lazijo. Oj matere, ali ne bodete bedile? Marija, je zgubljenega Jezusa s solzami iskala. Kersanske matere! jeli vam ni mar za vaše sinove, ki zgubljenimu sinu enaki sem ter tje se po dušomorivnih tovaršijah in nesramnih potih potikajo? Joj mene! ve svoje otroke v nevarnih družbah veste, in vender brez nepokoja sladko spite. Hudobne matere, nezveste varhinje vam izročeni duš, kaj bo na sodnji dan, ko bo pravični sodnik iz vaših rok tiste zgubljene duše tirjal? Jaz se za vas tresem in močno se tresem.

„Žena, ktera se Gospoda boji, je hvale vredna,“ govori sveti Duh. Bojte se ga tudi ve, in služite mu. Bojte se ga, in spolnujte svoje dolžnosti. Izgledujte se nad Marijo in njene lepe čednosti posnemajte. Ona, mila mati, na vas gleda, in svoje gnade vam ponuja; ve se pa vselej na njo ozerajte, v pomoč jo kličite, in sveste si bodite, da z njeno mogočno podporo bodele vse zamogle, kar vam za zveličanje tekne.

Predragi kristjani! V svetogovorni knjigi, ki je pisana v Mariino slavo, berem sledečo verlo, ganljivo dogodbo: Neka mati je imela dve jako zali, pa ubogi hčeri. Močno se je za njuno deviško poštenost bala, ker je vedila, da denar uboge le prelahko oslepari. Kaj stori? Ona pelje svoji hčeri pred Mariin altar, ter nju božji porodnici izroči, rekoč: „Glej preblažena mati, tebi te dve devici posvetim; bodi jima ti boljši varhinja, kakor jima jaz biti zamorem. Vzemi ju za svoji hčeri, in skerbi za nju.“ Sadaj se mati s svojima hčerama domu verne; pa komej do hiše pridejo, že jih na domačem pragu en angel pričaka, podari ondi dvema devicama

veliko srebra in zlata za vsakdanji živež in zgine. Ko ljudje vidijo, da devicama nič ne vmanjkuje, in še pe-
nezev imate, nju slabo soditi začnejo, in eden drugemu
v uho šeptajo, da ste devištvo prodale, in se z denarji
nesramnosti živite. To slišati mater serce boli. Ona
se dvigne, in pelje svoji hčeri spet pred Mariin altar;
ondi se v pričo veliko ljudi Marii pritoži, kako da hu-
dobni svet nje hčeri krivo sodi in jima čez čast govori.
Kaj se zgodi? Razumite in stermiti. Vpričo vsega ljud-
stva stopi z altarja en angel, on nese dva venca v
rokah, in položi enega na glavo eni hčeri, z drugim pa
venča drugo devico, in z velikim glasom, da se je po
vsej cerkvi razmevalo, močno zavpije, rekoč: „Ta dva
venca vama pošlje Marija, vajna mati, naj bi hudobni
svet vajno devištvo spoznal, in opravljivi jeziki omolk-
nili.“ Ves pričujoči ljud osterni to viditi in slišati. Mati
pa in hčeri so vesele domu šle, so mater Marijo go-
reče častile, in nihče ni več besedice čez devici zinil.
(Sardi.) —

Glejte, drage deklice in keršanske matere! kako
Marija Devica za svoje varvance skerbi. Ona radostno
poslušá molitve, s kterimi nji prave matere svoje otroke
priporočujejo in darujejo, in ona pobožne devičice vselej
milo sprejme, ja clo s čudeži jh posvetnega zapeljevanja
obvarje in hudobnih jezikov otme. Pa dobro razumite, da
Marija le tistih mater priporočilo blagovoli, ktere svoje
dolžnosti po zmožnosti doveršujejo in po njenih svetih
izgledih živé; ona le tiste deklice pod krilo svojega mo-
gočnega varstva sprejme, ktere čisto nedolžnost v sercu
hranijo in njene presvete čednosti zvesto posnemajo.

Zatorej deklice in matere, in kar je nas tukej in
po celem svetu kristjanov, terdno stojmo, in vedno se
nad Marijo ogledujmo; svoje dolžnosti pridno opravljajmo
in se Marii serčno za pripomoč izročujmo; možko se s
svojimi dušnimi sovražniki borimo, in na Marijo kličimo;
varimo svoje duše in kar ne bo naša slabost opravi-
ti mogla, to bo Marija pridoložila. Le zvesto jo častimo,

in vsak dan, kadar nas mili zvonovi zjutrej, opoldne in zvečer k molitvi budé, se ponižno odkrimo, s svetim znamenjem se v imenu presvete Trojice pokrižajmo, svoje roke proti nebeškim višavam dvignimo, spomnimo se visoke skrivnosti Jezusovega včlovečenja in trikrat Marijo z angeljskim počesanjem pozdravimo. Tako si bomo svesti mogočnega varstva prečiste matere Device Marije. Amen.

Vélíki petík.

Terpljenje Gospoda našega Jezusa Kristusa.

Kje je Kristus — Kristus kje je? — Bratje! ako veste, kdo je ta tempelj oropal, svetišče okradel, in bitko martro proč nesel; per živem Bogu vas prosim, povejte mi, kam je Kristusa djál, da tje letim, pred sveto razpelo poklekнем in svojega Jezusa molim. — Pa jojmene! vi le molčíte, in v serčno žalost zatopljeni mило zdihujete. Vidim, da z menoj vred se nad današnjo prigodbo grozíte. — Ah, le jokajte, hčere Sionske, pobožne duše! vašega ženina ni več! Pokajte skale, šibite se doline, trepetajte hribi, tresi se zemlja v tečajih, — vaš stvarnik na križi visi. Oterpnite nebesa, otemni sonce, stermite vsi človeški narodi, vaš Gospod je vmerl, sramotno je vmerl, kakor naj večí razbojnik na križi je vmerl!!! —

Oh, zares žalostna, stokrat žalostna dogodka! — Stopil je iz nebeškega naročja ljubeznjivi Jezus izbrisat tisti ostudni madež s čela človeških otrok, ktereга jim je bila nepokorna Eva po rojstvu vtisnila, izleč vse narode iz težke sužnosti peklenskega okrutneka, posprijaznit nas zopet z razserditim nebeškim Očetom in nám zaklenjene nebeške vrata odpret: stopil je z nebes Sin

božji, se trudi 33 let v solzni dolini sveta, razglasuje po mestih in vaseh, po hribih in planjavah, po seliših in pušavah izveličavni nauk nebeškega Boga, razklada postavodajavce in preroke, in podučuje uboge in bogate: stopil je na zemljo Bogčlovek, in z obilnimi dobrotami osiplje vse Izraelske rojake, gluhih daja slišati, mutastim pa govoriti; slepim stori viditi, hromim pa hoditi, bolnike ozdravlja in mertve k življenju spet budi: stopil je med ljudi sam Bog, hladi sovražne in zavidne serca z nebeško prijaznostjo in sveto ljubeznijo, in hoče vse Adamove otroke zopet v eno družino vkupej spraviti, kakor kokla vkupej spravlja pod perute svoje pišeta. Pa žalibog! Jeruzalem se ne da pregovoriti, Judje se ne podučiti, Farizeji se ne posvariti in pismouki iz lastnih knjig se ne prepričati. Jezus iz Nazareta, dobrotnik vsih deželjanov, ljubitelj vsih ljudi, je njim le sovražen tern v hudobnih sercih, je njim le prederzen postavo zaničevavec v hinavskih očeh, je njim le goljufen zapeljivec Izraelskih otrok, ktereга oni s hudo piko preganjajo in vmoriti išejo. In čudite se vsi rodovi, iz ljubezni do zagrešenih Adamovih sinov se Jezus prostovoljno Judom v roke da, in Bogčlovek se pusti vmoriti, naj bi s svojo presveto rešnjo kervjo nas vrojenega greha opral, naj bi s svojo težko smertjo nebeški nauk zapečatil, in nam nebesa razklenil. Oh, neskončna ljubezen Bogačloveka! večno življenje nam zadobiti je on življenje pustil. In ti spačeni svet, ti terdovratni grešnik! kakšino ljubezen postaviš pa ti proti božji ljubezni?!

Kristjani! ako je še ena iskrica božje ljubezni v vaših sercih, ako je še kaka sveta solza v vaših očeh, ako so vaše ušesa še urne, svete prigodbe poslušati, dvignite dans, grešniki, svoje glave, in premišlujte z menoj pregorko ljubezen Bogačloveka do nas. — *Terpljenje in smert našega Gospoda Jezusa Kristusa* — je zapopadek mojega današnjega ogovora in vaše pazljivosti.

Žalovati in jokati hočemo dans z našo materjo, sveto

katoliško cerkevjo, ktera se je vsega kinča slekla in v žalostne oblačila oblekla, ker je svojega ženina zgubila in vdova postala. Poslušajte.

Črna tema že zemljo pokriva in bleda luna zad judovskih hribov priplavala še ni, ko mili Jezus vzame na Sionu od svoje preljubeznjive matere žalostno slovo in zapustivši ovežje zadnje večerje, kjer se je v podobi kruha in vina na večer velikega četertika svojim dvanajsterim zavžiti dal, in zapostavil tisti zaklad svoj predragi, od katerega dušno življenje neprenehama nam zviraj, gre med žalostnimi pogovori s svojimi enajsterimi še zvestimi učenci po Jožefovi dolini čez črni potok Cedron proti oljski gori, se bliža pristavi Gezemani, kjer je vert enako imenovan, pol ure od Jeruzalema ležijoč. — Na vertu hoče Jezus naše rešenje začenjati, ker je na vertu prvi človek grešil; na vertu hoče nam nedolžnost povračati začeti, ker smo jo bili na vertu zgubili. — Velika žalost je Jezusovo serce na tej poti topila, in on je učencom napovedal, rekoč: „*To noč se bode te vsi nad menoj pohujšali.*“ Peter sicer besedo prevzame in Jezusu terdi, da, akoravno se nad njim vsi drugi pohujšali bodo, vendar se on nikdar pohujšal ne bo, marveč je pripravljen z njim v smert iti. Ali Jezus mu zaverne, rekoč: „*Resnično ti povem, da to noč, preden dvakrat petelin zapoje, me boš trikrat zatajil.*“

Ob devetih zvečer stopi Jezus v vert Gezemani, naznani svojim enajsterim bližno nevarnost, pusti ondi učence, vzame seboj Petra, Janeza in Jakopa, pred kterimi se je bil na hribu Tabor nekdanj že spremenil, ter jih od drugih eno minuto dalječ odpelje. Britke žalosti Jezus omaguje, v molitvi hoče tolaže iskati; zatorej se tudi od tih treh za lučaj kampja odloči in gre v samotno dupo molit.

Tukej nekoliko postojimo, in Jezusov kervavi pot, ki je kapljam enak na zemljo padal, enmalo premislimo: — Odločen od svoje preserčne matere, odločen od svojih

prijatlov v podzemeljski dupi, v kateri, kakor pravijo, je Adam, potem ko je bil iz paradiža izgnan, svojo nepokoršino objokoval, Jezus na obrazu leži in moli. Cela natura v ponočni tihoti molči, samo da žalostno oljčnje vejičje se okoli njega giblje, in on moli med drevjem zato, ker med drevjem je prvi človek grešil. Sadaj se peklenske vrata široko odperajo in vun se dvignejo vse ostudne pošasti prekletega greha. Lucifer jih pelje na ravnost pred žalostnega Jezusa, ter mu ošabno grozi in mu reče: Kaj hočeš ti vse te na ramo zadeti in božji pravici zanje zadostiti? To viditi Jezus ostermi, pa kmalo svoje roke do nebes povzdigne in zaprosi: „*Moj oče! ako je mogoče, naj gre od mene ta kelih, pa vender ne kakor jaz hočem, ampak kakor ti.*“ Satan ga le straši, s peklenškimi zvijačami, mu silo dela namenjeno rešenje opustiti, tako da Jezus gre k trem učencom pomoči iskat. Pa ker jih spijoče najde, jih zbudi, bedeti in moliti opomni, se četert ure ž njimi pogovarja, in — drugič se v dupo verne. Ondi ga že druge strašne reči pričakujejo. Vse terpljenje se mu je ob enem pred oči postavilo. On vidi težke verige, s kterimi bo kot naj večí hudo-delnik vklenjen, okrutne biče, s kterimi bo na životu razmesarjen, vidi križ, ktereга bo vleči mogel, vidi žeble, s kterimi mu bodo roke in noge na križ pribite, vidi sulico, s ktero mu bo serce prebodeno, vidi ternato krono, vidi vse zasramovanje, vidi vso žalost svoje matere, vidi preganjenje svojih apostelnov, vidi zaničevanje svoje cerkve, vidi in omedli. Pri tem pogledu zopet Očeta zaprosi, naj bi kelih od njega vzel, ako je mogoče, pa se v božjo voljo poda, in ves otožen drugokrat pri učencih tolažbe iskat gre. Vendar je ne dobi in — tretjič se v dupo verne. Sadaj ga pa še naj gerši prikazni obdajo. Vse hudobne nehvaležnosti človeških otrok se pred njega vstopijo; pred njegovim pogledom se je memo verstilo vse kardelo terdovratnih judov, malikovavskih hajdov in nevernih Turkov, kteri se ne bodo nikoli njegovimu nauku vклонili, in njegoviga terpljenja se ne vde-

ležili; pred njegovimi očmi so stali ob enem vsi prederzni krivoverci in mnogoštevilni razkoljniki, ki bodo njegovo sveto cerkev skoz vse čase lažnjivo opravljali, svete resnice zaničevali in nikoli se v njegov pravi hlev ne zedinili; pred saboj je kakor v ličnem zerkalu vse malopridne kristjane vidil, kateri ga bodo po Iškarijotovo izdajali, njegovo sveto nevesto hudobno skrunili, zveličavne nauke malo kaj cenili, presvete zakramente nevredno prejemali in keršansko imé nehvaležno sramotili; vidil je med svojimi nasledovavci sovražne razpertije, ostudne nečistosti, spačene krivice, gerde kletvine, v nebo vpijoče poboje, je vidil vse vaše in moje pregrehe, je vidil clo majhno čedo tistih, katerim bo njegovo britko terpljenje v dušno zveličanje streglo. On je vidil in smertna žalost mu serce prebode, sveta kri mu glavo zavrè, on obnemaga. Oh! pravi, kakšen dobiček mi je, terpeti, ako se pri vsem tem moj učenec Judež pogubi, ako se pogubé neverniki in krivoverci! kakšen dobiček mi je, britko smert storiti, ako se tolikanj kristjanov le pogubi, ako se clo veliko duhovnov pogubi, kateri se vsak dan mojega telesa nahranijo. „Oče! moj nebeški Oče! zdihne iz globočine svojega serca, in kervavi pot se mu po bledem obrazu cedi, „Oče! moj ljubeznjivi Oče! ako ima moje terpljenje tako malo sadu donesti, oh pokaj bi jaz vmreti moral? Vzemi ta kelih od mene, če je mogoče, vender ne moja ampak tvoja volja naj se zgodi.“ Reče, omedli, pade in v kervavem potu se valja. Oh premilo zdihovanje neskončne ljubezni! oh usmiljeni Jezus! kako ti žaluješ. Kje ti hočem tolažnika iskati? koga ti v pomoč klicati? ali Lazarja, tvojega prijatla? pa njega ni tukej. Ali Marijo, tvojo mater? pa ona se te bo — vsega kervavega — prestrašila. Ali tvoje učence? pa oni bodo s teboj vred le žalovali. Stopite doli nebeški tolažniki! angeli očetovi! stopite doli in pomagajte mojemu Jezusu. Pa kaj pravim? — bo le kralj nebes in zemlje angeljske pomoči potreboval? — on, ki s pomiglejem vse nebeščane z radostjo in veseljem napolni. In vender glejte, nebesa

se odprejo, en angelj nad oblaki stopa, v Gezemani se spusti. Pa jojmene! žalost mu svitli obraz krije, v rokah kelih derži, kelih grenkosti in žalosti, kelih poln malopridnosti in hudobije, kelih poln jeze in pravice. Ta kelih on Jezusu poda in reče: Moj Gospod! ta kelih so ti grešniki s svojo lastno roko napolnili, nebeški Oče ti ga pošlje, vzemi ga, in ako hočeš grešni svet rešiti, vsega izpi.“ In Jezus ga prejme, z radovoljnim sercom ga vzame, in reče: „Da, Oče! ako ti želiš, naj se zgodi. Oh grenki kelih — s hudobnimi rokami vseh grešnikov nalit — bodi mi priserčen! Oče! ti želiš, da za človeške otroke terpim in umerjem, tudi jaz želim. Glej, moje roke in noge so za žeblje prepravljene, moj herbet je za biče, moje rame so za križ pripravljene, moja glava je za ternovo krono, moje serce za sulico prepravljeno. Rad svojo kri prelijem, da grešnikom ti prizanesesh.“ Reče, in njegov pot kapljam kervi enak na zemljo pada. — Oh neskončna ljubezen Jezusova do človeka! Naše grehe je na se vzel, zdaj se pod težo tistih na tleh zvija. Oh ljubezen! vpije zemlja, ki se rešne kervi rumeni. Oh ljubezen! šumlja med oljčjem vejičjem in se po zraku glasi. Oh ljubezen! cela natura odgovarja in stermi. In ti, terdovratni grešnik, vse to vidiš, pa ti v serce ne seže; vidiš, pa se ne zgrevаш; vidiš, pa se ne jočeš; vidiš kervavo potnega Jezusa, pa v svoji hudobii neobčutljiv ostaneš in mu še dalje grenki kelih s svojimi pregrehami nalivaš? Sem stopi, o hudodelnik! in kar jih še misliš malopridnosti doprinesiti, na Jezusovo glavo mu jih naloži, pa zgrevaj se; sem stopi krivičnik, in kar jih še pregreh snuješ, na Jezusovo ramo mu jih zadeni, pa zjokaj se; sem stopi preklinjevavec, in kar jih še šeptovavskih besed na jeziku imaš, nad Jezusom jih izusti, pa poboljšaj se; sem stopite vsi grešniki sveta, položite svoje hudobije na to nedolžno jagnje, pa jenjajte vender enkrat ga žaliti. Oh, presveta kri, ki se tukej cediš, vstavi se, — grešniki se nočejo omečiti, svojih razujzdanost ne zapustiti! Mili Jezus! vstani, hudobneži

niso še s tvojim kervavim potam zadovoljni, ti moraš še kaj več terpeti, moraš smert storiti, ako hočeš, da bodo oni grehu odmerli.

Polnoči se bliža. Iz Jeruzalema čez Cedron proti Gezemani se goreče baklje in svetila valijo, sumljivi pogovori ponočnih zalezovavcov se slišijo. Kdo so ti? Kam gredo? Judovski beriči so in žolnirji z meči in s kolmi. Judež Iškarjot jih pelje. Oni gredo Jezusa lovit. Joy! kaj bo? Moj Jezus! zbeži, izdajavec se bliža. — Sadaj Jezus od molitve vstane, ve, da ura je prišla njegovega izdajanja, stopi iz podzemeljske dupe, gre k učencem, „*zdramite se in pojdimo*“ jim reče, „*kteri me bo izdal, je blizo.*“ Oni na noge stopijo in z njim gredo. Velika množica beričev, s svetili in orožjem se bliža. Jezus pred stopi, ter jih vpraša: *Koga išete?* „*Jezusa Nazareškega*“ mu odgovoré. Jezus jim reče: *Jaz sim!* in pri tej besedi vsi beriči na zemljo padejo. Judež pa k Jezusu stopi ga hinavsko pozdravi: „*Zdrav bodi Učenik,*“ in ga kušne. Judež! o ti gerda nehvaležna spaka! ti svojega Učenika za trideset srebernikov izdaš. Pojdi peklenska pošast, obesi se, po sredi se razpoči, in črnim krokarjem naj bo tvoje truplo kavsati preostudno. — Oh, kolikanj jih je med kristjani, rečem tukej s svetim Ambrožem, kteri se nad Judeževim grehom grozé, pa Judeža v djanji posnemajo! Judež si ti, ki po krivem priseguješ, vdove preganjaš in sirote zatiraš; Judež si ti, ki pri Jezusovi mizi nahranjen proč greš, in v poprejšnje grehe se zavalíš; Judež, še hujši kot Judež si ti, ki z omadežanim sercom pred altar stopiš in Jezusa po nevrednim zavžiješ. Oh prekleta lakomnost po posvetnem blagu, kolikanj hudega ti na svetu vzrokuješ! Za denarje izda podložni svojega gospodarja, sodnik izda pravico, devica proda svojo devištvo, duhovnek izda svojega Boga. Judež, zakaj ni s teboj ves tvoj zarod umerl?

Kakor lovci na lovu nad divjo zver planejo, kadar se v nastavljeno proglo zavije; tako so žolnirji nad Je-

zusa, kadar ga je bil Judež kušnil, naglama planili, so ga neusmiljeno zvezali, učence razpodili in med strašnim preklinjevanjem, žvižganjem, ukanjem ga vlečejo proti Jeruzalemu, ga suvajo, ga z kolmi pretepajo, ga po blati v potoku Cedronu valjajo. Serčni učenci! kje ste? Razbite beriče, rešite si Učenika. Oh vas vidim po berlogih se ostrašene poskrivati in samo Petra in Janeza žalostno od dalječ za Jezusom postopati. Kdo bi veroval, da Bog je tisti Jezus, kterega so sadaj vsi prijetli zapustili; da Bog je tisti človek, kterega beriči na verigah proti Jeruzalemu peljejo, kot se pelje govedo v mesnico; da Bog je tisti Jezus, kleri ves kervav, ves blaten, ves opljuvan, ves razstergan pod žolnirji na tleh leži, kot nedolžno jagne pod kervi žejnim risam; pa ker me vera uči, ker me je sam Jezus prepričal, kdo bo mojim solzam tek zagrabil, saj vidim neizmerno visokost zavoljo mene se poniževati, nezkončno svetost žalovati in božestvo skrivati.

Polnoči je minulo, ves Jeruzalem je na nogah. Beriči privlečejo Jezusa v mesto in naravnost ga peljajo k Anazu. Ta ga po njegovem nauku izprašuje, zapiše vse pritožbe zoper Jezusa na listeč, ga vtakne v prazno bučo, to nasadi na palico, jo da Jezusu v roke rekoč: „Tukej imaš žezlo svojega kraljestva z vsemi častitimi naslovi,“ ter ga pošlje k Kajfažu. — Veliki duhoven Kajfaž je že z drugimi svojimi pomagavci vred na Jezusa čakal. Ko Jezus pred njih pride, vzame Anazov listeč iz buče, prebere, in ga spet po učencih in njegovem nauku izprašuje. Kmalo on Jezusa smerti krivega izusti in ga sodnjim hlapcom čez da. Ti so ga zasramovali, so mu njegove oblačila slekli in stergan plajš ogernili, so ga v obraz bili in neizrečene druge nesramnosti z njim počenjali, dokler so ga okoli polpetih po polnoči v ječo peljali. Med tem ga je Peter na dvoriši trikrat zatajil. Pa ko je petelin drugokrat zapel, in Jezus v ječo gredé Petra milo pogledal, se je on zavedil, proč šel in žalostno jokal. Ko se je pa jutro storilo, so vsi

judovski duhovni pri Kajfaži se zopet snidili in nad Jezusovo smertjo posvetovali, ter ga ukažejo iz ječe pripeljati. Ko so ga ondi beriči spet v njegovo obleko djali, ga pred judovsko sodništvo postavijo. Ker pa to sodništvo nobenega vsmeriti ni smelo, vklenejo Jezusa s hudimi verigami in ga veliki petik ob šestih zjutraj pred Poncia Pilata, rimskega oblastnika v Judeji, peljajo, naj bi ga on smerti izdal. Judje v Pilatovo hišo niso šli, da bi se neomadeževali, zatoorej so, ko so Jezusa notri poslali, zunaj ostali, dokler ni Pilat vun stopil in z mostovža jih vprašal, zakaj da so mu tega človeka izdali. Sadaj so veliki duhovni trojno pritožbo zoper Jezusa predložili, da je namreč zapeljivec ljudi, da jih šunta, cesarju dacije ne dajati in se kralja dela. Vsako pritožbo so z deseterimi pričami dokazali, pa vender pri Pilatu niso nič opravili; marveč, ko ta zve, da Jezus je iz Galileje doma, ga pošlje k Herodu, ki je bil čvetero-oblastnik v Galileji, in se je pri velikonočnih praznikih v Jeruzalemu ta čas znašel, ter mu sporoči, da naj tega svojega deželjana, na katerem on nobene krivice ne najde, izprašuje in sodi. Judovski duhovni hitro k Herodu dirjajo, ondi Jezusa tožit. Ko pa žolnirji Jezusa vsega blatnega in zmočenega prednj pripeljajo, Herod vse njegove sovražnike okrutnosti hudo zmerja, veli Jezusa očediti in po tem ga mnogotere reči izprašuje. Vender mu Jezus nič ne odgovori, da Herod se čudi; zatoorej ukaže Jezusa kot nespametneža v belo obleči, in nazaj ga k Pilatu pošlje.

Ob osmih zjutrej Jezus spet pred Pilatom stoji. Ta Rimljan sadaj zopet k ljudstvu govori, mu pove, da on in Herod nič smerti vrednega nad Jezusom na najdeta, ter mu izvoliti da, ali hočejo, da jim po stari navadi sadaj v praznikih Baraba, naj hujšega razbojnika, ali pa Jezusa izpusti. In čudite se — od Farizejev in pis-moukov podkupljeno ljudstvo Baraba izpustiti zaprosi in terja, da Jezus ima križan biti. O moj Jezus! kaj bo, ki si takim kervolokom v roke prišel. Pilat nad teboj

nobenega dolga ne najde, vender te z Barabam prilika, še več, tebe po očitni krivici clo ljutemu bičanju izda.

Sem stopite kristjani! Jezus je k bičanju obsojen — tukej enmalo postojimo. — Kakor ropen orel z višave švigne na nedolžno gerlico in jo s hudimi kramplji popade, tako planejo čez Jezusa beriči in rabeljni, ga vlečejo vun pred stražnico, kjer je bil steber bičanja. Pred vsem ljudstvom ga slečejo, in tisti, ki je nebo z meglo, zemljo s travo, in drevje z listjem oblekel, tukej nag stoji; kralja nebes in zemlje, ki z enim migljajem vesolni svet zdrobi, nazega na steber navežejo. O strašni dan! Sonce, pokaj si dans vstala tako ljutost osvetiti, otemni, in bodi svojemu stvarniku krilo. Hitro, rabeljni, hitro vdarite, da bo rudeča kri mojega nazega Jezusa zakrila. Jezus steber objame. Sadaj blizo planejo rabeljni naj bolj kostnati, obrazi jim jeze goré, zobje jim škrip-ljejo, usta jim trepetajo, oči se jim vtrinjajo, jopiče veržejo od sebe in druge tesne oblačila, popadejo biče in šibe, po Jezusovem herbtu pomerijo, biči po zraku zažvižgajo in. — Ah jenjajte, rabeljni! to je Mesija, to je Rešenik, to je Bog. — Joj mene! kdo me bo pri žalostnem pogledu deržal? Pri prvih vdarcih koža kervavo zateče, kmalo v koscih od života visi, rabeljnom žviga kri v obraze, kosčki mesa po tleh ležijo, in biči le hrumé, vdarci le pokajo, mesto vmedenih rabeljnov drugi nastopijo, od stebra se kri cedi, kri se po zemlji poliva. Oh terpljenje, — oh bolečine, — tri četerti ure bičanje terpi. — Od glave do tal je vse le ena rana. Peklenski okrutniki! jenjajte, Jezus umira. — Sadaj so se tudi drugi vmedli, vsi kervavi odstopijo; en hlapec priteče, vervi poreže in bičani Jezus pol mertev na tla pade in kot červ, kterimu si na glavo stopil, se zvija. Ah pravica božja! ako se z nebeškim Sinom tako godi, kaj se bo pa z nami godilo? Oh prekleta nečistost! ti si vzrok Jezusovega bičanja. Gorje tebi nesramnež! vsako kapljo rešnje kervi bo enkrat Satan nad teboj maševal; pod enakim rabelnom peklenškega trinoga boš ti enkrat

ječal in se zvijal. Sem stopite vsi ostudneži sveta, naberite si persti, ki se je rešnje kervi napila, in verzite jo v ogenj svojega mesenega poželenja, pa zadušite nevihto svoje hotljivosti; naberite si kosčkov Jezusovega mesa in zaloptnite v sebi živinsko nagnutje. Pokora! pokora, prijatli! prava pokora — —

Ko se je bičani Jezus ob devetih zjutrej spod stebra od tal pobral, so ga žolnirji v dvorišče vojašnice peljali. Zdaj grozovitneži zagledajo, da ima glavo še zdravo. Hitro zmislijo tudi za glavo terpljenje. Oni spletejo iz črnega dolgega ternja sramotno krono. Ogernejo Jezusu stergan škerlatast plajš, ga posadijo na sredi dvoriša na stol, mu pritisnejo ternjevo krono na glavo, da ga do možganov zbode, mu dajo terst v desnico, in pred njega poklek vajo ter ga zasramujejo rekoč: „*Zdrav bodi, kralj Judovski!*“ vanj pluvajo, mu jih za uho dajajo, terst mu iz desnice jemljejo, in ga po glavi tolčejo, na kolena prednj padajo in ga molijo.

Tako zasramovanega Jezusa Ponci Pilat za nekoliko časa pred ljudstvo postavi, in misleč, da bo usmiljenje obudil, javno izusti: „*Glej, človek.*“ — Oh, da, človek je, pa ni več človeku podoben. — Judje! ali se vaše terdovratno serce ne omeči pri tem pogledu? Ne, pri vas je ni milosti. Vsi so z enim glasom zavpili, *križaj, križaj ga!* Pilat se čudi nad judovskim ljudstvom, in pravi, da krivice na Jezusu ne najde; pa še le večji hrup med ljudstvom vstaja; nekteri vpijejo, da bodo sodnika pred cesarjem tožili, drugi, da na križ z Jezusom, tretji da Jezusova kri naj pride na nje in njih otroke. Ko Pilat vse to sliši, se zboji, ukaže Jezusa na sodnje mesto Gabata peljati. Kmalo sam tje pride, se na sodnji stol vsede, si veli vode prinesti, na roke si jo vliti, in roke si umivaje reče vpričo ljudstva: *Jaz sim nedolžen nad kervjo tega pravičnega.* Ljudstvo zavpije: *Njegova kri naj pride na nas in naše otroke.* — In Pilat Jezusa ob desetih zjutraj Judam izda, da bi bil križan, hudodelneka Baraba jim pa izpusti. —

Kdo zamore na dalje govoriti? Ne vem, ali je bolj usmiljenja vreden krivični Pilat, ali neusmiljeni Jude, ali nedolžni Jezus, ali pa mi sadanji grešniki, kateri z vsakim grehom vpijemo: križan bodi Jezus! njegova kri pridi na nas! Pilat je svojo krivico drago plačal: zapuščen od prijatlov, zaničevan od vsega sveta je iz dežele izgnan na ptujem nesrečno umerl. Judovski narod nosi na čelu božje prekletstvo še današnje dni po celem svetu. Kaj se bo s teboj grešnik godilo, ti v sercu prav premisliti pustim, in bom počival. —

Na Golgato, prijatli moji, na goro Kalvarijo stopimo. Naše rešenje ni še dognano; le tam gori ima božja pravica z Jezusovo smertjo zadovoljna nebeški milosti pod križem prijazno roko podati.

Ko je krivični Pilat čez nedolžnega Jezusa smertno sodbo izustil in štrafengo križanja s trepečo roko podpisal, ves Jeruzalem peklenškega veselja zauka, vojaški trobentarji po mestu dirjajo, ljudstvu sodbo naznanujejo in na Golgato kličejo, smert Nazarenarja gledat; beriči pa težki križ od nekod kmalo privlečejo in pred Jezusom ga na tla veržejo. In Jezus kaj stori? K križu poklekne, ga milo objame in reče: O zaželeni križ! bodi pozdravljen. Ti si zastava moje ljubezni do človeških otrok! ti si moja smertna postelja! Reče! in ga objame. Sadaj ga rabeljni popadejo, mu slečejo zasramovavni škerlatasti plajš, in ga v njegovo poprejšnjo obleko oblečejo, ter mu težki križ na ramo zadenejo in proti Kalvarii se napravijo.

Kakor je nekdan nedolžni Izak derva na Morijo nesel, da bi ga ondi njegov oče Abraham daroval: tako nese omedleni Jezus sadaj težki križ proti Kalvarii vsred beričev, rabeljnov in žolnirjev, in pod težo sramotnega lesa obnemaguje, na tla pade in v smertnih bolečinah ječi, pa Simon Cerenejčan mu mora pomagati križ nesti. O Jeruzalem, Jeruzalem, kaj delaš? Ti si preroke moril, poglej sem, ta ni le prerok, ta je Mesija, je edinorojeni Sin živega Boga, in ti ga k smerti vlečeš. Jeruzalem!

ovedi se, in jenjaj od grozovitnosti. In vendar ne — „Le naprej ž njim,“ vpiješ. Grešniki! sem obrnite svoje oči, glejte, kako Jezus pod bremenom vaših hudobij stoka, kako na tla pada, kako pod vašo težo ječi! — Pa kaj vidim? — Žena vsa objokana skoz četo žolnirjev in rabeljnev rine, s povzdignjenimi rokami do Jezusa hiti, beriči jo nazaj tišijo, ona pade, omedli. Kdo je ta? kaj hoče? Oh, Marija je, Jezusova priserčna mati. Vidila je Jezusa bičati, vidila ga nesramno kronati, šlišala je ga k smerti obsoditi, sadaj hoče svojega Sina na potu k smerti zadnokrat pozdraviti. Ako serce sercu tako govori, kakor jezik jeziku, kaj je Mariino serce občutilo, ko je svojega preljubega Sina v takem stanu vidila! Ah! zato tedaj sim te devet mescov pod svojimi persi nosila, zato sim te v mladosti pred sovražniki varvala, da pod rabeljnovimi rokami kakor naj hujsi razbojnik na sramotnem križi sadaj umerješ! O moj Jezus! moj ljubeznjivi edini Sin! Tako je zdihovala in z Jeruzalemskimi ženami vred za njim jokala.

Kristjani! prišli smo na Goro Kalvarijo. Solnce v treh četertih na poldne stoji. Iz tempeljna na Morii se sliši velikonočne jagnjeta bekati in njih stok pod noži duhovnikov se sem gori razlaga, tukej na Kalvarii je jagnje vseh jagnjet — Jezus Kristus, Sin božji, ki bo za grehe celega sveta darovan, in grozovitno zaklan. Sveti križ, njegov altar že na tleh leži. Rabeljni že Jezusa slačijo, zatekle rane se zopet odprejo, božje jagnje nago pred svetom stoji. Na zemljo ga veržejo, na križ ga primerijo in on svoje roke radovoljno po lesu razstegne. Trinogi mu ude potegujejo, mu tergajo žile in kite, mu vertajo roke in noge, popadejo tri žeble, mu jih zabijejo skoz roke in noge. Ah grozovitni vdarci, — ah strašno terpljenje, — ah pretežke rane! — Jagnje Jezus se na lesenem altarlji zvija. — *In so ga križali.* — Sveti evangelisti! ako ste vi trepetali, kaj več popisati, ali se bom jaz podstopil? ali bom zamogel kaj več pove-

dati? Žalost mi serce topi, jezik mi besedo odpove. — In so ga križali!! —

Kmalo potegnejo beriči Jezusov križ z vervimi nakviško, in ga z veliko močjo v jamo zasadé. Ves Jezusov život se hudo strese, žile in kite se potegnejo, rane se odprejo in curkama se sveta kri po križi cedi. Jezus milo zaječi. — Beriči križ še obračajo, in po tem, ko so Jezusov obraz na severo-zapad obrnili, ga s klini v jami vterdijo. — Tako je Jezus na križi povzdignjen. — Strašen pogled! Bogčlovek na lesu! Adam, nesrečni oče prekletega greha! ako je res, da ti pod Jezusovim križem zakopan ležiš, in da tvoje kosti njegova kri omiva, dvigni se iz groba, in poglej, kaj je tvoj greh storil! — Ah, mi nesrečni grešniki! ako Bog Oče s svojim Sinom tako dela, da se Adamov greh poplača, kaj se bo pa z nami godilo? — Oh božja pravica, kako ostra si ti! — Grešniki sveta! sem pogledjte in trepetajte! —

Visoko na križi Jezus svojo ternokronano glavo nagne in sedem minut kot mertev visi, velikih bolečin, ki jih je pri povzdigovanji in zasajenji križa občutil, obnemaguje. Med tem so si rabeljni Jezusove oblačila delili in za njegovo suknjo srečkali. Sadaj dvigne Jezus zopet svojo glavo, sliši preklinjevanje memo gredočih; sliši zasramovanje velikih duhovnov in pismarjev, ki ga s križa doli kličejo, in sliši psovanje in zaničevanje žolnirjev in okrutnikov. To slišati oberne mili Jezus svoje oči proti nebesom in zaprosi: „*Oče! odpusti jim, sej ne vedo, kaj delajo.*“ Tukej vas hočem imeti, sovražniki! ki mislite in pravite, da vam ni mogoče, vse razžaljenja drugim odpustiti. Jezus je za družih grehe terpel in je za svoje sovražnike Očeta prosil. Tukej se učite od pravega Učenika keršansko prizanašbo. Stopite sem vsi današnji sovražniki in podajte si pod Jezusovim križem prijazno roko. — S križa se ozrè Jezus na desno in levo, viditi, kdo mu je na desnici, kdo na levici? Dva razbojnika sta mu v terpljenji tovarša. Gezma ga na levici strašno preklinja, tako da ga Dizma na desnici

svariti mora, Milost Dizmatu serce omeči: on se k Jezusu oberne, in ga zaprosi, njega v nebeškem kraljestvu se spomniti. In Jezus mu zaobljubi rekoč: „*Resnično ti povem, dans boš z menoj v raji.*“ Grešniki! zdramite se. Glejte! prava pokora je dešnemu razbojniku na zadnjo uro nebesa odperla. Oprimate se svete pokore, stanovitno po njej hodite, in nikarte v svojih grehih obupati. Pa le Dizma se je spokoril, razbojnik na levici se je pogubil. Bojte se, in nikarte pokore odlašati. „*Dans boš ti z menoj v raji*“ je rekel Jezus Dizmatu. In morèbiti tudi vam pravi, dans še so vam nebesa na ponudbo. Zatorej se ne mudite, pod Jezusov križ stopiti in s pravo pokoro se njegovega terpljenja vdeležvati. — S križa pobesi Jezus svoje oči pogledati, kdo pod križem tako milo žaluje. In vidi svojo preserčno mater Marijo. „*Žena!*“ nji reče, „*glej, tvoj sin!*“ Oh ti nimaš več Sina, da bi ga poljubila. Odsihdob naj bo Janez tvoj sin. In priporoči svojo mater ljubeznivemu učencu. Keršanski otroci! tukej se učite dolžnosti do svojih starišev, in vsi, ki jih zaničujete, gerdi nehvaležniki! trepetajte pred Jezusovim križem o sodnem dnevu. Preklestvo božje, ktero si na glavo nakopujete, se bo tačas nad nami izlilo in strašno vas terpinčilo. — Sadaj za Jezusa strašen hip nastopi. Popolnoma zapušen od človeške in nebeške pomoči se on vsem bolečinam, ki si jih le misliti zamoremo, čez da; naj bi človeka podučil, da z njim združen nikdar obupati nima. V tem britkem stanu svoje oči do nebes dvigne in zdihne: „*Moj Bog! moj Bog! zakaj si mene zapustil?*“ Reveži sveta, ki zapušeni od prijatlov, znancov in vsih posvetnih pomočnikov se v svoji nesreči na obup nesete, sem stopite pod Jezusov križ; ga slišite, kako se on svojemu nebeškemu Očetu v terpljenji potoži? Dvignite tudi svoje objokane oči proti nebesom, poterpite, zaupajte in kličite Gospoda v pomoč, on bo gotovo v pravem času pomagal. — Z lesa svetega križa Jezus zopet na tla pogleda. Njegov jezik se zavoljo prelite kervi velike

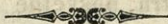
žeje v ustih suši. On zaprosi okolistoječih milo kaplico hladne vode, ker pravi: *Žejin sim*. Pa té ne dobi. Kristjani! kdo mi poda eno solzico, da mojega Jezusa v njegovi žeji z njo okrepčam; eno solzo zgrevanega serca kdo mi poda? Jezusa žeja po naši pokori, kdo mi tedaj solzo pokore ponudi? Oh mladenči! dajte mi solzico čez vaše nesramnosti, — deklice! solzico čez vaše nečistosti mi dajte, — kristjani! per živem Bogu vas prosim, dajte mi samo eno solzo svojiga omečenega serca, naj Jezusov jezik z njo ohladim, da mi ne umerje.... O moj Jezus! tudi tukej pri teh ljudeh milosti ne najdeš. Nobeden noče svojih grehov objokati, nobeden svojih hudobnih želj zatreti, nobeden pregrešnih družb zapustiti. Za-te je ni tukej solzice. Oh terdovratnost serca! oh neusmiljenost! oh okrutnost! Kaj pomaga, moj Jezus! le umreti moraš, sej spoznaš, da te hočejo grešniki mertvéga viditi! — In Jezus zdihne: „*Dopolnjeno je*.“ Mertvaški pot se iz njegovih udov cedi. — Še enkrat si moč da. — Z velikim glasom zavpije: „*Če!* v tvoje roke zročim svojo dušo!“ Reče, obledi, glavo nagne, in umerje — o treh popoldne, — za moje in za vaše grehe umerje, umerje za grehe celega sveta!!! —

Oh moja duša! kaj boš sadaj počela? kam se oberila? tvoj ženin je umerl. — Jaz ne morem dalje govoriti, žalost mi besedo na jeziku zaduši. Govôri mesto mene ti sonce, ki si od poldne do treh popoldne zavoljo terpljenja svojega stvarnika v žalost zatopljeno strašno mračnilo; govori ti zemlja, ki se strahu pred tako malopridnostjo grešnih judov grozivno treses; govorite vi hribi in skale, ki trepetate in pokate; govorite vi mertvi, ki iz grobov vstajate; vi preroki, ki se v tempeljnu ljudstvu prikazujete; govori ti zagrinjalo v tempeljnu, ki si se od verha do tal na dvoje pretergalo in novi zakon naznanilo; govori vsa živa in mertva narava, ki nesramno smert svojega Gospoda obžaluješ. Ali pokaj bodete vi govorili? Sam moj križani Jezus naj govori! — (Se vzame Božja razpela v roke.) — Tukej poglej, grešnik! delo svojih

rok. To je podoba križanega Jezusa. Tako je imel presveto glavo s ternjem kronano. Tako so mu bile roke in noge s žebliji prevertane. Tako mu je bilo serce prebodeno. Tako so mu bile kosti soštete. Tako so mu bile žile in kite potergane. Tako je bil križan. In to je delo tvojega greha človek! kristjan! — Z visokosti križa on sadaj nam takole govori: „*Moje ljudstvo! kaj sim ti žalega storil, ali s čem sim ti nadležen bil? Odgovori mi.*“ Mih. 6, 3. „*Zakaj me preganjaš.*“ Dj. ap. 9, 4. „*Jaz sim te ljubil, kakor le mati svojega edinega Sina ljubiti zamore.*“ 2. kralj. 1, 26. „*Ti si pa Boga, ki te je rodil, zapustilo, in si Gospoda svojega stvarnika pozabilo.*“ 5. Moz. buk. 32, 18. „*Ako bi mene moj sovražnik preklinjal, bi jaz lahko poterpel; da pa ti, o človek, moj prijatelj to storiš.*“ Ps. 54, 13. Ah to me boli, to me močno žali! „*Ali je to povračilo, ki ga svojemu Gospodu daš, ti neumno in nespametno ljudstvo?*“ 5. Moz. buk. 32, 6. „*Poglej v obraz svojega Kristusa.*“ Ps. 83, 10. „*Jaz sim kakor živina deržan.*“ Ps. 72, 23. „*Poglej moje roke.*“ Jan. 17, 20. „*Oni so moje roke in noge prevertali.*“ „*Oni so vse moje kosti sošteli.*“ Ps. 21, 17. „*Oni so na mojem herbtu kovali.*“ Ps. 128, 3. „*In jez sim celi dan bičan in tepen bil.*“ Ps. 72, 14. „*Jaz sim okoli gledal, ali bi mi nobeden pomagati ne hotel.*“ Iza. 63, 6. „*Jaz sim čakal, ali se nobeden mene usmilil ne bo? — in nobeden se ni; — ali me ne bo nobeden tolašil? — in nobeden me ni.*“ Ps. 68, 21. „*In glej — ljudstvo, — za te sim vse to prestal.*“ Ps. 68, 21. „*Oberni se nazaj k meni.*“ Iza. 44, 22. „*Jaz sim troje zveličanje.*“ Ps. 34, 3. „*Jaz nočem smerti grešnika, ampak da se spokori in živi.*“ Eceh. 33, 11. „*Ne boj se, jaz sim te rešil, ti si moje.*“ Izai. 43, 1. „*Da, ti si moj sin, dans sim te rodil.*“ Ps. 2, 7. „*Samo ne greši več.*“ Jan. 5, 14. Ali pa morebiti nisim še zadosti ranjen? Ali hočeš mene žalostnega še bolj žaliti? Sv. Bern.

Nate grešniki! nate ga Jezusa, ako vas njegove

mile besede še ne omeče, ako se vam dozdeva, da ni še zadosti razmesarjen. Nate ga, in storite z njim po vaši volji. Bičajte ga hudobneži s svojo nečistostjo; zasramujte ga malopridneži s svojim preklinjevanjem; razbodite ga grozovitneži s svojim krivim prisegovanjem; vsekajte mu večje rane z zaničevanjem njegovega svetega nauka, in z nevrednim prejetjem presvetih zakramentov; križajte ga bolj sramotno, in serce mu še večkrat prebodite. — Oh! križani Jezus! ne več, ne več! Tvojega terpljenja je zadosti, zadosti je tvoje rešnje kervi prelite, zadosti je vdarcov in ran. — Ne več greha! Pri tvojem svetem križi zaobljubimo, se zaprisežemo, da vsemu grehu hočemo odsihdob odvmreti, ga hočemo zapustiti, hočemo pravo pokoro delati, hočemo tvoje zapovedi držati in vselej le tebi živeti. Ozri se, mili Jezus! z visokosti nebeškega trona, kjer na desnici Boga Očeta sodnik živih in mrtvih sedi, z usmiljenim očesom doli na nas, in daj nam, te prosimo, svojo gnado in nebeški blagoslov! *Blagoslov vsegamogočnega Boga Očeta, Sina in svetega Duha pridi na vas in pri vas vselej ostani.* Amen.

Velikonočni pondelik.

Gospod Bog grešnike prav mnogoverstno k pokori kliče.

„Mi smo upanje imeli, da on bo Izrael odrešil.“ Luk. XXIV. 21.

Bistroumni možje, kateri so si prizadevali splošne pravila človeškega poznanja vstanoviti, so se vselej nad človekovo nestanovitnostjo in dvojostjo čudili, in dozdeva se meni, da kraljevi prerok ga je naj bolje zaznačil z besedami: „Vsak človek je lašnjivec.“ Ps. 115. — Pa,

čeravno je slehern človek v posvetnih rečeh tako nestaln, bi v zveličavni veri terden, v svetih sklepih nepremakljiv in v dušnih zadevah stanoviten biti moral, ker se tukej za večno srečo ponaša. In vendar ne. — Glejte dva učenca: Kleofata in Lukeža iz svetega evangelja: Pred malimi dnevi sta živo v Jezusa verovala; sta terdno upala, da on bo Izrael odrešil; sta ga goreče ljubila, in življenje bi bila zastavila, da on bo tretji dan od mertvih vstal; velikoveč po poldne pa, — tačas se je današnja evangelijska dogodba doveršila, — ko Jezusa še ne vidita, že dvomita, in akoravno sta od žen slišala, da njegovega trupla v grobu več ni, žalujeta in boleče serca si nekoliko ohladiti se napravita iz Jeruzalema v terg Emavz, in si na poti eden drugemu verske dvombe priobčujeta. Vsegavedočemu Jezusu se ona smilita; zatorej se jima približa, nju svari, uči, in v veri jih vterditi se jima v lomljenji kruha spoznati da. Sadaj še le sta prepričana bila, da Jezus je resnično od mertvih vstal, in da Izrael je odrešen.

Kakor ta učenca so drugi ljudje na svetu nestalnosti podverženi. Oni so v svetih sklepih večidel tako slabi, da se od vsacega vetra posvetne zapeljivosti pregibati dajo. Še več. Nekteri so tako nezvesti, da z ustmi ti bodo Boga častili, z djanjem ga pa žalili. Oh malopridna obotnost ljudi, kolikanj obžalovanja je vredna! Kako dobro bi bilo za take grešne ljudi, da bi se jim Gospod Bog večkrat približal, jih svaril in k poboljšanju zavernil? In trikrat hvala nebeškemu Očetu! Kakor je mili Jezus današnja dva učenca okregal in v veri poterdil, tako usmiljeni Gospod Bog vselej mnogoverstno grešnike sveta k poboljšanju budi in k pokori kliče.

To resnico vam jasno dokazati sim dans namenil. In da me bode te ložej zastopili, bom svoj ogovor na dvoje razdelil: *I. bom razložil, kako Gospod Bog grešnike vsako leto z lepim k pokori budi; II. bom pokazal, kako Gospod Bog grešnike, ki se z lepim posvariti ne pusté, včasih s hudim k pokori kliče.*

Usmiljeni Jezus! ki si svoja dva učenca na poti v Emavz dans ljubeznjivo podučil, ponižno te prosim, blagodari meni in mojem poslušavcem tako modrost, da bomo tvoje milo vabilo k poboljšanju prav spoznali in resnično vbogali. — Vi pa, dragi poslušavci! zvesto mi ušesa nagnite, in jaz začnem.

V skrivnem razodenji svetega Janeza beremo prav čudne reči. Med drugimi nam ta Jezusovi ljubeznjivi učenec v svojih božjih bukvah pové, da je on nekda v zamaknjenem duhu skoz odperte nebeške vrata ondi blišeč sedež postavljen vidil, na katerem je Eden v božjem veličastvu sedel. Ta je v desnici knjigo znotrej in zunej popisano deržal, ki je bila s sedmerimi pečati zapečatená. Nobeden ni bil vreden, knjigo odpreti in vanjo pogledati, kar se je Jagnje približalo, pečate odtergalo in bukve odperlo. Ko je Jagnje pečate lomilo, je vidil sveti Janez na nebu čudne prikazni: Ko je prvi pečat razpečaten bil, je na nebu jezdec na belem konji prijahal, on je v rokah lok in na glavi krono imel, in je vun šel na premaganje, da bi premagal. — Pri drugem razpečatenji se je drugi jezdec prikazal, sedel je na rjavem konji, v roki pa je meč deržal, in dano mu je bilo mir od sveta odvzeti. — Ko je bil tretji pečat odtergan, je tretji jezdec na črnem konji prijezdil, on je tehtnico v rokah imel. — Kadar se je četrta pečat odperl, se je četrta jezdec na bledem konji prikazal. Ime mu je bilo *Smert*, in oblast je imel čez čvetero dele sveta moriti z mečem, z lakoto in z drugimi rečmi. Skriv. raz. 5 in 6.

Sveti Albert Veliki uči, da te so različne podobe, katerih se Gospod Bog posluži grešnike sveta k poboljšanju in k pokori buditi in klicati. — Ako mi po njegovem razlaganju te podobe presodimo, bomo najdlji, da s prvima dvema Gospod Bog grešnike vsako leto z lepim k poboljšanju budi; z drugima dvema pa včasí oterpnjene

grešnike s hudim k pokori kliče. Prepričajmo se. — Jaz pravim:

I. Gospod Bog grešnike vsako leto z lepim k poboljšanju budi.

1. Ko je bil prvi pečat na skrivnih bukvah razpečaten, je čuden jezdec na belem konji z lokom v roki in s krono na glavi nad oblaki se prikazal. Ta jezdec pomeni po besedah svetega Alberta *Božje včlovečenje*. — Sin živega Boga je na belem konji *veličastnega včlovečenja* v roki z lokom *izveličarnega nauka* in na glavi s krono *božje milosti* na zemljo doli stopil, naj bi se za grešnike proti Satanu vojskoval, ga zmagal in vse ljudi peklenske sužnosti rešil. — To je storil. „*Bog se je človeški vmerjoči natori podvergel, naj bi se človek njegovega božanstva vdeležil*,“ uči sv. Avguštin. In sv. Anzelm še bolj jasno reče: *Bog se je včlovečil, naj bi človek Bog postal*.“ To doseči je Sin božji zveličavni nauk povsod razkladal, in po tistem živeti vse ljudi učil. On je božjo milost vsem ponujal: Grešnike je na pravo pot zavračeval, spokornike je ljubeznjivo sprejemal in nebeškega usmiljenja jih zagotavljal. On je bil prišel vse Adamove otroke k zveličanju napotit.

Sveta vesolna cerkev, zvesta Jezusova nevesta, vsako leto blagi čas milega božjega včlovečenja slovesno obhaja, in po zapovedi svojega ženina skor vse adventne in božične tedne tega jezdača na belem konji kristjanom pred oči postavlja, ter grešnike prosi, in opominja, naj bi vender v se šli in Jezusu se približali, ker on ni na svet doli stopil iz drugega vzroka, kakor da bi nas zveličal. Ona jim pravi, kako milo se je bil po nebeških angelih pastircom naznanil; jim pripoveduje, kako veličastno je bil po veliki zvezdi modre iz jutrove dežele k sebi povabil, kako se je bil po treh kraljih v Jeruzalemu in po pravičnem Simeonu vsemu ljudstvu v tempeljnu razglasil. Tako hoče grešnikom povedati, da je za vse ljudi sveta rojen bil, in da vsi, ki svoje malopridnosti obžalujejo, se smejo k njemu bližati, ter jih zagotovi odpušanja

grehov, rešenikove milosti in ljubezni in večnega zveličanja.

In večkrat sam Jezus kliče. Pripovedava se, da v poglavitnem mestu na spodnem Laškem je nekde turšk sužnek božični večer Jezusove jasli, v katerih so ondašnji pravoverniki Božje Dete častili, iz radovednosti gledat šel. Nevernik je od dalječ stal in keršansko pobožnost občudoval, kar dete Jezus v jasliah glavo dvigne in z desno roko Turku bližej stopiti pomiga. Mohomedanca gnada zadene, se v Jezusovi veri podučiti in v imenu svete Trojice kerstiti da, in Jezusovem služiteljem prišteje. Tako usmiljeni Bog še današnje dni grešnike kliče, ter jim vsako leto govori rekoč: „Glejte, človeški otroci! zavoljo vas sim nebeško poslopje zapustil, sim podobo hlapca prevzel, in kot slabo dete v betlehenskem hlevu se vrodil; vas zveličati sim človeško natoro na-se vzel; zakaj me tedaj vi zaničujete? zakaj moje nauke in zapovedi sramotite? Odpovejte se grehu, operite se v kerstu pokore, očedite si vest in dušo, in pridite zopet v mojo službo, jaz vas hočem milostljivo sprejeti in nebeške časti deležne storiti.“ Tako Jezus vsako leto božične praznike govori. Pa kaj vse to zda? Je res, da nekteri si te besede do serc pusté, vendar z žalostjo moram reči, da še veliko več jih terdovratnih ostane. Oni se nočejo od svojih malikov ločiti in k Jezusovim jaslom pristopiti, nočejo razujzdanemu življenju slovesa dati in poti za Jezusam nastopiti. Jezusovo milo vabilo jih ne gane, oni dalje po široki cesti malopridnosti dirjajo. In kaj Bog ž njimi stori? jih zapusti, konča, pogubi? — Nikakor, temuč v drugi podobi jih z lepim k poboljšanju budit pride.

2. Ko je drugi pečat na skrivnih bukvah odtergan bil, je mož na rjavem konji prijezdil, on je meč v roki deržal, in dano mu je bilo mir od sveta proč vzeti. — Ta jezdač pomeni po besedah mojega učenika *Božje kerviprelivanje*. — Sin živega Boga je bil na rjavem konji svoje prelite rešnje kervi, v roki z mečem, s katerim mu

je bila desna stran prebodena, grešnike zveličat prišel, in jim veli iz svete ljubezni do njega s hudobnim svetom se spuntati ter od posvetnežev ločiti. — To je on storil. „*Kteri je nas ljubil, je nas s svojo kervjo naših grehov opral,*“ govori sv. Janez v skrivnem razodenji, 1, 5. in sveti Avguštin pravi: „On je svojo kri prelil, in je celi svet odkupil.“ Oh predraga rešnja kri! curkama se je že pri Jezusovem obrezovanji cedila, in potokama se je v vertu Gezemani, v Jeruzalemu pri stebru bičanja, in na hribu Kalvarii pri neusmiljenem križanji polivala. In za naše grehe; — zakaj brez prelivanja kervi se ni moglo rešenje dognati. Oh, neizmerna ljubezen božja, kdo jo zapopade! Svojo predrago kri je Bogčlovek v plačo za naše malopridnosti dal. Človek! kakošni počutki te pri tem spominu presipajo? kaj ti pravi serce? grešnik! ako bi se ti pri žalostni dogodbi veliki petik pričujoč znajdel bil, kaj bi bil storil? Ako bi bil ti s svojo sadanjo vero pred Pilatovo hišo stal, ko je ta krivičnež Jezusa vsega kervavega s ternjevo krono na glavi ljudstvu predpostavil, jeli bi bil tudi ti z Judi vred vpil: „*Njegova kri pridi čez nas in naše otroke?*“ Praviš, da ne, vendar pa te jaz še sadaj tako vpiti slišim. —

Sveta mati katoliška cerkev vsako leto blagi čas človeškega rešenja zvesto obhaja, in svoje otroke postne in velikonočne tedne budi milostljivega odkupljenja se zapomniti, ter vse grešnike serčno nagovarja, naj bi z Jezusovo rešnjo kervjo v njih serca vpisano sveto ljubezen zopet obudili, in božjo podobo, katero so na sebi z blatom greha oskrunili, v sveti pokori očedili. Pa kolikanj jih ta ljubeznjivi klic posluša? Ne morem sicer tajiti, da velika množica kristjanov se te tedne okoli spovednic med spokornike vverstuje, pa če njih poslednje življenje pregledamo, zdihniti moramo: veliko spovedancov — pa malo spokornikov, zakaj njih življenje je kot poprejšnje, če ne hujše. Povejte, ali tem vabljenje k pokori kaj zaleže? Ali jim Jezusova rešnja kri k poboljšanju služi? Ali se dajo kaj omečiti? Nikakor, ti hudobneži presveto reše-

nikovo kri z nogami teptajo in nevtegama vpijejo: *Jezusova kri pridi na nas in naše duše.*“ Nesrečneži! prišla bo, in gorje vam, — prišla bo; in vsako kapljo bode te hudo v večnem ognju plačevali, ker se z lepim posvariti in poboljšati ne daste.

Spričano je, da podprestojnim Kasi, ko je bil desno Jezusovo stran na križi s sulico prebodel, in mu je nekaj rešnje kervi v obraz škropnilo, je naglo s konja stopil, pod križem pokleknil, na svoje persa vdaril, in Jezusa očitno Boga spoznal. Odsihmal se ni več od Jezusa ločil, zvesto je pri Jezusovem pokopališi stražnikom zapovedoval, od njegovega od mertvih vstajenja neprestrašeno spričeval, kmalo se kerstiti dal, in je pod imenom Longin mučenec svete vere umerl. Taka gnada ga je bila po Jezusovi rešnji kervi došla. — Tudi v naše serca je bila božja gnada vlita, in oprani smo bili v Jezusovi rešnji kervi. Sadaj nam včlovečeni Bog milo govori rekoč: „Zašli otroci! zakaj ste me zapustili, in zadobljeno gnado posvečavno malopridno zapravili? Ali nisim vas preserčno ljubil, da nobeden vas tako vživo ljubiti ne more? Zakaj me vi sovražite in mojo prelito kri zaničujete? Spreoberte se k meni, jaz hočem vam vse nezvestobe odpustiti in vaše grehe pozabiti. Jaz se nočem nad vami maševati; ampak ljubeznjive občutleje do vas v prebodenem sercu redim; pridite, na moje persi se naslonite, in jaz bom vas prijazno objel; pridite, iz mojih ran se rešnje kervi napite, in milost vam hočem storiti; pridite in zopet se eden drugega ljubimo.“ — Grešniki! kdo se bo takemu milostljivemu vabljenju zoperstavljal? Je le med vami taka spaka v človeški podobi? Zemlja naj se odpre in takega terdoserčneža požre; on ni vreden, da ga zlato sonce obsija; črni pekel naj zine, in on se vanj pogrezne, ni več vreden pozemeljskih dobrot zavživati. — Oh neizmerna ljubezen Bogačloveka do grešnikov sveta! Tako Gospod Bog hudobneže z lepim k pobolšanju budi. In ako se človek z lepim ne da omečiti, kdo bi se nad nebeško milostjo ne čudil, — ga stvarnik vendar še ve-

čno ne konča; marveč pride s hudim nepokorne otroke strahovat in k pokori klicat. — To bom kmalo dovižal.

II. Gospod Bog včasih grešnike s hudim k pokori kliče.

3. Ko je bil tretji pečat na skrivnih nebeških bukvah razpečaten, je tretji jezdač na črnem konji nad oblaki prijahal, kateri je tehtnico o rokah deržal. Ta jezdač pomeni *terpljenje*. — Ako neskončna ljubezen, katero je nebeški Bog vesolnemu svetu tako pokazal, da je svojega edinorojenega Sina za nas včlovečiti se in rešnjo kri preliti dal, grešnikov še ne omeči in k poboljšanju ne nagne; se Gospod Bog pa bolečih pripomočkov posluži. On pride na črnem konji terpljenja z ostro šibo grešnike pokorit; pregleda njih hudobije in terdovratnosti, jih vdari s pozemeljskimi nesrečami, jih obsuje s takimi stiskami, ktere se na božji tehtnici priprave znajdejo grešnike zdramiti, ter jih s hudim k pokori kliče.

To je Bog že večkrat storil. Poglejmo v zgodovine človeštva in najdlji bomo, premodri nebeški vladatelj je svoje nepokorne otroke, ko so na večnost pozabili, in z lepim se posvariti ne dali, pogostama z železno šibo obiskoval, on jim je kervavo vojsko v deželo poslal, jih je s kužnimi boleznimi tepel in s černo lakoto strahoval. Judovsko ljudstvo je nam v tej resnici spričavna svedočba, in posamezni kralji tega naroda nam dosti povedo, kako mili Bog oslepljene grešnike serdito objokuje in s terpljenjem pokori. Pa ne bom družih izgledov vam pred oči postavljaj, samo opomnim zgubljenega sina iz evangelija: — Temu neubogljivemu otroku niso očetove svarivne besede nič zalegle, on je dedšino vzel in domovino zapustil. Dobri oče je sicer solze za njim polival, pa nepokornež je šel, in po termasti volji živel, ter malopridno je v družbah gerdega ženstva premoženje potratil. Gospod Bog je slabo letino v deželo poslal, kjer je ta posvetnež razujzdano živel, in tudi njega je stiska zadela. Sadaj, ko še lušin več jesti nima, začne pre-mišljevati, kaj je storil, da je očetovo hišo zapustil; in

ko je glada že umiral, spozna, da treba mu je k Očetu se vrniti, za odpušanje ga prositi, in poboljššan pri njem kot zadnji hlapec služiti. Tako ga je terpljenje k pokori pripeljalo.

Enako Gospod Bog tudi z nami sadaj dela. On je neštevilne krate z lepim nas k sebi vabil, in po očetovo nas vsako leto po svojih namestnikih nagovarjal pregrešne poti zapustiti in k njemu se spreobrniti. Pa nismo vbogali, le terdovratni smo Belialu služili in po krivi poti dirjali. Smem reči: sadanji rod se je močno spачil; strah božji ga je popustil, pobožnost je iz človeških serc zginila, keršanska ljubezen je vgasnila, in današnji ljudje so sužniki mesa postali. Vi mi ne verjete? — Povejte mi, ktera božja zapoved na Mozesovih tablah je še neoskrunjena ostala? Kdo še kaj na cerkvene postave derži? Kdo se še za keršansko pravico ponaša? komu sveti evangeli še kaj velja? Peklenska prevzetnost je vsem sadajnim ljudem pamet zmešala, vsak le sam sebe iše, nobeden več proti nebesam ne gleda. Učenike poslati nič ni pomagalo; zatoorej je Gospod Bog na črnem konji sam prišel nas s terpljenjem pokorit. Pred desetimi leti je nas s kužno boleznijo „Kolero“ strašil; pred petimi leti je nam s puntarsko vojsko žugal. Nič ni zaleгло. Sadaj je nas s kervavo šibo lakote vdaril. Bratje! glejte, kako hudo je za nas, da smo studenc vse sreče zapustili. Mi lahko spoznamo, da greh je nas nesrečne storil. Zemlja se je rodovitnosti odpovedala, greh jo je ostrupenil; vinske tertice bolehajo, vsihajo, greh jih davi; korun gnije, greh ga je skazil, vetrovi so nam in našemu polju sovražni, greh jih je zdiviljal, in kaj bo še v prihodnjič, ne vem, samo s žalostjo rečem, da vse naše navade so slabe. Glejte, tako nas Gospod Bog zavoljo naših grehov tepe, in s hudim k pokori kliče.

Bratje! ali bomo še dalje v svojih hudobijah terdovratni ostali? Ali ne bomo po izgledu zgubljeniga Sina k Očetu nazaj se vernili, ktereга smo zapustili? Storimo to. Gospod sam reče: „Spreobrnite se k meni iz vsega

svojega serca, s postom, s jokom in žalovanjem.“ In sveti prerok nam veli: „*Pretergajte svoje serca, ne pa svojih oblačil, in spreobrnite se k Gospodu svojemu Bogu, ker je dobrotljiv in milostljiv, poterpešljiv in velicega usmiljenja, in se kmalo kesa tepenja. Kdo vé, če se ne bo obrnil in prizanesel, in spet dal blagoslova?*“ In sam Gospod na to odgovori: „*Glejte, jaz bom vam poslal žita, vina in olja, in boste nasiteni z njimi.*“ Joel. 2, 12, 13, 14, 19. Ne obotavljajmo se, on je še vselej naš priserčni Oče, vse bo nam odpustil, bogato bo nas s svojimi dobrotami blagodaril, in vesele dni bomo na svetu še vživali. Nu grešniki! pretergajte svoje serca, veržite malika proč, kateri vas je v tako revšino pogreznil. Nočete? — je vam tedaj ljubši ostuden malik kot ljubeznjivi nebeški oče? Ne vem vam pomagati, — vi ste časno in večno končani! — Pa še po eni poti Gospod Bog bedakaste grešnike k pokori kliče.

4. Ko je bil četrti pečat na čudnih bukvah razpečaten, je sveti Janez četrtega jezdača nad oblaki vidil. On je na bledem konji sedel, imé mu je bilo Smert, in oblast mu je bila dana po svetu strahovito moriti. Ta jezdač, kakor lahko zastopite, je podoba *blede smerti*, ktere se Gospod Bog nekterekkrat posluži, zastarane grešnike strašiti in k pokori klicati.

To je storil. Sploh rekoč, Bog nam za zadnjo uro vediti ne pripusti, da bi ob vsaki uri pripravljeni bili; pa ker se on po svojem neskončnem usmiljenji vseh pripomočkov posluži, grešnike k pokori naganjati, se včasih tudi tega posluži. O času občnega potopa je po Noetu vsemu zagrešenemu ljudstvu žalostno smert naznanil, in ker se ljudje spokorili niso, jih je njej tudi izdal. — Grešnim Ninivljanom je po Jonatu smert napovedal, to jih je ostrašilo, spokorili so se, in Bog jim je prizanesel. — Požertniku iz svetega evangelja, ki je v svoje zaklade zaupal, je še tisto noč smert naznanil, in poslal mu jo je. — Tako Gospod Bog še vselej dela. On nam pogostama po svojih namestnikih od smerti govori, in

pravi, da pripravimo se, smert bo prišla kot tat, in ne bo vprašala, ali smo se grehov očistili ter jih se spokorili; temuč bo nas le zagrabila in v večnost vlekla. In da bi nas resne storil, pusti sadaj enega sadaj drugega naših sosedov in prijatlov od neusmiljene smerti pokositi; da bi nas v našem grešnem stanu pretresel, večkrat take ljudi od smerti nanagloma zadaviti ukaže, ki so se z nami vred greha vdeležvali in nič manj ko na smert mislili.

Ako sadanje naše okolišine pogledamo, moramo spoznati, da ravno sadaj nas Gospod Bog s strahovitno smertjo k pokori kliče. Ne bom pravil, kolikanj ljudi je v pretečenih letih z mečem in z boleznijo smert pokosila, to sami dobro veste, pa povedati vam moram, da v današnjih dnevih po Istrii in po Laškem naši bratje na trope lakote umirajo. In ako se nebeški Oče nas usmilil ne bo, bo tudi med nas kmalo bleda smert z lokoto kosit prišla, in zavoljo naših grehov, ker se jih spokoriti nočemo. —

Grešniki! glejte, tako je Gospod Bog nas prvič z lepim k poboljšanju budil; in ker ga vbogali nismo, je s kervavo šibo k nam prišel, je nas s terpljenjem obiskal, sadaj nas tepe in s hudim k pokori kliče. Ne ustavljajmo se mu, da ne bomo vsi končani in večno pogubljeni.

Predragi kristjani! V svetem pismu imamo prav posvariven izgled, kam človek pride, kadar božjega lepega in hudega opominovanja ne posluša. Ta je egiptovski kralj Farao. On je Izraelsko ljudstvo hudó stiskal. Gospod Bog mu pošlje Mozesa, in po njem veli Hebrejce iz sužnosti izpustiti. Prevzetnež vpraša, kdo je tisti Bóg, ki bo meni zavkazoval? In Mozes — kralja božje vsegamogočnosti prepričati — verže svojo palico na tla, ktera se naglama v kačo spremeni. Zopet jo pobere in palica postane, kot poprej. To je bilo dostojno svarilo, in Farao bi se bil lahko z lepim prepričal volje vsega-

mogočnega Boga in ljudstvo izpustil. Pa silnik ni hotel. Zadaž ga Gospod Bog s hudim svariti začne. Spremeni po Mozesu egiptovsko vodo v kri, kmalo mu pošlje ostudne žabe, strupene komarje in druge nesnažne mušice v kazen. Hudobnež je obljubil božjemu sklepu se vgoditi, pa obljube ni deržal. Bog mu pošlje govejo kugo, kužne bolezni in točo v deželo. Farao spet obljubi ljudstvo izpustiti, pa ne stori. Gospod ga kazni s kobilcami in ga straši tako, da opoldne s černo temo celo egiptovsko kraljestvo pokrije. Kralj se zboji, pa vendar se ne poboljša. Zadnjič pa Bog še s smertjo opominja. Po celim Egiptu ob eni noči vse pervorojeno umerje. Krič in jok se po celi deželi razmeva, in Farao ukaže Mozesu Izraelsko ljudstvo odpeljati. Mozes to stori; pa kralj se zopet skuja, skliče svoje vojšake vkupej, in za Hebrejci vdari. Pri rudečem morji jih zaleze. Mozes vdari s palico na morje, morje se mu razdeli, in Izraelci po suhem čez morje grejo. Farao s svojo vojsko za njimi plane, ali morje se zavezne in on z vso vojsko v morji potone. — Glejte, kaj se s človekom zgodi, kateri se ne da ne s lepim ne s hudim od Boga posvariti, se ne poboljša, se ne spokori. Farao že jezero in jezero let v peklenskem ognji svojo terdovratnost obžaluje, in jo bo večne čase obžaloval. — Grešniki! ali hočete tudi vi tako nesrečni biti? ali hočete tudi vi strašno britkost peklenškega terpljenja poskusiti? ali hočete s Faraonom vred večne čase svoje malopridnosti in nepokoršino objokovati, sami sebe in uro svojega rojstva preklinjati?

Preserčni bratje! vsaj ne bodeite tako nespametni. Že sadaž dosti občutite, kako hudo je, kadar razžaljeni Gospod Bog strahuje; že sadaž veste, kako boli, kadar božja roka tepe, presodite, kako se pa takrat godi, kadar Bog pogubi, v večno terpljenje pogrezne, in za vselej serdito odstopi. Da vas taka nesreča ne zadene, pri vaši duši vas prosim in zarotim, poslušajte milo vabljenje božje, kušnite s zgrevanimi solzami roko nebeškega Očeta, ktera vas sadaž nekoliko strahuje in k pokori po-

siliti želi. Sej dobro veste, da vas le zatorej časno tepe, naj bi ne bil primoran večno vas tepsti. Vstanimo vsi iz postelje svojih grehov, podajmo se na pravo pot serčne pokore, poboljšajmo življenje, in svesti smo si, da Gospod Bog bo s svojo šibo odjenjal in nas zopet blagoslovil; zakaj on sam je rekel: „Spreobrnite se k meni, in jaz se bom k vam zopet obrnil.“ Amen.

V dan svetega Marka evangelista.

**Priprošnje svetnikov veliko premorejo, —
prav se jim moramo priporočiti.**

„Vsi svetniki in svetnice božje! za nas Boga prosite.“ *Litanije.*

Sveta mati katoliška cerkev današnji dan dvojen svetek ob enem obhaja: prvi je *god svetega Marka evangelista*, kateri se je za božjo vero krepko ponašal. On je bil pajdaš in tolmač svetega Petra, in je nam del Jezusovega evangelija spisal, kakor ga je iz Petrovih ust slišal. Učil je zveličavni nauk tudi blizo naših krajev v mestu Ogleji, odtod se je pa v Egipt podal, in po ondašnjih deželah pridigoval, dokler ni v egiptovskem mestu Aleksandrii z lastno kervjo resnico svetega Evangelija zapečatil. — Druga cerkvena slovesnost današnjega svetka je pa procesja, ktero je sveti papež Gregor veliki v šestem stoletji vpeljal in velel, Litanije vsih svetnikov odmoliti.

Cerkvenemu ustanovljenji se ugoditi smo mi kot pokorni otroci vesolne matere svete cerkve naj prvič blagosten obhod deržali in vsim svetnikom se ponižno priporočevali, naj bi oni za nas prositi blagovolili; sadaj pa smo dvojen Evangelij prebrali: — prvega v spomin sv. Marka, v katerim smo slišali, kakšine mile besede je Jezus svojim dva in sedemdeseterim učencem pri razpo-

sljanji po svetu v njih zaderžanje govoril, — drugega pa v procesino svečanost, v katerem smo zagotovljenje dobili, da sleherni, ki se s pravo molitevjo proti nebesom oberne, doseže, česar prosi.

Pa kralj David pravi, da Gospodove oči so nad pravične obrnjene, in njegove ušesa poslušajo le njih prošnje, in nasproti še doloži, da Gospodov obraz se tudi na hudodelnike ozira, pa zato, da bi njih spomin z zemlje potrebil. Ps. 33. 16—17. Mi grešniki se torej nimamo veliko nadjati, da bi naše molitve v nebesih uslišane bile, marveč bati se nam je, da Gospod se bo razserditi in nas nesrečno končati vtégnil. Kaj hočemo početi, da božjo jezo potolažimo in si nebeško milost naklonimo? Vem, kaj bomo storili. Božjim prijateljem — svetnikom se bomo priporočili, in kakor smo jih v velikih litanijah nagovarjali, naj bi za nas Boga prosili, tako jih hočemo še dalje v pozemeljskem življenju v pomoč klicati, naj bi za nas grešnike vedno pri Bogu svoje prošnje vpoloževali; zakaj pravični so, in Gospod Bog bo njih prošnje poslušal.

Glejte kristjani! da bi danes obojnemu svetku zadoštil, vaše otožne serca jako razveselil in vaše zaupe, s katerimi ste velike litanije milo prepevali, dobro vterdil, sim namenil vam *od priprošenj svetnikov* govoriti, in bom dokazal *I. da priprošnje svetnikov zares veliko premorejo, II. pa bom vas podučil, kako se moramo svetnikom priporočevati.* — Poslušajte. —

V nebeškem mestu Jeruzalemu Trojedini Bog v sredi svojih izvoljenih veličastno kraljuje in s svojega večnega prestola vesolni svet premodro vlada, vse stvari milo blagruje in po očetovsko osode človeških otrok nezapopadljivo obrača. Okoli nebeškega sedeža se pod predstavami nebeške kraljice, preblazene matere božje, prečiste Device Marije vsa čeda angelov in svetnikov veselo verti. Na zemlji mi stanujemo in z duhovnim očesom v to rajsko prijetnost gledamo, ter pomoči od ondi doli — od nebeškega prestola po Marii Devici, po angelih in svetnikih

dočakujemo, naj bi zmožni bili v tej solzni dolini težkega skušanja zvesto se obnašati in za izvoljeno čedo nebeško izzoriti. Boga, ki je začetek in konec vsega stvarjenja, in nam vselej in povsod z vsem pomagati zamore, kakor svojega edinega vsegamogočnega Gospoda iz celega serca molimo, za njim Marii prečastiti Jezusovi materi pred vsemi drugimi nebeščani posebno nadčast skazujemo; za njo pa angele in vse druge svetnike kot svoje srečne prijatle ponižno častimo in v pomoč kličemo; ker

I. Priprošnje svetnikov veliko premorejo. —
Bom spričal: —

V svetem pismu beremo, da imamó eden za drugega moliti, naj bi ohranjeni bili. Jak. 5, 16. in vest je od vselej sem ljudi napeljevala, molitvam pobožnih duš, ktere so večje prijatelce božje kakor sami sebe mislili, goreče se priporočevati; zaupali so, da molitve takih božjih ljubljencov čeravno so še le na svetu živeli, jim bodo v srečno dosego nebeškega blagoslova jako pripomagale. In se niso goljfale. Glejte Petra. V mestu Jope umerje, neka prav dobra vdova Tabita z imenom. Velike milošine je delala in vsakemu kej dobrega storila. Vse mesto po tej vdovi žaluje. Ali kaj? — pravoverni zvedó, da Peter je blizo, pošljejo ponj in ga prosijo, naj bi pomagal. Pride Jezusov apostel, poklekne pri mertvi vdovi, serčno pomoli, na to prejme za merzlo roko merliča in reče: „Tabita vstani.“ Koj oči odpre, Petra pogleda in živa vstane. Djan. ap. 8. — Storimo verjeten izvod: — Ako je Gospod Bog pravične še na svetu živeče tako blagovoljno poslušal, jih sadaj, ko ž njim v nebesih kraljujejo, uslišal ne bo? saj so še le zdaj popolni božji prijatli, ker so se vsega posvetnega izčistili in pred vsem naj manjšim razžaljenjem v večnem zavetji. Od svetega Pavla vemo, da, ko se je v barki po morji proti Rimu peljal, je na morji strašen vihar vstal, in vsi bi se bili kmalo vtopili. Pavl začne za-se in drugih 276 duš, ki so ž njim v barki bili, moliti. Po noči se mu Gospodov angel prikaže, ter mu naznani, da njegova molitev je

uslišana, in nobeden poginil ne bo. Ako je takrat njegova molitev tolikanj premogla, da je nevernike bližnje smerti rešila, kaj sadaj ne bi nič veljala, če bo za nas kristjane prosil? Ni dvomiti, ona velja in bo vselej veljala.

Svetniki so z nami po Jezusu Kristusu v ljubeznjivem občinstvu; oni v božjem obličji kakor v pisanih bukvah naše potrebe berejo, in milo se jim nad nami stori; oni na obrazu božjem kakor na vsekazalnem zerkalu spoznajo, da se jim mi priporočujemo in jih na pomoč kličemo, na to oni kot naši priserčni prijatli pred nebeški sedež stopijo in naše molitve v zlatih posodah pred Boga položijo, sadaj še svoje priprošnje pridenejo, naši nevrednosti svoje visoke zasluge in bogoljube čednosti priložijo, in tak šum božje slave se po nebeških širjavah razglasi, da vsegamogočni Oče se milostljivo omeči in vse prošnje dovoli. In mi dosežemo, česar smo prosili, in dosežemo po priprošnjah svetnikov. Zatorej pravi sveti Tomaž, da kadar svetniki za nas prosijo, tako silo Bogu storé, da so njih prošnje vselej uslišane. In tudi sveti Bernard v to resnico s svojo besedo seže ter reče: Prav zlo nam je želeti prošnje svetnikov, da kar s svojo močjo doseči ne moremo, po njih prošnji dobimo. Sveti Jeronim pa še dalje gre in terdi, da priprošnja svetnikov toliko velja, da kakor terden zid zoperstoji streli božje pravice, in mi se imamo le moči prošenj svetnikov zahvaliti, da se naša zemlja pod težo hudobij v pogin pogreznila še ni.

Spoznajte iz tega, kolikanj prošnje svetnikov premorejo. Da, mi spoznamo, in se vam, naši nebeški prijatli! lepo zahvalimo, ter ponižno vas zaprosimo, bodite še dalje naši pomočniki, in varite nas pred božjo jezo, ktero smo si po svojih grehah na glavo nakopali. Sveti aposteljni in mučenci! sprosrite nam gnado, Jezusov evangelij bolj zvesto deržati in ako bi potrebno bilo, tudi življenje zanj postaviti, kakor ste vi storili. Sveti učniki in spoznovavci! sprosrite nam moč, stanovitno po zveličanskem nauku živeti, kakor ste vi živeli. Sveti spokorniki in spokornice! sprosrite nam milost, da bi se

zamogli svojih grehov prav očistiti in spokoriti, kakor ste se vi spokorili. Svete Device! sprosile nam pravo čistost, s katero ve ovenčane pred nebeškim tronam veselo prepevate. Vsi svetniki in svetnice božje! prosite Boga za nas. — Pa morebiti vi kristjani želite, da bi vam še v izgledu pokazal kolikanj prošnje svetnikov premorejo. Bom vam že vstregel pri sklepu svojega govorila; za sadaj vas pa samo zavernem na knjige, v katerih je djanje svetnikov popisano. Vzemite te bukve v roke, berite, in dovižani bodete, da ga ni nobenega svetnika, na čigar prošnje bi Bog ljudem milostljivo pomagal ne bil. Tako čudoviten je Gospod v svojih svetnikih. Berite te bukve in spoznali bodete, kako modro vsaka hiša, vas in dežela ravna, ki se pod varstvo enega ali družega svetnika postavi. Berite življenje svetnikov, ono je živ evangeli Kristusov, ki vam prelepo kaže pot zveličanja, in z menoj bodete terdili, da svetniki so naši naj večji prijatli. — Ker je sveta mati katoliška cerkev dovižana, da prav za prav vse gnade z milih nebes nam le po svetnikih dospejo, je sveti Tridentinski zbor vsim škofam in drugim ljudskim učnikom ukazal, verne zvesto učiti, da je dobro in koristno v svetnike ponižno klicati; zakaj oni s Kristusom kraljujejo, in svoje molitve za ljudi darujejo. (Seja. 25.) In tudi jaz sim to storil. — Da pa svojo dolžnost še bolj na tanko spolnim, moram vas še podučiti:

II. Kako se moramo svetnikom priporočevati? —
 Ponovite svojo pazljivost. —

Močno bi se motil, ako bi eden ali drugi mislil, da mu svetniki z lastno močjo pomagali bodo; in hudo bi se zoper sveto vero pregrešil, ko bi svetnike molil. Svetniki so le stvari božje, katerim je nebeški Oče k zveličanju pomagal, pa nam sami po sebi nič dariti ne zamorejo; mi jih smemo častiti, pa ta častitev prav za prav ima le božjo slavo povikšati; mi se njim priporočujemo, pa svoje serce le Bogu darujemo.

Sвета cerkev nas napeljuje v svetnike klicati in v

njih prošnji se izročevati; pa ona uči, da moramo na tako vižo v nje klicati, kakor na zemlji v dobrega prijatla kličemo, in njih prošnjam tako se izročevati, kakor se na svetu v molitve pobožnega sobrata izročimo. Ako hočemo priliko imeti, bo ta le: Kadar hočemo posebno dobroto od svojega pozemeljskega kralja imeti, storimo do njega ponižno prošnjo, jo spišemo, z njo se na kraljevi dvor podamo. Vender pa pred kralja sami ne stopimo, ker dvojimo, da bo nas poznal, ali pa ker smo ga morebiti skoz nepokornost žalili, in se bojimo, da bi zatorej naše prošnje ne uslišal. Mi si poišemo znanega dvorana, katerega kralj dobro pozna, in mu je prijatelj. Temu prošnjo v roke podamo, in ga nagovorimo mesto nas pred kralja iti, in se mu morebiti še z dragim darom prikupimo, naj bi našo prošnjo pri kralji s svojo besedo podperal. To on stori. Gre pred vladarja, mu našo prošnjo predpolaži, pritisne še s svojo besedo, našo popotrebo bolj v živo popiše, našo nepokoršino zagovarja, in naša prošnja je uslišana. Vendar pa kralj reče: Prositelj sam na sebi ni vreden uslišan biti, pa ker ti moj prijatelj tolikanj zanj govoriš, zavoljo tebe naj se mu dobrota stori. Tako svetniki. Mi smo grešniki in kakor taki nismo vredni pred Bogom uslišani biti. Pa storimo molitev k nebeškemu kralju in se svetnikom priporočimo, naj bi našo molitev pred božjim prestolom s svojo besedo podperali, in Bog se da omečiti, mi dosežemo, česar smo prosili. Vendar svetniki niso naše prošnje dovolili in tudi ne dobrote storili, le Bog je nam podaril, kar smo želeli. Svetniki so le naši besedniki pri Bogu, kakor je dvoran besednik pri kralji. Zatorej bi nespametno govorili, ako bi rekli: svetnik je mojo prošnjo uslišal in gnado mi storil. Svetnik te gnade storiti ni mogel, le Bog ti je milost skázal na svetnikovo priprošnjo. Ti se smeš svetniku zahvaliti, da je tvojo prošnjo pred nebeškim kraljem podperal, pa vsa čast in hvala gre le vsegamogočnemu Bogu, kateri te je obilno blagodaril. Zatorej moraš tudi le pred Boga poklekniti in ga iz celega serca moliti;

svetniku se boš pa le priklonil, in tako ga kakor svojega dobrega prijatla in besednika zadosti že počastil.

Svetniki ničesar več ne upotrebujejo. Oni Boga od obličja do obličja zavživajo in stvarice družega ne zaželujejo. — Ako me boš pa vprašal, s čim bi se vtegnil tem nebeščanom naj bolje prikupiti, da bojo blagovoljno tvoje molitve pred nebeškim Očetom podperali, ti bom odgovoril: s tim, da boš ž njim vred Boga goreče pove-ličeval. In če to bolj razločno imeti hočete, bom rekel: — Pervič se bomo dobro v pripomoč svetnikov izročili, *ako njim v čast kakšino sveto mašo opravimo*. Vendar pa, kadar to storimo, ne smemo nikakor misliti, da se bo sv. maša svetnikom darovala. Daritev svete maše se le edinemu Bogu opravlja. Pri njej se svetnikov samo spomnimo, in se Bogu ponižno zahvalimo, da jim je bil tako gnado dal, zvesto po svetih naukih živeti, greha se čisto ogibati in večno zveličati. Svetniki v nebesih že vedno za to Boga hvalijo, in ako se mi s tako neprecenljivo daritvo v njih zahvalo vverstimo, jim tako rekoč pomagamo božjo slavo povikšati, jim jako ustrežemo, in gotovo bodo tudi našim molitvam svoje priprošnje priložili. — Drugič se bomo svetnikom močno prikupili, *ako bomo njih godove prav obhajali*. Sveta cerkev je vsaki dan v letu večim ali vsaj enemu svetniku v čast odkazala; nekterim je clo zapovedane praznike postavila, in naj bi vsem svetnikom dolžno spoštovanje nesla, je ob enem vsim svetnikom zapovedan praznik vsako leto prvega dne Novembra postavila. O takih svetkih moramo svetnikom v čast sveto mašo slišati, k pridigam se sniditi, presvete zakramente s skesanim sercom prejemati, pobožno moliti in druge dobre dela doprinašati. — Tretjič si bomo pri-jaznost in ljubezen svetnikov posebno tako naklonili, *ako bomo njih pobožno življenje radi premišljevali in njih svete čednosti marljivo posnemovali*. Že sveti Pavl je Korinčane opominjeval, rekoč: „*Prosim vas, po meni se ravnajte, kakor tudi jaz po Kristusu*.“ 1. Kor. 4, 16. Tako, se mi zdi, tudi svetniki nam kličejo: Bratje! ki

ste še na svetu, po nas se ravnajte; pot smo vam pokazali, hodite po njej, da bode te v našo družbo došli, in da bomo vsi skupaj večnemu Bogu nebeško slavo prepevali. Sveti Avguštin pravi, da Gospod je nam svetnike za pomočnike dal, pa jih nam tudi v izgledu predpostavil, da ne bomo izgovora imeli, ako se pogubimo. Ako so oni zamogli, se zveličati, zakaj bi pa mi ne? Ali bi mi svetniških priprošenj vredni bili, ko bi se čisto nič prizadjeti ne hotli po njih živeti? ako bi kratko ne marali za njih lepe izgledu in svete čednosti? Sej tudi mi take ljudi veliko ne cenimo, ki se naših lastnost nočejo vdeležvati. Zatorej berimo radi življenje svetnikov in pospešimo si po njih živeti, tako se jim dobro priporočili bomo. —

Glejte, kar sim bil predmet današnjega nagovora zastavil, da hočem vam dokazati 1. da priprošnje svetnikov veliko premorejo, in 2. vas podučiti, kako se jim moramo priporočiti, sim tudi dopolnil.

Predragi kristjani! V šestem stoletji so se po Laškem in sosebnost v Rimu strašne reči godile. Velikih neviht in vednega dežja so se reke tako narastle, da Tibra je vse bregove preskočila in vse Rimsko mesto pod vodo djala. Nebrojno živine in ljudi je potonilo. Ko povodenj odjenja, se huda kuga vneme, in silno veliko ljudi pomori. Sveti papež Gregor veliki je na Petrovem stolu sedel. On si vse prizadeva ljudem pomagati in nagle smerti jih rešiti. In ker ve, da kuga je kazni božja, opominja Rimljane k pokori, ter jim pravi: „Bojmo se šibe božje, ktere nismo hotli prej z resnično pokoro odverniti. Vsi smo v strahu pred mečem božjega maševanja. Smert prehití bolezen, in preden se spokoriti zamore, grešnik umerje. Obžalujmo svoje grehe, ne obupajmo, ker Bog nas opominja s šibo, da bi zgrevanim grešnikom prizanesel.“ Sadaj napové tri procesije, za odvernjenje šibe božje, pri kterih so tisto od sv. Lukeža slikano podobo Marije Device okrog nosili, in litanije vsih

svetnikov prepevali. Ko so te molitve opravili, se jih je Bog na priprošnje svetnikov vsmilil. Na tako imenovanem angelovem gradu je sveti papež vidil angela stati, kateri je povzdignjen meč v nožnice vtaknil. To mu je bilo znamenje, da božja šiba je odjenjala, in res, kuga je nehala. V večer spomin je pa sveti papež zaukazal, da se ima vsako leto 25. aprila po katoliškem svetu procesija deržati in litanije vsih svetnikov moliti, ter se jim priporočevati, naj bi oni za nas Boga prosili. To je začetek bil današnje procesije, katero sadaj zovemo procesijo svetega Marka.

Glejte, ljubi bratje! kako so takrat svetniki Rimljanom pripomogli božjo jezo ukrotiti, in hudo kugo odverniti. Sam Bog jim je na znanje dal, da je angela poslal, ki je na videz božji meč v nožnice vtaknil. Grešniki smo tudi mi, in božja šiba nad nami vesí. Nismo v stanu božje jeze pokrotiti, ako svetniki s svojimi prošnjami v naše molitve ne segnejo. Oh tedaj priporočimo se jim vselej prav ponižno, kličimo jih v pomoč, pa prizadevajmo si po njih izgledih živeti. In oni, naši mili sobratje, bodo za nas pred nebeškim Očetom tako serčno govorili in tako ljubeznjivo prosili, da vse bomo dosegli, česar za dušo in telo potrebujemo; in dokler ne bomo tudi mi v njih veselo družbo sprejeti, in z njimi vred nebeškemu Bogu večno veličastno slavo prepevali. Amen.

Križev pondelik.

Česa moramo Boga prositi?

„Prosíte, in vam se bo dalo; — zakaj slehern, kteri prosi, prejme.“ Lukež XI. 9, in 10.

Ko je mili Jezus svoje 32. leto v Jeruzalem potoval, pride mesca Marca v Betanijo, kjer ga je Marta pogostila; od ondi pa stopi na oljsko goro, ktera je Betanijo od

Jeruzalema gradila, in na hribu dolgo časa pomoli. Po dokončani molitvi pristopijo učenci, ter ga zaprosijo, naj bi tudi nje moliti učil. In ljubeznjivi Jezus se ne pusti dvakrat prositi, marveč hitro svoje prijatle „Oče naš“ moliti navadi; potem pa jim izusti besede, ktere smo v današnjim prelepem svetem evangeliu brali. — S temi besedami je usmiljeni Jezus svoje učence napeljati hotel, naj bi vselej stanovitni v molitvi bili, ker jim je povedal priliko od prijatla, ki je o polnoči treh hlebov prosit šel, in toliko časa terkal, dokler ni sosed vstal in zavoljo nadležnosti mu dal, kolikor je potreboval. — S temi besedami je on pa tudi svoje nasledovavce v zaupanju v pravo molitev vterditi želel, ker jih je zagotovil, da kdor prosi, prejme, kdor išče najde, in kdor terka, se mu odpre; ter je storil zopet priliko med pozemeljskim in nebeškim Očetom in rekel: če ti hudobni očetje svojim otrokom dobre darove dajati vedo, bo gotovo neskončno usmiljeni Oče nebeški še veliko boljše milošine tim blagodaril, kteri ga prosijo. — Tako sveti evangeli. —

Dragi kristjani! Pač mora nam serce v nederji veselja igrati, in vsi naši počutki nebeškega zaupa poskakvati, ako mi svete evangelijske besede prav pomislimo. Naše telesne in dušne potrebe so sicer silno velike; pa naj le bodo, nebeški Oče je vsegamogočen, on nam še vselej pomagati zamore; in on bo nam po svoji miloserčni dobrotljivosti tudi pomagal, ako ga bomo s pravim stanovitim zaupanjem v pomoč klicali. To je nam sam Jezus obljubil, ker je velel: „*Prositate, in vam se bo dalo; — zakaj, slehern, kteri prosi, prejme.*“ V Boga mi vse svoje zaupanje stavimo, kaj ne? in zatorej smo se danes tukej snidili očitno mu svoje potrebe praviti in ponižno za pomoč ga prositi. Bodite potolaženi, on naših prošenj zaverigel ne bo.

Jaz vem, da vsakemu zmed vas kaj posebnega na sercu leži, česar bi rad rešen bil, in rešen bo, ako bo prav molil in mu k dušnemu zveličanju služi; pa ker mi je znano, da združena molitev je Bogu jako všeč, hočem

vam razložiti, česa moramo Boga pred vsem drugim prositi, in posebno s združeno molitevjo prositi. — Poslušajte. —

Človek, kakor ga v solzni dolini sveta popotnika v obljubljeni nebeško deželo vidimo, obstoji iz telesa in duše. Po telesu je on na to zemljo navezan, in svoje sreče tukej išče; po duši pa se nakviško dviga proti nebesom, in nevenljivega blagostanja od Očeta vse luči pričakuje. Sam po sebi si pa nobeden prav pomagati ter telesne in dušne sreče vdeležiti se ne more. Le vsega-mogočni Bog, kateri je nam telo iz ila vstvaril in blago dušo s svojo presveto sapo vdihnil, je zmožen z vsem nas preskerbeti, česar za telo potrebujemo; le on je vstani nam pripomagati, da naša duša večno veselje doseže, po katerem nevtrudljivo hrepeni. In on bo nam v slednjih zadevah pomagal, ako ga bomo prosili; zakaj sam je rekel: „Klič me v pomoč na dan svoje stiske, jaz te bom rešil, in ti boš mene častil.“ Ps. 49, 15. Tudi Jezus je zagotovil, da „karkoli bomo očeta v njegovem imenu prosili, bo nam dal.“ Jan. 15, 16.

Naše potrebe, v katerih bo nam Bog pomagati blagovolil, ako ga prosili bomo, so po tem takim dvojne: telesne in dušne. Na vprašanje: česa moramo Boga z druženo molitevjo prositi, je torej odgovor jasen. — Za njegovo presveto pomoč v telesnih in dušnih stiskah ga imamo ponižno nagovarjati.

Da se bomo mi z večjo gorečnostjo molitve poprijeli, hočemo

I. svoje telesne potrebe presoditi, in te so:

1. *Ljubo zdravje.* — „Boljše je zdravo telo od neizmernih zakladov. Ni bogastva čez bogastvo zdravega šivota,“ je že modri Sirah rekel: 30, 15, 16. Ne bom popisoval sreče zdravega človeka, da bi vas resnice Sirahovih besed prepričal; ne bom vam pravil, kakšno veselje njegovo serce presipa, kadar se o pomladi po zelenih logih sprehaja in cveteče rožice ogleduje, kadar se

poleti, ko je svoje dela dokončal, v hladno senco vse-
de, in sladko odpočiva, kadar v jesen dobro, zrelo sadje,
ki mu že od daleč mikavno diši, pobera in jé, samo
rečem: *Zdravo telo je naše naj dražji blago.* — Po-
glejmo pa bolnega človeka. Na postelji on milo zdihuje.
Minute so mu ure, ure dnevi, dnevi mesci. On je sam
sebi nadležen, je strežiteljem nadležen in nadležen celi
družini. Če pa tudi iz postelje se izleče, vendar celi
svet nima zanj nobenega veselja. Slok se okoli vlači,
ne more delati, in tudi moliti ne. Bolezen ga povsod
tlači, in bitko ga terpinči. Povejte, ali takemu kaj po-
magajo kupi zlata? Pri vsem svojem bogatem premoženji
je vedno otožnega serca, med tem ko zdravemu revežu
pri njegovem uboštvu sem ter tje pa vendar razveselje-
vanje se ponuja. Glejte, kolikanj je ljubo zdravje vredno.

Kdo je pa gospodar našega zdravja? Edini Gospod
Bog. Je že res, da mi moramo skerbno bolezní se var-
vati, in z zmernim zavžívanjem božjih dari smo si v
stanu telesno moč krepčati in dni življenja si zdaljšati;
pa dobro si moramo zapaziti, da *„On je Gospod, ki mori
in oživlja, ki k smerti pelje in od nje odpelje.“* 1. kralj.
2, 6. *„On rani in celi, on vdari in njegova roka bo
zdravje dala.“* Job. 5. 18. Ozrimo se na Jezusa, koli-
kanj bolnikov je on čudovitno ozdravil, ki so se k njemu
bližali. Pa dobro si zapomnimo, da jih je le takrat
ozdravil, ko so ga zdravja prosili. — Ljubega zdravja
tudi mi za telesno blagostanje potrebujemo, ako je tedaj
zmed vas kdo bolan, naj vboga modrega Siraha, ki mu
veli: *„Sin, v svoji bolezni ne zaničuj samega sebe;
marveč prosi Gospoda, in on te bo ozdravil.“* Sirah.
38, 9. Kteri ste pa zdravi, prosite ga, da bi vam vaše
zdravje čedalje bolj vterdil, in v prihodnjič vas pred bo-
leznijo milostljivo zavarval, naj bi vi dolžnosti svojega
stanu vselej dopolniti zmožni bili. —

2. Druga telesna potreba je *vsakdanji živež.* —
Telesno zdravje je zares velik dar božji, ali nič menj
spodnejši ni vsakdanji živež. Brez vsakdanjega kruha je

človek na zdravem bolan. Tega smo v sadanjih časih prepričani. Oh kako žalostno je viditi, kadar ljudje, ki po potih in cestah lakote omedleni doli cepajo in s smertjo rinejo; kako serce boli, kadar nedolžni otročiči očeta kruha prosijo, in on ga jim nima podariti; kdo bi otožen ne bil, kadar lačen berač pred hišnimi vrati milo zdihuje, in mu nimaš kaj podariti, da bi se otešal in okrepčan naprej koračil? Tako potreben je nam vsakdanji živež.

Tega pa nam sam Bog podariti zamore. Od njega je David prepeval, rekoč: „*V tebe, o Gospod! so vsih oči obrnjene, in ti jim daješ živeža o pravem času. Ti odpreš svojo roko, in vse živeče stvari s svojim blagoslovom polniš.*“ Ps. 144, 15 — 16. Človek zamore kopati in sejati, pa zastonj se bo trudil, ako mu Bog dela požegnal ne bo. Le Bog je tisti, ki vsem rastlinam moč daja sad donesti; le on je tisti, ki v svoji oblasti vse elemente ima, in jih zaderži, da našemu polju ne škodvajo, in kmetu spod serpa žetve ne odnesejo, ter zrelega grojzdja v prah ne potolčejo.

Za to pa ga moramo prositi. V tem je nas sam Jezus podučil, ker je nam velel prositi: „*Daj nam dans naš vsakdanji kruh.*“ — Moram pa določiti, da Jezus nas ni učil družega prositi kakor vsakdanjega kruha, to je, kar vsak dan za živež in obleko potrebujemo; zatoroj bi se mi nespametno obnašali, ako bi ga za veliko premoženje in kupe zlata ali srebra nagovarjali. Zadosti je nam vsakdanji kruh. Ako imamo živeža in obleke, bodimo zadovoljni; zakaj kdor hoče obogateti, pade lahko v Satanove zanjke. Zatorej recimo vselej z modrim: *Uboštva in bogatije ne daj mi, o Gospod; marveč le to mi podari, česar vsak dan potrebujem.* —

3. Tretja telesna potreba je *lep mir v deželi, soski in družini.* — Ljubo zdravje in vsakdanji kruh sta nam v pozemeljskem življenji zelo potrebna, pa pravo telesno srečo še le lep mir doverši. Da, zdravje in živež nam dobro ne tekneti, ako miru nimamo, in kmalo se od

nas poslovita. Kadar vojska v deželo prihrusi, seboj večidel tudi bolezní in lakot pripelja. Sovražnik nam polja pohodi, žito pomandra, vinske tertice in sadnje drevesa poseka, večkrat tudi pohištvo požge in živino podavi ali odpelja. Za njim se pa kužne bolezni priklatljijo, in kar jih je sovražnikovim mečem odšlo, pa ta vojskina pajdašnica pomori. Glejte veliko nesrečo. — Pa skorej ravno tako nesrečni smo, ako v soseski ali pa clo v svoji družini miru nimamo. Jeza in ihta nad nemirnimi sosedi in nepokojna družina nam telesno zdravje podjedate, vsakdanje jedi nam prav ne teknejo, nikoli hladnega serca nimamo, nam se zdi, kakor da bi med divjimi zvermi stanovali. Ali zamore v taki okolišini človek kdajkoli vesel biti? Terdim, da brez lepega miru prave sreče ni.

Kdo pa zamore nam mir v deželo, v sosesko in v družino vpeljati? Edini Gospod Bog. On je vsegamočni vladar narodov in njih poglavarских kraljev, on je gospodar vsih človeških serc in krotitelj nemernežev; v svoji roki derži osode prevzetnih vojvodov, prenapetih sosedov in svojeglavnih udov posamesnih družin. Ako ga pobožno prosili bomo, bo duha miru vsem poslal, našo domovino, naše vasi in hiše pred ljutimi rogovileži zavaroval. V tem nas podučí prerok Jeremija, ker pravi: *„Išite miru za mesto, v ktero sim vam preseliti se storil, in prosite Gospoda zanj; zakaj v njegovem miru bo vaš mir.“* Jer. 29, 7. Sam Jezus je nam, v tej zadevi lep izgled zapustil, ker je za mir in edinost svojih učencov takole očeta prosil: *„Sveti oče! obderši vse, ktere si meni dal, v svojem imenu, da bodo eden med seboj, kakor sva midva.“* Jan. 17, 11. Prav je, da si mi za mir veliko poskerbimo, in takega med nami obderžati nekterekrat tudi od svojih pravic enmalo popustimo; lepo je, da včasih raji škodo voljno poterpimo, kakor za malenkosti se preperamo in nasprotnike dražimo; pa vender gotovo je, da pravi mir nam le Bog podariti zamore, kakor on sam govori: *„Jaz sim Gospod in družega ni,*

jaz naredim luč in stvarim temo, jaz podelim mir in vpeljem hudo: Jaz Gospod vse to storim.“ Iza. 45, 6—7.

Glejte tedaj za ljubo zdravje, vsakdanji kruh in lepi mir moramo Boga z druženo molitevjo prositi. Te so tiste telesne potrebe, ktere nas pred vsem drugim tlačijo. In mi smo za te k Bogu vpili, ker smo v svetih litanijah izgovorili: *Kuge, lakote in vojske* — reši nas o Gospod! —

Vender pa s tem nismo svojih prošenj za vse, kar nam v tem pozemelskem življenji potrebnega stane, pred božji prestol položili; Jezus pravi: „*Isite naj poprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse drugo bo vam priverženo.*“ Mat. 6, 33. Mi imamo od telesa še jako imenitnejo dušo, ktera tudi nebeških dobrot zaželuje, in za svoj osrečevavni blagor in duhovno življenje od Očeta vse luči raznih dari potrebuje. — Da bomo za svojo dušo vedili česa Boga prositi, hočemo

II. dušne potrebe presoditi, in te so:

1. *Pravo razsvitljenje.* — Slabo s človekom stoji, kteri pravega razsvetljenja nima; vse njegove misli in želje so le v ta svet zatelebane, za svete reči on ne pomara, nebeških nauk ne zastopi, kar je pobožnega, se ga ne prime, povsod se on kot nespametna živina obnaša, in božjih zapoved ne derži. Slabo s takim človekom stoji. Krivice se okoli takega kopičijo, krive prisege ga povsod spremljajo, vsaki sosed se ga boji in nobeden mu kaj zaupati ne more. On je divjak v človeški podobi, je sramota človeške nravnosti, je smrad v keršanski vasi. Od takih je pisano, da se med seboj pogovarjajo: „poj-dimo, tlačimo pravične, ki so našemu življenju nasprotni, preganjajmo jih, pokradimo jim premoženje, umorimo jih, ničesar se ne bojmo; bomo vidili, kdo se bo nam zoperstavljal.“ Gorje takim dušnoslepim ljudem, in vsakemu gorje, kdor ima s temi kaj opraviti. — Razsvitljenje je torej nam potrebno, naj bi večne resnice prav razumeli, in po božjih zapovedih živeti zamogli.

Pravo razsvitljenje pa nam le Bog dati zamore; za-

kaj pri njem je vsa neograjena luč, ni spreobrnjenja in tudi ne sence kakšnega preobračanja. On je v stanu iz teme, ki našo zastopnost obsenči, svetlo luč izpeljati, in našo razumnost zjasniti, da spoznamo njegovo presveto voljo in kar naše zveličanje pospeši. To je David že dobro vedil; zato je prepeval: „*Gospod je moje razsvitljenje in moje zveličanje, kterega se bojim?*“ Ps. 26, 1. Pa je tudi prosil, rekoč: *Razsvetli me, o Gospod, in jaz bom razsvitljen.* — Mi razsvitljenja potrebujemo. Prositi ga moramo, kakor nas sveti Jakop uči: „*Ako kdo zmed vas modrosti potrebuje, naj prosi Boga, kateri vam obilno da, in nikomur ne oponaša, in bo njemu dana.*“ Jak. 1, 5. Sam Jezus je v tej resnici naš izgled, ker je za svoje učence in za vse pravoverne Boga za razsvitljenje molil in po današnjem svetem evangélji izustil, *da nebeški Oče bo dal dobrega duha tem, kateri ga prosijo.* —

2. Druga dušna potreba je *očiševanje*. — Razsvitljenje bi nam brez očiševanja malo hasnilo za dušno srečo. Kaj bi nam pomagala visoka modrost v zveličavnem naku, h čemu bi nam bilo vse božje zapovedi dobro poznati, zastopiti in v glavi jih deržati, ako bi pa svojo vest z grehi omadežano in serce s hudobijami napolnjeno imeli? Očišenje od grehov je nam zelo potrebno; le ono nas Bogu ljube stori, le tako vtegnemo dediči nebeškega kraljestva postati in večno živeti. Kadar božji duh našemu duhu spričuje, da smo v popolni prijaznosti božji, kadar se naša vest čisto čuti in serce se neomadežano zavé, takrat naša duša resnično živi, neko sladko veselje nas navdaja, od kterega grešniki nič ne vedó, in pravo srečo zavživamo, ktera se ne da popisati, ampak le občutiti. Glejte, tako je nam očišenje potrebno.

Rés je, da si moremo za očišenje sami veliko prizadajati, in kadar smo v greh zabredli, nimamo pokore odlašati. Pa kdo si sme pri naj ostrejši pokori reči, *moji grehi so mi odpušeni?* Jelite smo v stanu brez božje pomoči pravo grevengo nad svojimi grehi zmoliti in jo v

sercu čutiti? Smo le zmožni se zadostojno pokoriti in brez božje milosti greha se znebiti? Nikakor. Sam Bog nas očistiti zamore, in on bo to storil, ako ga bomo ponižno prosili. — Glejte Davida, noč in dan se je svojega greha pokoril, pa je vender rekel: „*Moj greh mi je vedno pred očmi.*“ Ps. 50, 4. Zato je pa nevtvegama v Boga klical: „*Vsmili se me, o Bog, po svoji veliki milosti, operi me bolj in bolj moje krivice, in očisti me moje pregrehe.*“ Ps. 50, 1. 3. Tako moramo tudi mi delati, in Gospod Bog, ki je po preroku rekel: „*Spreoberte se k meni, in jaz se bom k vam obrnil*, bo nam brez dvombe milost storil, ter nam pomagal popolnoma se vsih grehov očistiti. —

3. Tretja dušna potreba je *posvečenje*. — To v tem obstoji, da mi, dokler na svetu živimo, vedno v ljubezni božji in sveti pravičnosti napredujemo. Po tem takem je očiščenje prva stopnja k posvečenju, in nič bi nam ne izdalo dans se greha oprati, ako bi se jutri spet vmazali; le posvečenje je naš pravi cilj in konec, ktereга moramo vselej pred očmi imeti, in z vso močjo zanj se boriti. K temu nas opominja sveti Pavl, ker pravi: „*To je volja božja, vaše posvečenje.*“ 1. Tes. 4, 3. In sveti Peter vzrok doloži rekoč: „*Vi imate v vsem vedenji sveti biti; zakaj pisano stoji: sveti bodite, ker sim jaz (Gospod) svet.*“ 1. Pet. 1, 15.

Pa, moj Bog! kdo se zamore vsega dušnega madeža varvati? Ako se naj pravičniši sedemkrat na dan Bogu zameri, kako se bo pa nam slabim stvarem godilo? Kaj hočem tukej reči? Bomo le zamogli po dolžnosti v počenjenji ostati in se za večni venec pospešiti? Odgovorim: da, pa le z božjo pripomočjo. V njem je vsa naša zmožnost, ž njim smo vse storiti v stanu; po njem smo nezmagani. Ako Gospod naše dušno premoženje, posvečujočo gnado, varje, nobeden nas okradel ne bo, v miru bo naš zaklad, posvečenje, in pod njegovim varstvom ga bomo še pomnožili zamogli. Za tako pripomoč moramo pa Boga brez prenehanja prositi. In On, ki je svojega Sina nam

v očiščenje poslal, bo nam tudi moč podelil posvečenje dognati; svetega Duha bo nam podaril, ki bo nas slabe podpiral, pred padcom v poprejšnje grehe varval, in na poti v zveličanje krepčal, dokler ne pridemo pred njegov tron, kjer je nam večno stanovanje pripravljeno.

Glejte tedaj česa moramo Boga pred vsem drugim s združenimi molitvami prositi: 1. za telesne potrebe, *katere so: ljubo zdravje, vsakdanji kruh in lepi mir;* pa še le bolj 2. za dušne potrebe, *katere sim vam naštel, da so: razsvetljenje, očiščenje in posvečenje.*

Ljubeznjivi kristjani! V petem stoletji po Kristusovem rojstvu je Gospod Bog *Daufinsko deželo*, ki na Francoskem leži, z velikimi stiskami poljubval. Naj prvič je sovražnik v njo prihrušil, jo je z mečem in ognjem strašno poškoval. Kmalo je suša pritisnila, da vsi študenti so vsahnili in drevesa so pomirale. Sadaj pa še povodnje nastopijo, reke in potoki so brege prestopili, vse rodovitno zemljo seboj odnesli in deželo pušavi enako pustili. Revšina ljudi je bila neizmerna. Povsod se je slišal jok in stok ubogih, ki so lakote merli. Člo divje zveri, ki po gojzdi niso več živeža dobiti mogle, so v vasi zahajale in trupla ljudi iz potov in grobov odnašale. Svetemu Mamertu, ki je bil škof v deželi, se je nesrečni ljud v serce smilil. On je sklenil božjo jezo z molitvami krotiti, skliče opešano ljudstvo vkupej, ter jim očitno reče: „Stiske, katere nas zadevajo, so nasledki našega razujzdanega življenja; so božje šibe za naše pregrehe, so svarila podobne unim, s katerimi je Bog nekdanj Sodomljane in Ninivljane opominjal. Sodomljani se niso hotli poboljšati, zatorej so bili končani. Ninivljani so se bili spokorili, in Bog jim je prizanesel. Ali ne slišite, da vsi elementi, ki so se zoper nas zaprisegli, nam vpijejo: *Poboljšanje, molitev, pokora.* Da, vi slišite te glasove, ki nam z nebes donašajo, kaj imamo storiti, da si zopet milost božjo naklonimo.“ Sveti škof jim je napovedal tri procesije. Vso ljudstvo se je v te

združilo, s združeno molitevjo so v božjo milost klicali, in Gospod se jih je usmilil in s stiskami odjenjal. To je bil začetik današnjih procesij, ki se sadaj po celem kersanskem svetu opravljajo.

Moji bratje! pogledjmo okoli sebe. Ali nismo tudi mi v enakih stiskah, kakor so bili pravoverni v daufinski pokrajini? Jeli de ne čutimo na telesu in duši svojih velikih potreb? Zdi se mi, da ste tega prepričani. Reči pa vam tudi moram, da naše razujzdano življenje je prvi vzrok naših nesreč, in da naši grehi so božjo prekletstvo na zemljo posilili, ter nji rodovitnost odnesli. Obernimo se nazaj k Bogu, in prosimo ga s zgrevanim sercom, da bi nas še ne končal, ampak čas se prav spokoriti nam dal. Prosimo ga za ljubo zdravje, da bi ložej spokorne dela doprinašali; prosimo ga za vsakdanji kruh, da bi zamogli nedolžne otročiče prerediti in še ubogim kaj živeža podeliti; prosimo ga za lepi mir, naj bi v božji službi nadlegovani ne bili. Pa še le bolj goreče ga za pravo razsvetljenje nagovarjajmo, naj bi svoje dušne zmote spoznali in njegovo sveto voljo jasno razumeli; nagovarjajmo ga za njegovo milo pomoč, da bi svojih grehov prav se očistili in v vednem posvečenji zanaprej živeli. Prosimo ga za vse to, in svesti si bomo, da dosegli bomo. Tisti ne laže kateri je rekel: „*Prosíte, in vam se bo dalo,*“ temuč njegove besede veljajo, da „*slehern, kateri prosi, prejme.*“ Amen.

Križev torek.

Kako moramo Boga prositi?

„*Veliko premore stanovitna molitev pravičnega.*“ Jakop V. 16.

Sveti apostel Jakop nam v današnjem listu prav lepe nauke naznani, kaj imamo storiti, da bo Gospod Bog naše molitve uslišati blagovolil; on nam nasvetuje, da se

moramo naj prej opravičiti; zato nam veli svojih grehov se eden drugemu spovedati in eden za drugega moliti. Nadalje pa sv. Jakop še ukaže, da, ako bi se med nami sosed znašel, ki je pot resnice zapustil in grehu se vdal, ga imamo opominjati in posvariti ter njegovo dušo smerti rešiti; tako se bomo Bogu dobro prikupili, da bo naše molitve raji uslišal. V izgled nam apostel pa še preroka Elija predpostavi, kateri, ker je bil sam že pravičen in je še hudobnega kralja Ahaba, ki je bil pravega Boga zapustil in maliku Balu služiti začel, po dolžnosti svaril, je zatorej pred nebeškim Očetom toliko veljal, da njegove molitve so bile vselej uslišane, tako da, ko je on iz serca molil, da bi ne bilo dežja na zemljo, ga resnično tri leta in šest mescov ni bilo, in ko je spet molil, da bi nebo dež dalo, je kmalo dežilo, in zemlja je rodila svoj sad. *Glejte resnico, da veliko premore stanovitna molitev pravičnega.*

Ljubi kristjani! kako se bo pa nam godilo? Ali bodo naše molitve oblake prederle in Boga naklonile nam milost storiti? Smem reči: da, zakaj, akoravno nismo še vsi opravičeni, pa svoje grehe iz serca obžalujemo ter se želimo poboljšati; in akoravno smo dosihdob svoje od resnice zašle brate v keršanski ljubezni svariti zanemarili, se tega serčno kesamo in vprihodnjič to dolžnost na tanjko doveršiti zaobljubimo. Po tem takem le povzdignimo svoje serca k Bogu vse milosti, on gotovo naših molitev zaverigel ne bo; zakaj pisano je, da molitev tega, ki se ponižuje, oblake predere, in se ne umiri, dokler se nebeškemu prestolu ne približa, in od ondi ne odstopi, dokler je najvikši blagovolno ne usliši. Sirah 35, 21.

Ker sim vam včeraj povedal, da imamo Boga za telesne potrebe, ljubo zdravje, vsakdanji živež in lepi mir; in pa za dušne dobrrote: razsvetljenje, očiščenje ter posvečenje s združeno molitevjo prositi; sim pa dans namenil vas zastopno podučiti: *kako moramo Boga prositi, da nas bo uslišal.* — Poslušajte.

Vera, Upanje in Ljubezen, te tri božje čednosti visoke nebesa s zemljo véžejo ter človeka z Bogam edinijo. Vera nam pravi: Bog je vsegamogočen, on zamore povsod pomagati; tako človeku lestvico prot nebesom postavi. Upanje reče: Bog je zvest in neskončno dober, on bo gotovo pomagal; tako človek po lestvici do nebeških vrat korači. Sadaj ljubezen pristopi in izgovori: Bog vse svoje prijatle preserčno ljubi in jim hoče vselej pomagati; na to prejme človeka za roko, z drugo nebeške vrata odpre, in ga pelje pred božji sedež, ter ga ljubeznjivemu očetu milo priporoči. Glejte tedaj s temi božjimi čednostmi oboroženi imamo moliti, in Gospod Bog naših prošenj nikakor zavreči ne more. Zatorej rečem:

1. Mi moramo prositi s pravo vero v Boga.

Pridni otroci svojemu očetu vse verujejo in kar jim on oblubi, za tako čisto resnico derže, da se jim zdi, kakor bi očetov dar že v rokah imeli, in samo še mislijo in snujejo, kam bodo zaželeno darilo shranili in kako ga prav obernili, da bi dobremu očetu dopadli. Ali kaj pravim od otrok? Ako bi nam mogočen kralj sveta svojo besedo zastavil, da hoče nam dati velik kup zlata za njemu storjeno službo, ktero nam napové, jelite mu bomo verovali, in postrežbo z vso močjo mu opravili? — Sin božji je nas zagotovil, in je nam svojo presveto besedo dal, da nebeški Bog bo nam vse dal, čegar ga prosili bomo; on je tako le rekel: „*Resnično, resnično vam povem; kar bode Očeta v mojem imenu prosili, bo vam dal.*“ Jan. 16, 23. Kaj, bomo li nad tem dvomili? bomo li Bogu manj vervali kot otroci svojemu pozemeljskemu očetu, kot podložni svojemu dobremu kralju? Nikakor, tako bi se mi Bogu slabo prikupili, in vredni bi ne bili, da bi nam podelil, česar ga prosimo; zakaj on je rekel: „*Karkoli bode v molitvi prosili in verovali, bode dosegli.*“ Mat. 22, 21. In sveti Jakop nas podučí in pravi: „*Slehern naj prosi v veri brez dvombe, kdor dvomi, je podoben morskemu valovju, kterega veter giblja in sem ter tje goni.*“ Jak. 1, 6. Glejte tedaj s

pravo vero v Boga moramo moliti, in le tako, ako bomo verovali, da bo nam dal, česar ga bomo prosili, bomo resnično prejeli.

Te resnice še bolj se prepričati odprimo sveto pismo, in ondi najdemo obilno izgledov, da molitev, ki se s pravo vero v Boga opravlja, vse zamore. — Judita je sklenila Holofernu glavo odsekati in svojo domovino sovražnika rešiti; pa preden je meč v roke prijela, silneka usmertiti, verno pomoli, rekoč: „*Pokrepčaj me Gospod, Izraelov Bog.*“ In uslišana je bila. — Jonas je hotel pred Bogam uteči in se je po morji odpeljal. Pa na morji je vihar vstal. Jonas je bil v vodo veržen, in morski som ga je živega požerl. V trebuhu velike ribe je na Boga se spomnil in veroval, da le on ga zamore pogina oteči. S terdno vero je Boga v pomoč zaklical in riba ga na suho pljune. — Izraelci so zoper Boga grešili, Gospod jih je sklenil končati, pa Mozes se je s terdno vero k Bogu obrnil in za nje prosil. Gospod jih ni vdaril, dokler je Mozes molil, zatoorej mu reče: *Ne moli za to ljudstvo. Pripusti mi, da se moja jeza zmašuje.* Pa Mozes od molitve ni jenjal in Gospod se zmaševati ni mogel. — Poglejmo v sveti evangelji: V Kafarnau je neki stotnikov hlapec bolan ležal, mertvouden je bil. Stotnik zasliši, da se Jezus bliža, terdno verje, da on bi mu zamogel hlapca ozdraviti in ga zanj prosit pošlje. Mili Jezus se koj proti stotnikovi hiši napravi. Kadar vojaški predstojnik zvé, da Sin božji mu hoče v hišo priti, stopi pred vrata in mu reče: „Gospod nisim vreden, da greš pod mojo streho, temuč reci le z besedo, in moj hlapec bo ozdravljen.“ S tako vero je on Jezusa za zdravje hlapcu prosil; sam Jezus se je nad njim čudil, ter mu reče: Pojdi, in kakor si veroval, tako se ti zgôdi. In hlapec je bil tisto uro ozdravljen. —

Toliko zamore molitev, ki se s pravo vero v Boga opravlja. Zato je rekel sveti Marka pušavnik, da božjo milost nam nakloniti ni od molitve nič močnejšiga. In modri Tertuljan molitvi vsegamogočnost prilastuje in reče:

„Ker je molitev vsegamogočna, edina vse zamore.“ In če pomislimo, da Jozue je ž njo sonce na nebu ustavil, in sveti Gregor čudodelnek hrib prestavil, ne bomo stvarice nad tem dvomili. Pa le v trdni veri molitev svojo moč ima, zakaj Jezus je rekel: „Imejte vero v Boga. Resnično vam povem, da kdorkoli gôri poreče, vzdigni in položi se v morje, in ne bo v sercu dvomil, ampak veroval, da se bo zgodilo, kakor bo rekel. Zatorej vam rečem, karkoli bode te molili in prosili, verujte, da bode te prejeli, in zgodilo se vam bo.“ Mark. 11, 22—25. —

II. Mi moramo s trdnim zaupanjem v Boga prositi.

Gospod Bog ni sicer nobenemu kaj dolžan; pa po svoji neskončni dobroti in milosti je nam vselej pomagati obljubil, ker je po preroku rekel: *Blagoslovljen bodi mož, ki v Gospoda zaupa.* Jer. 17, 7. In po svojem Sinu se je tako rekoč zaprisegel, da bo nam vse to dal, česar ga bomo v Jezusovem imenu prosili. On pa ni kakor človek, da bi lagal; tudi ne kakor žloveka sin, da bi se premenil; kar je rekel, bo storil; kar je govoril, bo spolnil. Bog Oče se je v naše molitve tako zavezal, da po besedah svetega Avguština vsaki, kateri ga s trdnim zaupanjem prosi, doseže, česar ga prosi; kdor pa stanoovitnega zaupanja nima, tudi ne prejme, česar poželi. Zatorej je ta svetnik tudi rekel, da prav živeti zna le tisti, kdor prav moliti zna.

Glejte spričevaven izgled. Kralj Aza je imel vojsko z Etiopcom Caratom. Sovražnik je bil veliko močnejši od njega, vendar se ga Aza ni vstrašil, v Boga je trdno zaupal in pred bojem takole molil: Gospod! ti se ne zмениš, ali je moč manjši ali večji. Pomagaj nam Gospod, naš Bog; ker na te se zanesemo, in v tvojem imenu smo se proti nezmerni vojski vzdignili. Ti si naš Gospod Bog, ljudje ne bodo nič zoper tebe opravili. — In ta zaupa polna molitev kraljeva je bila uslišana. Boj se je pričel, in sovražnik je bil premagan. — Odprimo sveti evangelijski. Tudi ondi najdemo, da vsaka zaupna prošnja je bila

uslišana. Neka žena, nam pove evangelist, je že dvajset let na kervotoku terpela, povsod je zdravnikov iskala in kar je premoženja imela, za zdravila potrosila. Nihče ji ne pomaga. Sadaj zasliši, da je Jezus v mestu in gre Jajrjevo mrtvo hčerko k življenju obudit. Ta si misli sama pri sebi: „ako bi se mogla le roba njegovega oblačila dotakniti, zaupam, da ozdravela bom.“ Med množico, ki je za Jezusom šla, se vmesi, skoz ljudstvo rine in se mu bliža skrivaj njegovega oblačila se dotakne. Mili Jezus se oberne, vpraša, kdo se ga je dotaknil; žena se ne more prikriti, pade pred njega na kolena, in mu obstoji svojo bolezen in svoje zaupanje. Jezus jo potolaži in ozdravljena se je domu vernila.

Tako storimo tudi mi, ako hočemo, da bodo naše prošnje uslišane. Molimo s terdnim zaupanjem v Boga; zakaj takošna molitev tolikanj pri Bogu zamore, da ga posili, nam take dobrote podariti, katerih bi nam nikoli ne podaril, ko bi ga zaupno ne prosili. — Vendar pa nimamo nikakor svojih zaupov v svoje zasluge staviti; če smo tudi po zmožnosti svoje dolžnosti dopolnili, smo le nevredni hlapci pred nebeškim Očetom; marveč vse svoje navade moramo na Jezusa operati, kateri je Bogu za nas zadostil in pot k Očetu nam razklenil. Brez njega bi nič ne dosegli, on je naše upanje uterdil, in sadaj po njem vse zaupati smemo. —

3. Mi moramo prositi z gorečo ljubeznijo.

Ljubezen nam veli se Bogu popolnoma v službo darovati, vse misli in želje in djanje mu pokloniti, povsod in vselej le za božjo čast se ponesti; zraven tega pa nam ljubezen še naloži našemu bližnjemu zavoljo Boga vse dobro storiti in vse neljudno mu po mogočnosti odverniti. Z gorečo ljubeznijo moliti se po tem takem pravi: neomadežano serce imeti in to k Bogu povzdigovati, čist jezik hraniti in v čast božjo ga vpreči, nedolžne roke obderžati in proti nebesom z njimi moléti; hoče reči: svojega bližnjega, bodi si prijatelj ali sovražnik, z dobrotami osipljati in le Boga za povračilo nagovarjati. Take

z ljubeznijo opletene molitve so Bogu zlo dopadljive; zakaj le ljubezen nam in našim delom pravo vrednost daje, in sveti Janez govori: „*ako nam naše serce ničesar ne očita, imamo zaup v Boga, in karkoli bomo prosili, prejeli bomo od njega; ker njegove zapovedi deržimo in spolnujemo, kar mu je dopadljivo.*“ Jan. 3, 21 — 22. „*Oči Gospodove so pa na pravične, in njegove ušesa na njih molitve obrnjene*“ nas zagotovi prerok David. Ps. 33, 16.

Ali jojmene! kje najdem take kristjane, ki bi smeli reči, da z ljubeznijo presunjeni molijo? Kje so tisti, ki Boga iz celega serca, iz cele duše, z vso pametjo in z vso močjo ljubijo? Svete božje zapovedi! ako bi se vé oglasile in povedale, kako malo ste spoštovane, ako bi vé zinile in očitno vse tiste tožile, ki vas sramotijo, bojim se, da eden med nami bi se ne najdel, kteremu bi vi pravde ne ovesile. In ko bi še do bližnjega razžaljena ljubezen pretisnila, strašne reči bi mi slišali, nam bi pred sodnikom, ki bi med nami in sveto ljubeznijo razsoditi imel, obstati ne bilo. Zatorej pa tudi naših molitev Gospod Bog blagovoliti ne more. Prosim, kako jih bo blagovolil, ker iz pravega serca ne izhajajo? kako jih bodo angeli nebeški pred božjim sedežem v zlati posodi dol polagali, ker niso s sveto ljubeznijo zlepšane? kako bo nebeški oče nam delil, česar ga prosimo, ker ga vsaki dan razžalimo in njegove druge otroke, ki so naši bratje, sovražno preganjamo, tlačimo in dušno morimo? On ljubi le svoje prijatle, mi pa njegovi prijatli nismo, zatorej nam ljubezen do njega pot gradi. On le usmiljenim milost zagotavlja, mi pa smo neusmiljeni, in se njegove milosti nadjati ne moremo.

Ne tako, bratje moji! ne tako. — Poglejte Tobiaata. On je Boga nad vsem ljubil in zvesto njegove zapovedi deržal; sam sebi si košček kruha prikratil, in ga ubozim podelil, skrivaj se je po noči iz hiše ukradel, merliča zakopati, vsakemu je dobro storil. Goreče je molil, in ker je njegova molitev z božjo ljubeznijo sklenjena bila,

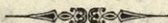
ga je angel Rafael obiskal in mu rekel: tvoje molitve sim pred Gospoda donášal in sadaj sim poslan tebi povedat, da pri Bogu si milost dosegel; in rešen si svojih nadlog; *zakaj boljši je molitev s postom in milošino, kakor zaloge zlata spravljati, ona nam milost božjo nakloni in večno šivljenje deli.* Tob. 12. To stori pa le tista molitev, ki je z gorečo ljubeznijo opravljena. —

Tako torej moramo Boga prositi: 1. s pravo véro; 2. s terdnim zaupanjem; in 3. z gorečo ljubeznijo, in svesti si bodimo, da naše molitve bodo uslišane.

Ljubeznjivi kristjani! V pretečenim stoletji je božja rokà neko vas v Amienski okolici na Francoskem več let zaporedama s slabimi letinami poljubovala. Večkrat so vaščani zoper božjo previdnost mermrati jeli. Ondašnjega duhovnega pastirja je serce bolelo, in serčno jih je tolažil ter zagotavljal, da to je le božja skušnja, ter jim je dober izgled pred oči postavljaj. Sadaj pa vender leto nastopi, v katerem se je bilo nadjati, da revšina je pri kraji; zakaj tako lepo je vse na polji cvetelo, in žito tako bogato zorilo, da veselja je ubogim kmetom serce igralo. Križev teden napoči in gosp. fajmošter vse ovčice k navadnim procesijem krepko povabi. Pervi dan se obhod po polji derži. Veselo so litanije vsih svetnikov prepevali, in duhovni pastir je svoje pravoverne v lepem govoru od božje dobrote prav keršansko pokrepčal. Drugi dan se obhod po drugem polji k daljni cerkvi napravi. Sonce gorko vžiga in vročina je bila pekoča; vender je prava vera, terdno zaupanje in goreča ljubezen vse vaščane gnala očitne molitve se vdeležit. Še niso do cerkvice dospeli, kar temen oblak nad nebom priplava in sonce zakrije. Zrak je bil miren, vender listje na drevesih hitro miglja. Vsi se prestrašijo in tudi fajmoštr se serce plaši, pa, ker je bil mož pravega duha, še bolj ginjeno zapoje „Kirie elejson.“ Sadaj v debelih kapljah nekež dežja pade. To je bilo gotovo predznamnje strahovitne toče. „Otročiči moji!“ jim stari fajmošter

reče, „pokleknimo, povikšajmo svojo gorečnost, če je božja volja, nebeški Oče bo nas nesreče otel. Če pa nas zopet vdari, poterpimo, njegova sveta volja se zgodi.“ Reče, poklekne, in iz globočine serca zapoje: „Kriste usliši nas.“ Ali veter potegne, na nebu pobilskne, zagromi, blizo treši, in taka toča se z oblakov izsuje, da v kratkih minutah je vso polje pokončano. Mislite si jok in krič in vpitje vsih ljudi. Komej so v cerkvico zbežali. Debele solziče so se po starem licu pobožnega fajmoštra vderale, pa od molitve ni jenjal. Ko se je ploha spreletela, svoje ovčice serčno nagovori, jih tolaži in božji volji se vdati jim priporoči. Sadaj se proti domu napravi. Oh kako jim je serce jokalo, ko so vse poprejšnje zaupe zgubljene vidili! Pa vera, zaup in ljubezen v Boga Očeta so jih gori držali. Ali kaj od daleč zagledajo?... črn dim se jim nad vasjo vali, strašen plamen nakviško žviga. Ni dvombe — vas gori. Strela je v neko hišo zadela, nobenega doma ni bilo, da bi bil v začetku ogenj gasil, zdaj je cela vas požgana. „Hitite, rešite, kar je mogoče, jaz bom za vas molil,“ reče duhovni pastir. Vsi letijo, kar nar več zamorejo, samo fajmošter ostane in jokajoč za njimi moli „Kirie elejson“ pa s pravo vero, terdnim zaupanjem in gorečo ljubeznijo, in ne obupa. Drugi dan odpoje nato mašo, se zahvali Bogu da ni v ognju nobeden farmanov konec storil, in za vse, s čimur je svoje ovčice poljubil, zapusti vas in gre pred kralja. Mu dopové, kaj je doživel, mu popiše nesrečo svojih farmanov in ga prosi zanje pomoči. Kralju so se njegovi podložni v serce smilili, in tolikanj denarjev jim je odkazal in dopostal, da so lahko hiše spet pozidali in še obilno za živež in obleko celo leto imeli. — Glejte, da Bog molitve ne zaverže, ako je prav storjena. On gotovo pomaga. Če ne takò, kakor si mi domišljujemo, pa na drugi način, kakor se njemu zljubi. On je pravi Oče in od svojih pametnih stvari terja pravo vero, terdno upanje in gorečo ljubezen, po tem jih pa z vsem bogato preskerbi.

Zatorej moji preserčni bratje! ker vemo, da so naše telesne potrebe zelo silne, in dušne zadeve mnogoverstne, poprimimo se molitve z dvojno gorečnostjo; pa poprimimo se je tako, kakor smo od pobožnega duhovnika slišali. Molimo radi, pa kadar molimo, recimo: Naš Bog! mi verjemo, da ti nam zamoreš pomagati in smo prepričani, da boš nam tudi pomagal. Molimo pogostama, in kadar molimo, recimo: Naš Gospod! mi terdno v te zaupamo, in ako boš nas tudi umoril, bomo vendar v te upali. Molimo povsod, pa kadar molimo recimo: Naš Oče! mi te goreče ljubimo, in te nikdar razžaliti, nikdar več zapustiti nečemo; in ako boš nas tudi tepel do belih kosti, vendar te ljubiti hočemo. Molimo vselej s pravo vero, s trdnim zaupanjem in z gorečo ljubeznijo, in brez dvombe bomo uslišani. Amen.

Križeva sreda.

Zakaj Gospod Bog naših prošenj vselej ne usliši?

„Mi vemo, da Bog grešnikov ne posluša, ampak kdor je božji spoštovavec in njegovo voljo spolnuje, tega on usliši.“ Janes IX. 31.

Vsi ljudje, ki so od božjega bitja pravi zapopadek imeli, so vselej terdili, da pravični in krivični pred božjim prestolom močno razločno veljavo imata, tako, da kar očetova milost pobožnemu človeku na njegovo ponižno molitev blagovoljno podari, to grešniku kratko odreče in za njegove nadležne prošnje nikakor ne porajta. — Glejte judovske otroke; oni so skozi in skozi teh misel bili; zatorej so pogostama, rekel bi, pred vsako prošnjo, s katero so Boga o hudih stiskah v pomoč klicali, javno svoje grehe obžalovali in spravno daritev na njegov altar

pokladali. Očitno so kazali vero, da nebeški oče bo le potem njih prošnje blagovolil, ko jim bo — po daritvi omečen — poprej grehe odpustil. Takega mnenja ličen izgled najdemo v svetem evangelji. Ko je bil namreč mili Jezus svoje 33. leto mesca Oktobra v Jeruzalemu nekega od rojstva slepega človeka Sabotni dan pri potoku Siloe čudovitno ozdravil, so farizeji veliko preiskovanje tega čudnega ozdravljenja napeli, naj bi Jezusa, kot oskrunovavca Sabote, pred duhovsko pravico tožili. Ozdravljeni človek pa farizejem v obraz pravi, da naj le preiskujejo, karkoli hočejo, vender nikdar ne bodo mogli spričati, da bi Jezus grešnik bil, ker mu je Bog moč dal take čudeže delati, ter jih že občno poznane resnice opomni, rekoč: „*Mi pa vemo, da Bog grešnikov ne posluša; ampak kdor je božji spoštovavec in njegovo voljo spolnuje, tega on usliši.*“

Pa saj tudi mi te resnice ne tajimo; zatoorej se vedno svojih grehov kesamo; in vselej, ko svoje prošnje za to ali uno dobroto k nebesom pošiljemo, obljubimo, da nikdar več ne bomo Boga z grehi žalili. Tako si mislimo božjo milost nakloniti in Boga posiliti, da bi naše molitve uslišal. — Ali s žalostjo rečem: mi obljub ne deržimo in clo večkrat za prejeto dobroto Bogu s tako malopridnostjo povračamo, da ga zopet hudó razžalimo. Od tod pa tudi pride, da Gospod Bog naših prošenj vselej uslišati noče.

Ker smo se včerej prepričali, da moramo s pravo vero, s terdnim zaupanjem in z gorečo ljubeznijo moliti, ako hočemo uslišani biti; sim pa danes se napravil vam povedati: *zakaj Gospod Bog naših prošenj vselej ne usliši?* — Poslušajte. —

Resnično je, da pravični in krivični sta v božjih očeh močno razločna, pa njune duši ste vender enako dragi, in Bog si vse milo prizadeva, naj bi pravičnega na pravi poti obderžal in vterdil, naj bi pa tudi krivičnega od malopridnega teka odvernili, in na spokorno

cesto zavernil, in tako obéh duši zveličanju pridobil. To doseči nebeški Oče po svoji večni modrosti čudovitno z njima dela: on pravičnemu večkrat njegove prošnje dovoli, da bi mu svoje ljubezni okusiti dal in v pravičnosti napredovati ga oserčil; grešniku pa njegovo prošnjo odreče, naj bi mu spoznati dal, kako hudo mu je, da je zvir vsih dobrot zapustil, in Satanu, ki mu stvarice pomagati ne more, v službo se vklenil, in tako ga posilil nazaj se obrniti k vsegamogočnemu pomočniku usmiljenimu dobrotniku.

Da bi vas tega bolj jasno prepričal, zastavim tri vzroke, zakaj Gospod Bog naših prošenj vselej ne usliši, in rečem:

I. Gospod Bog naših prošenj nekterekrat zato ne usliši, naj bi takó nas grešnike štrafal in zboljšal.

Kadar otrok očeta svojega ne vboga, in kar mu je ljubeznjivo priporočil, storiti noče, se roditelj nad nepokornim sinkom po pravici jezi; in če mu tudi preveliko mehkočutje šibo iz rok izdere, s katero je otroka četerte zapovedi opomniti hotel, ga pa vender brez vse štrafe ne pusti; temveč mu zažuga, rekoč: „Boš že prišel. — Kruha me boš prosil, pa ti ga ne bom dal.“ — In kar zažuga, to derži. Otrok ga pride prosit, pa oče ga stermo pogleda, in mu ne da, česar nevbogljivi sin poželi, pa zato mu ne da, naj bi nepokorneža štrafal in zboljšal. Tako tudi nebeški oče z nami grešniki ravna. On nam vedno svoje nebeške nauke razglasuje, svoje presvete zapovedi oznanuje in svojo voljo napoveduje. Pa mi smo mu nevbogljivi otroci, ne maramo njegovih resnic poslušati, nočemo njegovih zapoved deržati in njegovi volji nasprot delamo. Presodimo svoje življenje. Naši pretečeni dnevi so rajda neštivilnih grehov; naše ušesa so gluhe proti dobremu opominjevanju, naše serca so terda skala, na kateri božja beseda sadu ne obrodi. Bog bi bil nas končal, vender tega ni storil, mi se mu

preveč smilimo; pa brez štrafe nas ne pusti. Zažugal nam je bil po preroku, rekoč: „*Mene niso hotli poslušati, ušesa so zatisnili, da bi ne slišali; pa oni bodo klicali, in tudi jaz jih ne bom poslušal.*“ Cah. 7. Kar je bil zažugal, spolnuje; on naših prošenj ne usliši. In pravično dela; zakaj „kdo se bo čudil,“ vpraša sveti Gregor, „kdo se bo nad tem čudil, da Gospod nas uslišati noče, ker se tudi mi njega slušati ustavljamo, kadar nam zavkazuje.“ In modri Salvian pravi: „Ali se bomo mi pritožiti smeli, da Bog nas ne usliši, sej tudi mi Boga slušati nočemo? Jelite ni pravično, da ne bomo uslišani, ker slušati nočemo?“ Gospod nas tako zavaljo naših grehov štrafuje in zboljšati želi.

Še več. Ali se ne godi rado, da razpasen grešnik Bogu za milostljive dobröte le z razžaljenjem pogostama povrača? Glejte Izraelce. Kervave egiptovske sužnosti jih je Bog rešil; Amalekitarji in Filistejci so jih hudo stiskali, Bog jim je moč blagodaril sovražnike zmagati; deželo Kanaan, kjer mleko teče in med, jim je v posestvo odkazal. In za vse te in druge dari so Bogu tako nehvaležni bili, da so njegovo službo zapustili in gerdo malikovali. Kadar so nekđaj spet v Boga klicali in pomoči zoper sovražnika prosili, jim on ježno očita, rekoč: „Jaz vas uslišati ne morem, in vas rešil ne bom, niste vredni, ter jim vzrok pové: Ko ste v egiptovskih verigah zdihovali, sim vas rešil, in vi ste zoper mene mermrali. Ko ste z Amalekiterji in Filistejci vojsko imeli, ste me pomoči prosili, jaz sim vam pomagal, in vi ste mene zapustili in za maliki leteli. Ko sim vam obljubljeno deželo v last dal, ste ondi Balu služili in mene zaničevali. Sadaj vaših prošenj uslišati ne morem, in takim nehvaležnikom dobrega storiti nočem. — Kakor Izraelci smo tudi mi večkrat delali. Ko smo nekđaj slabe letine imeli, smo Boga za dobre letine prosili; on jih je bil nam dal, in mi smo kruha nasiteni in vina pijani grešno živeli, prevzetno se oblačili, igrali in plesali, praznike in nedelje oskrunvali in božjo službo zaničevali. Ko smo

bolni bili, smo Boga za zdravje prosili; on ga je nam milodaril, in mi smo nečistost vganjali in po pregrešnih veselicah derjali. Ko smo od sovražnikov napadeni bili, smo ga rešitve prosili; on je nas otel, in mi smo se zoper njega puntati začeli ter njegove zapovedi z nogami teptali. Ali nismo bolj nehvaležni od Izraelcov? Zatorej pa tudi nas Bog ne usliši in naših prošenj ne dovoli; naj bi našo nehvaležnost kaznil in nas grešnike poboljšal.

Kristjani! ali spoznate, kako slabo je za nas, da smo se od Boga ločili in grehu roko dali? Ali spoznate, kako pravičen je nebeški oče, da nas zavoljo naše nehvaležnosti tepe? Ali razumete, da naše prošnje ne bodo pri nebeškem tronu nič opravile, dokler se s zgrevanim sercom nazaj k Bogu ne obrnemo, grehov se ne spokorimo in življenja ne poboljšamo? Storimo to, in naše molitve ne bodo overžene; zakaj molitev pravičnega veliko premore. Če pa nehvaležni grešniki ostanemo, gorje nam, poginili bomo in nesrečno poginili. —

II. Gospod Bog naših prošenj nekterekralt tudi zato ne usliši, naj bi nas skušal, ali smo mu stanovitno zvesti.

Je že res, da grešnikov Bog ne usliši; pa ravno tako resnično je tudi, da on prošnje pravičnih nekterekralt dovoliti odlašā. In to iz tega svetega vzroka, da bi prositeljevo zvestobo skušal in njegovo stanovitnost še le bolje vterdil. Storimo priliko: — Pozemeljsk kralj zvestobo svojih vojšakov tako poskusi, da jim veli dobro zavarvano terdnjavo napasti. On pri taki priložnosti večidel vojšakom prostost da, kateri se hočejo iz vojne trume prostovoljno izbrati in gradič naskočiti. In sploh se godi, da se naj zvestejši žolnirji oglasijo, ki so za kralja življenje dostaviti pripravljeni. To kralja veseli in če večji je nevarnost in težji vzetje terdnjave, tim obilniši plačilo jim zagotovi. In kdor pade, s častjo pade. Tako Gospod Bog svoje služabnike skuša. Nebeške gnade so terdnjava. On vsim ljudem veli terdnjavo svojih gnad

naskočiti, in kakor da bi se branil tudi pravičnim njih želje spolniti, jim vkaže z molitvenim orožjem ga napasti in toliko časa ga prositi, tako rekoč siliti, dokler se v njih nade ne vda, in od njih zvestobe prepričan in po njih stanovitnosti zmagan jim prošnje ne dovoli, in obilniga plačila ne blagodari. Zato je učil sveti Gregor rekoč: „*Bog hoče biti z neko nadlogo vžugan.*“ Presodimo izgled Kananajske žene iz svetega evangelja: Ta je prišla Jezusa prosit, naj bi nje hčerko nečistega duha ozdravil. Ona prosi ponižno pervikrat, in akoravno učenci nje prošnjo podperajo, vendar uslišana ni. Ona prosi drugokrat, tudi ne doseže. Prosi tretjikat, Jezus ji odgovori, da se ne spodobi kruh ozdravljenja Izraelskim otrokam odvzeti in nevernikom ga podeliti. Pa žena ne odjenja; zaprosi četertokrat, in kakor da bi Jezusa vžugati hotla, mu reče: Gospod! saj psiči drobtince kruha pod mizo poberajo, ktere otrokom iz rok padajo; pusti drobtinco kruha ozdravljenja tudi meni za mojo bolešno hčerko pobrati. In sadaj je Jezus vžugan bil. Milo serce mu ni dovolilo stanovitni ženi se dalje ustavljati, ter nji reče: „Žena! tvoja vera je velika; pojdi, in kakor si želela, naj se ti zgodi.“ In nje hčerka je v tisti uri ozdravela. Mat. 15, 22, 28.

Tako Gospod Bog po svojih nezapopadljivih sklepih tudi z nami nekterekrate dela. On naših prošenj berž ne usliši, pa ne zato, kakor da bi mu molitve vseč ne bile, marveč da nas v poterpežljivosti vadi; da nas skuša, ali smo mu zvesti in čez-nj ne mermramo, kadar zaželeno dobrote ne dosežemo; da nas skuša, ali smo stanovitni v pravim zaupanji, in ne odjenjamo ga prositi, česar za dušo in telo potrebujemo. Zatorej, ljubi moji! ne tožimo, kadar nebeški oče nam prošnjo za čas odreče; tako bi se malo zveste služabnike božje spričali; temuč svoje molitve s sveto gorečnostjo ponovimo; zakaj sveti Gregor uči, da Bog se nas toliko bolj veseli, kolikor bolj vživo prosimo; in sveti Anzelm pravi, da on se prositeljem zato gluhega dela, naj bi jih bolj stanovitne storil. Bodimo Bogu zvesti, bodimo mu stanovitni služabniki, in po kratki

skušnji bomo obilno dosegli, česar ga prosimo, in naše veselje bo dopolnjeno.

III. Gospod Bog naših prošenj nekterekkrat ne usliši, in to je dobrota, ki našo osodo zboljša.

Čudno se bo vam zdelo, da rečem: nekterekkrat je za nas dobrota ne uslišanim biti, in vender jaz to terdim, in si upam spričati:

Po svoji kratki zastopnosti mi večkrat za take reči prosimo, ktere bi nam, ako bi jih dosegli, škodljive biti vtegnile. Nebeški oče, ki vse to vé, nam take reči odreče, in ravno tako, da naših prošenj ne usliši, nam veliko dobroto skaže, ker nas pred škodljivimi rečmi milostljivo obvarje. V tem namenu govori sveti Janez Damascenec, ker uči: Ako tudi ne prejmeš, česar prosiš, vender neprejemaje prejmeš: tebi bolj koristi, da ne prejmeš, česar prosiš, kakor da bi prejel. Gospod Bog dela, po govorjenji svetega Avgušтина, s človekom, kakor moder zdravnik z bolnikom. Bolnik prosi, da bi mu zdravnik ne dajal grenkih zdravil, ga prosi, da bi mu rano z ognjenim železom ne vžigal, ga prosi, da bi ga s postam preveč ne oslabil, in pri vsem tem želi prej ko mogoče ozdraveti; pa zdravnik ga ne posluša, mu zapiše prav grenkega zdravila, mu smerdljivo rano neusmiljeno z ojstrim jeklom očisti, in s hudo dreto ga posti, in tako ga popred, kot se je bolnik nadjal, ozdravi; kar bi se pa morda nikdar zgodilo ne bilo, ako bi bolnikovo prošnjo poslušal bil. Tako Bog z nami ravna. Mi smo večkrat v terpljenji, — v pomoč ga kličemo, da bi nas otel; pa nas ne otme: mi smo v silah, — vanj vpijemo, da bi pomagal; pa ne pomaga: mi smo v nesrečo padli, — k njemu zdihujemo, da bi nas rešil; pa nas ne reši. To nam hudo stane, mi tožimo, da je nas nebeški dobrotnik pozabil; pa ni tako: marveč prav preserčno za nas skerbi; v terpljenji naše duše čisti in za večno veselje pripravlja; v pozemeljskih silah in nesrečah nas prave ponižnosti vadi, in naše zaupe s sveta do nebes

povzdiguje. On nam posvetne prošnje odreče, naj bi nas nebesom pridobil. (Sv. Izidor.) Povejte, ni li dobrota na tak način ne uslišanim biti? —

Pa ni še vse. Mi večkrat o pravim času ne prosimo, ali pa za premajhne dobrote prosimo. Gospod bi nam rad imenitnejši dari dal, za ktere bi o priložnim času ga prositi morali. Ker je pa on sklenil, človeku vse o pravim času na njegovo prošnjo dati, se da dolgo časa prositi, in kakor da bi na naše prošnje ne porajtal, odlaša naše molitve spolniti zato, naj bi nas o svojim času bolj bogato obdaril. Glejte egiptovskega Jožefa. Po nedolžnim je v ječo prišel. Oh! kolikanj prošenj je on k nebesom storil, naj bi iz ječe rešen bil. Vendar ga Gospod dve leti uslišati ni hotel; pa zato ga ni uslišal, naj bi mu bil o priložnim času ne le iz ječe odperl, temveč prvega za kraljem ga postavil in Egipt po njem lakote rešil. — Glejte nerodovitno Ano, Elkanovo ženo. Veliko let je ona Boga za sina prosila, pa Bog je ni uslišati blagovolil; ali samo zato je ni uslišal, da ji je pozneje modrega bogaboječega preroka Samuela sina dal, in razun tega še druga dva sina in dve hčeri. Tako dobrotljivo dela Bog tudi z nami. Po tem takem ali nimam prav, da pravim: dobrota je, da Bog nekterekral nas ne usliši; zakaj on nas pozneje bolj bogato obdaruje in našo osodo veliko zboljša.

Zatorej nikoli ne pozabimo, kako dober je naš Bog, in ne mermrajmo, ako berž ne dosežemo, česar želimo. Nebeški oče bolj kot mi naše potrebe pozna, in dobro ve, kaj je nam naj koristniši; vdajmo se vselej v njegovo presveto voljo in nikdar ne dvomimo nad njegovo skerbjo do nas; marveč svesti si bodimo, da, ako ga bomo prav prosili, bo nam vse dal, česar za dušo in telo potrebujemo, in še bolj obilno bo nam dal, kakor ga prositi zamoremo.

Glejte torej, ti so tisti vzroki, zavljo katerih se Gospod Bog nekterekral naše prošnje uslišati mudi, namreč: 1. da bi naš grešnike štrafal in zboljšal; 2. da bi

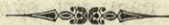
nas skušal, ali smo mu stanovitno zvesti; 3. da bi nam še večí dobroto storil in našo osodo blagovoljno zboljšal.

Predragi kristjani! Danes svete procesije križevega tedna sklenemo. — Ponižno smo tri dni po lepem polji v mičnih rajdah hodili, in Očeta vse milosti goreče prosili, naj bi naše nograde blagosloviti, v pravem času gorkega sonca in potrebnega dežja nam poslati, vse hude vremena dalječ proč odverniti, s potrebnim živežem nas, naše ljubeznjive otročiče in vse naše sobrate preskerbeti blagovolil; milo smo ga nagovarjali, naj bi naše ljube družine pred vsemi boleznimi obvarval, naše pohištva hudega ognja otel, tudi našo živino žegnal, in vsako nesrečo od nas odverniti; mi smo iz globočine svojega serca k nebeškemu Bogu zdihovali, naj bi nas v njegovi svetosti ohranil, in nam v slednjih potrebah milostljivo pomagal. Kdo mi zamore povedati, ali bo pa nebeški Gospod naše prošnje uslišal? — Slehern zmed vas pregledaj svoje življenje, presodi svoje serce, vprašaj svojo vest, in naj odgovori, ali je vreden uslišan biti? — Oh! se bojim, da ga ni med nami nobenega, ki bi smel reči, da mu vest nič ne očita, in bi se božjega uslišanja vrednega mislil. — Je res, mi spoznamo, da grešniki smo in pred Bogam gerdi nehvaležniki; pa sej mi svojih prošenj ne opiramo na lastno vrednost, ampak na neskončno zasluženje Jezusa Kristusa, kateri je božji pravici za nas zadostil; v njegovi rešnji kervi se želimo svojih grehov oprati in opravičiti, v njegovem imenu tudi vse molitve opravljamo in zaupati smemo, de, ker se s kesanim sercom k njemu obračamo, in po njem svoje molitve pred nebeški tron pošiljamo, tudi uslišane bodo; vender — božja volja naj se zgodi!

Ljubeznjivi bratje! prepustimo Bogu vse svoje skerbi; ali hoče on nas danes ali jutri, prej ali kesneje, uslišati, v njegovi očetovi previdnosti stoji; mi pa spolnujmo svojo dolžnost, in vselej pobožno molimo. Vsaki dan z molitevjo juterno zarjo pozdravimo, sleherno delo z molitevjo za-

čnimo in končajmo, za slednji dar Boga z molitevjo zahvalimo, vsaki večer se z molitevjo k počitku vlezimo. Molimo brez prenehanja, in veči ko je naša nevarnost, veči ko je stiska, veči ko je naša potreba, tudi z večji gorečnostjo molimo. — Ko tedaj v gorkem poletnem dnevu črni oblaki čez naše polje priplavajo in žugajo s hudo točo naše nograđe in žitne njive polomastiti, hitro poklekimo, zvoje roke proti nebesom dvignimo in Boga, ki je vsega-mogočni Gospod oblakov in vsih neviht, ponižno zaprosimo, naj bi se nas usmilil in naših zaupov popolnoma ne končal. Ako je pa njegova sveta volja nas vdariti, ne mislimo, da je nas zapustil in svojo ljubezen nam odtegnil, ne norimo, kakor vražni neznabogi, ne obupajmo kakor slabi maloverniki; marveč bodimo si svesti, da oče nebeški bo za nas že skerbil, in na drugo vižo nas preredit; le njemu se v roke izročimo, in še lepo se mu zahvalimo, da je nas s svojo šibo obiskal, in zavoljo naših grehov nas posvaril.

Ljubi moji! molimo noč in dan, pa uslišanje svojih prošenj Bogu prepustimo. Gotovo je, da še nobena molitev prazna ni bila. Ob svojem času nam milost nebeško donese, in še večí dobrote nam pridobi, kakor smo se jih v svojih prošnjah domišljevali, — take dobrote, ki nam ne pospešijo le samo telesnega blagostanja, marveč tudi dušno srečo vterdijo in nam pripomagajo, doseči večno nebeško zveličanje. Amen.

God Kristusovega vnebohoda.

**Sveta katoliška vera nas po dobrih delih k
Jezusu v nebesa pelja.**

„Kdor veruje, in je keršen, bo zveličan.“ Marko XVI. 16.

adljo stavim, da vganem, kaj ste vi, ljubeznjivi kristjani sadaj mislili in želeli? S svojimi misli ste po prebra-

nem svetem evangelji na Oljski gori bili, kamor je bil mili Jezus dans svoje učence sklical; zdelo se je vam, da ga slišite, kakošne serčne priporočila jim za njih stan daje, kako od njih slovo jemlje, in zadnjikrat jih blagoslovi; — vam se je zdelo, da ga vidite, kako se od zemlje nakviško dviga, kako se v svitli oblak zavija, in za njim ste gledali. S svojimi željami pa ste bili v nebesih, iz globočine svojega serca ste hrepeneli z ljubesnjivim Jezusom vekoma se združiti in pri njem nebeško veselje uživati. Glejte, da sim resnično vaše misli in želje vganil.

Vendar zatorej nikakor ne čudite se. Obljubim, da ga ni med kristjani v ta svet tako zatelebanega človeka, katerega duh bi se današnji praznik nad oblake ne povzdignil, in zaničevaje vso pozemeljsko goljufijo bi se ne želel od telesa ločiti in za Jezusom se spustiti; zakaj le njega naše duše poželujejo, le on je njih veselje, le on njih življenje; česa bi tukej še iskale? njih ljubeznivega ženina na svetu ni več, on je v nebesa šel. — Dvignimo svoje oči za Jezusom, in kakor je nekdaj prerok Elizej za Eliom, ko se je ta na ognjenem vozu proti nebesom peljal, zdihovaje roke molil in glasno vpil: *Moj Oče! moj Oče!* ter je njegov plajš popadel, s katerim je tolikanj čudežev delal; tako tudi mi svoje serca za Jezusom dans kviško obernimo in enoglasno zaprosimo: *Mili Jezus! vzemi nas seboj!...* Pa kaj slišim? — „*Grem vam stanovanje pripraviti.*“ Oh veselje! Jezus je tedaj v nebesa šel nam pri svojim Očetu prebivališče napraviti. Blagor nam, da imamo takega nastanovavca v nebesih, le serčno za njim pojdimo, da ga dojdemo.

Pa po kateri poti moramo iti, da k Jezusu, ki se je dans na desnico Boga Očeta vsedel, gotovo pridemo? On sam je nam v današnjem svetem evangelji pravo pot napovedal, ker je rekel: *Kdor veruje, in je keršen, bo zveličan.* Vera in kerst sta torej edina steza do Jezusovega veličastnega sedeža v nebesih. In od te resnice se želim dans z vami nekoliko pomenkvati. — Ne bom že od svetega kersta kaj govoril; vsi, karkoli je nas

tuje, smo v imenu presvete Trojice po katoliškim obredu keršeni, in od te strani na pravi poti v nebesa stojimo; marveč bom danš le od svete vere predmet ogovora vzel, in ga tako le razdelil:

I. Sveta katoliška vera je prava edina pot v nebesa. Blagor nam, da v tej veri živimo, le terdno se je držimo, lepo jo spoštujemo, visoko jo cenimo. Pa nič bi nam ne pomagalo samo katoliškim kristjanom biti, ako bi ne hotli po sveti katoliški veri živeti, zatorej moramo, da po tej poti do Jezusa pridemo; *II. svojo vero v dobrih delih kazati.*

Usmiljeni Jezus! ki si svoje učence, preden si jih po svetu zveličavni evangeli oznanovat razposlal, milo blagoslovil, ponižno te prosim, blagoslovi tudi mene slabega razglasovavca tvojih nauk, da bi vredno sveti evangeli učiti zamogel, in blagoslovi tudi vse pričujoče kristjane, naj bi tvoje nebeške resnice prav zastopili, globoko jih v serca vcepili, in po tistih živeli. — Začnem.

I. Sveta katoliška vera je edino prava pot v nebesa.

Kdor hoče k Bogu v nebesa priti, mora prvič Boga prav poznati, po tem mu s spodobno službo dopasti, in zadnjič vse resnice božje zvesto deržati. Sveta katoliška vera, ako je resnično prava edina pot v nebesa, mora potrebno vse to pri človeku doveršiti; ga ima namreč v pravem poznanji božjega bitja jasno podučiti, ga mora Bogu dopadljivega storiti, in vse svete resnice, které iz zemlje do božjega sedeža lestvico zastavljajo, nepokvarjene mu predpostaviti. In rečem, da edina sveta katoliška vera to pri človeku opravi. Prepričajmo se.

Kakor romar, kterege na poti iz ptuje dežele, kamor ga je bila nemila osoda odpeljala, nazaj v svojo domovino črna noč zajme, se lahko s prave ceste zgubi, na krivo stezo zajde, in naprej ne more, dokler

juterna zarja na jasnem nebu ne zabliši, in željna luč zlatega sonca mu zopet prave poti ne razsvetli; tako se je človeškim otrokam godilo. Iz pozemeljskega paradiža jih je bila strašna nesreča izgnala, in na krivo pot zapeljala, žalostna tema pregrehe jih je bila zasačila, oni so tavalj po črni noči nevere, in zmerej bolj so se od nebeške domovine oddaljevali, spoznanje pravega Boga se je vsakdan bolj pogreševalo, dolžna služba božja je hiral, in ostudno malikovanje je čedalje bolj svet sramotilo; vsi ljudje so bili v nevarnosti, nikdar več prave poti do svetega paradiža ne najti in se večno pogubiti. Sam judovski rod je še hranil slabo zavest v pravega Boga na svetu; pa tudi on je bil v božjih rečeh tako nestanovit, da se je tako rekoč na dvoje majal med božjo službo in malikovanjem. Nebeški Bog se je sicer temu narodu čas za časom po svetih možeh in svojih prerokih razglasoval, pa le redki so se edinega Boga terdno držali in za pravo bogočastje ponašali. Ko je po tem takem skorej vesolni svet v brezbožnosti zdihoval, so dobe hudega nebeškega serda iztekle, Bog Oče se je nesrečnega človeškega zaroda blagovoljno usmilil, je poslal svojega edinorojenega Sina Jezusa Kristusa na zemljo, ki je zgubljenim Adamovim otrokam luč prave svete vere prižgal, in jim zopet na pravo pot, ki v zveličanje pelje, milostljive pomagal. Od tega nam piše lepo sveti Pavl takole: „*Velikokrat in po mnogih potih je nekde Bog govoril očakom po prerokih, in zadnjič tiste dni je nam govoril po svojem Sinu, kteriga je postavil deležnika vsih reči, po katerem je tudi svet stvaril; kteri, ki je svetloba časti, in podoba bitja njegovega, in vse z besedo svoje moči nosi, je očiščenje od grehov opravil, in sedi na desnici veličastva na visokosti, in je toliko boljši od angelov, kolikor viši ime je memo njih dobil.*“ Hebr. 1, 1. — Tako je nam luč svete vere zasvetila; sam Sin božji jo je prižgal. Sadaj mi po žarih te presvete vere Boga prav poznamo, in vemo, da Bog je edini v natori in trojen v osebah, vemo, da s

svojim neskončnim bitjem vse napolni in presune, vemo, da ima na sebi naj popolniše lastnosti in je stvarnik vseh reči ter naš naj boljši oče. — Glejte, tako je nas sveta vera v pravem poznanji Boga jasno podučila.

Kakor je nas sveta vera Boga prav poznati naučila, tako pa tudi nas Bogu dopadljive stori. — In mislim, da se te resnice že tako očevidno zagotovimo, ako samo besede svetega Pavla premislimo, ker pravi: „*Brez vere ni mogoče Bogu dopasti.*“ Hebr. 11, 6. Ako pa še izrek Tridentinskega zbora, ki je izgovoril, da „*vera je začetek človeškega zveličanja, je temelj in korenina opravičenja.*“ (Seja 6, 8.) in kar je še sv. Tomaž iz Vilenove v tej zadevi izustil, da „*vera je vratarica v življenje,*“ k sercu si vzamemo, ne bo nihče nad tem dvomil. In resnično. Mi vemo, da smo bili po vrojenem grehu otroci jeze in deležniki večne pogube, pa po Jezusu Kristusu, kateri je na lesu svetega križa za nas svoje življenje dal, smo pri svetem kerstu v njegovi rešnji kervi izvirne nesnaga očišeni, vender smo le v veri v Jezusa, pod katerega bandero smo takrat prisegli, opravičeni in Bogu Očetu zopet ljubi postali. „*Bog je dal svojega edinorojenega Sina, da kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje.* — *Kdor vanj veruje, ne bo sojen; kdor pa ne veruje, je že sojen; ker ne veruje v ime edinorojenega Sina Božjega.*“ Tako je sam Jezus Nikodemu govoril. Jan. 3, 16. Ako bi mi sadaj, ko smo po Jezusu opravičeni in Bogu dopadljivi, od vere v Jezusa odstopili, bi se od njega ki je *pot do Boga Očeta, nebeška resnica in večno življenje*, nezvesto ločili, bi njegovo rešenje malopridno zaverгли, Boga Očeta, ki ga je na svet poslal in njega poslušati vsim velel, bi strašno žalili, in nikdar se ne zveličali, ker sam Jezus je *vrata, kdor skozi njega notre gre, bo zveličan*, kdor pa njega zapusti, bo brez milosti pogubljen. — Glejte, tako nas sveta vera Bogu dopadljive stori. Oh sveta vera! nebeški zaklad, katerega so nam nebesa sporočile, kdo te zamore spodobno ceniti!

Sadaj vem, zakaj so mučenci raji življenje dali, kakor od vere odstopili. Oni so bili prepričani, da brez vere ni zveličanja, da brez Jezusa ni življenja; zatoorej so se raji mučiti in umoriti dali, kakor da bi bili vero zatajali in od Jezusa odstopili, oni so bili dovižani, da brez vere — brez Jezusa morajo nesrečni, z vero pa in z Jezusom večno srečni biti. Oh sveti vojšaki, jaz vas visoko častim! — Pa nisim še vsega spričevanja dognal. —

Sveta vera nas Bogu dopadljive stori, je že resnično; pa sveti Atanazi uči: *„Kdor hoče zveličan biti, mora pred vsem katoliško vero imeti; kdor nje cele in nepokvarjene ne hrani, bo brez dvombe pogubljen.“* V to tudi jaz prisežem. Prosim, ali bi se vam vaš sosed ne zameril, ko bi od tega, kar mu pravite, le na pol veroval, drugo polovico pa za laž deržal? Tako se tudi človek božjega dopadajenja nikakor nadjati ne zamore, ako bi vseh božjih resnic, ktere so v svetem pismu in ustnem izročilu zapopadene, ter sveti rimski katoliški cerkvi v brambo izporočene, terdno verovati ne hotel. Kdor se želi v sveti veri zveličati, mora katoliško vero imeti, to se pravi: on mora brez izjemka vse božje resnice deržati, ker vseh svetih resnic je edini izvir — nebeški Bog, ki ne laže in ne goljfa. Zelim vas v tem bolj jasno podučiti. —

Ko je današnji dan mili Jezus svoje učence sveti evangeli pridgat razposlal, nam pravijo evangelisti, da jim je tako rekel: *„Pojdite po celim svetu, oznanujte evangeli vsi stvari in učite ljudi deržati vse, karkoli sim vam pravil.“* Po tem takim jim je ukazal *Vse pridgati*, karkoli je on učil. In da bi se učenci nikdar ne motili, jim je svojo pomoč obljubil, rekoč: *„Glejte, jaz sim z vami vse čase.“* Da bi se pa večne čase nobena resnica Jezusovega nauka ne zgubila, je on sveto katoliško cerkev vtemelil, ker je Petru rekel: *„Ti si skala, na to skalo bom svojo cerkev sozidal in peklenska moč je ne bo zmagala.“* V to katoliško cerkev je Jezus zaklad božje vere položil, naj bi vsi ljudje, ondi svetega

katoliškega nauka iskali, ga našli in se večno zveličali. Sadaj je gotovo, da kdor nima katoliške cerkve za mater, nima Boga za Očeta, ter ne more zveličanja upati, ker le v tej katoliški cerkvi je sveta vera cela in nepokvarjena shranjena. — In jaz sim vam spričal, *da sveta katoliška vera je prava edina pot v nebesa.*

Ako pa še hočemo sveti katoliški veri podobo dati, jo lahko prilikamo s lestvico očaka Jakopa. Ko je ta prijatelj božji očetovo hišo popustil in na ptuje šel, mu je bilo zlo težko pri sercu, ker je mislil, da na ptujem pravega Boga ni. Pod milem nebom je na poti zaspal, in v spanji vidil lestvico od nebes na zemljo postavljeno. Angeli so po lestvici gori in doli hodili, na verhu pa je Gospod Bog stal in tako govoril: „Jakop ne boj se, jaz sim Bog Abrahama in Izaka, kamor koli greš, sim s teboj, in ako boš meni prav služil, nazaj te bom peljal v očetovo domovino.“ I. Moz. buk. 23, 13.

Ta lestvica je sveta katoliška vera, ki je z nebes na zemljo postavljena. Dvanajst stopin na lestvici je dvanajst členov apostolske vere; kdor hoče v nebesa priti, se mora stanovitno teh stopin deržati, ako samo eno versko resnico odveržeš, ne boš nikdar do verha prišel; zakaj Gospod Bog, kateri na verhu lestvice sloni, nam vpije: „Svojega Sina Jezusa sim vam poslal, naj bi vas učil, mene prav poznati in mi spodobno služiti. Njega poslušajte. Kdor njega ne posluša, in njegovega nauka vsega ne sprejme, k meni nikdar prišel ne bo.“

Sadaj je na svetu okoli enajst tавžent milionov ljudi. Blizo dve sto milijonov je katoličanov, kateri si po tej lestvici prave katoliške vere gori pomagajo. Okoli devet tавžent milijonov nekatoličanov in nejevercov pa še le pod lestvico stoji in tava po temi večne pogube. Oh kako nesrečni so oni! Resnično so našega omiljevanja vredni. Oh, da bi jih pač nebeška luč razsvetlila blagovolila!

Ijubeznjivi moji katoliški bratje! mi smo tako srečni, da na edino pravi poti v nebesa stojimo. Nam je Gospod

Bog po svoji prečudni previdnosti odkril, kar je mnogim drugim zakril; oh, tedaj delajmo se božje posebne ljubezni tako vredne, da bomo prežlahтни zaklad svete katoliške vere prav cenili in visoko ga spoštovali. — Berem od mučenca svetega Petra iz Verone, da, ko je on še sedemletni deček v šolo hodil, se je, akoravno od krivovernih starišev rojen, s posebno gorečnostjo apostolske vere učil. Ko ga je neki dan stric vprašal, kaj se je že v šoli navadil, otroče kmalo apostoljsko vero moliti začne, misleč, da važniši reči mu povedati ne more, od te modrosti. Krivoverski stric ga sicer zmerja, pa deček se ne da oplašiti, timveč še z večji gorečnostjo se svetih resnic poprime. Ko je odrastel, je postal goreč razglasovavec svetega evangelja. Krivoverci so ga preganjali in po življenji mu stregli, pa Peter se ne da splášiti. Neki dan ga krivoverec na poti sreča, razjezen čez-nj plane, in smertno ga rani. In Peter, kaj stori? Čutil je, da smertna ura mu je odbila, na kolena pade, in glasno apostoljsko vero zmoli; zakaj on je dobro vedil, da le ta je prava pot v zveličanje. Sadaj omedli, na tla pade, in ko je že vmiral, svoj perst v rano pomoči ter pred seboj na tla z lastno kervjo zapiše: *Verujem*, in umerje. — Zahvalimo se milim nebesom za sveto katoliško vero, in prizadevajmo si čedalje bolj v njej rasti; poslušajmo zvesto svoje učenike, ki nam božje resnice razkladajo, sam Bog nam to ukaže, ker je svojim namestnikom rekel: „*Kdor vas posluša, mene posluša.*“ Posnemajmo svetega Petra, od kterega sim vam povedal, če hočemo po tej lestvici do Jezusovega sedeža v nebeško veličastvo priti, sej ni druge poti v zveličanje, česar je nas Jezus v svetem evangelji zagotovil, rekoč: „*Kdor veruje, in je keršen, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen.*“ — Blagor nam, da verujemo in smo keršeni. — Pa vendar ni še zadosti samo verovati; marveč moramo tudi po veri živeti, da bo naše zveličanje zagotovljeno. To bom kmalo spričal. — Prosim; ponovite svojo pazljivost. —

II. Kdor se želi v sveti katoliški veri zveličati, mora svojo vero v dobrih delih kazati.

Blizo pred tremi sto leti ste bile prevzetnost in živinska strast nekemu redovnemu duhovneku na Nemškem pamet tako zmotile, da je blédel in učil: sama vera je zadosti za zveličanje, in dobrih del ni potreba. Se ve, da je bil kot kriv učenik iz svete katoliške cerkve izobčen; pa vendar veliko ljudi ga je poslušalo, mu vervalo, in se ne sramuje še sadaj to njegovo zmoto in drugo bledenje za resnico deržati. — Mi pa terdimo, da sama vera brez dobrih del nas zveličati ne more. In to skažemo.

Sveti apostelj Jakop tako le piše: „*Kaj pomaga, moji bratje, ako kdo pravi, da ima vero, če pa del nima, ga bo mar zamogla vera zveličati?*“ Jak. 2, 14. Odgovor: *Nikakor.* In stori priliko: „*Kakor je telo brez duše mertvo, tako je tudi vera brez del mertva.*“ Jak. 2, 26. Jezus Kristus govori: *Ne vsaki, kdor meni reče: Gospod, Gospod, to je, kateri v mene veruje, pojde v nebeško kraljestvo; ampak kdor voljo mojega Očeta, kateri je v nebesih, spolni; to je, kateri dobre dela doprinaša, bo v nebesa prišel.* Mat. 7, 21. Glejte, da sama vera človeka ne zveliča; marveč da le dela, ki so po veri storjene, nas pred Bogom opravičijo, in v nebesa peljajo. Zatorej nas opominja sveti Peter, rekoč: „*Bratje! skerbite, da si z dobrimi deli svojiga poklica in izvoljenja zagotovite.*“ 2. Petr. 1, 10, zakaj mi vemo iz svetega evangelja, da sodnji dan bo *Sin človekov v veličastvu svojega Očeta z angeli svojimi prišel, in takrat bo vsakemu po njegovih dobrih delih poplačal,*“ Mat. 16, 27, torej ne bo plačilo samo po veri, ampak tudi po dobrih delih premerjeno, in kar bomo sadaj sejali, tisto bomo takrat želi.

Tako bi bilo že obilno dokazano, da so nam dobre dela potrebne, ako se mi katoličani večnega zveličanja nadjati hočemo; vendar bom še priliko storil. Vi veste

od enega figovega drevesa, katerega je neki gospod v svojim nogradu imel. Že tri leta ni sadu rodilo, in gospodar se je nad njim jezil. H čemu mi je, je gospodar rekel, posekaj ga, in verzi ga v peč, ni vredno, da na vertu prostor ima. Temu drevesu je kristjan, ki dobrih del ne doprinaša, popolnoma podoben. On ima sicer pravo vero, in v gospodovem nogradu, v sveti katoliški cerkvi, živi, ali kaj mu vse to pomaga, on sadu ne rodi, in živ na telesu je na duši mertev. Gospod Bog se nad njim jezi, svojim hlapcom — nebeškim angelom, bo ukazal telesno življenje mu odvzeti in njegovo dušo v večni ogenj vreči. Kaj mu bo hasnilo, da je vero imel, pogubljen bo, ker ni z dobrimi deli svojega poklica vterdil. — Vi imate zlato lampico. Ta je draga in visoke cene, pa če olja nimate, da bi ga v njo vlili, bo mar lampica vam svetila? Taka lampica je sveta vera, ona je sama na sebi neizrečene vrednosti: olje pa so dobre dela. Kakor lampica brez olja po noči vam prave poti ne kaže; tako vera brez dobrih del nikakor vas k Jezusu ne pripelja.

Ljubi moji poslušavci! Pravite, da ste kristjani, in kar je še več, da ste katoliški kristjani. Jaz vam ne verujem. Vaše življenje je tako, da nič kristjanskega na sebi nima; vidim med vami gerdo prevzetnost, neusmiljeno skopost, ostudno nečistost, satansko nevošljivost, sramotno požrešnost, peklensko jezo; slišim med vami strašno preklinjevanje in pridušovanje, strupeno obrekovanje in opravljenje, hudičeve laži in prepire. Nikdar vi kristjani niste; zakaj vem, da Kristus tega ni učil; marveč je vedno pričakoval le ponižnost, radodarno usmiljenost, sveto čistost, ljubeznjivost, čedno zmernost in bratovsko poterpežljivost; on je z nebeško ljubeznijo človeške serca zalival in je bil vsim izgled v lepih čednostih in svetem življenji; tudi vem, da prvi kristjani tako niso živeli, kakor vi živite; torej lahko rečem, da vi kristjani niste. Vendar pa najdem vaše imena v kerstnih bukvah začerkane, to mi pove, da ste

bili tudi vi v Jezusovi rešnji kervi vrojenega greha očišeni, in pod Jezusovo znamenje svetega križa prisegli. *Joj mene! Kako ste se spridili! Ako ste kristjani, ne nosite zastonj tega imena.* Pri takošnem življenji bi se moral Kristus vas sramovati. Ako ste pravoverni Jezusovi vojšaki, hodite za njim, spolnujte njegove presvete nauke, posnemajte njegove nebeške čednosti, in skažite svojo vero v dobrih delih; ponesite se za Jezusovo čast, kakor se je on za vaše odrešenje ponesel; bojte se Boga, ljubite svoje brate in povsod dobro delajte. Le tako vtegnete zaup imeti, da bodete po poti svete katoliške vere s pomočjo dobrih del k Jezusu v nebeško veličastvo dospeli.

Predragi kristjani! Sveti Bernardin Sienčan nam pové v današnji praznik sledečo dušomikavno prigodbo: Neki zlahtnik iz Provanskega je šel na božjo pot v sveto deželo. Ondi je prvič vse mesta in kraje obiskal, kodar je Jezus hodil. Bil je namreč v Nazaretu, kjer se je božji Sin včlovečil; od tukej gre v Betlehem, kjer je bil Jezus rojen; od tamo se poda k reki Jordanu, v kateri je bil Mesija keršen, zdaj gre v pušavo, kjer se je Jezus postil in od Satana skušan bil; od tukej korači na hrib Tabor, kjer se je bil Bog človek spremenil; od tamo gre k potoku Cedron, premišljuje Jezusov kervavi pot v vertu Gezemani, njegovo zasramovanje, bičanje in ternokronanje v Jeruzalemu, in bitko smert na Kalvarii; obiše Jezusovo pokopališe in terg Emavs, zadnjič gre na Oljsko goro, od kjer se je mili Jezus današnji dan v nebesa dvignil, in se še sadaj v kamen vtisnjene njegove noge vidijo. Ondi zlahtnik poklekne, svete znamenja ponižno kušuje, povzdigne svoje oči in roke proti nebesom in iz globočine svojega serca zdihne rekoč: „O moj presladki Jezus! ne vem se na svetu več kam obrniti, vse kraje in mesta sim preromal, po katerih si hodil, stori sadaj da še k tebi pridem, kjer na desnici svojega Očeta sediš.“ Reče, omedli, na tla pade, in umerje. Zdravniki so nje-

govo truplo odperli, in v sercu mu te besede zapisane našli: *Jezus, moja ljubezen*. Njegova duša je dosegla, česar je serce poželego.

Ljubeznjivi bratje! k Jezusu smo tudi mi poklicani, ker smo v sveti katoliški veri izrejeni; pa k njemu bomo le tako prišli, ako ga bomo zvesto posnemali, in po sveti veri živeli. Kakor je ta žlahtnik na božjo pot v sveto deželo šel, in vse kraje obiskal, ktere je bil Jezus s svojo pričujočnostjo posvetil, pojdimo tudi mi v duhu na božjo pot k Jezusu v sveto deželo, nasledovajmo ga v Nazaret s sveto čistostjo, v Betlehem z blago ponižnostjo, v pušavo z gorečim postom, na hrib Tabor z zveličavno milošino, v vert Gezemani s serčno molitevjo, v mesto Jeruzalem z voljno poterpežljivostjo, na hrib Kalvarjo z vso svojo ljubeznijo in s popolno vdanostjo v njegovo službo. Pojdimo, in bodimo od sadaj zanaprej Jezusovi zvestejši hlapci, da bomo, kadar na oljsko goro, to je, na smertno posteljo, pridemo, lahko rekli: Moj presladki Jezus! vse smo storili, in na tanjko dopolnili, kar si nam zavkazal bil, sadaj te ponižno prosimo, vzemi nas k sebi v nebesa. In nadjam se, da nas ne bo zaverigel. Naš život bo omedlel in naše truplo v grob zibnilo; naše duše pa se bodo nakviško proti nebesam dvignile, in pojdejo vživat k ljubeznjivimu Jezusu večno veselje. Amen.

Binkoštni pondelik.

Človeška duša.

„Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje.“
Janes. III. 16.

Kmalo potem, ko je bil mili Jezus očitno učilstvo prevzel in s pervim čudežem v Kani Galilejski svoje veličastvo razodel, se je svoje 31. leto v Jeruzalem k veli-

konočnemu prazniku podal. Ondi je nespodobne barantače pervikrat iz tempelna spodil, in veliko Judov je vanj verovalo zavoljo znamenj, ki jih je delal. Med drugimi verajočimi je bil tudi neki Nikodem, učen mož, ud judovskega sodništva „*Sinedrion*“, in blag človek. Ta je po noči k Jezusu prišel, se ž njim pogovarjat od nebeškega kraljestva in pravega nauka se kaj naučit. Jezus ga je pri tej priložnosti od potrebnega prerodenja skoz sveti kerst podučil, se mu je od Boga poslanega Mesija bolj jasno razodel, ter ga je spomnil neskončne ljubezni božje do človeškega rodu, ker je svojega edinorojenega Sina na svet poslal, ljudi večne pogube rešit in njih duše zveličat. Jan. 3, 1 — 21.

Kar smo dans v svetem evangelji brali, je odlomek tistega Jezusovega ponočnega pogovora z Nikodemom; — Nikodem je v Jezusa veroval, in je bil odsihdob njegov skriven učenec. On je tisti Nikodem, ki je bil z Jožefom Arimatejcam vred Jezusovo truplo v pokopališe položil. Blagor Nikodemu! dobro je za svojo dušo skerbil; samo en pogovor z Jezusom mu je zadosti bil, in on je veroval, se je prerodil, ga je zvesto nasledoval, se je povsod za Jezusa ponašal, in je večno življenje dosegel.

Smem vprašati: od kod pride, da pa mi, ki vendar toliko pogovorov z Jezusom v svetih pridigah imamo, in malo, prav malo, za svoje v svetem kerstu prerodjene duše skerbimo? od kod pride, da tako slabo Jezusa nasledujemo, in dušno življenje zametujemo? Dozdeva se mi, da prej ko ne to od tod izvira, ker mi imenitosti in vrednosti svoje duše prav ne poznamo, in ne presodimo neizmerne ljubezni božje, ktera se je nam v stvarjenji, odrešenji in posvečenji premilo razkazala. — Da bi mi svojo nemarnost v tej presveti reči poravnali, in bolj goreče za dušno srečo delati začeli, sim dans namenil od človeške duše govoriti, in bom važni predmed tako razdelil: da bom *I. visoko imenitnost*, *II. pa predrago vrednost človeške duše* pokazal.

Sveti Duh! ki si pri svetem kerstu naše duše s

posvečujočo gnado navdihnili, in zopet jih v Jezusove neveste, ter v deležnice nebeške dike prerodil, blagovoli meni tako zgovornost in mojim poslušavcom tako zastopnost dati, da bomo imenitnost in vrednost svojih duš prav spremislili, in napeljeni čedalje modreje za svojo dušno življenje skrbeli. Prosim, poslušajte me pazno. — Začnem. —

I. Človeška duša je visoko imenitna.

Ako se mi med ljudmi po svetu nekoliko pazljivo okoli obegnemo, najdemo, da oni svojo imenitnost na žlahtnjstvo rodú in na vrojene ali pridobljene lepe lastnosti operajo. Imenitnega se ima, kateri svoje rojstvo od viteških, obšerno častito poznanih, blagorodnih starišev speljuje; imenitnega se misli, kdor po svojih lepih vrojenih, ali pridobljenih lastnostih, kakor so postavim: modrost, učenost, omikanost, pred drugimi kot sonce pred senco sveti in se jako obnaša.

Če ta ponosa imenitnikov na svetu zares kaj veljata, mi ne bo nihče zameril, da jaz imenitnost človeške duše ravno na take posebnosti operam, in dokažem, da, po prežlahtnem rojstvu in po preblagih lastnostih soditi, je človeška duša zelo visoko imenitna. Poglejmo. —

1. Kdo je imenitnejši od vsegamogočnega večnega Boga, ki nebo in zemljo in vse pogospoduje in napolni? Nebesa so njegov sedež, zemlja mu je podnožje, njegovo veličastvo je neograjeno. Vsih devet korov angelov z vsimi svetniki vred ga na obrazih časti in moli; vsi ljudje iz njegove roke dari prejemajo in le skozi njega živé; celo peklenško kraljestvo se pred njim trese in trepetá. Kdo je bolj imeniten od takega Boga? vprašam jaz. — In od njega človeška duša svoje rojstvu speljuje.

Ne potrebujete, da bi vam to pravil, ker vas v zgodovine od stvarjenja dobro podučene mislim, vendar določim: Ko je večni Bog s svojo vsegamogočno besedo „bodi“ vesolni svet iz ničá poklical; ko je vodene oblake na nebu pripel, in okoli morja meje postavil ter vodam

postavo dal, da naj ne prestopijo svojih bregov; ko je zemlji ozeleniti, na jezero dušecih rožic roditi, in neštevilnim drevesom rast dajati ukazal, ter mokrim oblakom in bistrim vrelcom jih krepčati in hladiti velel; ko je zlato sonce na višavo obesel, luni in zvezdam pot odkazal, ter dan in noč razločil; ko je še enkrat mignil in brezštevilne plemena hiternih rib so v vodah plavale, nebrojne verste žival so po zemlji skakljale, in v zraku se je soglasilo priljudno petje milijonov ptičev; še le po tem, ko je bila zemlja z vsem okinčena, je Gospod Bog človeka vstvaril. In kako ga je vstvaril? Ni rekel, kakor pri družih rečeh, bodi človek, in je bil, marveč vse drugače se je to godilo. Kadar je trojedini Bog po svetu pogledal, in vse po svoji volji najdel, se mu je zdelo, da krone vsega stvarjenja — pametne stvari — ki bi vse vstvarjeno pogospodovala in vživala, na zemlji še manjka, in kakor da bi se tri božje osebe med seboj posvetovala, kaj je storiti, reče: *stvarimo človeka*, reče in človeku truplo iz ila izdela, ter mu obraz ne v tla, kot drugim živalim, marveč nakviško proti nebesom oberne. Pa truplo je bilo mrtvo, sadaj Gospod Bog v ilovno truplo dihne, kar se truplo giblje, gorka kri se mu po žilah zacedi, človek oživi; božja sapa ga je oživila, božji duh, kateremu duša pravimo, ga je presunil in življenje mu daril. Tako je Bog po svoji podobi človeka stvaril.

1. Moz. buk. 2.

Sadaj povejte, ali se zamore na svetu med stvarmi po rojstvu kaj imenitnišega najti, kakor je človeška duša? Sam Bog je njeni roditelj in ona je božja hči. In kakor je Adamova duša naravnost iz Boga se rodila, se še vedno vse druge človeške duše rodé; zakaj dal je sicer stvarnik vsem stvarjem na svetu blago moč jednorodne reči zarediti, in tudi pervima človekama je rekel: *rastita in množita se*, ali ta moč je le materjalnim rečem dovoljena. — Kakor iz korenine rastline druga rastlina izraste, tako izraste iz rodovitne korenine človeškega zaroda po božji volji drugo človeško truplo, pa to je

mertvo, dokler ga Bog vsakega posebej s svojim duhom ne navdahne in z dušo ne oživi. To je verska resnica. Duša vsacega človeka tedaj svoje rojstvo naravnost od večnega Boga speljuje. Oh, visoka imenitnost naše duše! Omolknite vsi imenitniki sveta, ki svojo čast na to opirate, in pravite, da po vaših žilah viteška kri teče, in se s svojimi blagorodnimi starši ponašate, omolknite, vaša národna imenitnost še senca ni proti visoki dušni imenitnosti; zakaj ona je preblaga hči vsegamogočnega Boga, večnega, neskončnega bitja. —

2. Pa ne samo po zarodu prežlahtnem ampak tudi po svojih posebnih lastnostih je človeška duša visoko imenitna. In jaz tukej omenim na eni strani razumnosti in zastopnosti, po katerih se človek od vsih družih stvari jako razloči in visoko poviša, ter je med vsemi drugimi živalmi samo on napredovanja v svetni omikanosti in нравno zmožen. In té ste zgol lastnosti naše duše; zakaj kadar se duša od telesa loči, ni truplo ne razumno ne zastopno. Dokler pa duša človeka oživlja, on razume in zastopi, kar je lepega in dobrega, kar je resničnega in poštenega, kar je pobožnega in častitljevega, kar je potrebnega in koristnega; on razloči čednost od greha, in je v stanu izvoliti, kaj ima storiti, in kaj opustiti, česa se poprijeti in česa se varovati. In vse to le duša pri človeku opravlja. Kakor marljiva bčelica po zelenem logu od rožice do rožice ferli, v sleherni cvetlico sicer pogleda, pa med od strupa dobro loči, med poliže, strup pa pusti; tako človeška duša po svojih vrojenih lastnostih vse reči pregleduje, pa misli in premišluje, sodi in presojuje, sklene in overže.

Dobro vem, da pamet in zastopnost se le s časama omikujete in izobrazujete, in da vsi ljudje enake modrosti in učenosti ne dosežejo, ker vidimo nekatere bistrumne, druge pa kesnournne, nekatere lahko zastopijoče druge pa počasnega duha; ali vse to se le na tem svetu godi, kjer razne okolišine te dušne lastnosti nadlegujejo; na unem svetu pa, kjer bo luč božje modrosti našiga duhá po-

polnoma presunila, bomo pred nebeškim sedežem v skrinjo neograjenih večnih resnic vsi z enakim očesom gledali, naše duše se bodo zlo veselile, in nihče jim ne bo vekoma veselja kratil. —

Zatorej na drugi strani omenim pa še neumerjočnosti človeške duše, po kateri lastnosti bo ona vse večne čase živel. Ne bom te dušne lastnosti vam dokazoval; zakaj le bedak je v stanu terditi, da božja hči bo enkrat konec storila; le poživinjen človek bo blede, da on kot živina zamerje; nadjam se pa, da med vami takih ne-spametnežev ni, timveč, da ste vsi od neumerjočnosti svojih duš dobro prepričani, zatorej le rečem: Vse bo prešlo, naš život bo v zemljo zginil, ta svet se bo v ničlo pogreznil, zlato sonce, blede luna in svitle zvezde se bodo zgubile, vsega bo konec, samo Bog, nebesa in pekel in naše duše bodo večno ostale. Oh imenitnost! Angeli nebeški! sadaj vas vprašam, povejte, imate mordé vi kako imenitnejši lastnost od človeške duše? Vi ste sicer posebne stvari božje, pa tudi naše duše so hčere večnega Boga; vi sicer Boga popolnoma poznate, pa tudi naše duše ga spoznavajo in ga bode enkrat kakor vi popolnoma poznale; vi Boga od obličja do obličja vživite, in večno ga bode gledali, pa tudi naše duše ga bodo vekoma gledale in vživale. Glej človek, tako imenitna je tvoja duša, da nebeški angeli se nimajo z večji imenitnostjo ponašati. — Dovolite, da vam sadaj povem, kako pa nekteri svoje duše malo cenijo, kako drugi dušno imenitnost sramotijo in hčerko božjo v sebi malopridno zaničujejo.

Za život, ki je ilo in prah, ljudje vse storijo, vse preskerbijo, za dušo pa se malokdo kaj potrudi. Kadar je telo lačno, mu daš jesti, žejnega napivaš, pred mrazom in preveliko vročino ga varješ, vmedenega odpočiješ; to je prav, alj čuditi se moram, da tudi za dušo tolikanj ne storiš; glej ona je lačna božjih resnic, pa ti njej evangeljskega kruha ne daš, njo grudi žeja po božji molitvi, pa nji časa ne pripustiš, da bi se k nebeškemu

studencu dvignila in z Bogom se pogovorila; ona peša pod težo pozemeljskega zapeljevanja, pa ti nje s sveto močjo ne zabraniš. Še več. Telo zboli, hitro mu zdravila poišes, skerbno okoli poprašuješ, kaj je temu ali unemu pomagalo, clo velike potroške delaš in po zdravitelja pošleš. Nimam nič prot temu; pa zavzamem se, ker vidim, da duša je zbolela, v smertni greh je padla, in ti nji pomagati nočeš, ampak jo pustiš mesce in mesce v tem žalostnem stanu. Še le več. Truplo je na smertni postelji, jok in stok se po hiši razmeva, skerbne naročbe se za pokopališe delajo. Tega ne grajam; pa stermeti moram, da se na dušo večidel pozabi, in za njo le redke opravila zapusté. Glejte povsod mora neumerjoča duša vmerljivemu telesu zad ostati. Ali je to po redu? Kar je pa še bolj sramotno, je to, da večna sreča imenitne duše se posvetnemu veselju telesa daruje. Vidim te posvetni veseljak! kako za minljivem veseljem dirjaš in s svoje duše božjo podobo tergaš; vidim te prenasiteni požrešnež, kako si čez mero gerlo nalivaš in želodec polniš, pamet in zastopnost zapravljaš, pod živino se ponižuješ in svojo dušo sramotiš; vidim te ostudni dobrovoljec! kako se po gerdih plesiših vertiš, kakor da bi bil obnorel, na obrazu ti berem nečiste želje, iz oces ti zapeljevanje lesketa, tvoje roke mi pravijo, česar išes. Oh nesrečna duša, ki v takem telesu stanovati moraš. Preklet bodi, kdor je s hudičevo modrostjo prvi z deklico na deskah plesal in druge učil. On je bil resnično Satanov Sin, ki se je iz pekla na zemljo podal duše zapeljevat, morit in večno pogubljat.

Kristjani! ali verujete, da vas visoko imenitna duša oživlja, ali ne verujete? Ako vero imate, kako je mogoče, da svojo dušo tako malopridno sramotite in zaničujete? Moji bratje! zavedite se svojih norost, začnite svojo dušo spoštovati in za njeno božjo podobo skerbeti. — Počivajmo. —

II. Predraga vrednost človeške duše.

Žlahtniki sveta prav težko svoje plemstvo prodajo, in kdor si hoče enkrat prodano žlahtniško pismo zopet pridobiti, se mora veliko truditi in drago ga plačati. Z imenitnostjo človeške duše se je pa druga godila. Z žalostjo moram opomniti, da že prvi človek je bil tak nezvestnež, da je bil dušno žlahtnijo Satanu za jebelko prodal, in prodal je bil s svojo tudi vse druge človeške duše. Kmalu po nesrečnem barantu se je sicer serčno kesal in milo jokal, in zato ga stvarnik kot prevzetne angele večno zaverigel ni, pa dušo spet odkupiti in poprejšnjo nedolžnost njej poverniti, pa razžaljenega stvarnika potolažiti in neumerjočo dušo mu poverniti, tega ni več zamogel. Hudobija je bila prevelika, in primernega zadostila nebeškemu bitju podariti on ni imel. Kaj se zgodi? Bog je štrafal človeka na telesu z bolečinami in s smertjo, ga je štrafal deloma tudi na duhu, pa neumerjoče duše se je vsmilil, in svojega Sina nji v odrešenje poslati obljubil. To sadaj premislimo, in se bomo od *predrage vrednosti svojih duš* prepričali. —

Jaz ne bom pravil, kako je mili Oče nebeški skoz dolgi čas od dane do spolnjene obljube človeške duše, ki so v težki sužnosti zdihovala, po prerokih in drugih sv. možeh tolažil; ne bom pravil, kako jih je v trdnem zupu v prihodnjega Mesija pred pogubljenjem zavarjal; samo Rešenika vas opomnim, in kaj je za človeške duše dal, kako drago jih je odkupil, vam povedati želim. Jezus Kristus, edini Sin živega Boga, je nebeški prestol zapustil, ktere ga je vekoma pri Očetu imel, je podobo hlapca prevzel, se je 33 let v solzni dolini sveta potil, človeške duše zveličat. Kakor skerben pastir je on zgubljene ovce iskal; kakor nevtruden učenik je vsem nebeške nauke razkladal in pravo pot v zveličanje kazal; kakor blagomili zdravnik je vsem dušam večno zdravilo predpisoval, in življenje jim ponujal. *Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje.*“ Pa

to ni bilo še vse. Brez kervi se ni moglo rešenje dognati. Človek je bil smerti kriv, ko je bil dušo Satanu prodal. Sin božji je moral torej kri preliti in smert storiti, da je duše večne pogube odkupil. Sem poglej človek! Ali poznaš to podobo, ki na tem sramotnem lesu visi? To je podoba Jezusa, Sina božjega, tvojega Rešenika. Učiti in grešnike klicati, ni bilo še zadosti; svariti in prositi ni veliko pomagalo; čudovitno zdraviti in z dobrotami ljudi obdarovati ni še vsega izdalo, marveč ves človeški zarod popolnoma osrečiti je svoje življenje dal. Glej kristjan! tako je bil Jezus razbit in razmesarjen, tako mu je bila presveta glava razbodena, tako je bil razbičan, tako so mu bile roke in noge prevertane, tako mu je bilo srce prebodeno, tako so mu bile žile in kite potergane. Oh kolikanj vdarcov! kolikanj ran! — Vso rešnjo kri je on preli. In zakaj? Da je naše duše večne pogube odkupil, da je zanje gerdi dolg plačal, da jih je rešil peklenske sužnosti, da jih je zopet Bogu prijazne storil. Oh, presveta rešnja kri! ti si se curkoma cedila, da si naše duše oprala; oh, presvete rane! vse ste se odperle za človeške duše. Tukej presodite, kaj naše duše veljajo, kakošno predrago vrednost one imajo. In ti človek kaj delaš? Ti mladenč bolj obrajšaš posveten smrad kot svojo dušo. Ti deklica bolj ceniš ostudno ljubezen kot svojo dušo. Ti lakomnik bolj skerbiš za svoje zaklade, kot za svojo dušo. Joj meni! kam smo prišli? Preklinjevanje in zaničevanje svetih reči se po naših vaseh glasi, goljufije, tatvina in krivo presegovanje gospodarijo med kristjani; loternija, prešestvanje in nečistost smerdijo po kersanskih hišah; pravica in resnica pod nogami ležite, krivica in laž okoli divjate. Oh, mili Jezus, ali si tudi za take ljudi kri preli? ali si tudi za duše takih hudodelnikov življenje dal? Oh, da, ti si umerl, pa oni nočejo vrednosti svojih duš spoznati. Pravični Jezus! ali boš terpel, da te bodo oni tako sramotili? Stegni roko, vdari take malopridneže in končaj jih. — Ali vendar ne, ti si usmiljen, skaži

jim milost, odpri jim oči, naj bi svojo hudobijo spoznali, tebe prav častiti in za svoje predrage duše skerbeti začeli. — In vi malopridneži, povejte, kako ste v stanu samo en hip predrage vrednosti svojih duš pozabiti, in grehu služiti? Dvignite svoje oči na ta leseni križ, in pogledjte Kristusa, kako on vaše duše z bitko smertjo od peklenskega Satana odkupljuje; on toliko terpi, da vse stvari se grozijo; grozite se vendar enkrat tudi vi nad svojo prekleto malopridnostjo in začnite duše ceniti, ker samega Boga tolikanj stanejo.

Vendar to ni še vse, kar nas dušne vrednosti zagotovi. Drago je sicer Jezus na križi za človeške duše plačal; pa to mu ni še bilo zadosti. Ko je težko delo rešenja doveršil, in se zopet k nebeškemu Očetu vernil, je on z Očetam vred svetega Duha na svet poslal, naj bi človeške duše v presvetih zakramentih z vedno gnado polnil in posvečeval. Sveti Duh, kateri od Boga Očeta in Boga Sina izhaja, pride in si v naši duši pri zakramentu svetega kersta stanovanje postavi, ter pri sveti birmi našo oslajeno pamet izjasni, zastopnost izdani in dušo v dobrem vterdi. Ako pa človek po nesreči v smerten greh zabrede, ga sveti Duh v zakramentu pokore zopet omije, mu vest osnaži in dušo posveti. Še več. Trojedini Bog se je hotel sam sebe človeški duši hrano pripraviti. V zakramentu presvetega Rešnjega Telesa se s človeško dušo sklepa, in v zastavo večnega življenja njej ljubeznjivo deli. Pa kaj bom na dalje pravil? Za našo dušo je Bog vse storil. Tako visoko njo ceni, tako drago jo ima. In sadaj on tako govori: „O človek! povej kaj bi jaz bil moral za te še storiti, in nisim storil? Nad vse druge stvari sim te na svetu povzdigniti, s pametjo in zastopnostjo te blagodariti in neumerjčnega te stvariti imel. In sim to storil. — Ti si grešil, si mojo ljubezen zaničeval, si se Satanu v sužnost prodal. Jaz bi te bil zaverigel, pa smilil si se mi. Svojega Sina sim poslal, sim ga dal za tvojo dušo umoriti. To sim storil. — Vse gnade sim ti ponudil in sam

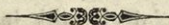
sebe sim znebil tvojo dušo poživiti. To sim storil. — Kaj pa ti človek storiš za dušo? Jaz sim te povišal, ti pa mojo hčer ponižuješ. Jaz sim te po moji podobi za zveličanje vstvaril, ti pa mojo podobo na sebi gnjusiš in se v pogubljenje napravljaš. Jaz sim te za večno srečo namenil, ti se pa meni ustavljaš in se v večno nesrečo pogrezuješ. O človek! nehvaležna stvar, spoznaj vendar mojo milost, ne bodi moj sovražnik, skerbi za svojo dušo.“ — Stermite nebesa, človeka te mile besede božje ne ganejo; čudi se zemlja nad človekovo terdovratnostjo! Tukej eden svojo dušo za ped zemlje proda, tam jo proda drugi za puhlo posvetno čast. Svignite iz pokopališ nekdanji božji služabniki, ki ste vse zapustili, premoženje in življenje dali samo za to, da ste dušo zveličali; dvignite se in posvarite vi svoje nehvaležne vnuke, morebiti bodo vas poslušali, in jenjali tako razujzdano živeti, kakor da bi nebes in pekla ne bilo, kakor da bi neumerjoče duše ne imeli; morebiti se bodo ovedeli, visoko imenitnost in predrago vrednost duše spoznali in se poboljšali.

Predragi kristjani! „*Kaj pomaga človeku, ako bi celi svet pridobil na duši pa škodo terpel.*“ Mat. 16, 26. *Edino je potrebno, — dušo zveličati.* — Kako dalječ se bo torej naša norost še raztegovala? koliko časa bomo še svoji lastni sovražniki? kdaj bomo vendar jenjali sami sebe v hudo nesrečo tlačiti, in svojo dušo zaničevati? Ah, da bi jaz vam pred oči postaviti zamogel vso praznoto tistih minljivih dobičkov, po katerih vi tako željno hrepenite in dušo zapravljate; da bi jaz zamogel vas dovižati, koliko več od vsega svetnega premoženja ena sama duša velja; da bi jaz za samo en hip vam nebesa odpreti in vso rajsko prijetnost pred vaše poglede razgerniti mogel, naj bi vi spoznali kakšino veselje ondi vaše duše čaka, stavim, da že dans bi vi drugač misliti in živeti začeli, že dans bi vi za imenitno in drago dušo skrbeti jeli; — pa jaz tega ne morem; zakaj nobeno oko ni

vidilo, nobeno uho ne slišalo, in nobeno človeško serce še ni občutilo, kar je Bog svojim izvoljenim prijateljem tam gori pripravil. — Zatorej vas pa na drugo stran zaver-nem, in v tisti nesrečni prepad peljem, kjer evangelijski bogatin v večnem ognju gori, in čez tavižent let že po samo eni kaplici merzle vode vpije, naj bi ognjeni jezik ohladil. Iz tega peklenškega brezdnja poslušajte pogubljjenih duš žalostni jok, divji stok in nevkrotljivi krič. „Kaj je nam pomagal posvetni napuh in pozemeljska čast?“ tako one kričijo, kaj so nam pomagali vsi posvetni zakladi in krivični dobički? kaj je nam pomagalo grešno veselje, kaj hotljivna sladnost, kaj kratkočasne igrače, kaj ponočno voglarjenje? Vse je preteklo, vse je minulo, samo peklju, in večnemu terpljenju, v katero smo za vse to obsojeni, ne bo nikoli konca; vse je minulo, samo me nesrečne duše ne moremo umreti, oh kam se hočemo obrniti? koga na pomoč klicati? Me smo večno zapušene! Dokler smo na svetu bile, smo božje nauke zaničevale smo pekel za smešno pravlico deržale. Pa sadaj smo resnice v svojo škodo prepričane. Preklet bodi svet, da je nas zapeljal, prekleta naše telo, kteremu smo grešno služile; prekleta ura, v kateri smo se rodile; prekleti nekdanji prijatli, kteri so nas s pervim grehom soznali; prekleti naši očetje in matere, ki so nas izredili in pred grehiom ne dosto svarili; preketo nebo!!“

Jojmeni! kako strašen je glas, ki se po peklju razmeva! — kako strahovitno je v taki družbi biti! — kako strašno je samo na to misliti! — In vi kristjani se tjekej napravljate, vi grešniki se na prepadu peklenškega pogubljenja majate. Bratje! ako je še kakšen počutek božjega življenja v vašem sercu, ako vam še iskrica svete vere pamet razsvitljuje, nazaj, nazaj od nesrečnega pogina, kteremu v gerlo dirjate. Milost, milost skažite svojim dušam. Jaz vas zarotim pri živem Bogu, kteri je vas za nebesa vstvaril, vas zarotim pri Jezusu Kristusu, kteri je vas večnega pogubljenja s svojo rešnjo kervjo drago odkupil, vas zarotim pri svetem Duhu,

kteri je vas pri svetem kerstu za dediče nebeškega kraljestva posvetil, vas prosim pri nebeških angelih in vsih svetnikih, ki vaše nesrečno življenje obžalujejo, skažite milost svojim dušam. Ako dušo pogubite, ste vse zgubili. — Skažite milost svojim dušam. Ako ste dušo zveličali, ste vse zadobili. Amen.

Pred izpostavljenim presvetim Rešnjim Telesam.

„Moje meso je res jed, in moja kri je res pijača.“ Jan. VI.

Važna, imenitna, nezapopadljiva resnica naše svete vere! Za tistim zagrinjalom je na altarji v podobi belega kruha sam vsegamogočni Bog, naš usmiljeni Rešenik, naš preljubeznjivi Jezus Kristus pričujoč z dušo in telesom, z kervjo in mesom! V tej podobi si je on na svetu vedno stanovanje izbral, v tej stvari je on svoje meso in svojo kri nam v dušno jed in pijačo zapustil, v té posodi je on svojo milost in neprecenljive gnade človeškim otrokom ponudil. Oh neizmerna ljubezen našega Jezusa! Kdo te more zapopasti? Oh čudna milost božja! pred teboj jaz iz globočine ginjenega serca zdihujem in ponižno svetega veselja stermim, ter s cerkveno pesmico rečem:

Pridi sem keršanska stvar!

Tu poklekni pred altar,

V tej podobi bel'ga kruha

Je sam Jezus, žlahtni dar.

Dragi poslušavci! To je tista velika večerja, katero je bil po svetem evangelji neki človek napravil, in jih veliko povabil. Zakrament presvetega Rešnjega Telesa je zares velika večerja; zakaj sam Bog za mizo sedi in vse ljudi k sebi vabi, sam Jezus se v jed in pijačo nam ponuja, in kdor se pri tej večerji vredno nahrani, bo

vekomej živel. In vunder se nekteri k tej večerji priti branijo in nespametno izgovarjajo, drugi pa brez sva-tovskega oblačila pristopijo in si sodbo jedó in pijejo; ker ne razločijo Telesa Gospodovega. Gorje jim, in pre-gorje! — Pa mene sveta gorečnost prenagli. Moram saj sebe nekoliko krotiti, in ker že lahko razumete, da predmet mojega današnjega ogovora je *zakrament presvetega Rešnjega Telesa*, bom tvarino takó razdelil, da me bode te ložej zastopili, in rečem:

I. V zakramentu presvete večerje je mili Jezus nam naj večí zastavo svoje ljubezni, gnade in milosti zapustil;

II. Naše zaderžanje do tega presvetega zakramenta je pa ostrega grajanja vredno.

Kerubini in Serafini! ki pred nebeškim tronam včlo-večenega Jezusa neprenehama častite, in vi angeljske trume, ki nam nevidne s pokritimi obrazi tukej pred sv. Rešnjim Telesom ponižno klečite, sprosité mi tako zgovornost, da bi jaz vredno zamogel presveto resnico razložiti. — Vi pa, ljubi kristjani! otesite se posvetnega praha, in poslušajte me pazno z duhovnimi ušesi. — Začnem.

I. V zakramentu presvete večerje je nam mili Jezus naj večí zastavo svoje ljubezni, gnade in milosti zapustil. — In te resnice se dovižati, prosim, sprejmite me s svojimi mislimi zdaj v mesto Jeruzalem, stopite z menoj v tisto dvorano (sobo) zadnje večerje na Sionu, in premislímo enmalo postavljenje tega presvetega zakramenta. —

1. Tisti željni čas, v katerem se je imelo po večnih nebeških sklepih veliko rešenje Adamovih otrok iz peklenske sužnosti doveršiti, se je bližal, in usmiljeni Jezus, ki je svoje učence priserčno ljubil, in jih ni hotel sirot zapustiti, je že več časa z mislimi okoli hodil, kaj bi nek hotel svojim zvestim prijatom v zastavo svoje pre-

gorke ljubezni podariti, kakšen spomin bi hotel na svetu svojemu britkemu terpljenju in slavni zmagi čez peklenško moč postaviti, v kakšini podobi bi hotel vse svoje nebeške gnade in neprecenljive milosti vsem pravovernem zapustiti; — misli; — kar stopita veliki četrtek dva njegova naj ljubši učenca, Peter in Janez, k njemu, ter ga vprašata rekoč: Učenik! kje hočeš da ti velikonočno jagne jesti napraviva? In Jezus jima ukaže rekoč: Idita v mesto, ondi bodeta človeka, ki bo verč vode nesel, vidila, hodita za njim v hišo. On bo vama veliko dvorano pokazal, ondi napravita velikonočno jagne. Učenca to storita. In ko večerno sonce zadnje žarke po judovskih hribih opera, in nočni mrak se na zemljo spuša, gre mili Jezus s svojimi učenci (menda iz Betanie) v Jeruzalem, korači na Sion, se bliža hiše, kjer je bila večerja napravljena, in stopi v mično dvorano, kjer je bila miza pogrnjena. Ondi sleče svojo navadno obleko in prevzame veliko pomenljivo oblačilo, v katerim so Judje po stari šegi velikonočno jagnje jedli. To storijo tudi učenci. Zdaj preoblečeni Jezus nekoliko postoji, pomoli s svojimi dvanajsterimi nektre navadne psalme in za mizo se vsede, ter reče: Željno sim želel to velikonočno jagnje z vami jesti, preden terpim. Jaz vam povem, da ga ne bom več jedel, dokler ne bo dopolnjeno v božjem kraljestvu; in ne bom več pil od tertnega sadu, dokler božje kraljestvo ne pride. Milo je bilo Jezusa za mizo gledati, kako je judovsko velikonočno jagnje rezal, in nobene košice mu ne zlomil; milo ga je bilo poslušati, kako se je od svojega nebeškega Očeta, od svojega nauka in od svojih naslednikov pogovarjal; in kadar je začel od svojega zdajanja, od svojega britkega terpljenja in od svoje težke smerti govoriti, so vsi učenci omolknili, in debele solzice so se jim po licih polivale.

Ko so pa velikonočno jagnje po judovski šegi povžili, vstane Jezus izza mize, to storijo tudi učenci, in jim ukaže mizo pospraviti. Zdaj jim oznani, da so zadnjikrat po judovski šegi velikonočno jagnje jedli, da stari

testament je končan, in da ima novi testament nastopiti, da jim hoče novo duhovno jagnje podariti. In da jih poduči, kako bodo odsihdob presveto jagnje nove zaveze s čisto vestjo, z neomadežanim sercom, in z nedolžno dušo jesti morali, veli si vode prinesiti, dene s sebe svoje oblačilo, vzame pert, se opaše, vlije vode v medenico, in začne umivati učencom noge, ter s pertom brisati.

Ko je od Petra do Judeža Iškarjota vsem učencom to ljubezajivo delo storil, ukaže zopet mizo s čistim pertom pogerniti, ter kruh in vino predpoložiti. Zdaj se obleče v dolgo, čisto, belo obleko in drugič za mizo se vsede med svoje učence. Začudeni ga učenci gledajo in s terpečim sercom pričakujejo, kaj se ima tukej goditi. In kakor dober oče na svetu, kadar čuti, da se mu zadnja ura bliža, še enkrat vse svoje ljube otročiče okoli sebe skliče, jim naznani, da jih bo kmalo zapustil, jih tolaži, jim priporoči, kar mu naj bolj pri sercu leži, jih opominja se eden družega ljubiti, vse svoje premoženje med nje razdeli, in zadnjič še svoje terpeče roke povzdigne, nad otroci jih razprosti in iz globočine svojega serca jih blagoslovi: tako naznani zdaj mili Jezus še enkrat svojim učencom, da jih bo kmalo zapustil, jih tolaži. jih opominja se med seboj ljubiti, jim priporoči svoje nauke, ter se jim sam sebe v večno dedšino podari; prejme beli kruh v svoje presvete roke, povzdigne svoje oči proti nebesom, zdihne do nebeškega očeta, blagoslovi kruh, ga razlomi in učencom da rekoč: *vzemite in jejte, to je moje Telo*. Prejme v roke kelih, (v katerem je že veliki duhoven Melkizedek ob Abrahamovih časih Bogu daroval), ga požegna in učencom poda rekoč: *vzemite in pite iz tega vsi; zakaj le to je moja kri novega testamenta, ki bo za njih veliko prelita v odpušanje grehov*. — In kmalo je še besede priložil: *Le to storite k mojemu spominu*. — Tako je Jezus Kristus ta zakrament presvete večerje postavil; tako je sam sebe učencom zavžiti dal, in po svojih namestnikih se tudi nam

daje. Oh prečudna ljubezen Jezusova, da se je nam sam sebe v jed in pijačo zapustil, kdo jo zamore prav zapopasti!!

Sveti Tomaž iz Akvina nam šestero znamen ljubezni božje do človeka našteje, pa naj večji vsih znamen imenuje zakrament presvetega Rešnjega Telesa. On tako le govori: Pervo znamenje ljubezni božje do človeka je bilo, da je Bog zavoljo človeka nebo in zemljo iz nič stvaril; drugo, da je človeka čez vse svoje dela gospodarja postavil, in angelom na vseh njegovih potih ga varvati zavkazal; tretje, da je edinorojeni Sin božji z nebes na svet stopil; četrto, da Sin božji se ni samo včlovečil, marveč je človeku tudi postal pot, resnica in življenje; peto, da je Jezus Kristus zavoljo človeškega zveličanja strašno terpljenje prestal; šesto pa in naj večji je, da Bogčlovek je človeku svoje meso v jed in svojo kri v pijačo daril. To je po besedah Alberta velicega zveršenje božje ljubezni do človeka. Moj Jezus! tebi tedaj ni bilo zadosti, da si se zavoljo človeka pod persi prečiste Device včlovečil, tebi ni bilo zadosti, da si se 33 let za človeka po svetu trudil, tebi tudi ni še bilo zadosti, da si se kot naj veči razbojnik za nas umoriti dal; marveč ti si se hotel še v veliko večerjo nam napraviti, ti si hotel še čudovitna hrana našim dušam sam biti. Oh neizmerna ljubezen! kje najdemo pastirja, da bi z lastno kervjo svoje ovce napajal? Pa kaj prašam po pastirji, kje mi pokažete očeta, da bi s svojim mesom lačne otroke nasitil? In ti Jezus si to storil, sam sebe si se znebil, da si se nam dal. Da, reči moram tukej s svetim Avguštinom, da ti, moj Jezus! si scer neskončno moder, pa vender nisi vedil, kaj večega nam dati; ti si vsegamogočen, pa vender nisi zamogel kaj večega nam podariti; ti si naj bogatejši, pa nisi imel kaj večega nam zapustiti. Mili Jezus! tvoja ljubezen do človeka bolj globoko premišljevat meni pamet ostermi, zastopnost se zgubi, samo serce mi svetega ognja gori.

2. Kdo zmed vas, dragi poslušavci! mi zamore vzrok povedati, zavoljo kterega je nam naš Rešenik to presveto večerjo napravil? Vi ne veste. Zastopite tedaj: iz edinega vzroka, da bi bil on sebi in svojemu Očetu zveste služabnike pridobil. On se je nam podaril, da bi se mi njemu darovali; on je nam svoje Telo v jed zapustil, da bi mi pri njegovi večerji okrepčani serčno se z zapeljivostjo hudobnega sveta bojevali, močno spačene nagone svojega mesa krotili, in stanovitno se peklenskemu sovražniku zoperstavili. — Kakor je bil nekđaj Gospod Bog Hebrejcom v pušavi mano z nebes poslal, da niso na poti v obljubljeno deželo opešali; kakor je bil Gospod Bog preroku Eliju po angelu neki kruh in neko pijačo v pušavo poslal, da se je nahranil in je zamogel šterdeset dni daljno pot na hrib Horeb z edino močjo tega živeža storiti: 3. kralj. 19. — tako je tudi nam ljubeznjivi Jezus v zakramentu presvete večerje takšno jed in pijačo blagodaril, da, ako se ga vredno poslužimo, dobimo duhovno moč in smo zmožni dospeti na veseli hrib nebeškega Siona, česar nas sam Jezus zagotovi rekoč: „*Kdor je ta kruh, bo vekomej živel.*“ Jan. 6, 59.

Vam to veselo resnico še bolj jasno razložiti ne bom vseh gnad opomnoval, kterih se človek pri tej presveti večerji vdeleži; zakaj to bi predolgo terpelo, in meni bi bil angeljski jezik potreben: temuč jaz samo rečem, da skoz ta zakrament se človek z Jezusom sklene, in mislim, da sim zadosti rekel. Kadar smo z Jezusom sklenjeni, posedemo vse Jezusove gnade, in smo tako rekoč bogovi. Da se pa po vrednem prejemanji tega presvetega zakramenta resnično z Jezusom sklenemo, nas sam on poduči, ker pravi: „*Kdor je moje meso, in mojo kri pije, ostane v meni in jaz v njem.*“ Jan. 6, 57. Ali je potreba kaj več praviti? ali je potreba vam skazovati, da ta zakrament je živi ogenj, ki v vašem sercu, kar je mesenega, požge; kar je nečistega očisti; kar je nesnažnega omije; in kar je slabega okrepča? Ali je potreba opomniti, kar sveti Bernard od te večerje uči, rekoč: Ta večerja poto-

laži naše sporedne nagone, nas pred grehom zavarje, pokroti našo spačeno hotlivost, in berzdo našim strastim vloži? Menim; da ne; zakaj če je Jezus z nami, kdo bo zoper nas? Naj le pride peklenski skušnjavec nas motit, potem ko smo se pri tej večerji okrepčali, nič ne bo opravil, on bo scer zamogel nad nami lajati, pa nas vklati ne bo zamogel, Jezus ga bo od nas odpodil, kakor ga je bil v pušavi Kvarantami osramotenega od sebe proč poslal. Naj le pridejo zapeljivi tovarši nas skušat, potem ko smo se z Jezusom sklenili, naj nam le žugajo vsi naši preganjavci s posvetno sramoto, z neštevilnimi mukami in s težko smertjo, mi se jih ne bojimo; kakor je mili Jezus vse prestal, bo tudi nam gnado dal vse preterpeti. — Sedaj zastopim, od koga so vsi mučenci svete katoliške cerkve moč dobivali življenje za vero postaviti; sedaj razumem, iz kakošnega studenca so oni tako serčnost zajemali, da so se prostovoljno serditim mučiteljem razglasovali in v roke dajali. Oni so se pri sveti večerji Jezusovega mesa najedli in njegove rešnje kervi napili; zatorej so veseli za Jezusov nauk v smert šli, ker jih je Jezus s svojo gnado podperal.

Pravo kri, pravo meso

Slednemu podarjeno.

Stvar nobena ni zgubljena,

Ktera vživa ga zvesto.

O moj Jezus, kje najdem besede tebi se za vse gnade vredno zahvaliti, s katerimi pri tej večerji nas blagodariš? Angeli nebeški, ki nam nevidni tukej pred presvetim Rešnjim Telesom ponižno klečite in goreče ga molite, učite mene, učite vse zbrane kristjane milega Jezusa prav častiti.

3. Pa jaz nisem še vsega dokazal. Milost Jezusova gre še dalje. — Kadar prijatel prijatlom večerjo napravi, smejo le odločeni povabljeni k mizi pristopiti, vsi drugi morajo zad ostati. In pozemeljski kralji imajo tudi le odločene ure, v katerih se jim zamorejo podložni bližati in svoje prošnje predpolagati. Ali kralj nebes in

zemlje Jezus Kristus ne dela tako. Miza njegove večerje je vedno in za vse ljudi pogrnjena. Bogatin in berač, kmet in gospod zamoreta vsako uro, vsak hip k Jezusovi večerji pristopiti, in potrebnih gnad se vdeležiti. In mili Jezus še vsaki dan na naše altarje z nebes doli stopa in za grehe celega sveta svojemu Očetu se daruje. Da, clo kadar eden ali drugi njegovih prijatlov oslabi in ne zamore v cerkev priti, stopi sam Jezus s svojega trona, in ga gre na smertno posteljo obiskat, ga gre tolažit v smernih bolečinah, in mu popotnico podeli za dolgo pot iz časnosti v večnost, ter ga zagotovi večnega življenja.

O srečni kristjani, da tacega Boga imamo! Glejte, ali nisim imel prav, da sim od začetka že rekel, *da v zakramentu presvete večerje je nam mili Jezus naj večji zastavo svoje ljubezni, gnade in milosti zapustil?* Ali ni imel prav Tridentinski zbor, ker je izustil, da v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa je Jezus vse zaklade svoje božje ljubezni ljudem odperl? Trid. sej. 14, 1. Blagor nam, da imamo zakrament svetega Rešnjega Telesa! pa blagor le pobožnem in pridnim kristjanom; vi grešniki pa tresite se pred tem zakramentom!

II. Naše zadržanje do presvetega zakramenta altarja je ojestrega grajanja vredno.

Beremo v bukvah Ester sledečo sveto povestico: Ko je bil pod Perzijskim kraljem Asverom vsem Judam, karkoli jih je v kraljestvu živel, po hudobnem človeku Amanu smertni pogin namenjen, sklene kraljica Ester, ki je bila Izraelskega naroda, milo prošnjo za Jude pred kralja položiti. Kraljevo se obleče, zalo okinča, in mično olišpa, ter gre od dveh svojih služabnic spremljena pred kralja. Pa ko skozi perve vrata v bleskočo dvorano stopi, in kralja na veličastnem prestolu zagleda, se ustraši, obledi, oslabi in na tla bi bila padla, ko bi je ne bila služabnica deržala. Kralj to viditi stopi s trona, ji roko poda, jo podpera, jo poljubi in svoje ljubezni zagotovi, ter jo praša, zakaj da se je ustrašila. In Ester,

ko se zavé, mu odgovori: Meni si se ti zdel kakor angel božji, in moje serce je pred tvojo častjo straha omedlelo. Ti si čuden gospod, in tvoje obličje je polno milosti. Tako prigodba. Ester 15.

Storimo priliko: Asver je bil le pozemeljski kralj, njegova oblast je segla le do groba; pa vender je Ester pred njim ostermela. Jezus Kristus pa, ki v podobi belega kruha tu na tronu sedi, je vsegamogočen kralj nebes in zemlje; pred njim so skale pokale, hribi trepetali, doline se šibile, in zemlja se tresla; on le migne, in kar je zdaj nas tukej, nas ni več; on le migne, in ta svet se v poprejšnjo ničlo pogrezne; on le migne, in milijonov takih okroglih zemelj iz nič šine; njegova oblast seže od veka do veka. Povejte s kakšino boječnostjo, s kakšnim strahom, s kakšnim trepetanjem bi se imeli njegovemu prestolu bližati? — Esteri se je Asver le angel božji zdel, in kmalo bi bila od straha na tla padla. Jezus Kristus pa, ki v svetem Rešnjem Telesu tu prebiva, ni angelj, marveč je veličasten Gospod, je zapovedovaven Gospodar vsih angelov, je tisti Gospod, ktereга je prerok Izaija na povišanem sedeži vidil, in Serafine mu sveto, sveto, sveto prepevati slišal; Izai. 6.; — je tisto jagnje, pred ktereга je sveti Janez v zamaknjenem duhu štir in dvajset starošinov na kolena pasti in svoje krone pred tron mu položiti vidil, in slišal vse angele z velikim glasom vpiti: Vredno je jagnje prejeti moč in bogastvo, in modrost, in krepost, in čast, in hvalo, in zahvalo. Skrivn. razod. 5. Učimo se, kakšina ponižnost in pohlevnost bi nas morali tukej presuniti; kakšina čast se temu svetemu zakramentu spodobi; kako bi se imeli mi pred Jezusom zaderžati. — Ako čisti duhovi pred njim so vse gorečnosti vžgani, ako ga gospostva molijo, in vse oblasti in moči neprenehama časté, kaj bomo še lé mi ubogi červiči pred njim počeli? kako se bomo ponižali in na obraze padali? temveč ker vemo, da se je zavoljo nas v podobo kruha zakril, naj bi mi njegovo veličastvo prenesti in se mu bližati zamogli; in ker smo

prepričani, da on, ako se mu ponižno bližamo, s svojega trona doli stopi, nas ljubeznjivo objame, se nam zavžiti da, vse zaklade svoje milosti nam ponudi, in k sebi nas posede. Vender, — stermite nebesa, čudi se zemlja! — vidim človeka, ki se kristjan imenuje, v tej sveti veži, kjer je veličasten tron presvetega Rešnjega Telesa, brez vsega božjega straha in trepetanja, brez vsega poštenega zadržanja se bližati; ga vidim brez vse gorečnosti v tempelj stopiti, in na tem mestu brez vse pobožnosti in božje ljubezni stati; vidim ga, kako se med službo božjo kot lačen vran poln nečistosti v očeh okoli obrača, in clo takrat, kadar na mašnikove besede živi Jezus vsredi svojih angelov na altar doli stopi, noče na svoje kolena pasti in pričujočega Boga za odpušanje svojih nespodobnost prositi; vidim druge, kateri Jezusovega povabljenja k sveti večerji nočejo slišati, in ne le, da se sami hudobno izgovarjajo kakor evangeljski povabljeni, temveč še druge bogoljubne duše, ki se pogostama presvetega zakramenta poslužijo, zasmehujejo, zaničujejo in burke ž njimi uganjajo, ter lahkovarne motijo, zapeljujejo in pohujšujejo; vidim tretje, kateri o velikonočnih časih, ker jih neka cerkvena zapoved sili, samo za tega del k sveti večerji pristopijo, naj bi jih svet poštene imel, pa so brez vsega svatovskega oblačila in po judežvo velikonočno jagnje povžijejo. Oh ura nesrečna, v kateri so se taki kristjani porodili! In ti, moj Jezus, jih poznaš, in jih z ognjem z nebes ne pokončaš? — ti jih vidiš, in jih v naj nižji pekel ne pogrezneš? — ti take malikovavce terpiš! Oh mili Jezus! pač moram reči, da človeka preveč ljubiš, ker ž njim takošno poterpljenje imaš in k pokori ga čakaš. — Tako tedaj ti grešnik z Jezusom ravnaš, tako mu plačuješ, da je rešujo kri zate prelil, tako mu neskončno ljubezen povračaš, da se je duši v jed in pijačo zapustil. Oh sveta Terezija, sveta Magdalena od Pacis in vsi svetniki nebeški, žalujte nad takimi kristjani, in vé bogaboječe duše, ki do presvetega Rešnjega Telesa na svetu še gorečo ljubezen v sercu ob-

čutite, jokajte z menoj vred nad takimi našimi zmotenimi brati, prosimo jim od nebeškega svetišča razsvetljenja. Vi pa nepoboljšani malopridneži! tresite se in trepetajte, vam povem, da nebeške večerje ne bote okusili. Prišla bo ura, če ne pred na smertni postelji, v kateri bodete po angeljskem kruhu zdihovali, ali se bojim, da bo prepozno, se bojim, da božja milost se bo utrudila, in brez presvete popotnice bodete siljeni pred sodnika in v večnost stopiti. Tresite se malopridni zaničevavci presvetega zakramenta, in trepetajte.

Berem v narodolistih, da v Atenah, poglovitnem mestu Gerkov, so imeli sodniki narodno šego, kadarkoli so razbojnike in druge hudodelne sodili, za nekim zagrinjalom se poskriti, ondi se med seboj posvetovati in zaslužen kazni malepridnežu odločiti. Ko je bila sodba med njimi sklenjena, so naglama zagrinjalo dvignili, hudodelcu štrafo serdito naznanili, in hitro se razšli. — Ako se posvetno z večnim prilikati dá, smem reči, da enako se tukej godi. Za tistem zagrinjalom pravični sodnik vseh živih v podobi belega kruha tiči, naše zadržanje gleda, in sodbo čez nas sklepa. Kmalo bo zagrinjalo dvignil, podobo slekel, in v svojem nebeškem veličastvu z veliko močjo in oblastjo prišel, ter nas sodil. Jojmeni, zdi se mi, da ga že vidim nad oblakom v sredi njegovih hlapcev stopati in nam se bližati; zdi se mi, da mu na serditem obrazu sodbo našega večnega pogubljenja berem. Grešniki! kaj bo? Utecite, hitro se poskrite. — Pa kam se bote poskrili? Pokleknite, na persi vdarite, jokajte, odpusjenja prosite, in morebiti! — Pa joj! strašen glas slišim, ki mi pravi, da vaše hudobije so prevelike, da vaše malopridno zadržanje do presvetega Rešnjega Telesa je sodnika razserdilo, da vaše obljube se poboljšati so hinavske, da za vas ni več milosti. Poberite se tedaj vun iz te cerkve, da pobožne duše ne bodo v vašo pregreho zamotane; idite proč iz tega zberališa, da pravični ne omedlijo, kadar strela božje sodbe nad vami

zagromi. — Ali pa pravični sodnik le pridi, zaničevani Jezus le stopi izza zagrinala, le izusti ostro kaznen nad svojimi sovražniki, da bojo spokorniki tudi priče tvoje pravice; le vdari terdovratne grešnike, in pogreznj jih v naj nižji pekel, naj bodo ondi večno vpili in nenehama oznanovali, kako se ti serdito mašuješ nad vsemi oskrunjavci svojega presvetega Rešnjega Telesa. — Pa kaj pravim, da bi jih štrafal? da bi jih končal? da bi jih večno pogubil? — Mili Jezus! nikar tega. Besede so mi iz ust vtekle, pa niso prišle iz serca. Ne zameri mi jih, usmiljeni Jezus! Vem, da sam čez se sim štrafo klical; zakaj grešniki smo vsi; zatoorej grešniki! —

Pritecite, poklekните,
Pred Gospoda tu na tla.
Počastite in molite
Svojega Zveličarja.

Usmiljeni Jezus! Lepo te prosimo za vse zamere, ktere smo tebi zagrešili, odpusti nam jih. Ne izdaj nas večnemu pogubljenju, temuč, ker si nam v prečudnem zakramentu spomin svojega terpljenja zapustil, daj nam te prosimo, svete skrivnosti tvojega Telesa in tvoje kervi tako častiti, da sad tvojega odrešenja vedno v sebi čutimo. Kteri živiš in kraljuješ z Bogam Očetom v edinstnosti svetega Duha Bog vekomej. Amen.

Praznik sv. aposteljnov Petra in Pavla.

Greh in pokora v izgledih.

„Peter je enkrat grešil, pa je zmerej jokal; mi večkrat grešimo, pa nikoli ne jokamo.“ Uči. sv. Avgustin. — In sv. Pavl od sebe pravi: „Po milosti božji sim, kar sim, in njegova milost v meni prazna ni bila.“ 1. Kor. XV. 10.

Bares, ljubezen božja do Evinih otrok je neizmerna in milost nebeškega Očeta do slehernega človeka nezapopad-

ljiva! Glejte, neskončno dobrotljivi Bog ni nas s predrago kervjo svojega edinorojenega Sina Jezusa Kristusa od večne pogube samo za enkrat odkupil, in nam svojo presvetó voljo razodel, kako moramo živeti, da po dokončanem teku pozemeljskem k njemu pridemo v večno kraljestvo; marveč, ker je usmiljeni Oče nebeški našo šibkost in nestanovitnost dobro poznal, in vedil, da vteg-nemo od hudobnega sveta in spačene naše nature v greh zapeljani biti, je nam tudi pripomočkov odkazal, po katerih si zamoremo svojih spoznanih zmot in obžalovanih nezvestob odpušanja pridobiti in zopet njegove prijaznosti se udeležiti. Utemelil je na Petrovih ramenih kakor na terd-ni skali svojo sveto katoliško cerkev, od ktere se je svoje 33. leto mesca Avgusta, ko je po krajih Cezareje Filipove hodil, glasno zaprisegel, *da peklenske vrata je ne bodo zmagale, in Satanova moč je nikdar razrušila ne bo.* Postavil je na zemlji tron svoje milosti, ko je Petru ključ nebeškega kraljestva dal in mu rekel: „*kar boš na zemlji zavezal, bo zavezano tudi v nebesih, in kar boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.*“ Še več. Da bi nad odpušenjem skesanih in spokorjenih grehov ne dvomili, in nikakor ne obupali, je nam usmiljeno nebo žive izglede božjega prizanašenja pred oči postavilo, ktere posnemati nas vabi; in sicer izglede takih mož, ktere je bila previdnost božja od vekomaj sem za naj imenitaiši dela v svojem svetem kraljestvu na zemlji namenila in odločila. In če hočem vam take po imenu naznaniti, smem imenovati Petra in Pavla, kneza aposteljnov.

Peter je tisti serčni apostelj, kterega je bil Bog prvi kamen v stavbo svoje svete cerkve med ljudi izvolil, ker mu je rekel: „*Ti si Peter, to je: skala, in na to skalo bom židal svojo cerkev.*“ Pavl je pa tisti modri apostelj, kterega si je bil Gospod pred vsemi drugimi izbral, po njem celemu svetu evangeli razglasiti, ker je od njega rekel: „*Izvoljena posoda mi je on, da nese moje ime pred nevernike, in kralje in Izraelove otroke.*“

Djan ap. 9, 15. In glejte, Peter in Pavl sta bila velika grešnika. *Ona sta grešila, pa sta tudi jokala*; sta grešila, pa tudi čisto se spokorila; in božja milost jima je vse odpustila; sadaj sta visoko častita svetnika, da ves keršanski svet jima od jutra do večera slavo prepeva in v pomoč se izročuje.

Ker mi danes slovesno obhajamo praznik teh dveh apostelnov, sim namenil iz njunega življenja vam kaj povedati. Obilno bi imel od nju praviti; pa, naj bi vas predolgo ne zaderževal, sim odločil le to vam pred oči postaviti, kar se iz njunega življenja našemu življenju naj bolje prileže, ter v poduk in tolažbo nam služi. To pa je po mojih mislih: *greh in pokora*; zatorej bom v I. delu *od greha*, v II. pa *od pokore* svetih apostelnov govoril, in sicer iz tega namena, naj bi mi ta dva svetnika v pokori pridno posnemali, ker smo že večkrat grešili. — Preden pa z božjo pomočjo začnem, zvesto se pripravite.

I. Naj le bo človek v svetih resnicah keršanskega nauka dobro podučen, in v pravi veri kot skala terden, vender ne sme nikoli preveč v se zaupati in prederzno reči: ni se mi treba vsake maličke zapeljivosti bati, mene grešne priložnosti gotovo oslepile ne bodo, zadosti sim dušnomočan grehu se zoperstavljeni. Prerok gospodov nas v tem podučil. On človeka s senom prilika. Kakor seno, ko ga v ogenj veržeš, ne more, da bi ne zgorelo, tako človek, ko se prederzno v nevarne priložnosti poda, grešil bo. Lične izgleda te resnice imamo nad pobožnim kraljem Davidom, nad naj-modrejšim Salomonom in jezerimi drugimi iz svetih in svetnih zgodovin. Pa jaz dans od teh ne bom nič govoril, in iz padca ljudi, kateri so Jezusa le v duhu poznali, ne bom spričeval, kam človek dojde, ki v nevarne družbe zahaja, marveč obernimo oči na tistega moža, ki je Jezusa po obrazu poznal, tri cele leta za njim hodil, njegove svete nauke povsod poslušal, njegovih čudežev vselej perva priča bil, in od njega vedne svedočbe posebne prijaznosti in ljubezni

dobival, poglejmo, pravim, na Petra, in dovižajmo se, kako malo sami v se zaupati smemo. —

Peter, ki je bil pri Galilejskim jezeru mreže, in ribarenje popustil ter se za Mesijom podal, sedi med drugimi učenci na Jezusovi strani pri zadnji večerji in terdi, da je pripravljen zanj življenje postaviti, in z njim v ječo in smert iti. „Oh! kaj praviš,“ mu Jezus za-
verne: „Peter! resnično ti povem, preden bo necej to noč petelin dvakrat zapel, boš ti mene trikrat zatajil.“ Peter sicer terdi, da se to nikdar zgodilo ne bo, pa vendar se je. — Malo ur po tem se je Jezus v vertu Gezemani prostovoljno sovražnikom v roke izdal, in v hišo Kajfeža vikšega farjev ga pripeljejo. Kje je Peter? za Jezusom v smert gre. — Kaj še, poskril se je; sadaj pa se iz zakotja prituli, od dalječ postopa, kar si nekoliko serčnost da, in kot nepoznan ptujc v Kajfeževo hišo prikoraci gledat, kaj se bo z Jezusom godilo in se je med druge ljudi na dvoriši k ognju vsedel. Ko se pri ognji greje in pazno posluša, kaj se drugi od Nazarejca pogovarjajo, se mu dekla približa, ga stermo v obraz pogleda, in mu reče: „*Tudi ti si bil z Jezusom Galilejcom.*“ On pa taji in pravi: *Ne vem, kaj praviš.* Peter se boji spoznan biti, počasi od ognjiša vstaja, in proč se odmika. Že je na pragu, in misli, da je nevarnosti odšel, kar ga druga dekla sreča, nanj pokaže in pričujočim reče: „*Tudi ta je bil z Jezusom Nazarejcam.*“ Peter drugikrat taji in se zaroti: „*Jaz tega človeka ne poznam.*“ Strahama gre Peter pred hišo, rad bi proč šel, pa še raji bi ostal, naj bi vendar zvedil, kaj se bo z njegovim učenikom godilo. On se druží med žolnirje, posluša, kaj ta ali uni govori, poprašuje in skerbno okoli gleda. Zasačijo ga tisti, ki so poprej z njim vred pri ognji sedeli in še deklinih besed pozabili niso, ga bistro pogledajo in mu rečejo: „*Resnično, ti si eden iz tistih, tvoj jezik te razodeva.*“ Peter pa je začel rotiti se in prisegati, da on ne pozna tistega človeka. — Peter! kaj praviš? ti ne poznaš človeka, s katerim si tri leta okoli

hodil? ti Jezusa ne poznaš, kterega si v krajih Cezareje Filipove očitno za Sina živega Boga spoznal? Tistiga Jezusa, kateri te je za roko po verhu Galilejskega morja kakor po suhem peljal, v kterega spremenjeni obraz si na hribru Tabor tako zaljubljen bil, da si sam na se in na vse pozabil, kteremu si v Kafarnavski shodnici rekel, da sam on ima besede večnega življenja, tistega sadaj več ne poznaš, se clo zarotiš in prisežeš. Oh Peter! kje je tvoja ljubezen, ktere si Jezusa večkrat zagotavljal? kje je tvoja serčnost, ktera ti je pred vsemi aposteljni sprednost dajala? kje je beseda pri zadnji večerji zastavljena? Jeli se več ne spomniš, kdo ti je pred kratkimi urami noge umival? se več ne zaveš, čegavo meso in kri si večerjal?

Sem stopite kristjani! tukej se učite, kako globoko človek pade, ki v sé preveč zaupa. Oh kaj je vsa človeška moč brez božje podpore! kako slabo je naše predvzetje, ako ga Bog ne krepča! Tukej poglej Adamov sin! kolikanj tvoje bahanje velja, ker praviš: podučen sim, moder sim, močen sim, kaj mi je treba povsod se bati? sim že junak vse zapeljevanje vžugati. Saj nisim več otrok, da bi ne razumel, kaj je prav in pošteno, in bi se dal s sleparskimi besedami zmotiti. — Ti, ki tako govoriš, z eno nogo nad brezdnom padca stojiš. Pa kaj ti bom pravil, sej sam veš. Večkrat si svojo slabost občutil, pa spoznati je nočeš; večkrat te je popačeno nagnjenje v greh zapeljalo, pa ti sam sebi tajiš; večkrat si v tovaršijah vest in serce hudo že ranil, pa se očitno rotiš, da ni res. Norec, koga boš sleparil? Da, človeka zamoreš slepariti, ali Bog te dobro pozna. Nesrečnež! kakšen duh te je obsedel? jeli si pozabil na Petra, pozabil na dušo, pozabil na vero, pozabil na Boga? Vedi človek, da kadarkoli le božjo zapoved prelomiš, ti Boga Očeta, ki te je pri svetem kerstu posinovil, kakor Peter zatajiš; se zarotiš, da Jezusa ne poznaš, ki te je s presveto rešnjo kervjo drago odkupil; in svetega Duha zaničuješ, ki te je milostljivo posvetil.

In ti na to ne porajtaš, v grešne družbe zahajaš, se v večno smertne nevarnosti podajaš. O malopridnež! Peter je le enkrat grešil, ti pa vsak dan grešiš. Kaj bo s teboj? Grešnik! moj prijatelj, ovedi se, in bodi enkrat vender moder.

Pa obrnimo svoje oči tudi na družega današnjega svetnika; in kakor smo nad Petrom vidili, kako globoko pade, kdor sam v sé preveč zaupa; prepričajmo se nad Pavlom, da noben človek brez božje gnade pravično živeti ne more, marveč da po mlaki hudobije nesrečno gazi, in ako se Bog njega ne usmili, se potopi in večno pogine. Pa tukej ne pričakujte, da bi vam kaj novega od Pavla povedal; sej je vam dobro znano, da on je bil pred svojim spreobrnjenjem silni zatiravec Jezusa in njegove svete vere, sej veste, da je bil prisežen sovražnik vsih kristjanov in kervoločen morivec Kristusovih služiteljev. Za vas ni novo, da Savl, (tako se je Pavl pred spreobrnjenjem klical) je še le mladenč nad smertjo sv. Štefana, prvega mučenca svete vere, že resnično velik delež imel, ker je vsih njegovih morivcov oblačilo varoval, in tako ob enim vsim ga kamnjati pripomogel. Ali glejte. Kakor oroslan, kadar človeško kri okusi, se več ukrotiti ne da; tako Savl. Komej se je nad sv. Štefanam razpasel, že ga je taka žeja po keršeni kervi vžgala, tako veselje kristjane moriti ga je obsedlo, da leta kakor obdivjan po Jeruzalemu, iše od hiše do hiše Jezusovih služabnikov, preoberne vse hrambe in zakotja, vezlja iz ene v drugo mestno ulico, veže in vklepa pravoverne, ter vlačí moške in ženske pred sodnike. Še več. — Ni še zadovoljen s pomorjenjem Jeruzalemskih kristjanov. Ko zasliši, da so se tudi v Damasku, drugem poglavitnem mestu, pravoverni vselili, sklene še te pokončati. Si sprosi od Jeruzalemskega zbora pismo na Damaščane in dovoljenje ondašnje kristjane povezati in v Jeruzalem prignati. Česar prosi, dobi. Hitro pokliče vkupej pomagavcov, se vsedejo na konje in dirjajo proti Damasku. Meni se zdi, da jih vidim, kako ti kervoloki

nagloma proti Damasku jahajo, jeza jim na obrazih gori, preklinajo vse keršansko in se rotijo ne počivati, dokler vsih Kristusovih naslednikov ne povežejo; zdi se mi, da Savla slišim, kako svojim tovaršem ostro zavkazuje ter jih naganja, naj bi poprej delo dognali, in keršanske kervi se napili. Jojmene, kristjani! ki v Damasku stanujete, kaj bo? pobegnite, poskrite se po berlogih. Kdo bo vas mogel pred takimi trinogi oteti? Žalostne duše! ali bodele zadosti moči imele za sveto vero kri prelititi? Ali glejte, Bog je prečuden v svojih sklepih. Usmilil se je Damasčanskih kristjanov in zdivjanega Savla. — Savl pred Damask priderja, kar naenkrat, kakor od strele zadet, se s konja zvali, na tla pade in vid zgubi. Z visocih nebes se mu usmiljeni Jezus oglasi in mu reče: *Savl! Savl! zakaj ti mene preganajaš?* Roka gnade božje ga je zadela, in kervoločnega leva v krotko Jezusovo ovco spreobernala. Na mesto kristjane preganjati, vezati in moriti, gre v Damask Jezusa oznanovat, ljudi preobračat in kristjane vterdovat. Tolikanj je gnada božja na Pavlu storila. Takšen je bil poprej, takšen poslej. Moč božje gnade se je nad njim očitno razkazala; zato sam pravi: *Po milosti božji sim, kar sim, in njegova milost v meni prazna ni bila.* Nebeški Bog! čudnega se kažeš pri vsih svojih potih, pa v tem še naj čudnišiga. Kakor strela predere tamni oblak, od zahoda do vzhoda leti, in zadene v verhe visocih zvonikov ali pa v slemena prevzetnih poslopij, tako je gnada božja v Savla vdarila in ga prvič na tla vergla, po tem pa ga je povzdignila in ozdravila, govori sv. Avguštín. O čuda prevelika! Hudobni Savl je postal bogaboječi Pavl.

Pridite sem vi vsi, ki Jezusa preganjate, stermite nad spreobrnjenjem Savlovim in občudovajte moč nebeške milosti. Približajte se vi, ki od božje gnade nič vediti nočete, in povejte, česar ste brez božje milosti zmožni. Pa kaj, morebiti jih med nami ni takšnih razdivjanih Savlov? O pač le obilno jih po svetu okoli vezlja. Tisti prevzetni modrijani, ktere čez božje reči nespodobno go-

voriti in svete resnice krivo razlagati naj bolj veseli, ter se jim zdi, da so kamen modrosti znajdlji, ako jim priprost človek, kateri se raji za pobožnost serca kakor za visoko modrost ponša, prav izverstno zabavljanja vštikniti ne more, niso li toliko hudobni Savl? — Tisti debeloglavni posvetnjaki, ktere sveti evangeli poslušati merzi, večkrat clo časa si ne dajo v cerkev iti, ali pa ob času pridige božji tempelj popusté, misleč, da kar bo šibak pridigar učil, bi mu oni bolje povedali, jelite niso malopridni Savli brez vse božje ljubezni? — Tisti peklenški zapeljivci, ki nevednim dušam terdijo, da ni vse res, kar Jezusovi namestniki z lece učijo, in tudi ne vse grešno, kar oni prepovedujejo, in tako lahkoverne motijo, njih duše morijo in Satanu izdajajo, ali niso obdivjani Savli? — Oh kolikanj grešnih Savlov! Kaj pa hočem reči od zaničevavcov cerkvenih zapoved? kaj od razujzdanih pohujšljivcov? kaj od zasramovavcov presvetih zakramentov? Ali ne preganjajo vsi ti Kristusa? ali niso priseženi sovražniki Jezusovega imena? O večni Bog! pač veliko je tvoje usmiljenje, da se nad timi ne zmašuješ. In ako beseda tvojega nevrednega služabnika kaj velja, oh! te prosim, ne mašuj se nad takimi, marveč pokliči jih z grešne poti, stori jim milost, kakor si jo Savlu storil. Pa saj jih kličeš, le oni imajo robasto serce; zatorej presuni jih s svojo gnado tako glasno jim na vest zagromi, da se ti ne bodo mogli več zoperstaviti.

Kristjani! glejte toliko grešnikov na svetu. Ali pokaj bom na druge obračal, česar se sami sebe dolžne čutimo. Glejte, kakošni grešniki smo. Tako smo do sadaj Petra in Pavla na krivi poti posnemali. Preobernimo svoj ogovor. Ker smo ta dva aposteljna v grehu nasledovali, treba je, da ji tudi v pokori nasledujemo. — Od tega v drugem delu. — Ponovite svojo pazljivost. —

II. Ne motite se, ljubi moji! Kar sim vam od Petra in Pavla do sadaj povedal, nima visoke časti tema aposteljnama kratiti, temuč jo še povikšati; zakaj po mislih cerkvenih učencikov je ložej vseh grehov se vedno

čisto varvati, kakor samo enega se prav spokoriti. Ker sta pa ta dva moža svoje pregreške tako v kervavi kopeli pokore oprala, da sta kneza apostelnov imenovana in velika svetnika postala, jima tudi od naše strani visoka čast gre, ter se dolžne čutimo njune spokorivne izglede posnemati, ako nebeško krono doseči želimo. — Poglejmo, kako sta se pokorila:

Kadar je bil Peter na Kajfeževem dvoriši tretjekrat Jezusa zatajil, kar naenkrat petelin zapoje, in on se Gospodovih besedi spomni, v tem hipu beriči Jezusa čez dvoriše v ječo peljejo; on memo gredé Petra milo pogleda, in petelin zopet zapoje. Pri tej priči Peter obledi, se spomni Jezusove obljube, se spomni Jozusove ljubezni, sveti kes mu serce prebode, život se mu trese, kolena mu trepetajo, se koleba proč iz sovražne hiše, vest ga vjeda, in milo se nad nezvestobo izjoče, da, celo svoje življenje, kadarkoli je petelinovo petje slišal, se je vselej spokorjeno solzil. *On je le enkrat grešil, pa je zmerej jokal.*

Grešnik! ali tudi ti svoje pregrehe, ki si jih že neštevilno storil, serčno obžaluješ in skesano objokuješ? Oh ti jih obžaluješ in obžaluješ, da se Bogu smili. Ne samo se nad svojo hudobijo v sercu raduješ in premišluješ, kako modro si jo osnoval, in kako še le bolj prekanjeno jo hočeš vprihodnjič izpeljati; marveč s svojo prebrisano malopridnostjo se še večkrat javno hvališ in svojim hudobnim tovaršem jo širokoustno praviš: pa ne samo to, timveč ti svoje pajdaše po hudičevo učiš, kako se ta ali una ostudnost doprinaša, kako se ta ali una deviška rožica polomiti, kako se ta ali una krivica doveršiti da: tudi to ti ni še zadosti, marveč clo druge spodbadaš malikvavsko živeti ter naj hujšim pregrehom služiti, in da peklenski namen dosežeš, se kakor v satanovi šoli izučen učitelj drugim za voditelja na poti hudobij ponudiš in jih pelješ v serditi boj zoper vse božje in človeške pravice, zoper vso nramnost in zoper Boga. Oh vzrokovavec tolikanj božjega razžaljenja, smrad človeških

otrok, — grešnik naj spodnjega pekla vreden, kje je tvoja žalost? kje so tvoje solze? kje tvoje spokorjenje? Peter je enkrat grešil, petelin je zapel, Gospod ga je milo pogledal, in on se je ovedil in jokal do konca življenja; ti pa tolikokrat grešiš; pridigarji ti vedno z lece grehe očitajo in žalostno vpijejo, da se boš pogubil; Gospod te milo pogleduje, in mnogoverstno ti na serce govori ter k pokori te nagovarja, pa tvoje jekleno serce se ne omeči, ti se izjokati nočeš. Gorje tebi, kaj bo s teboj? —

Poglejmo Pavla. Komej ga je gnada božja zadela, in on že vpraša: *Gospod! kaj hočeš, da storim?* Gospod ga pošlje k Ananiju, in ko mu je ta po božjem navdihnjenji naznanil, da je izbran križanega Jezusa nevernikom in vsim narodom razglasovati, se ni več zoperstavljal, ponižno se je nebeškim sklepom vdal, in tako goreč pridigar Jezusa Kristusa postal, kakor je bil poprej hud preganjevalec in kervoželjen morivec kristjanov.

Grešnik! kolikokrat je pa tebe Gospod Bog k Ananiju že poslal in ti naznaniti velel, kaj imaš storiti? Vselej, kadar si se spovednici bližal. Spovednik je tisti Ananija, kateri ti je že velikokrat pravil, da Bog te je zato stvaril, naj bi njega spoznal in zvesto mu služil; on ti je na uho govoril, da tvoje dosadanje življenje je puntanje zoper Boga, je preganjanje Kristusa, je morjenje tvoje duše; on te je lepo opominjeval, da ne bodi tako razujzdan, da ne nakladaš greha na greh, in milosti božje napak ne obračaj; on te je ljubeznjivo prosil, da ne mori v sebi svetih počutkov, ne zaničuj blagih darov božjih, marveč usmili se svoje uboge duše. Jeli si pa ubogal? Slišal si vse to obljubovati, Jezusa ne več preganjati in z grehi ga ne več križati; pa si te pozneje ravno tacega malopridneža vidil, kakoršni si pred spovedjo bil. Ananijeve besede ti niso čisto nič zalegle. Per živem Bogu te vprašam grešnik! kolikokrat te bo Gospod še klicati moral? kolikokrat te bo spovednik Ananija še svariti moral? Kakšina gnada te bo presuniti morala, da se boš res-

nično spokoril in Pavlov izgled posnemal? Ne vem, samo bojim se, da milost božja se bo pri tebi vtrudila, in takrat gorje tebi, večno gorje! —

Za storjeno pregreho se mora primerjeno zadostilo doprinaršati. To sta današnja aposteljna dobro vedila; zatorej sta celo ostalo življenje popravljala, kar sta bila zagrešila. Moj jezik vam ni v stanu povedati, kolikanj sta se ona za Jezusovo čast ponašala; samo rečem, da Peter je od prvega binkoštnega praznika po učnikovem vnebohodu skoz celih 33 let Jezusa serčno pridigal, in celemu svetu goreče oznanoval. On je obilno dežl s svetim evangeliem v rokah in ustih in sercu preromal, in ker ni mogel vsim, ktere je Jezusu pridobil, vedno pričujoč biti, jim je pa iz Rima dva lista razposlal, po kterih jih je v pravi veri poterediti in pred krivimi učeniki zavarvati hotel. Tako je Peter za svoj greh — zatajenje — zadostoval. — Od Pavla pa bodi vam znano, da je po svojem spreobrnjenji 30 let Jezusa nevtrudeno razglasoval in vse ljudi učil po svetem nauku živeti. In naj bi še po njegovi smerti živim ljudem koristil v Jezusovem nauku, je v 14 listih, ki jih je na razne kristjane pisal, nam premodro verske resnice začerkal. Tako je popravljaj, kar je bil prej zagrešil, ko je Jezusa preganjal. — Vendar še ni bilo zadostno. Greh se prav za prav le s kervjo popolnoma omije. Tudi to sta Peter in Pavl storila. Veliko sta sicer za Jezusa že preterpela, ječe, ketne, tepežence, lakot, žejo in neštivilno preganjanje sta voljno prestala, pa današnji dan 29. Rožnika, 67 leto po Kristusovem rojstvu, sta še kri prelila. Peter je bil križan z glavo navdol, Pavlu je pa glava odsekana bila. Tako sta obedva v Rimu sveto vero s kervjo zapečatila, in naj močnejši madež nekdanje zmote iz duše izbrisala. Usmiljeni Jezus ji je posadil v nebeškem kraljestvu na dvanajestere sedeže soditi dvanajst rodov Izraelskih otrok. Blagor vama, velika svetnika! dosegla sta po težko dokončanem teku nebeško čast; sadaj z nezvenljivo krono ovenčana se pri Jezusu veselita, trojedinega Boga od

obličja do obličja zavživata, in nam grešnikom z nebeških višav milo kličeta rekoč: Vi, ki ste naji v grehu posnemali, posnemajte naji tudi v spokorjenji, da dosežete, česar vaše duše hrepeneče poželijo.“ Blagor vama, kneza aposteljnov!

Predragi kristjani! k koncu svojega govora vas vprašam: Ali smo mi gledaje na današnja svetnika na pravi stezi v večno zveličanje? Pri tem življenji, kakoršnega mi peljamo, ali se stvarice nadjati smemo, da bomo nebeškega kraljestva deležni postali? jelite zamoremo le bistvico zaupa imeti, da milost božja bo z nami prizanesljivo ravnala? Oh nesrečneži! greha obilno, pokore pa nobene, in kako bo večna pravica očetovemu usmiljenju dovolila našim dušam nebeške vrata odpreti? Kjer pokore ni, usmiljenje prostora nima, odpušanja ni upati. Kjer pokore ni, le pravica gospodari, pogubljenje žuga. Kako torej, ali se mi zares pogubiti hočemo? Mislim, da med nami nobenega takega bedaka ni, ki bi svojo nesrečo — večno nesrečo sam želel. Zatorej moji preserčni bratje! zavedimo se svojih zmot in zapustimo široko cesto, po kateri žalostnemu poginu v žveploognjeno gerlo letimo. — Glejte na podobo svetega Petra. On ključ v rokah derži. Ta pomeni nebeško oblast, katero je bil mili Jezus Petru in po njem sveti katoliški cerkvi dal, na zemlji grešnike vseh spokorjenih grehov odvezati in nebeške vrata jim odpreti. Hitimo, verzimo se pred noge Petrovim naslednikom, Jezusovim namestnikom, prosimo jih z objokanimi očmi, naj bi nas rešili Satanovih verig, naj bi nam zopet nebeške vrata odperli. — Glejte pa tudi na podobo svetega Pavla. On meč v rokah derži. Ta pomeni, da z mečem mu je bila glava odsekana, in njegova duša se je po tem od života ločila in dvignila v večno veselje. Odsekajmo tudi mi z božjim mečem glavo svojemu sadanjemu malopridnemu življenju, odsekajmo glavo svojim grehom, razdajmo vse hudobije, ktere nas oklepajo,

zadušimo v svojem životu vse spačene nagone, in oprostimo se slehernih grešnih vezil in dušo škodljivih zavez, ter v sercu si včinimo kervavo rano svetega kesā čez dosadanje razujzdnosti. Božja ljubezen naj nas presune in strah nebeške pravice naj mozeg in kosti nam prešine. — In ker smo nevredni pri takem življenji, kakoršno smo do zdaj peljali, svoje oči k Bogu povzdigniti, in uslišani biti, čeravno ga bomo za pomoč prosili, zakaj pisano stoji, da božje bitje se nad grešnikom grozi in maševanje snuje; obrnimo se k današnjima aposteljnama in ponižno ji zaprosimo, rekoč: „Blaga kneza aposteljinov, sveti Peter in sveti Pavl! Vama se iz globočine solznega serca izročimo, prosita za nas. Mi smo oslepljeni grešniki, svet je nas zapeljal, pa sej vidva dobro vesta, kako šibka je človeška natora, zatorej prosita za nas, da bi mi spregledali, in z božjo gnado razsvetljeni iz svoje grešne postelje vstali. Mi smo oslavljeni, in pravo pokoro doprinašati nezmožni. Le božja pomoč nas močne, v spokorjenji stanovitne stori. Vidva sta pa velika priyatla božja; vaji bo nebeški oče uslišal in nam gnado daril, da se bomo prav pokoriti in zveličati zamogli.“ Oh sveta Peter in Pavl! prosita za nas. Amen.

V dan svete Ane, matere Marije Device.

**Sveta Ana je za Marijo naj večji svetnica;
kako se moramo nji priporočiti?**

„Veliko hčer zbira bogatstvo, ti premagaš vse.“ Pripov. XXXI. 29.

Ako po svetu okoli pogledamo, in se le nekoliko še v pretečene dobe ozremo, obstati moramo, da ženski spol je od nepremišljene Eve sem velike nereda in žalostne

zmešnjave pod soncom vzrokoval, ter v take sitnosti večkrat cele narode in posamesne rodbine zapletoval, ki so nesrečo in pogin deželam in posamesnim družinam včini-
 nile. — Pa tudi tajiti ne moremo, da modre žene so že večkrat velike narode in kraljestva hudih stisk otele, tlačene rodbine nakviško povzdignile in s prebrisanim svetom v takih zadergah pomagati vedile, kjer so možke glave že dolgo prazno snuvale in rešitve iskale. Takim je v raznih knjigah dostojna slava izrečena in njih imena slovè v svetih in svetnih zgodovinah. Pa moj namen ni s tem se muditi, zakaj nisim prevzel danes zavoljo svetne prebrisanosti kako ženo častiti, še manj pa eno ali drugo zavoljo njene prekanjene razujzdanosti grajati; marveč moje oči so v nebesa obrnjene, kjer neštevilo svetnic vidim v nježnih rajdah pred jagnjetovim tronom stati in večno veselje zavživati. Med njimi zapazim sveto Ano, mater Marije Device, s posebno nebeško častjo ovenčano, — s tako častjo, ki mi po pravici misliti da, da ona je za Božjo porodnico naj prva svetnica v božjem domu. — V duhu ponižno vse svetnice počastim, ter se s spominom zopet na zemljo vernem; zdaj odprem životopise vsih nebeških hčer in zaporedama od prve do zadnje pregledujem, s kako presveto skerbjo so si v pozemeljskim življenji lepe vence nabemale, in z božjo prebrisanostjo v slednjih stiskah in zapeljivih zadergah si nakviško pomagale, ter obstati moram, da modre so bile, ker so si tako bogastvo zberale. Ko pa životopis svete Ane preberem, in njeno pobožno obnašanje presodim, ter pozvem, da je bila mati Božje porodnice, Marije Device, in stara mati včlovečeniga Sina božjega, Jezusa Kristusa, smem reči, da je ona vse druge svetnice premagala. — In glejte, ker dans godovno Mariine matere slovesno obhajamo, bom ravno od te vam govoril. —

I. bom dokazal, da sveta Ana je za Marijo naj večji svetnica;

II. bom pa vas podučil, kako se moramo sveti Ani priporočati, da bo Boga za nas prosila.

Sveta Ana! tvoja priprošnja pri Jezusu — svojim vnuku — vse premore; zato rej bodi meni mila, in tako zgovornost mi sprosi, ktera me bo zmožnega storila, tvojo slavo vredno popisati in krepostne izgleda, ko si jih nam zapustila, svojim pobožnim poslušavcom goreče v posnemo priporočiti. — Vi pa, dragi kristjani! ki ste iz mnogih krajev sem prišli v tej cerkvi sveto Ano spodobno počastit, poslušajte me pazno, in kmalo bode te razumeli, kako se naj bolje tej visoki svetnici prikupiti vtegnete. — Začnem. —

Dve sestri iz Aronovega rodu je bila božja previdnost zmed vsih Izraelskih hčer izvolila, naj bi po njunih otrocih obljubljenemu Mesiju pot v veliko rešenje zagrešenega sveta pripravljale. — Ana in Elizabeta sta njuni imeni, in rojene ste bile v Betlehemu; pa po poroki je prva s pobožnem Joahimom v majhnem Galilejskem mestu Nazaretu v poštenem zakonu bogoljubno živela; druga je pa Caharija, velikega duhovneka, moža imela, in v judovskih hribih v mestu Sefor stanovala. Obedve ste že precej stare prihajale, pa nerodovitne se čutile, zato rej ste vedno goreče molitve k Bogu pošiljale in ponižno ga prosile, naj bi se nju usmilil in z zarodom ji blagoslovil. Gospod Bog je njune molitve obilno poplačal. Sicer je vsako posebej le z edinim detetom blagodaril, pa ta sta pred Bogom in svetom toliko veljala, da sta mater čast za večne čase uterdila: Ana namreč je spočela in porodila Marijo, ktero si je bil sveti Duh nevesto izbral, in Sin božji se je bil v njej včlovečil; Elizabeta pa je spočela in porodila Janeza kerstnika, ki je Rešeniku pot pripravljal. Sestranca Marija Devica in Janez kerstnik imata v rešenji velike zasluge, in njegova slava tudi na materi Ano in Elizabeto veličastno šine, tako da vso občestvo svetnikov ji časti, in posebej sveti Ani vse

nebeščanke za Marijo prvi sedež med seboj v nebesih prispoznavaajo, zatorej pravim:

I. Sveta Ana je za Marijo naj večji svetnica.

Te resnice se prepričati vas povabim tri posebne reči v sveti Ani presoditi, namreč: njeno sveto življenje; kot mater Marije Device; in staro mater včlovečenega Jezusa. — Storimo to. —

1. Malo sicer iz življenja svete Ane vemo, pa kar od nje zapisanega najdemo, vse nam spričuje od njenega neomadežanega serca, čiste vesti, pobožnih občutlejev, svetih želj, pravičnega obnašanja in ljubezni polnega djanja, vse nas zagotavlja, da je bila s takimi čednostmi ovenčana, ki so ji pri Bogu in ljudeh milost zadobile in častito jo storile. Med drugimi učniki pravi sveti Janez Damascenec: *„Ana je v slehernih krepostih tako cvetela, da negrajljivo je živela pred Bogom in ljudmi,“* in sveti Jeronim doloži, da je bila *„poštena in pravična.“* Ne bom že spričeval, kako pošteno in pravično je Ana v svojem sebitnem stanu živela, kako modro se je vsega takošnega veselja ogibala, pri katerem deklška poštenost pogostoma po vodi gre; tudi ne bom dokazoval, kako skerbno je ona deviško čistost hranila, in v take tovaršije nikdar zahajala, v katerih se ženski pravičnosti nevarne zanjke zastavljajo; da se je Ana v neoženjenem stanu boljše vedla, kakor se nekatere današnjih deklin vedejo, nas uči sveti Janez Damascenec, ker pravi: *„Joahim se je z jako izbrano in vse hvale vredno Ano poročil.“* Po tih besedah je Ana vse une čednosti, ktere Bog in pošten ženin od neveste terjata, svojemu možu v hišo prinesla, kar se pa današnje čase redko godi. Pa od tega jaz nič ne pravim, in ne mislim samo zavoljo poštenosti in pravičnosti svete Ane hvaliti, čeravno je visoke hvale vredna; marveč pogledjmo nje svete čednosti v zakonskem stanu. In tukej jo vidimo serčne ljubezni do Boga in do bližnega goreti. —

Ana že več časa v zakonu živi, nje leta se proti starosti nagibajo; pa pravega zakonskega veselja ne

vživa, — Ana zaroda nima, nerodovitno se čuti; žalost nji serce prebode, ker zategadel po judovski šegi opočitanje zasluži. Vender zoper Boga ne mermra, voljno vse prestane, in v božje sklepe se vda. Molitev je njena tolažba, svete prošnje njeno razveseljevanje in nebesom storjena obljuba, da, ako nji Bog dete da, ga hoče v božjo službo podariti, je njeni serčni zaup. Njeno zdihoвање je bilo tako stanovitno, njena obljuba tako zvesta, njena molitev tako serčna, da Gospod Bog se je usmilil, in po besedah svetega Germana ji je angela poslal in hčerko napovedal. Kdo bi bil v stanu njeno veselje popisati, ko je to zaslišala? kdo povedati, kaka zahvala se ji je iz globočine pobožnega serca izprožila, ko se je blagoslovljeno čutila? in ko je zalo hčerko Marijo povila in vse sramote, ki je nad nerodovitnimi ženami Izraelskega rodu tičala, oteto se vidila, kdo zamore izreči, kakšni ljubezni božje presunjeni občutki in sveti darovi so se iz njene hiše proti nebesom valili? — Draga nji je bila edina hčerka, tako draga, da za svojo Maričko bi bila Ana življenje dala, pa ljubezen do Boga je nji še vikši stala; zatoorej se ni veliko pomudila storjeno obljubo spolniti. Komej je Ana hčerko odlojila, že jo pripelje — tri leta staro — v Jeruzalem in jo v ondašnjem tempeljnu Bogu v vedno službo daruje. — Sadaj povejte, kdo je Boga bolj goreče ljubil od sveto Ane?

Pa tudi od Anine ljubezni do bližnjega imamo očitne spričebe. Kadar druge žene zarod dobe, si veliko prizadevajo svojim otrokom bogato premoženje spraviti, in rado se zgodi, da nekteri darovi, kateri so se poprej cerkvi ali cerkvenim služabnikom opravljali, bodo iz tega vzroka prikrateni, če ne clo opušeni, in tudi ubogi berači, ki so nekdej obilne milošine dobivali, morajo večkrat lačni iz hiše iti. Tako sveta Ana ni delala. Ona je dobro vedila, kaj ljubezen do bližnjega terja, in ni pozabila, da Bog bogato poverne, kar se božjim služabnikom in lačnim sobratom ubogajme da. Pridno je gospodinila, za nepotrebne reči ni nič potratila, pa,

kakor nam učeniki povedo, je vse svoje hišne dohodke na troje delila, prvi del je tempeljnu in tempeljnove služabnikom darovala; drugi del so ubogi in popotniki dobivali; tretji del je pa za hišne potrebe porabila. Glejte, kakšno milo ljubezen je do bližnjega v sercu redila. Da, resnično moramo reči, da Ana je v pozemeljskem življenju prav sveto živela, da, ovenčana je bila s takimi čednostmi, ki so jo pri Bogu in ljudeh častito storile in sadaj njo v nebesih jako povišujejo.

2. Pa kar nam od Anine še le večji svetosti in prednosti pred drugimi svetnicami v nebesih soditi da, je to, da ona je mati Marije prečiste Device bila.

„Iz sadu se drevo spozna,“ pravi stari prigovor. Po takem in enakem soditi, uči Damascenec je bila Ana preblago drevo, ker se je iz nje naj prežlahniši sad — presveta Devica Marija, kraljica nebes in zemlje zarodila.

„Materna čast se opira na veljavo njenih otrok,“ pravi sveti Avguštin; zato je svet evangelist Matevž, ko je Mariino čast popisati hotel, s temi besedami njeno naj večji slavo zaznamoval, da je rekel: „*Marija, od ktere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus.*“ Mat. 1, 16.

Na enako vižo smemo od previsoke časti preblazene Device Marije, ki je nad vse angele nebeške povišana, na predrago svetost njene matere skleniti, in ko izustimo: Ana je mati božje porodnice, pomeni, da ona je pred Bogom posebno gnado imela, ker je v mater božje porodnice izvoljena bila. Pa tudi se nobena druga božja prijateljca, karkoli jih v paradiži stanuje, s tako častjo ponášati ne more; torej po pravici vso prednost pred drugimi nebeščankami Ani odkažemo. Oh, velika svetnica! zares te moramo sveto in vse časti vredno imenovati, zares te moramo pred vsemi drugimi s posebno milostjo božjo blagodarjeno misliti; zakaj vse matere si s tem prekosila, da si tisto preblago hčerko spočela in rodila, ktera je sebi in nam Rešenika porodila. Oh blažena Ana! pač si s posebnimi krepostmi oblagodarjena, in drevo tvojega življenja je moralo s predragimi gnadami

povlaženo biti, ker je tak sad obrodilo in doneslo, nad katerim ima Bog Oče veči dopadajenje, kakor nad vsemi drugimi svojimi stvarmi. Mi se ti lepo za tvojo hčerko zahvalimo, ktere priprošnja pri Bogu sadaj več premore, kakor vsih družih nebeščanov, kakor nas uči modri Suarec, ker pravi: Ako si mislimo, da na eni strani vsi svetniki ob enem Boga česar prosijo, na drugi pa sama Marija; je močnejši Mariina prošnja in več izda, kakor molitev vsih družih svetnikov. Čudno je to, pa vender resnično. Ali deloma gre svetí Ani za tako mogočno našo besednico pravična čast; zakaj ona jo je nam porodila in podarila.

3. Vendar to ni še vse, kar mojo svetnico visoko povikša, marveč, kar njo za Marijo naj večji svetnico dela, je tó, da Ana je stara mati včlovečenega Sina božjega in Jezusova žlahtnica po kervi bila. — Tukej vas hočem imeti, ljubi poslušavci! in vas vprašam: kdo se je pod soncom take visoke žlahte kolikdaj že hvaliti mogel? Je že res, da vsi pravoverni smo udje Jezusovega skrivnostnega života, in po kerstnem prerodenju smo kot posinovljeni otroci Boga Očeta postali duhovni bratje Jezusa Kristusa, ali po človeški kervi kdo med umerljivimi je z Jezusom v bližnji žlahti bil kakor Ana? Vas, svetniki in svetnice nebeške zaprašam: Kdo zmed vas se zamore take vrojene imenitosti hvaliti? Je že res, da vi ste z Jezusom v ljubezni popolnoma sklenjeni; pa zraven tega ljubeznjivega zjedinjenja, katerega je sveta Ana z vami vred deležna, ima ona pred vsemi vami še to prednost, da je po človeškem telesu in zarodni kervi z njim v rodbinski zavezi. Meni se zdi, da se ne more nič visokejšega misliti, nič imenitnejšega iskati in nič častitljivšega reči, kakor je: — stara mati včlovečenega božjega Sina biti. Zatorej se pa tudi jaz pri tej zastavljeni resnici ne bom več zaderževal; samo pravim: ako vse rečeno ob enem presodimo; namreč, da sveta Ana se je v pozemeljskem teku nevtrudenó s preblagimi čednostmi ozaljševala in v popolni ljubezni božji živela; da

ona je mati nebeške kraljice bila in je rešenika sveta, Jezusa Kristusa, svojega zarodnega vnuka imenovati smela, spoznati in obstati moramo, da sadaj posebno prednost pred drugimi nebeščankami zavživa, da nji gre prvi sedež med nebeškimi svetnicami in je za Marijo naj večji svetnica. —

Ker je sveta Ana pri Bogu tolikanj povikšana, obljubim, da pa tudi njena priprošnja pred nebeškim prestolom veliko velja, in milosti, za ktere nam pri Jezusu prosi, gotovo tudi sprosi; samo na tim je vse ležeče, da se mi nji prav izročiti in v pravem času v pomoč jo klicati znamo; zatorej poslušajmo:

II. Kako se moramo sveti Ani priporočati?

Z neko posebno veličastno krono ozališana, ki se nad vsemi drugimi venci izvoljenih razločno bliši, stoji sveta Ana v sredi med rajskimi kardeli veselih nebeščank, ktere se ji prijazno vklanajo in kot mater Jezusove porodnice časté, ter danes in vselej milo na nas doli gleda in pa je vsaki čas pripravljena, blagosserčno naše priporočila sprejemati in pred božjim tronom naše molitve podperati. Hitimo tedaj njo v pomoč klicati, pospešimo se lepo jo častiti, poskerbimo si prav se nji prikupiti. — Naj bolje se pa njej priporočili bomo takole:

1. *Ako njene svete čednosti posnemamo, in po njenih lepih izgledih šivimo.* —

Sвета Ana se je pošteno in neomadežano v celem pozemeljskem življenji obnašala, s čisto nedolžnostjo je v zakonski stan stopila, v lepi edinosti je s svojim možem Joahimom živela, goreče je molila in svojo hčerko Marijo je po storjeni obljubi Bogu v sveto službo darovala, pridno je gospodinila, modro s svojem premoženjem ravnala in rada ubogim pomagala. Tukej imate iz njenih krepostnih rožic vkupej zloženi šopek; vzemite iz njega eno za eno, ogledajte jo pazno, globoko si jo v serce vtisnite, splebite si venec za svoje življenje iz teh čednost in svesti si bodite Anine prijaznosti in ljubeznjive pripomoči. Pa jojmene! kje najdem na svetu med današ-

njimi ljudmi posnemovavca njenih izgledov? Ga išem v sebitnem stanu, ali kaj vidim? Neka norost po posvetnem pregrešnem veselji je sadanjo mladino obsedla; neka malopridna razujzdanost se je v mlade serca vrepila, strah božji je skorej vse keršanske mladenče in deklice zapustil, oni dirjajo okoli, kakor da bi od slabega duha obsedeni bili, priskočijo vse meje poštenosti, si nalivajo strupene kozarce peklenškega pohujšanja in pijejo iz zapeljivega studenca mesenega poželenja, da se jim glava in serce grešne sladnosti vpijani. Med temi ne najdem več posnemovavcov svete Ane. — Ga išem v zakonskem stanu; ali kaj zapazim? Razpertije in vedno vjedanje med možmi in ženami, prepire in vsakdanje preklinjevanje se po družinskih hišah glasi, odgojenje otrok v pravem keršanskem duhu je zanemarjeno, domače molitve so večidel opuštene, krivice se ondi kopičijo, gospodarji na eni, gospodinje na drugi strani premoženje zapravljajo, hiša na beraški palici sloni in ubogi morajo neobdarjeni odstopiti. Povejte ali so ti posnemovavci svete Ane? — Oh žalostno je pač take prikazni med nami viditi, in sicer me boli zavolj takih razujzdanost vas grajati; in ko bi kaj zaleglo, bi rad to storil, pa skušnja me uči, da moje besede so glas vpijočega v pušavi, ki do vašega serca ne seže. Ali naj bo, jaz svojo dolžnost spolnim in vam zaterdim, da se pri takem življenji pomoči sv. Ane malo nadjati zamorete; vas pa zagotovim, da, ako se svojih nezvestob zavešče in njene čednosti ter lepe zglede posnemati začnete, bo ona miloserčno na vas se ozerla in svojih priprošenj vam ne odtegnila. Zatorej mladina! odstopi od slabe poti, in pošteno življenje začni, ne mori v sebi blagih počutkov, ktere ti je stvarnik v mlado serce zasadil; zatorej zakonski! spomnite se svojih visokih dolžnost, in svoje hiše božji službi posvetite; živite med seboj v sveti ljubezni in svoje otroke v prave božje služitelje izredite; skerbite modro za družinsko premoženje in kar ste dolžni, vsakemu pravično odrajtujte, pa tudi ubogih beračev ne pozabite; tako se bodele božjega

blagoslova udeležili in sveti Ani vsi skupej prikupili, da bo vam z nebes od Jezusa velike gnade donašala. — Pa vender ni še zadosti samo po lepih njenih izgledih živeti, če želimo sveti Ani priporočeni biti; marveč zraven posnemanja njenih blagih čednost moremo tudi:

2. *spodobno jo častiti in ponižno v pomoč klicati.*

Vi ste že večkrat slišali, da je mili Jezus velil svojo mater Marijo častiti, in da grešnikom, ki so k božji porodnici pribežali, je nebeška pravica z večnim pogubljenjem prizanesla, in po Marijinih priprošnjih milost doseči dala. Ravno tako nam Marija Devica zavkaže njeno mater Ano častiti, in nam obljubi za tako častitev obilno milost. V tem nas podučí Janez Tritemi, ker pravi: *Ako božjo porodnico ljubimo, ako nebeški kraljici dopasti želimo, moramo njeno mater goreče in pobožno častiti.* In on nam pove, da nekemu bogoljubnemu človeku, ki bi bil rad zvedel, na kako vižo bi se naj bolje Marii prikupil, je sama Devica spregovorila in mu djala: „*Ako mene ljubiš, časti mojo mater, in kakoli boš nji v čast storil, bo meni dvojnato všec.*“ In kaj mislite, da to ne bo tudi Bogu dopadlo in nam njegove milosti naklonilo? Presodimo le to, da vsaka čast, ki jo svetnikom skazemo, se posredno v božjo slavo izide; zakaj vsi so le po božji milosti časti vredni postali, torej, ko njih poveljučujemo, poveljučujemo prav za prav samega Boga, ki se je v svojih svetnikih čudovitnega skazal. Obegnimo to na sveto Ano: V njej se je Gospod Bog proti nam posebno milostljivega razodel, ker jo je zmed mnogih družih Aronovih hčer mater svoje neveste Marije in staro mater svojega edinorojenega Sina izvolil; ako torej njo počastimo, zahvalimo prav za prav samega Boga za njegovo usmiljenje do nas nesrečnih grešnikov. — Ravno tako stoji z njenim vpomočklicanjem. Mi vemo, da Ana sama na sebi nam pomagati ne zamore; pa je velika prijateljca božja; zatorej naše molitve, ki jih k Bogu pošiljamo, nji v roke izročimo, ter jo nagovorimo, naj bi jih ona pred božji sedež položila, na

mesto nas po vrednem Boga počastila in tako nam milost od presvete Trojice donesla; da mi verujemo, da usmiljenje, ktere po tem takem nam Bog stori, bolje iz njenih priprošenj kakor iz naših molitev izvira. Glejte, da jo moramo častiti in v pomoč klicati, ako želimo po njej potrebnih dobrot z nebes imeti.

Ne bom že veliko vam pravil, kakšino počastenje sveta Ana od nas terja, ker ste že slišali, da posnemanje njenih svetih čednost ji je naj bolje všeč; samo še rečem, da obiskovanje nji posvečenega tempeljna, ozališanje njenih altarjev in spoštovanje nji v čast odločenih dnevov nam njeno ljubezen jako naklonijo; pa terdim, da nespodobno zaderžanje v njenih cerkvah, zanemarjanje lišpa njenih podob, in razujzdane veselice na njenih praznikih nam nje milo serce odverne; in še določim, da v nje imenu ubogim podarjena milošina, nji v čast plačana maša, ali opravljeno obhajilo so dragi biseri, ki nam nje pomoč vkupijo. Sadaj smem zaupati, da sim zadostno pokazal, kako se moramo naj večji svetnici za Marijo priporočiti.

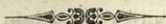
Predragi kristjani! V verjetnih listih berem med drugimi čudovitnimi povestmi od Anine pripomoči sledečo podučivno in potolaživno prigodbo: Neki bogaboječi človek je lepo navado imel vsaki dan se sveti Ani priporočiti. In ker je to svetnico serčno častil ter velike zaupe v njo stavil, si je mnogo prizadeval tudi druge ljudi k njenemu častenju pregovoriti. To doseči je sem ter tje obilno podob svete Ane pri potih in cestah naslikati dal, v lepšanje njenih altarjev je bogate milošine daril, in povsod priporočal saj ne pozabiti svete Ane. Tako je celo življenje delal. Ta človek pride na smertno posteljo, in kakor vsak, ki samo eno stopnjo od večnosti stoji, ne more, da bi se ne tresel, ker, ne vé, ali ga nebeško veselje ali pa strašno terpljenje čaka, se je tudi on bati začel. Pa kaj? kar potihne in kakor v duhu zamaknjen na postelji medli. Sadaj se zopet zavé, in

ves vesel spregovori in reče: „Ni se mi več smerti bati treba. Preblažena Marija Devica in njena ljubeznjiva mati sveta Ana ste me obiskat prišle. Zagotovile ste me večnega zveličanja, ker sim se vselej sveti Ani izročeval in druge k temu nagovarjal; rekle ste mi, da kar sim sveti Ani v čast storil, mi je obilni zaklad v nebesih spravilo.“ To pove, in mirno v Gospodu zaspi; njegova duša pa se je dvignila v nebeške višave, kjer jo je sveta Ana ljubeznjivo pričakala in pred Jezusov sedež sprējela. Tako prigodba. — Glejte, kako se sveti Ani prikupi, kdor se za njeno počastenje ponaša, in kako ona za svoje spoštovavce in priporočence skerbi; glejte, kako vseč je Marii Devici, da se čast njene matere povikšuje in se v pomoč kliče; glejte, kolikanj pri Jezusu velja, kar njegovi stari materi darujemo.

Ljubi moji! Tudi mi bomo enkrat, in scer poprej kot mislimo, na tisto stopnjo prišli, ktera bo nas samo eno ped od večnosti ločila. Takrat se bomo tresli in trepetali, in povsod prijetlov iskali, naj bi nas tolažili. Mi bomo vest prašali, ali se smemo zveličanja nadjati; pa se bojim, da bo nam več slabega kot dobrega iz našega življenja naštevala. Mi se bomo s svojimi nekdanjimi znanci posvetovali, kako bo kaj z nami na unem svetu; pa oni bodo le komucali in z merzljimi besedami nam malo vstregli. Mi bomo svoje spovednike prosili, naj bi nam našo večno osodo razložili; pa tudi oni nas ne bodo zamogli popolnoma vpokojiti. Nobeden ne bo mogel strahu pred večnostjo nam od serca vzeti. Mi bomo zdihovali po nebeški tolažbi, pa, ako si sadaj prijetlov v nebesih ne delamo, tudi v tisti težki uri pomočnika imeli ne bomo, in nam bo gorje, jezerokrat gorje; nad prepadam obupa bomo viseli, v kterega bi se kmalo pogrezniti vtegnili.

Priserčni bratje in ljubeznjive sestre! Sadaj si priskerbimo pomočnikov za tisti velik hip ločenja duše od telesa. Sveti Ani se ponižno vklonimo, vedno jo spodobno častimo, nji se vselej izročujmo, naj bi v celem

življenji naša mila besednica v nebesih bila, in v smertni uri nas s svojo hčerjo Marijo obiskat in tolažit prišla, ali naj bi vsaj Jezusa sprosila, da bi nam nebeškega angela tisto minuto poslati blagovolil. Oh, sveta Ana! k tebi obernemo svoje pohlevne poglede, in iz ponižnega serca zdihnimo: Bodi nam mila varhinja v življenji, bodi nam serčna tolažnica na smertni postelji, bodi nam dobra zagovornica pri sodbi in sprosi našim dušam rajsko večno veselje. Amen.

God vnebovzetja Marije Device.

(V Kanali pri Soči, kjer so čast. gosp. dekan Anton Peric vpeljali Bratovščino prečistega Mariinega serca.)

Marija naša pomočnica in besednica.

„In sim se vkoreninila v častitem ljudstvu, in v mojem Bogu je njegov del, in v družbi svetnikov moje stanovališe.“ Sirah 24, 16.

Iljubeznjivi kristjani! Iz globočine svojega serca vas pozdravim, in vam zavoljo vašega pobožnega obnašanja stotern blagor izgovorim. S serčnim veseljem sim vidil, kako ste iz vsih vasí naše priljudne dehantije v nježnih rajdah tu sem potovali in v sveti procesii pod razvitimi banderi v to krasno olepšano dekansko cerkev stopili; z duhovno radostjo sim slišal vaše lepo petje, s katerim ste soglasno Marijo Devico častili, in goreče se nji priporočevali, naj bi se z visocih nebes, kjer na strani svojega edinega Sina, Jezusa Kristusa, sedi kraljica nebes in zemlje, milo na vas ozerala, ter vaša pomočnica in besednica vselej biti blagovolila. Blagor vam kristjani! Obljubim, da vaši terdni zaupi v prečisto Devico ne bodo nade prazni, do vašega serčnega počastenja Mati vse milosti ne bo zaničevala, in da vašega ponižniga pripo-

ročila Pomočnica vsih kristjanov ne bo neuslišanega pustila; zatoorej svest rečem, da besede modrega Siraha, ktere sim po navdihnjenji svetega Duha na Marijo obrnil in se glasijo: *In sim se vkoreninila v častitem ljudstvu, in v mojem Bogu je njegov del, in v družbi svetnikov moje stanovanje,*“ so dans tukej svojo popolnomo veljavo dosegle: zakaj Marija Devica, ki je bila današnji dan častitljivo v nebesa vzeta, je scer svoje stanovanje v družbi svetnikov dobila, pa ona nas ni zapustila in tudi ne pozabila, marveč se je vkoreninila med nami, ki jo kot svojo priserčno mater ljubimo in smo njeno častito ljudstvo; zdaj ona v nebesih za nas prosi, da bi tudi mi svoj del pri Bogu dosegli, kterega ona že popolnoma vživa. In glejte, to važno resnico hočem dans bolj natančno razložiti, ter bom dokazal:

I. Da Marija je naša mogočna pomočnica in besednica pri Bogu;

II. bom pa podučil, kako se moramo Marii priporočevati?

Dragi poslušavci! vem dobro, da ste iz tege svetega mesta že obilno od Marije slišali, pa poznam vašo serčno pobožnost do Božje matere, lahko bi se vam zameril, ako bi ta Mariini praznik, v katerem je meni visoka čast došla, s primerjeno besedo cerkveno slovesnost povikšati, od česa družega govoriti hotel. Poslušajte me pazno in resnice si v serce zasadite. — Ti pa Marija, ki z nebeško blisečo krono ovenčana z dušo in s telesom pri svojem Sinu mogočno kraljuješ čez vse čiste duhove, pošli angela, naj bi se mojega jezika dotaknil, in ga posvetil prav govoriti, tebi v čast in temu pričujočemu ljudstvu v dušno korist. — Začnem.

Od vsih drugih stvari, karkoli jih je kdaj iz božje vsegamogočne roke prišlo, je bila Marija Bogu naj ljubši. Nad Marijo je imel Gospod Bog od vekomej sem tako dopadajenje, da kadar je nebesa narejal in oblake zgorej perpenjal, kadar je dno zemlje uterdoval, meje okoli

morja postavljaj in vod studence tehtal, je ona pri njem bila, je vse z njim ravnala, se je vsak dan veselila in je pred njim igrala. Prip. 8.

Po tem takem je Gospod Bog prav storil, da je svojo ljubeznjivo Marijo nad vsemi drugimi ljudmi na zemlji visoko povikšal, in ker On Marijo bolj ljubi, kakor vse druge svetnike, je modri Suarez prav storil, da jo je z dušo in s telesom v nebesa vzel, ondi vsem angelom predpostavil in pa kraljico nebes in zemlje jo veličastvo venčal.

Vse to se je pa današnji dan takole godilo: Po Jezusovem vnebohodu je namreč Marija še nekej časa pri svetem Janezu na zemlji živela, vunder so nje misli le pri Jezusu v nebesih bile, in ona je vedno želela kmalo s Sinom združena biti. Nje volja se spolni, ona brez vse boležni v Gospodu zaspi. Nje prečista duša se v nebesa k Jezusu dvigne, nje truplo pa nesó aposteljni v vert Gezemani in ga ondi položijo v grob z rožami olepšan. Tri dni učenci pri Mariinem grobu v svetih pesmicah prečujejo, med tem ko se v nebesih čudne reči godé. Jezus Kristus želi tudi telo svoje priserčne matere v nebesih imeti, zatorej veli svojim nebeškim služabnikom na zemljo doli stopiti, v vert Gezemani se podati, Mariino truplo iz pozemeljskega pokopališa povzdigniti in v nebesa ga prinesti. To se zgodi. Tretji dan učenci v ljubo Tomažu, ki je bil Mariini sprevod zamudil, grob odpro; — ali glej, nebeški duh se iz Mariinega groba vali — njenega telesa pa več ni. — Angeli so ga na svojih rokah v nebesa nesli in pred Jezusov prestol položili. Mariina zveličana duša se je spet s prečistim telesom sklenila. Jezus je svojo mater na svojo stran posadil; vsi nebeški stanovavci so se nji priklonili in iz božjega svetišča se je velik glas po vsih nebesih slišal: *Marija je kraljica nebes in zemlje.*

Zdaj Marija v nebeškem veličastvu na strani svojega Sina sedi in nam, ako se nji ponižno priporočujemo,

pomoči doli pošilja v pozemeljsko življenje, ter za nas pri Bogu prosi; zatorej jaz pravim:

I. Marija je naša mogočna pomočnica in posebna besednica pri Bogu. In bom spričal. — Pono-vite svojo paznost. —

Od visocih nebes do naše zemlje, od božjega prestola do slehernega človeka v pozemeljskem življenji derži neka duhovna pot, po kateri vsi nebeški darovi neprenehama z nebes na zemljo od Boga do posamesnega človeka prihajajo. Človek, kakor ga na svetu z moralno prostostjo obdarovanega vidimo, zamore po svojem pobožnem življenji zmerej pri tej duhovni stezici stati in nebeških dari ter neprecenljive pomoči se vdeleževati; ali pa po svojem hudobnem življenji on od te duhovne poti odstopi, in sam sebe čeznatornih darov nebeških obropa. Tak človek je močno nesrečen in nesrečen ostane, dokler se s poboljšanim življenjem ne verne k nebeški stezici, od ktere je zašel. Na tej duhovni poti med Bogom in človekom stoji Marija Devica kakor srednica. Ona je „vrata nebeške,“ skoz ktere vse gnade in milosti in dobrote in blagri in zakladi z nebes na zemljo, od Boga do človeka gredo in pridejo. Tako nas uči sveti Bernard, ker pravi: *To je volja božja, da mi vse le po Marii prejmemo.*

Skoz te nebeške vrata — skoz Marijo — je po taki duhovni poti prvič rešenik Jezus Kristus na svet prišel. Zagrešeni človeški rod z Bogom spet sprijazniti, je moral on z božjo večno natoro tudi človeško prevzeti in se je v Marii včlovečil. Ko je Jezus Kristus, naš velik srednik med svetom in nebom težko rešenje dognal, in se v nebeško veličastvo nazaj vernil, ter ondi z Očetom vréd vsegamogočno vladarstvo vsih stvari slavodobitno prevzel; je pa kmalo še Marijo z dušo in s telesom v nebo vzel, in za seboj jo postavil srednico med nebosi in zemljo, naj bi tako rekoč s svojo nedolžno dušo do nebeškega trona s prečistim telesom pa do zemlje segala in človeka z Bogom vezala. Od tiste dobe Marija med

Bogam in človekam stoji, tako da po njej vsi pobožni ljudje, ki jo časté, vedno več nebeške pomoči dobivajo, naj bi stanovitno po poti pobožnega življenja napredovali; Marija jim daruje duhovne serčnosti, naj bi vse zopernosti pozemeljskih stisk in posvetnega preganjenja voljno prestajali; Marija jim od svojega Sina donaša božje čednosti prave vere, terdnega zaupanja in goreče ljubezni, ter jih blagruje z gnado mogočno neutrudeno delati za diko nebeško. — Glejte Marijo našo pomočnico. — Od tistega časa, od kar je njeni Sin Jezus Kristus za grešnike umerl, stoji Marija pa tudi kot besednica med pravičnim Bogam in ovedenem grešnikom, in za vsacega, ki se njej ponižno priporoči, pred nebeškim tronam prosi, naj bi mu razžaljeni nebeški Oče svoje dobrotljive roke ne odtegnil, naj bi ga razserditi sodnik v njegovih grehih pred sodnji stol ne poklical, naj bi mu sveti Duh dušnega razsvitljenja ne odvzel, marveč naj bi ga gnada došla in pomoč se mu dala, da bi se prav spokoril, resnično poboljšal in po Jezusovi rešnji kervi odpušanje dosegel, ter se po poti pokore zveličal. — Glejte Marijo našo besednico pri Bogu. — Da, meni se zdi, da vidim, kako se Marija v nebesih k svojemu Sinu obrača, ter naše prošnje s svojimi besedami podpera; meni se zdi, da slišim, kako Marija svojega Sina milo nagovarja za grešnike, in božjo jezo kroti; zdi se mi, da vidim... oh, prečuden pogled! oh, strah in trepetanje! kaj vidim? En angel ves ostrašen in razžaljen z zemlje v nebesa privihra, na ravnost pred božji tron se poda, ondi trikrat na svoj obraz pade, zdaj pa z solznimi očmi po versti pové, kaj je na svetu vse vidil, kako se hudobije sadanjih ljudi neštevilno množé, kako se gospodovi dnevi zaničujejo, božje imé nespoštuje, sveti nauki zanemarjajo, duhovni zasramujejo, device skrunijo, vdove zaterajo, in nedolžna kri preлива, kako pobožnost pò tleh leži, svete čednosti se ne cenijo in ljudje po živinsko živé. Trojedini Bog se razserdi in hoče take ljudi končati, že derži kervavo šibo v roci, že daje ostro povelje maše-

vavnim angelom, že jih pošilja na zemljo ljudi moriti. Joj grešniki! kaj bo? Angeli se že od razserditega Boga odpravljajo. — Ah glejte, zdaj stopi Marija s svojega trona, hiti pred serditega Boga, poklekne pred prestol presvete Trojice, in milo prosi za zagrešeni svet, prejme za kervavo šibo božjo in vsa solzna zdihne: milost, milost grešnikom na zemlji. Saj jih je vunder med njimi še deset pravičnih, in ako jih ni, se pa jaz za-nje darujem. Bog Oče! vdari mene, svojo pokorno hčerko; Bog Sin! vdari mene svojo ljubeznjivo mater; Bog sveti Duh! vdari mene, svojo predrago nevesto. Oh samo grešnikom na svetu prizanesi in daj jim čas spokorjenja. In Marija je uslišana, božje bitje je omečeno, pravična nebeška jeza je ukrotena, angeli milo eden drugzega pogledujejo, eden drugzega objemajo in se na zemljo spusté, ne več grešnikov morit, ampak jim oznanovat milost in usmiljenje božje. Glejte kako resnično je Marija naša mogočna pomočnica in posebna besednica pri Bogu. — Prav je imel sveti Fulgenci, da je rekel: „Nebo in zemlja bi se bila že kdaj posula, ako bi ji ne bila Marija s svojimi prošnjami podperala.“ Prav je govoril sveti Bonaventura, rekoč: „Marija je nam oblačni steber, ki nas brani pred vročino božje jeze, in je ognjeni steber, ki nas razsvetljuje z darimi božjega usmiljenja.“ Prav je učil sveti Anzelm, ki je pravil: „Nektereokrat se ložej odpušanje dobi, ako se na ime *Marija* zakliče, kakor če se ime *Jezus* izgovori,“ zakaj „tiste grešnike,“ doloži sveti Rihard, „tiste grešnike, ktere božja pravica k pogubljenju obsodi, milost Marije pred pogubljenjem obvarje.“

Blagor vam, keršanski seljani mile Kanalske dehan-tije! da stojite pod mogočnim varstvom Marije Device. Le posnemajte lepó svoje nekdanje preddede, kateri so bili pobožnosti svete in serčne vdanosti do Marije tako presunjeni, da so zraven te prezale farne cerkve še dva druga tempeljna v dekanatu Božji Materii posvetili; pri-poročujte se serčno tej mogočni kraljici nebes in zemlje,

ter bodite si svesti, da Ona vas ne bo zapustila, marveč bo skerbno nad vami čula, bo pred peklenkim zmajem vas branila, bo vedno vam pomočnica in pri Bogu besednica. — Od previsoke Mariine pomoči in njene materne skerbi za kristjane prepričani so naš visoko častiti gosp. dekan prav modro storili, da so tukej sveto bratovščino *Mariinega serca* vpeljali. Vidili so namreč, da od kar je bila poprejšnja bratovščina Mariinega Rožnkranca zaterta, je pobožnost okoli nas hiralala in lepo keršansko zaderžanje se čedalje bolj zgubovala, zatoorej so hotli dobri pastir svoje duhovne ovce spet pod Mariino krilo spraviti, in, da bi se nobena ne pogubila, so želeli vse v Mariino materno serce zapisati za večno življenje. In njih blaga skerb za dušno srečo njim izročenih ovčic ni bila prazna. Jaz ne bom dokazoval, kolikanj duhovnega sadu je ta sveta bratovščina od svoje vpeljave dosihdob v naši dehantii že donesla, to je očevidno; samo povabim vse tiste, kateri morebiti niso še zapisani v bratovščino Mariinega serca, ako jim je zveličanje ljubo, naj se ne obotavljajo v sveto bratovščino stopiti, naj se ne mudé, Marii v naročje se vreči, da jo bodo imeli pomočnico in besednico. — Da bo pa naše prošnje Mati božja blagovoljno sprejela, hočem še podučiti:

II. Kako se moramo Marii priporočevati?

Berem v verjetnih listih, da neki mladenč je imel lepo navado vsak dan se Marii priporočiti in s sveto molitvico jo počastiti, pa sam je dušo z gerdimi grehi omadežvano imel in razujzdano živel. Prigodi se, da mladenč gré neki dan v gojzd se sprehajat, in ker se je ondi že dolgo mudil, in ne stvarice živeža seboj si vzel bil, ga začne lakota opominjati. Gleda okoli, kje bi kaj jesti dobil, kar se mu zala ženica bliža, ki je v gerdem in prav nesnažnem jerbasu obilno lepega, žlahtnega in dobro zrelega sadja imela. Ona pristopi, ter mu prijazno ponudi, rekoč: Vzemi in jej. Mladenč pogleda, pa se kmalo vmakne in reče: Kako bi mi iz tako nesnažne posode jesti teknilo? Škoda velika, da žlahtno

sadje v gerd jerbaz vložite. Ženica mu odgovori: Glej mladenč! taka se s tvojimi priporočili in molitvami godi. Kako bi jih zamogla blagosloviti, dokler iz ostudne posode, — iz grešnega serca — izhajajo? Kako bi te zamogla blagosloviti, dokler tako razujzdano živiš? Pojdi, očisti svoje serce, operi dušo, odpovej se razujzdanosti, posnemaj moje čednosti, in veselo bom tvoje priporočila in molitve sprejela. Zenica reče in zgine. Mladenč se pa ové, gré, si poiše spovednika, se mu odkritoserčno in zgrevano spové ter se ves poboljša. — Tako prigodba. —

Iz tega se učimo, da kdor se hoče Marii prav priporočiti, mora dvoje opravljati, namreč: serce vsega greha čisto imeti, in pa Mariine čednosti zvestó posnemati.

In resnično. Kar prvo zadene — serce vsega greha čisto imeti — je reč tako dovižana, da bi vsako spričevanje nepotrebno hilo. Prosim, kako bi Marija vtegnila človeku mati biti, kateri ima Boga Očeta sovražnika? Kako bi Marija nespokornežu pomagala, kateri njenega Sina vedno hudobno križa? Kako bi Marija za malopridneža prosila, kateri tempelj svetega Duha v sebi razdera? In ti grešnik za to nič ne porajtaš. Z eno roko se v bratovšino Mariinega serca zapisuješ, z drugo pa Jezusa moriš; z eno nogo se Marii priklanjaš, z drugo pa po nečistosti brodiš in sveto rešnjo kri teptaš; s svojim jezikom zdej na Marijo kličeš in jo veličastiš, kmalo pa se proč oberneš, strašno preklinjaš, nad bližnjim rotiš in satansko lažeš. Moj prijatelj! smešno se meni dozdeva, da te slišim k Marii moliti: „prosi za nas grešnike,“ in te vidim prostovoljno se po grehih valjati. Marija je resnično perbežališe grešnikov, pa vedi, da ona je perbežališe le zgrevanih in spokorjenih grešnikov; vedi, da ona le tistim pomaga, kateri so terdno sklenili greh zapustiti, in ona le za tiste pròsi, kateri se svojih grehov v solzni pokori čistijo. Ker pa tebe v njih številu ne vidim, ti moram odkritoserčno povedati, da nisi

Mariini otrok. Pojdi, očisti svoje serce, operi dušo, daj grehom slovo, nastopi pot prave pokore, in po tem pridi Marii priporočevati se; ona te bo milo sprejela in kmalo boš čutil, kaj se pravi Marijo imeti pomočnico in besednico.

Vunder ne bo še zadosti le grehov se očistiti, marveč je še drugo — Mariine čednosti posnemati — potrebno, ako hočemo nji priporočeni biti. — Tega nas sama Marija podučí, ker v bukvah modrosti božje takole govori: „*Otroci! poslušajte me, blagor jim, kateri ohranijo moje pota. Poslušajte nauk, in bodite modri, in nikar ga ne zametujte. Blagor človeku, kateri mene posluša, in kateri čuje pri mojih vratih vsak dan, in streže pri podbojih mojih dur.*“ Prip. 8, 34 — 35. Mariine pota, ktere nam ohraniti veli, so njene čednosti, namreč: čista nedolžnost, po kateri je ona v svojem telesu Bogu Sinu vredno stanovališče napravila; pohlevna ponižnost, po kateri je Marija Bogu tako dopadla, da jo je nad vsemi stvarmi visoko povikšal; deviško sramožljivost, po kateri se je clo angela prestrašila, ko ji je božje pozdravljenje prinesel; Mariini nauki, ktere modro obderžati nas nagovarja, so njena sveta bogaboječnost, vedna pokornost, goreča ljubezen, poterpljivo podanje v božjo voljo i. t. d. Te svete čednosti, ti posnemanja vredni nauki so Mariino zerkalo, v katerem se moramo vsak dan ogledovati, in presoditi, ali smo zvesti nasledovci Mariinih čednost? ali smo njene pripomoči vredni? ali zaslužimo, njo v življenji besednico imeti? To Mariino ogledalo tebi keršanski mladenč predpostavim, ga deržim tebi keršanska deklica pred očmi, in vaji vprašam, ali najdeta v njem svojo podobo? Jaz spoštujem vso pobožno mladino, pa sveta jeza me žene in ne morem molčati: Sram te bodi razpaseni mladenč, sram te bodi razujzdana deklica; okoli vratu imata svetinjo prečiste Device obešeno, s čemur kažeta, da sta v bratovšino Mariinega serca vpisana, pa vaji vidim ponočno voglariti, pa vaji slišim nesramno ljubezen sklepati, pa vaji vidim po satanskih

plesih derjati, pa vaji slišim nesramne pogovore peljati. Jelita, tako Mariine čednosti sramožljivosti, čistosti in nedolžnosti posnemata? Takole jo častita, takole se nji priporočujeta? — Vi hišni gospodarji in gospodinje pravite, da Marijo častite, pa pri vsaki priložnosti preklinjate, zakonske zvestobe si ne držite, svojih otrok prav ne podučite, domačo službo božjo v nemar pušate, sosedu krivico delate. Ali tako Mariino ljubeznjivost, poterpežljivost in bogaboječnost posnemate? Vi kristjani se Marii priporočene mislite, pa povsod čez duhovno in deželsko gosposko širokoustno govorite, pa svete nauke in prijateljsko posvarjenje zaničujete, pa vedno okoli zapeljujete in pohujšanje dajete. Jelite, tako posnemate Mariino pokoršino, ponižnost in pobožnost? tako čujete vsak dan pri Mariinih vratih? tako strežete pri podbojih njenih dur? Da bi se pač tudi vam Marija prikazala in vas zagotovila, da v tem stanu vaša mati biti ne more; pa sej vas zadosti po vaših učenikih zagotavlja, tode vi nočete verovati. Pa naj bo, glejte sami za-to. Jaz svojo dolžnost spolnim, in rečem: pri takem življenji ne morete v Mariino pomoč zaupati. Ovedite se, spoznajte svoje nezvestobe, spreobrnite se, začnite po Mariinih izglelih živeti in njene svete čednosti posnemati, tako se bode Marii prav priporočevali, in ona bo resnično vaša mogočna pomočnica in posebna besednica pri Bogu.

Glejte, to sim bil namenil dans vam razložiti, namreč: 1. dokazati, da Marija je naša pomočnica in besednica; 2. vas podučiti, kako se moramo Marii priporočiti. In sim storil. Sadaj pa še sklep določim.

Učeni Beluačenec nam sledečo podučivno dogodbo pové: V neki soseski sta bogatin, ki je po svoji termasti glavi brez pobožnosti živel, in uboga vdova, ki se je vsak dan Marii zvesto priporočevala, smertno zbolela. Fajmošter in kaplan gresta bogatina obiskat; pa ker je kmalo tudi vdova dohovneka želela, ostane fajmošter pri bogatinu in kaplan gre vdovo previditi. Kaj se zgodi?

Komej kaplan s presvetimi zakramenti čez prag v borno bajtico vdove stopi, mu gospod Bog duhovne oči odpre, in on vidi pri postelji pobožne vdove Marijo Devico v nebeški blešenosti v sred angelov stati, in z belo rutico smertni pot bolniku z obraza brisat. Kaplan ostermi. Zdaj Marija vsred angelov ponižno poklekne in v presveti hostii svojega ljubega Sina Jezusa Kristusa milo počasti. Spovednik se strahama bliža, položi presvete zakramente na pogernjeno mizo, Marija ga prijazno pogleda in mu serčnost navdahne svojo dolžnost zvesto spolniti. To stori, vdovo pobožno spové, jo s presvetimi zakramenti previdi, opravi potrebne molitve, se ves trepeč Marii za sveti blagoslov priklone, zapusti bolnika v Mariini postrežbi, in veselih solz ves polit gre fajmoštru v hišo bogatina pravit, kar je vidil. Pa joj, komej stopi v sobo bogatega bolnika, kar se mu strašne vse razločene prikazni od unih, ki jih je pri vdovi vidil, pred oči postavijo. Černe peklenske zmaje ondi zagleda, ki so umerajočega bogatina nadlegovale in tako ga strašile, da bolnik je po živinsko kričal in vse fajmoštrove tolažbe so prazne bile. Vsi pričujoči so mislili, da hude smertne bolečine so bolnika ob pamet perpravile, kaplan pa, ki je sam druge reči vidil, je ostrašen proč šel, in bogatin je žalostno vmerl. —

Kristjani! Glejte strašno razločno smert dveh človekov, od katerih se je vdova Marii priporočevala, bogatin pa ni na Mariino pomoč nič nič porajtal in je razujzdano živel. — Oh, da bi jaz zamogel dans svoj glas povzdigniti in celi svet pregovoriti Marii se priporočevati; da bi jaz mogel v serca vsih ljudi pobožnost do matere božje vcepiti; da bi jaz mogel vse prepričati, da kdor nima Marije za mater, za pomočnico in besednico, nima tudi ne Boga za Očeta in nikdar ne bo nebeškega veselja vžival. Pa jaz tega ne zamorem; zatoorej se pa k vam obrnem. Priserčni kristjani! Tudi mi bomo enkrat na smertno posteljo prišli Adamov dolg s telesno smertjo plačat. Hude stiske in tuge bodo nam tistikrat britkost delale, ker ne bomo ve-

dili, ali smo veselega plačila ali večne štrafe vredni. Ni ga pod soncom človeka, bodi si v življenji še tako prederzen, ki bi se takrat ne tresel, zakaj resnične so besede, da drugač je od smerti govoriti, drugač pa umerati, in kdor se o življenji iz smerti norca dela, se na smertni postelji nar bolj boji. Tudi mi, pravim, bomo enkrat na smertno posteljo prišli. Svet bo nas zapustil, naši prijatli in znanci bodo odstopili, vse se bo vmaknilo, samo naši ljubeznjivi otročiči bodo okoli nas jokali, in morebiti da dober duhoven bo nas tolažil. Pred nami bo pa neograjena večnost stala in nas strašila. Kako ali hočemo vmreti kakor današnji bogatin od peklenških zmajev obdani? Bog nas tega varuj. Mi želimo v naročji Marije Device sladko zaspati, kakor današnja pobožna vdova. Zatorej se pa vedno Marii naši mili materi za-to priporočujmo. Predragi moji bratje! častiti duhovni pastirji! Vi ste dans iz cele kanalske dehantije svoje ovčice v farno in dekanško cerkev perpeljali, Marii jih izročit, stopite pred altar, pokleknite pred Jezusa in Marijo, priporočite jima vse duše svojih ovčic, za telesno in dušno srečo jim prosite. Pokleknite tudi vi, pobožni kristjani, povzdignite z duhovniki svoje roke k Marii, in zaprosite jo iz globočine svojega serca, da bi vas nikdar ne zapustila, in posebno, da bi na vašo smertno uro vam s svojim Sinam Jezusam Kristusam v pomoč prišla. Prosite jo, da bi vaše duhovne pastirje podperala, naj bi vas modro po pravi poti vodili, in posebno našega gosp. dekana obilno blagoslovila zavoljo vpeljave bratovšine Mariinega serca, in še dolgo ga nam ohranila. — Marija! Glej, mi smo s terdnim zaupom k tebi perbežali, in smo si predvzeli od tukej se ne ganiti, dokler nas ne blagosloviš in nam ne objubiš naša vedna pomočnica in besednica biti; zatorej hočemo nevtrudeno in prav serčno s svetim Bernardam moliti: Spomni se, o dobrotljiva Devica Marija, da se še nikdar ni slišalo, da bi zapušen bil, kdor se je k tebi obernal, tebe na pomoč klical, in se tvoji prošnji izročeval. Takega zaupa oserčeni, zdaj mi k Tebi, o mati! o de-

vic Devica! pritečemo, k tebi pridemo, v tvoje naročje se podamo, in zdihajoči pod težo svojih grehov se k tvojim nogam veržemo. O mati Sina božjega! nikar ne zaverzi naših prošenj, marveč poslušaj jih in usliši jih. Amen.

God rojstva Marije Device.

Marija naša kraljica.

„Kdo je tista, ki se vzdiguje kakor vshajajoča zora, lepa kot luna, svetla kot solnce, strašna kot v taboriši zbrana vojska?“ Visoka pesem VI. 9.

God rojstva Device Marije, naše kraljice. — V tih besedah je vse današnje veselje zapopadeno. — Sveta mati katoliška cerkev sicer ne obhaja rojstnega dne družih svojih svetnikov, ampak le godovno njih smerti; zato ker svetniki, kateri so bili v izvirnem grehu rojeni, niso pri rojstvu veselega življenja pričeli, marveč le smertni dan jim je pravo srečo vpeljal po resničnem izreku: *„Smert je življenje!“* Drugači pa ona dela pri rojstvu Jezusa Kristusa, Marije prečiste Device, in svetega Janeza kerstnika iz pravičnega vzroka, ker Jezus je bil Sin božji, ker Marija je bila brez madeža spočeta in rojena, in ker Janez kerstnik je bil že v maternem telesu posvečen in nedolžen rojen. —

Današnji praznik velja rojstvu Marije Device. Ona je tista, katero je bil sam Gospod Bog že Adamu napovedal, da bo kači glavo sterla; je tista, katero so sveti možje skozi vse veke starega zaveta ponosno častili in serčno jo viditi želeli; je tista, na katero se je ves človeški rod milo oziral in jo v duhu goreče popraševal, kdaj bo vender prišla in svetu Mesija rodila? In glejte, danes se je vse to dogodilo. Marija se je veličastno iz naročja presvete Trojice dvignila, in enaka zjutranji

zarji je iz maternega telesa prihajala, svetla kot solnce, lepa kot luna, pa tudi strašna kot zbrana vojskina četa; Marija se je današnji dan kakor mogočna kraljica, ovenčana z nebeško krono nedolžnosti, na slavodobitnem vozu božje popolne ljubezni na svet pripeljala, biti preblazena prijatelca vsim pravičnim in mila pomočnica vsim spokornikom, pa tudi strašna vojšakinja vsim terdovratnim grešnikom. Na noge, človeški otroci! vaša kraljica je prišla. Zbrišite si solze iz oces, niste več sirote. Hitite, tecite, Marii se približajte, ona se je vrodila nam biti mogočna kraljica. —

In ravno to bom vam danes razložil: jaz bom namreč dokazal, da *Marija je naša kraljica*, zakaj ona nad vsemi ljudmi gospodari; I. gospodari kot svetlo solnce *nad pravičnimi, katerim je ljubeznjiva prijatelca*; II. gospodari kot lepa luna *nad spokorniki, katerim je mila pomočnica*; III. gospodari pa tudi kot strašna v taboriši zbrana vojska *nad terdovratnimi grešniki, katerim je serdita maševavka*.

Preblazena Devica Marija! ponižno te zaprosim, gospodari tudi čez moj um, in daj mi pravo zgovornost, da bi zamogel vredno tvojo kraljevsko oblast pred svoje poslušavce razgerniti in jih pregovoriti, naj bi se vsi tebi spokorno priklonili. — Vi pa, dragi kristjani! poslušajte me pazno, kakor ste še vselej storili, in jaz začnem. —

Nebeški vsegamogočni kralj — Gospod Bog — ima troje božjih prebivavcov v svojem kraljestvu na svetu, namreč: zvesto pokorne, kateri božjo voljo in gospodove zapovedi povsod in vselej deržé in spolnujejo, ti so *pravični*; drugi so *spokorniki*, kateri so se bili sicer zoper božjega kralja spuntali, pa so svojo nezvestobo spoznali, sadaj ga vedno zamere prosijo in za svoje grehe pokoro delajo; tretji so pa *terdovratni grešniki*, kateri še zmerej zoper nebeškega vladarja rogovilijo, njegove postave zaničujejo in se vtolažiti ter k pokornosti zavrniti

nočejo. Da vsi ti zemljani pri Gospod Bogu razločno veljavo imajo, je lahko soditi. *Pravični* so v popolni ljubezni nebeškega kralja, *spokorniki* se tej ljubezni bližajo, *terdovratni grešniki* pa se čedalje bolj od te ljubezni odmikujejo.

Marija Devica, hči, nevesta in mati nebeškega kralja se po vsi pravici *kraljica zemlje* imenuje, in kot taka ima s svojim Sinom vred resnični delež na vladanji božjega kraljestva na svetu. — Osoda človeških otrok njej gotovo pri sercu leži, ona zanje skerbi, in se veliko prizadeva za njih večni blagor, ter serčno želi, da bi pravični za vselej pravični ostali, da bi spokorniki v spokorjenji ne opešali, in da bi se tudi terdovratni grešniki poboljšali. Tako vse pozemeljske prebivavce oblaгодariti slehernemu posebej svoje milo naročje odpre, in pod kraljično krilo jih kliče, ter z nebes od božjega pristola jim gnado obilno donaša. Zatorej pravim:

I. Marija kraljuje kot svetlo solnce nad pravičnimi, in je ljubeznjiva prijatelca.

Tega se prepričati presodimo dobrote svetlega solnca: Zlato solnce našo zemljo osvita in vse tamotne poti razdani, jo ogreja in z gorkoto presune, da rodovita postane; solnce nezdrave močvirje posuši in vse zdravju škodljive mrake odžene, ki bi nam bolezen vpeljati vteg-nili; prijazno solnce tudi bolnika na težki postelji razveseli in njegovo terpljenje mu jako polajša. Ravno take dobrote Marija pravičnim deli. Ona jim serce razsvitli, da še le bolj svojo srečo spoznajo in s toliko večji gorečnostjo krivih potov se ogibajo; ona jih še le s popolniši božjo ljubeznijo presune in zavname, da čedalje serčneji v pravičnosti napredujejo in v svetih čednostih rastejo; ona jim vedno na strani stoji, jih varje pred hudočnim zalezovanjem peklenškega Satana, odpodi od njih vse pozemeljske zapeljivce, in jih milo krepča, da vse terpljenje, ktereга jim Bog kot svojim prijatlom pošilja in jih Jezus deležnike svojega križa dela, voljno

in veselo prestajajo. Kar sonce zemlji dari, to Marija pravičnim stori. Zato je rekel sveti Bonaventura: *Kdor bo Marijo vredno častil, bo pravičen ostal in se bo zveličal.* In sveti Bernard je učil, rekoč: *Ako imamo kaj zaupa, ako kaj gnade, ako kaj zveličanja, vedimo, da po njej smo prejeli, ktera se veličastno vzdiguje.*

V svetem pismu od ljubega sonca dve posebni dogodbi beremo. Pervo. Ko pride Jozue v široko Gabaonsko dolino, in pred seboj svoje sovražnike vidi, ktere mu je bil Gospod pokončati velel, ter spozna, da prekratek mu bo dan bitvo doveršiti, dvigne svoj pogled proti nebesom, in poln zaupa v tistega vsegamogočnega Boga, ki ga je bil vodja izraelskega ljudstva postavil, zaupije: *Solnce! stoj na nebu in ne zgani se iz Gabaonske doline, dokler Amorejca ne vničim.* In solnce se je vstavilo. Joz. 10. — Drugo. Kadar so ljuti Judje svojo nečloveško grozovitnost na hribu Kalvarii do konca dognali, in pravega Boga na steber križa pribili, glej sonce, ki se je nad tako strašno okrutnostjo in neslišano hudobijo grozilo, se skrije in otemni, kakor da bi nad hudobnem judovskim djanjem žalovalo. — Sonce je na Jozuetovo povelje ostalo, skrilo pa se je pri Jezusovem vmorjenji; stalo je in sijalo k dobremu delu, otemnelo je pa pri malopridnem; tamkej je dan podaljšalo, tukej pa ga je skrajšalo. Tako dela tudi Marija. Dokler človek pravično živi in svete čednosti doprinaša, mu je ona ljubeznjiva prijatelca, pri njem stoji, ga razsvetljuje in ga podpera; kadar pa Adamov sin od pravične poti odstopi, in začne malopridnosti vganjati, ga Marija zapusti, se mu tako rekoč skrije, naj bi njegovega grešnega djanja ne vidila. Zatorej od nje stoji pisano, da „*nje veselje je bilo s človeškimi otroci*“; pa njo veseli le pri pravičnih otrocih stanovati, od krivičnih otrok ona beži, ali če hočemo prav reči: krivični človeški otroci sami od nje bežijo in je nočejo svoje prave kraljice spoznati, je nočejo prijatelce imeti. Da so taki močno nesrečni, sami dobro spoznate.

Blagor pa človeku, kteremu je Marija prijatelca, in ga s svojim svetlim solncom razsvetljuje in ogreva. Marija se bo zanj zoper vse njegove sovražnike mogočno vojskovala, ona mu bo zmerej večí gnado z nebes donášala, da bo v pravičnosti napredoval, in ob svojem času ga bo pred svojega Sina peljala ter ondi mu vse solze pozemeljskega pota s čela zbrisala. Za tega del, dragi poslušavci! ako ste nekteri pravični, ostanite še dalje pravični, ostanite v božji gnadi, in varite se nedolžnost zapraviti, da bodete Marijo svojo prijateljco imeli, da bo njeno zlato solnce nad vašimi glavami svetilo. — Pa jojmeni! kje so tisti pravični med nami? Oh že skorej vsi smo ceno nedolžnosti spoznali. Sadaj bi radi zgubljeno pravičnost nazaj dobili, se pokorimo in nekdanje nezvestobe obžalujemo, pa težka je pot pokore v zveličanje. Božje solnce nedolžnosti je nam otemnelo, noč greha je nas zajela, in od kar smo pot pokore nastopili, se je nam, hvala Bogu, saj nekoliko nočna tēma razdanila, luna se je namreč nam prikazala, in ta pomeni Marijo; zatorej pravim :

II. Marija kraljuje kot lepa luna nad spokorniki, kterim je mila pomočnica.

Preglejmo to. Kakor zvezdoslovci učé, ima luna veliko moč nad človekom in nad dobrim uspehom njegovega pozemeljskega dela. Jaz samo to vem, da kadar kmet vinske terté obrezuje, gleda na luno; kadar v njivo seje, gleda na luno; kadar derva seče, gleda na luno; kadar ovce striže, gleda na luno; z eno besedo, pri vsakem delu se po luni ravna, kakor da bi sreča njegovega opravila od lune visela. Marija se v svetem pismu luni pripodoblja; in tista moč, ki se luni pri posvetnem djanji pripisuje, velja v dušnih zadevah od Marije, tako da vsako dobro delo, kterega mi gledaje na njo, svojo srednico in besednico pri Bogu, opravimo, nam le po njej dušno koristi, kakor nas med drugimi učeníki

sveti Bernard zagotovi ker pravi: „To je Gospodova volja, da mi vse le po Marii doseči zamoremo.“

Pa storimo še drugo priliko. Kadar popotnika na cesti tema zajme, se mu slabo godi. On naprej ne more, tava okoli, in je pri vsaki stopinji v nevarnosti v kakšen brezden se pogrezniti. On obstoji, in slišajoč na desni in levi tuljenje volkov in rujovenje družih divjih zverin, se trese in sopsti si ne upa, naj bi ga kervoločne zveri ne zapazile, nad-nj ne planile in ga ne stergale. On zdihuje tihoma in v božjo pomoč kliče. Ali glejte sadaj luna zad oblakov priplava, in pot mu razdani, sovražne divjačine potihnejo in v gošavo odidejo, romar zopet pravo stezo najde, strah ga nekoliko popusti, zaup se mu poverne in on s podvizanimi stopinjami proti domovini korači. Tolikanj mu je lepa luna pomagala. Enako dela Marija. Kadar je človek v greh padel, ga duhovna noč zajme. On zgubi pravo nebeško pot, obstoji in naprej ne more, tava okoli, pa je vedno v nevarnosti se v peklenski brezden pogrezniti, se čuti od hudih razbojnikov obdanega, ki mu po duši strežejo, on se trese in trepeta. Vest ga grize, serce se mu joka, on zdihne in v božjo milost zakliče, sklene se poboljšati in spokoriti. Sadaj se mu Marija kot lepa luna približa, mu serce s svetim zaupom navdahne, mu pokaže pot pokore, dušne sovražnike od njega spodi, ga prime milostljivo za roko, grešnik se skesano zjoka, in Marija mu milo pomaga po ozki stezi spokorjenja proti nebeški očetnjavi koračiti.

Glejte, kako Marija kot lepa luna nad spokorniki kraljuje. Prav je po tem takem sveti Rupert učil, da kakoli je ta svet gnad in krepost prejel in zveličavnega opravljenja vidil, se je vse le po Marii godilo. In sveti Serafinski doktor prav izusti vprašaje: *Kdo je tisti, nad katerim bi se Mariina milost ne zasvetila?* Tudi v svetem pismu se od Marije tako glasi, kakor da bi ona nam govorila, rekoč: „*Kdor mene najde, bo našel življenje in prejel zveličanje od Gospoda.*“ Prip. 8., 36.

Oh, preljubeznjiva naša kraljica, premila Marija! kje

najdem besede tebe prav počastiti in vredno se ti zahvaliti, da nam od prave poti zašlim grešnikom tako usmiljeno pomagaš, po drugi tesni stezi spokorjenja dospeti pred tron tvojega nebeškega Sina. Da, svest rečem s svetim Alfonzam Liguorjanom, da *ti si naša mati*. Kakor mati, kadar otrok pade, hitro vse drugo popusti, in hiti detetu pomagat vstati, ga blata obriše in njegove rane oveže; tako ti nam storiš, kadar pademo v greh in v te zakličemo, le prihitiš, nam iz greha vstati pomagaš, nam dušne rane s svojo milostjo ovežeš in nas podperaš, da bi zopet ne padli, nas pod svoje varstvo sprejmeš in pri Jezusu za nas govoriš. — Kristjani! kolikor jih je med vami pravih spokornikov, zaupajte v to mogočno kraljico, in stanovitni na poti pokore ostanite; bodite potolaženi, vaši pretečeni grehi so bili sicer veliki, pa ne bojte se, Marija je vaša mila besednica, ona bo nam pomagala božjo jezo vkrotiti, le šerčni bodite, Marija bo vam nebeško krono pridobila. — Pa, oh kakšina žalost mi serce tali! kje so med nami tisti pravi spokorniki? Grešnikov vidim obilno — spokornikov malo. Oh Marija! redki so tisti pravični, nad katerimi ti kot svitlo solnce kraljuješ, pa tudi pičlo število jih je spokornikov, nad katerimi kot lepa luna gospoduješ. Joj! kaj bo z nami? večidel je nas terdovratnih grešnikov. Svetlo sonce je nam otemnelo, lepa luna nam ne sveti, in mi ležimo v terdi noči dušnega spanja. Joj! kaj bo z nami? Moram reči, da tudi nam je Marija kraljica — pa strašna kraljica, in pravim:

III. Marija kraljuje kot strašna v taboriši zbrana vojska nad terdovratnimi grešniki, katerim je serdita maševavka.

Čim večji je milost, tim hujši je maševanje nad tistimi, ki jo zaničujejo, tim strašnejši je kazen, s katero bodo terdovratneži tepeni. To je sveta nedvomljiva resnica, katero je sam Jezus poterdil, ker je večkrat rekel, da nepoboljšanim Judom, kateri si niso svetega nauka do

serca pustili, se bo sodnji dan hujši kot neznabogom go-dilo. In s to resnico tudi jaz vsim grešnikom zažugam, kateri s neomečenim sercom od Mariine milosti poslušajo, in se nji v naročje ne veržejo; kateri so od velike do-brote kraljice nebes in zemlje prepričani, pa nočejo skesano pred njo poklekniti, svojih malopridnost zapustiti, hudobnemu grehu se odpovedati, in njo v pomoč klicati. Gorje takim terdovratnim grešnikom; Marija se bo nad njimi razserdila in strašno se nad takimi nespokorneži maševala.

To prav spoznati pomislite, da večji nesreče za človeške otroke je ni, kakor če mati svojega otroka prekolne. „*Materna kletev otrokam hiše podera*,“ govori modri Siracid. 3, 11. Telesne matere sicer redkokrat svojim otrokam slabo poprosijo. One po natorni ljubezni svojim otrokam veliko skoz perste pregledajo; ali kakšen-krat, kadar so sinovi prav hudobni in se nikakor po-svariti ne dajo, se pa vender to le zgodi. Takrat gorje otrokam. Tudi Marija, naša duhovna mati ima s svojimi grešnimi otroci neizrečeno poterpežljivost, in vedno za njimi vpije: *poslušajte me, moji otroci!* ter jim vselej, kadar jo za kaj prosijo, milo odgovori: *bodite vi moji pokorni otroci, in jaz bom vam dobra mati.* Pa kadar jim vse to nič ne zaleže, in oni greh nakladajo na greh, ter malopridno Boga Očeta žalijo, terdovratno Jezusa križajo, tempelj svetega Duha v sebi hudobno razderajo, in se nikakor poboljšati nočejo; takrat se pa vender tudi Marija nad njimi razserdi in jih, — ali hočem reči? — in jih prekolne. — Ah gorje, tavžentkrat gorje grešniku, kterege premila mati Marija prekolne; njegova nesreča je zverhana, njegovo pogubljenje je podpisano, njegova duša ne bo nikoli več satanovih verig rešena; njemu družega ne manjka kakor pogrezniti se v peklenški ogenj, in ondi večno goreti. Tako hudo se Marija kraljica nad nespokornimi grešniki mašuje.

Tega ostrega Mariinega maševanja imamo nad levim razbojnikom na Kalvarnim hribu strašen izgled. Dizma in

Gizma, tako sta se obedva malopridneža klicala, ktera sta bila z Jezusom vred križana. Obedva sta bila razbojnika in pogubljenja vredna; pa Dizma na desnici je svoje hudobije spoznal in Jezusa odpušanja prosil. Marija, ki je pod križem žalovala, pravi sveti Peter Damian, je za desnega razbojnika svojo priprošnjo k Jezusu pošljala; uslišana je bila, Dizmu je bilo zveličanje obljubljeno. Gizma pa na levici je Jezusa zakramentoval, Marija se je nad njim grozila, v sercu je nespokorneža sovražila, in takrat, ko so bili vsi zakladi božjega usmiljenja človeškim otrokam odperti, se je nesrečnež večno pogubil.

Grešniki! kaj pravite k temu? Terdovratni grešniki! niste le vi temu razbojniku podobni? Ali ne zasramujete tudi vi križanega Jezusa? in se ne daste posvariti? Marija! ali boš take hudobneže za svoje otroke imela? ali jim boš milosti prosila? ali boš zanje pri Jezusu govorila? Kako, sej oni tvojega sina križajo, sej ga kolnejo. Marija razserdi se in — Oh mila kraljica! stoj, ne izusti strašne besede, ne obsodi jih, ne pogubi jih, ne bodi jim strašna maševavka. Glej vsi se tresejo, vsi trepetajo. Ne oznanuj jim vojske; oni se hočejo spokoriti; napovej jim mir, oni hočejo vsemu, kar tebe razžali, slovo dati; odjenjaj jim s svojo jezo, oni si hočejo v spokornih solzah duše greha oprati, pomagaj jim, pomagaj jim, da bi serčno pot spokorjenja nastopili; podperaj jih, da bi tudi oni stanovitno svoje zveličanje doversili. Da, grešniki! ukajte, Marija vam pomoč obljubi, zakaj ona je mila kraljica, ktera ne želi vašega pogubljenja, marveč njo veseli vse človeške otroke, nje podložne zemljane, večno srečne in izvoljene imeti. Ona je tista, ki se je danes vzdignila kakor vshajajoča zora v izveličanje Adamovih otrok, in kraljuje kot svetlo sonce nad pravičnimi, ter kot lepa luna nad spokorniki; pa se noče maševati kot strašna vojšakinja nad nobenim, marveč vse grešnike pod svoje krilo kliče in k pokori vabi.

Predragi kristjani! Vi ste že večkrat slišali, kako slabo se je pod kraljem Ahabom po judovski deželi godilo, ko tri leta in šest mescov dežja ni bilo. Ko je po tem prerok Elija na Karmelski gori malikvavske Jude posvaril in jih prepričal, da samo nebeški Gospod je edini pravi Bog, je stopil še višej na goro in vsegamogočnega Boga kleče prosil, naj bi se ljudstva zopet usmilil in hladnega dežja na zemljo poslal; sadaj se od daleč kakor iz morja vshajajoča meglica prikaže, ktera se kmalo nad vso deželo razširi, in iz nje se blagosloveča ploha vlije, ki je suho zemljo pomočila, da je spet sad rodila. Izraelsko ljudstvo je bilo stiske rešeno in vsi so Boga goreče častili. To meglico cerkveni učeniki Marii Devici prelikajo in pravijo: kakor je meglica celi judovski deželi blagor prinesla in ljudstvo hude suše rešila, ter živeža jim podarila; tako je kraljica Marija vsim človeškim otrokom nebeški blagoslov vpeljala, ter očetovo milost jim naklonila. Da, Marija je tista blaga meglica, ki še vselej nad milim nebom plava, in večne pogube rešivno usmiljenje na grešnike doli rositi stori, ter nas clo v smerti pred peklenskim zmajem brani. —

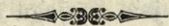
Sveti Peter Damian v poterjenje te resnice sledečo prigodbo pove: Neki Bergononec, z imenom Baso, je več let bolj posvetno kot pobožno živel. Ta se pa vender neki dan na božjo pot napravi in gre obiskat Mariino cerkev v Peško. Ko ondi svojo molitev opravi, se verne. Na poti domu ga bolezen napade, stopi v neki samostan in obleži, kmalo tudi ondi umerje. Mnihi nesó njegovo truplo v domačo kapelico in ondi ga na mertvaški oder položijo, naj bi ga še le drugi dan zakopali. Čuvaji ga celo noč varjejo. Glej, prot jutranji zori se merlič dvigne in na mertvaškem odru sedé prosi pričujoče čuvaje, naj bi černe zmaje, ki so iz vsih kotov strašno nanj zevali, odpodili. Vsi redovniki pristopijo in z gorečimi molitvami, ktere so k Bogu in prečisti Devici Marii serčno pošiljali, odpravijo peklenske pošasti. Sadaj Baso redovnikom pové, kaj se mu je godilo. Ko se je moja duša od telesa

ločila, — tako on pravi — sta mi dva nebeška angela v pomoč prišla, pa kmalo so tudi peklenški zmaji prileteli, in mojo dušo iz naročja angelov terjali, rekoč, da sim bolj njim kot Jezusu celo življenje služil. Angela sta odgovorila: „Res je to, in se ne more tajiti, pa na božji poti je umerl, in nebeška kraljica ga je pod svoje varstvo sprejela.“ Vender to satana ni ukrotilo, in še le z veči silo so mojo dušo terjali. Sadaj se približa sama Marija od nebeških duhov obdana. Satani se nekoliko ustrašijo njo viditi, pa kmalo zopet mojo dušo kot svojo reč terjajo. Marija jim odgovori: „Baso je sicer dolgo časa neporedno živel, pa na božji poti je svojemu slabemu življenju konec storil, se spovedal in poboljšanje obljubil; zatorej sim jaz svojega Sina zanj prosila, in odpušeni so mu grehi.“ Na to me hudobni duhovi enega greha tožijo, ktereга sim se bil spovedati resnično pozabil in tudi se ga ne spokoril. Marija to slišati — omolkne, pa kmalo besedo milo prevzame in moji duši reče: pojdi, združi se zopet s truplom, spovej se redovnikom pozabljenega greha, in ker pokore donesti časa imel ne boš, prosi mnihe, naj bi oni tvojo pokoro donesti prevzeli. Blagi redovniki so z veseljem obljubili. Baso se je zgrevano spovedal in je drugokrat mirno v Gospodu zaspal. —

Glejte, kakšina kraljica je Marija; glejte kolikanj njena prošnja zamore; kako ona za človeške otroke skerbí in se za njih zveličanje ponaša. Oh, le veseli se dans Adamov zarod, da se ti je taka pomočnica rodila; prepevajte vsi ljudje, karkoli vas na svetu živi, in hvaležne pesmi do nebeškega prestola pošiljajte, da je taka preblaga meglica — Marija — današnji dan iz naročja presvete Trojice priplavala, iz ktere svetega nedra nam neprenehama doli rosi gnado, milost, prizanašanje in zveličanje.

Preserčni bratje! Je li vam odpušanje grehov ljubo? Se li zveličati želite? Oh, da, to vam čez vse pri sercu leži. Zatorej bodite vselej Marii priporočeni. Spoznajte

svoje dosadanje grehe, zgrevajte se jih serčno in čisto se jih spovejte; po tem pa pred Marijo pokleknite, in s svojimi prošnjami njej ne odjenjajte, dokler vam ne obljubi pri Jezusu besednica biti. Da, že sedaj vsi pred njo pokleknimo in zaprosimo, rekoč: „Marija! ti naša kraljica! Tvojega Sina smo že večkrat žalili; zatoorej si ne upamo njega odpušanja prositi, in nismo vredni uslišani biti; pa k tebi milo zdihnemo in te lepo zaprosimo, stopi ti namesto nas pred Jezusa in govori za nas. Marija! govori, prosi za nas, in z Jezusom nas zopet sprijazni. Marija! bodi naša kraljica v življenji in smerti, in bodi naša kraljica skoz celo večnost.“ Amen.

V praznik svetega imena Marija.

(Pri Marii - Cel nad Kanalom.)

Marija naše pribežališe.

„In Devici je bilo ime Marija.“ Lukeš I. 27.

Dva imena sta z milih nebes zagrešenemu svetu dana, v kterima bi se vsi človeški otroci zveličati zamogli. — Pervo je presveto vsegamogočno ime „Jezus“ v kterem naj se pripogne vsako koleno, tih, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo; zakaj pomeni edinorojenega Sina božjega, kteri je peklensko moč slovito zmagal, Adamove otroke iz hude sužnosti rešil in vsem odperl zakljenjene vrata nebeške. Drugo je pa sveto mogočno ime „Marija“ kterega angeli in nadangeli visoko časté, ljudje na zemlji ga ponižno in spoštovavno izgovarjajo, peklenški zmaji pa se ga bojé in pred njim trepetajo, zakaj pomeni tisto nebeško Gospó, ktera je Rešenika rodila, in se veliko ponáša za zveličanje človeških duš.

Sveta mati katoliška cerkev je obedvema tema sladkima imenama odločena praznika posvetila, — imenu Jezusovemu drugo nedeljo po Gospodovem razglasenji, imenu Mariinemu pa današnjo nedeljo — in je ta praznika in skoz celo osmino vsem pravovernim kristjanom naših avstrijskih kronovin svojo bogato skrinjo popolnih odpuistikov odperla, ako se jih hočejo s čisto zgrevano spovedjo, z vrednim obhajilom in s potrebnimi molitvami vdeležiti.

Vem dobro, da Jezusovo ime je veliko imenitnejši od Mariinega; pa vi ljubeznjivi kristjani! ste dans sem gori k Marii prisopéli; vi ste v svojih stiskah in tužnih okolšinah k Marii pripomoči iskat prišli, vi ste pribežali pod Mariino krilo in se želite v njenem imenu odpuistikov vdeležiti; zatorej se mi zdi, da bi radi od Mariine slave kaj slišali, se mi zdi, da me vprašate, ali bo Marija vam pomagala božjo jezo, katero ste s svojimi grehi nepremišljeno razdražili, v sadanjih časih ukrotiti? ali bo ona pri Jezusu za vas govorila, in milosti ter odpušanja grehov vam sprosila? Svest vam obljubim, — da; zakaj Marija je *naše pribežališe*. — In glejte, ta resnica je zapopadek mojega današnjega ogovora; — jaz bom vam tolaživni nauk razložil: *I. da Marija je resnično pribežališe grešnikov; II. pa mi grešniki se moramo poboljšati, ako hočemo od Boga po Marii milost in odpušanje grehov doseči.*

Kristjani! neizrečeno važna je resnica, od ktere bom govoril, zatorej se nadjam, da boste prav pazno poslušali. — Dvigni se zdaj nakviško, moj Duh! ponižno se bližaj sedežu božje modrosti, trikrat se ondi prikloni, in prosi nebeškega razsvetljenja. Ti pa, Marija premila, blagoslovi me, da bom zamogel govoriti in prav govoriti. — Začnem.

Veliko, neizmerno veliko je mili Jezus za nas storil! Njegova rešnja kri, ktera se je po vertu Gezemanu, po Jeruzalemu in po Kalvarii polivala, je glasno vsemu

človeškemu zarodu vpila: Glejte Adamovi otroci! kako drago vaše rešenje velja, in je v slednje občutljivo serce besedo „*Ljubezen*“ z gorečo rudečimi čerkami vpisala; presveto Rešujo Telo, v katerem ljubeznjivi Jezus vidno med nami na zemlji stanuje in obilno nas blagruje, je več kakor očitno znamenje njegove nezapopadljive prijaznosti do nas. Pa pri vsem tem smo bili mi, zalibože, taki gerdi nehvaležniki do Jezusa, da smo njegove zapovedi nezvesto prelomili in malopridno ga žalili. Zdaj smo z njim v zameri, smo njegove ljubezni in prijaznosti obropani, smo v veliki nesreči in se večno pogubiti v nevarnosti; in vendar si ne upamo svojih oči do Jezusa povzdigniti, ker vemo, da takšni gerdi nehvaležniki nismo pred njim uslišanja vredni, in njegove milosti ne zaslužimo. Kaj je nam storiti? kam se hočemo obrniti? koga na pomoč klicati? komu se priporočiti, da bi za nas pri Jezusu govoril, in nam zopet njegovo prijaznost, ljubezen in milost naklonil? — Nimamo drugega zavetja kakor pri Marii. Ako ona nas pod svoje krilo ne sprejme, gorje nam, mi smo končani; ako ona nam odpušanja naših grehov ne sprosi, smo zaverženi in večno pogubljeni.

Serce se mi v životu trese in silna groza me obide, kadar ta naš nesrečni stan premišlujem. Pa, kmalo meni skoz črni oblak, ki moje žalostno serce obdaja, neki tolažni zaup pribleži, berem namreč, da Marija je nekdaj sveti Brigiti rekla: „*Jaz sim mati grešnikov.*“ — Marija tedaj nas grešnikov ne bo zapustila, — je še naša mati, — ona bo za nas pri Jezusu prosila; *zakaj ona je naše pribežališe.* — Bom spričal.

I. Marija je po besedah svetega Bonaventura Gospa v nebesih, Gospa na svetu, Gospa čez pekel. To je resnično prav visoka čast. Pa to čast je Marija le po grešnikih dosegla, kakor uči sveti Vilhelm. Ako bi grešnikov na svetu ne bilo, bi tudi Rešenik potreben ne bil. Po tem takem bi se ne bila božja Beseda včlovečila, in Marija bi ne bila visoke časti imela, mati božjega Sina

biti. Ker so pa človeški otroci grešili, in se je Oče nebeški njih usmilil, ter Rešenika jim obljubil, je Marijo visoka čast došla v mater Sina božjega povikšana biti. Tako je postala Gospa v nebesih, gospa na zemlji in gospa čez pekel. In vse to le po grešnikih. Glejte vzrok, zavoljo kterega Marija grešnike milo sprejme, za nje skerbi in je naše pribežališe; kakor terdi tudi sveti Ildefonz, rekoč: *Marija grešnikov ne zaničuje, zakaj brez njih bi ne bila nikoli mati Sina božjega postala.*

Še več. V Marii so vse svete čednosti in bogoljubne lastnosti kakor v edinem sredotočji zbrane, in ona posnema svojega Sina vselej v vsih rečeh. Vemo pa, da Jezus, dokler je v človeški natori po svetu hodil, je tako ljubezen do grešnikov imel, da jih je povsod sprejemal, in se je sam sebe za-nje nebeskemu Očetu daroval, ter je sramotno smert za vse grešnike sveta na križi storil. Po Jezusovem izgledu tudi Marija do grešnikov milo ljubezen v maternem sercu nosi, in za-nje tako skerbi, da po besedah svetega Avgušтина je ona edini zaup grešnikov, in da le po njej odpušanje grehov doseči zamoremo. Ona je mati vse milosti in ljubezni. — Pa pokaj bom nadalje vam spričeval, da Marija za grešnike skerbi, in je naše pribežališe, nar boljše bodete to resnico v neki prigodbi vidili.

V veliki škofji na Francoskem je mladenč zlahtnega stanu prav razujzdano živel. Vse svoje bogato premoženje, kterega so mu starši zapustili bili, je po ravnanji zgubljenega sina v kratkem potratil. Zdaj ni vedil kaj storiti. Delati ni znal, ubogajme prositi se je sramoval. Svoje kraje zapustiti je sklenil, in v ptuje iti si živeža iskat. Med svojimi služitelji je pa imel prav hudobnega in bi rekel od hudiča nič boljšega človeka. Ko ta neki dan svojega mladega Gospoda silno žalostnega vidi, se prederzno po vzroku ga vprašati, in zvedši tugo svojega gospoda ga na večer v gojzd na sprehod povabi. Kadar že dalječ od vseh človeških stanovališ v gojzd odideta,

začne malopridni služitelj tako govoriti: Gospod! vi ste v stiskah, pa jaz vam zamorem pomagati in zopet vas bogatega storiti; samo dve reči mi dovolite. Pervič se vi morate Bogu odpovedati. Mladi zapravljivec — to slišati — se na celem životu strese; pa ker ga je hudičev hlapec s sladkimi besedami prigovarjal, se da oslepariti in se stvarniku nebes in zemlje in Jezusu odpove. Drugič, mu reče peklenški poslanec, se morate tudi Marii Devici odreči, zakaj ona Satanu, mojemu gospodarju, veliko škodo dela, ker take duše, ktere božja pravica k pogubljenju obsodi, s svojimi prošnjami pogubljenja reši. Storite to, in vi bodeite zopet po vaši volji bogati. Mladenč, ki je do Marije že od mladih nog poseben zaup in neko pobožnost imel, se to storiti brani. Uni ga scer zvito pregovarja, rekoč: Kaj vam pomaga se na Marijo zanašati, ker ste že vunder Bogu se odrekli, pa nič ne opravi, — mladi gospod se ne da oslepariti, noče od Marije odstopiti in beži pred zapeljivcom. Ko se na svoj dom ves otožen in ostrašen verne, ga pelje pot memo cerkve matere božje. Proti navadi vidi cerkev odperto, ves tužen on noter stopi, se verže na svoj obraz, obžaluje svojo pregreho da se je Bogu odrekel, vpije, kliče na Marijo in celo noč ondi pred altarjem zgrevan solze poliva. Prigodi se po božji previdnosti, da ravno tisti človek, kateri je bil od zapravljivega mladenča vse posestvo pokupil, pride zjutrej zarano v omenjeno cerkev, vidi mladenča, sliši njegov jok, in, naj bi bolj natanko pozvedil, kaj tukej dela, se skrije zad za stebrom. In glejte čudno prikazen. Ko mladenč na tleh leži in zgrevano joka, zasliši uni človek z altarja, v katerem je sedela Mariina podoba z milim Jezusom v naročji, sledeče Mariine besede: „Moj ljubeznjivi Sin! usmili se tega mladenča.“ Božje dete materi odgovori: „Ta mladenč je mene zatajil, kako se ga bom usmilil?“ Marija svoje prošnje ponovi, in vsa mila doloži, rekoč: „Moj sin! odpusti mu njegov greh zavljo mene, ah, ne odreci mi te gnade.“ Zdaj ljubez-

njivi Jezus svojo mater poljubi, ter prijazno nji reče: „Mati! nikoli ti nisim nobene prošnje odrekel, glej zavoljo tebe mu ves greh odpustim.“ Po tej prikazni mladenč nekoliko potolažen vstane in odide. Uni človek pa, ki je sam vse to slišal, gre za njim, ga nagovori in mu reče: Kar se je v cerkvi godilo, sim slišal, ako hočeš, svojo hčer ti za ženo dam in z njo vse premoženje, ktero sim od tebe kupil. Zaroka se je spolnila in mladenču je bilo po Marii na duši in na telesu pomagana.

Glejte kristjani resnico dovižano, da Marija je pribežališe ubozih grešnikov. Blagor nam, da imamo v nebesih tako milo mater, ki za nas, ako se nji serčno priporočimo, tako skerbi kakor je za omenjenega grešnika skerbela, odpušanje greha mu sprosila in tudi v telesnih potrebah mu pomagala. Blagor nam, da imamo v Marii tako pribežališe. Bodi lepo pozdravljena Marija, naš edini zaup! Glej Devica! k tebi smo dans mi v svojih potrebah pribežali, tebe ponižno počastit smo sem gori prisopli; — mi smo v velikih stiskah, naš greh je nas obgnado pred tvojim Sinom pripravil, in v uboštvo na svetu pogreznil; zatorej smo prišli dans k tebi pomoči iskat, in te solzni prôsit, naj bi ti naša mati biti blagovolila in nam pomagala.

Pa jojmene! debela solza se je iz Mariinega očesa po njenem milem obrazu pocedila, serditega angela sim z ognjenim mečem svetu žugati vidil, slišal sim strašen glas, da Marija več ne zamore božje jeze čez grešnike na zemlji krotiti. Tako tedaj so se razujzdanosti, hudobi in malopridnosti ljudi na svetu pomnožile, da kličejo kakor ob času občnega potopa z nebes maševanje, in Marija ni več v stanu kervave šibe svojemu Sinu iz serditih rok izdreti, s ktero zagrešen sadanji svet vdariti in končati hoče. Oh, nesrečni svet in trikrat nesrečni grešnik! Sadaj tedaj se žuga spolniti, kar je Marija že pred večimi leti dvema otrokama na Francoskem pravila, ko se jima je bila na gori Salette čudno prikazala in žalostno razodela, da zavoljo neštevilnega greha, ki

se po svetu vganja, bo zemlja prekleta in nerodovitna postala, in da nje sin Jezus Kristus se je čez gerdo zagrešene ljudi na zemlji tako hudo razjezil, da ona, ako ravno vedno pred njim kleči in usmiljenja ga prosi, ga več ukrotiti ne zamore. Oh nesrečni svet, oh nesrečni grešniki! kaj bo, ako Marija pomagati več ne more? Sadaj vém pravi vzrok, zavoljo kterega je nam nebo tako nemilo postalo, da o pravem času potrebnega dežja in gorkega solnca več ne da. Niso planeti ne, kakor nekteri posvetneži modrujejo, marveč naši grehi so krivi. Oskrunjenje gospodovih dnevvov, zaničevanje svetega nauka, nespoštovanje božjih zapoved, zasramovanje Jezusovih maziljencov do nebes vpije, in zato je Gospod Bog nebo kakor železo storil. Sadaj vém, zakaj zemlja ni več rodovitna: ti grešnik si jo z nečistostjo osramotil, si jo z nedolžno kervjo polil, si jo s krivicami omažežal, si jo s svojimi nevošljivostmi ostrupenil, zato ti je kakor bron postala. Kdo je vzrok, da podzemljice in drugo sadje gnije? Ti grešnik! Sit si bil, v svoji obilnosti si se bil prevzel, in si se iz božjih darov norca delal; zato te je Gospod vdaril, ti je potrebni živež odvezel, in hoče tebe in tvojo družino z lakoto tepsti. Kdo je to storil, da vinske tertice vsihajo in grojzdje bolno prihaja? Ti grešnik. V svoji pijanosti si Boga rotil in vinsko tertu preklinal, sadaj vsahuje, da tudi bolniki potrebne pijače imeli ne bodo. Glej grešnik! ti tedaj si zemljo preklel, s svojimi grehi si jo preklel, s svojim razujzdanim življenjem si jo preklel. O ti ubogi grešnik, kako se meni smiliš! sam sebe si v časno in večno nesrečo pogreznil. Sadaj te pravični sodnik ostro tepe in večno končati te žuga. — Mili Jezus! ali resnično hočeš grešnike z zemlje potrebiti in jih pogubiti? Ali ni več milosti zanje? ali so se jim vsi studenci božjega usmiljenja posušili? Mili Jezus! Glej, sej so sadanji grešniki že tako zadosti nesrečni, prizanesi jim z večnim pogubljenjem. Spomni se težkega križa, na katerem si za nas

umerl; spomni se svoje rešnje kervi, ktero si za nas pretil; spomni se svojih svetih ran, s kterimi si nas odkupil. Mili Jezus, sej smo še tvoji sobratje, ah, prizanesi nam po tvoji neskončni milosti. — Grešniki! prosite, obljubite, serčno zdihnite. In morebiti. — Pa ne, vi niste usmiljenja vredni in uslišani ne bode. Marija! pristopi ti še enkrat pred svojega Sina, položi pred Jezusa naše zgrevane solze, povej mu, da mi si ne upamo svojih glasov k njemu povzdigniti, pa da smo k tebi pribežali, Marija! stopi še enkrat pred Jezusa, prosi za nas, bodi naša mati, in ukroti božjo jezo, ktera nas končati žuga. — Glejte, Marija gre. Dvignite se naše duše, in sprejmite jo pred nebeški tron, s trepečim sercom pa enmalo počakajmo, in kmalo bomo svojo osodo spoznali. —

II. V svetem pismu beremo sledečo prigodbo: Seba, sin Bokritov, neki Jeminejc, se je bil zoper kralja Davida hudobno spuntal. Joab, Davidov vojskovodja, gre nad puntarja. Seba se pa z vsemi svojimi pajdaši v obzidano mesto Abelo verže in ondi se vterdi. Joab pride z vojsko za njim, Abelo obleže, hudo jo stiska in mestničanom ostro proti. V mestu kmalo lakota vstane, in vse končati žuga. Abeličani si ne vedo pomagati. Zdaj se neka žena iz mesta vzdigne, in gre naravnost v Joabovo taborišče, stopi pred Joaba in ga tako nagovori: „Ali si ti Joab, ki nam tako žalost napravljaš? Prosim; nikar nas ne končaj, in nikar ne pogubi Izraelovega dedinstva.“ Na to Joab odgovori: „Moja volja ni vas končati, in jaz ne želim vaše nesreče. Seba, ki se je zoper mojega kralja spuntal, med vami stanuje; dajte ga vun, in jaz s svojimi vojšaki odstopim.“ Žena se verne v mesto, pové meščanom, da Joab družega imeti noče kokor samega puntarskega Seba-ta, in da po tem z vsemi stiskami odjenja. Kaj storé Abeličani? Seba-ta popadejo, mu glavo odsekajo, in vun pred Joaba čez mestno ozidje jo veržejo. Vojskovodja pri tej priči vse vojšake

vkupej pokliče in proč jih pelja. Mesto Abela je tako vsih stisk rešeno bilo. II. kralj. 22.

Kakor je ta modra žena od Joaba sporočilo Abeličanom prinesla, da naj puntarskega Sebata vun dajo, ako hočejo mesto prosto imeti, in vseh stisk rešeni biti; tako, se mi zdi, je Marija Devica, ki je v tej ženi pripodobljena, od Jezusa nam povelje prinesla, da, ako hočemo sadanjih stisk in tužnih težav rešeni, in pa pred večnim pogubljenjem zavarvani biti, moramo iz svojega serca vse hudobije, nepokornosti, malopridnosti in razujzdanosti odpraviti, moramo grehu, ki je nas v punt zoper Jezusa zapeljal, glavo odsekati, se poboljšati in pravo pot ostre pokore nastopiti. — Glejte kolikanj je Marija za nas pri Bogu opravila, tolikanj je pri Jezusu sprosila, tako je za sadaj božjo jezo utolažila. Prav je imel sveti Bernard, da je od nje rekel: *ni mogoče, da bi končan bil, kdor k Marii pribeši, in ktereга ona milostljivo sprejme.* Prav je govoril sveti Bonaventura, da Marija je *kraljica milosti, v tem življenji ga ni tako nesrečnega, ki bi ne dosegel usmiljenja, ako se v njeno kraljestvo poda.* Oh visoko častita Marija! ti si resnično naše pribežališe, ti si usmiljena mati grešnikov, pa le tistih grešnikov, kateri se spokoriti želé.

Grešniki! priserčni bratje! ste le zastopili, kaj Jezus od vas terja? ste le razumeli pogodbo svojiga sadanjega prizanašanja? ste le spoznali, kako dalječ božje usmiljenje sega? ste le izvedili, do kje vas Marija braniti zamore? Sadaj vesi vaša sreča ali pa nesreča od vašega obnašanja. Pred vami stoji zdaj žegen in prekletstvo, življenje in smert, nebesa in pekel. In vse to na Mariino prošnjo. Ako bi ona ne bila svoje besede pred Jezusa za vas položila, bi vi tudi odpušanja svojih grehov več upati ne mogli; zakaj „ni mogoče“ pravi sveti Anzelm, „ni mogoče, da bi se zveličal, od ktereга Marija svoje milostljive oči oberne. — Zberite si, kar je vam ljubo. — Nu grešniki! pokaj se obotavljate? ali niste še zadosti sleparije prekletega greha spoznali? ali

svoje nesreče niste še v živo občutili? O vi nesrečneži povejte, kaj ste imeli po tem, ko ste nečistost vganjali? kaj ste imeli po tem, ko ste svojo jezo razpasli? kaj ste imeli po tem, ko ste se nad bližnjim zmaševali? kaj ste imeli po tem, ko ste se strašno izkleli in nalagali? Celi vaš život se je tresel, vaše zdravje je bilo spodkopano, vaša vest je vas strupeno grizla, vaše serce je bilo nepokojno, vi ste se pred svetom in sami pred seboj sramovali. Nu — tako bodite vendar enkrat modri, zapustite take reči, ktere vas le nesrečne delajo, odsekajte glavo prekletemu grehu, da bo božja jeza odjenjala; da bodo sadanje tuge polajšane, da bodete časnih in večnih stisk rešeni. Glejte vaši angeli varhi okoli vas stojé, in težko vašega trdnega naprejevzetja čakajo. Oni bi radi v nebesih vaše spokorjenje razglasili, in se z vsemi čistimi duhovi veselili. Marija Devica milo na vas gleda, ona vas kliče, in je pripravljena vam na poti pokore pomagati. Ona bo toliko časa za vás prosila, dokler bo Jezus vam popolnoma vse grehe in kazni odpustil. Grešniki! kaj hočete še več? Vstanite iz postelje malopridnosti in vse je odpušeno. — Joj mene! vi me ne slušate, vi se hočete čedalje bolj zoper Jezusa spuntati! Odstopite angeli, odstopi Marija, pokri se presveto Rešnje Telo! — prekleti bodite vi nespokorni grešniki, preketo bodi vaše pohištvo, preketo vaše polje, prekleta zemlja, po kateri hodite. Pravični sodnik! stegni roko, popadi kervavo šibo in vdari take malopridneže, ki se tvoje rešnje kervi vdeležiti nočejo, končaj jih, in verži njih duše v naj spodneji pekel, ondi naj škripajo z zobmi, ondi naj vekomej jokajo, ker tu jokati nočejo, ondi naj se vekomej čistijo in nikoli se ne očistijo, ker se niso hotli na zemlji v pokori kratki čas čistiti in se očistiti. — Ali nikar, mili Jezus! nikar. Glej, sej so vsi zgrevani, odpusti jim. In ako je še kdo v svoj greh zaljubljen, prizanesi mu, in presuni ga s svojo vsegamogočno gnado, da bi se tudi on ovedil, in grehu glavo odsekal, pred tvoj sveti križ pokleknil in z zgrevanimi solzami svoje grehe

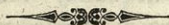
opral. — Veselite se angeli nebeški, in vsi svetniki prepevajte zmago; vsi ti grešniki so omečeni in pravo pokoro obljubijo. Bodi visoka čast tebi Marija za te duše, da si jim gnado sprosila. Pomagaj jim se prav pokoriti o ti, mati spokorivnih grešnikov. — Marija naše pribežališe!

Beremo v svetih Mozesovih bukvah, da ta svetega Duha navdahnjeni mož je bil sem pa tje po judovski deželi nekatere mesta s takimi nadpravicami obdaril, da kdorkoli je v te mesta pobegnil, ako se je tudi strašne pregrehe človekamorstva krivega storil, je bil pred naglo sodbo in pred svojimi sovražniki v popolnem zavetji. Take mesta so se imenovale — pribežalne mesta. — Dobro bi za nas bilo, ako bi tudi mi take mesta med seboj imeli, v ktere bi se poskriti mogli, kadar smo božjo jezo s svojimi grehi razdražili, da bi nas ne končala; dobro bi za nas bilo, ko bi v take pribežalne mesta pobegniti zamogli, da bi pred dušnimi sovražniki, katerim smo se po grehu v oblast dali, v zavetji bili. — Ukajte grešniki! mi v resnici take mesta imamo, in te mesta so po celem svetu Mariini tempeljni. Sama Marija nas tega zagotovi, ker nam po svetem Damascenu pravi: *Jaz sim mesto prebižališa vsem, kateri k meni pritečejo.* Presladko imé Marija, ktero nad vrati tih tempeljnov zapisano stoji, zavarva vse, ki v tempelju ponižno pred Mariinim altarjem kleče in svoje grehe serčno obžalujejo, pred božjo maševavno roko, jih zavarva pred zalezovanjem zvitihih pozemeljskih zapeljivcev, jih zavarva pred silno nevihto hudobnih strast in obupniga nepokoja, jih zavarva pred strašno grozo peklenskega zmaja; zakaj pred Mariinim obrazom beži celo kardelo vsih duhovnih hudob, pravi sv. Bernardin; in kjer se Mariino imé časti in v pomoč kliče, ondi zgine vsa množica vidijočih sovražnikov, kakor se vosek pred ognjem razide, uči sv. Bonaventura. Glejte tedaj v Marii naše pribežalno mesto. Blagor vam kristjani! da ste dans v ta Mariini tem-

pelj pritekli, in k materi božji popolnih odpustikov iskat prišli. Prav modro storite, da v teh časih občnih stisk, ki so očitna kazen neštevilnih grehov ljudi in našega hudobnega življenja, pri Marii pomoči išete in gnade posvečavne. Le bodite utolaženi, svest vam rečem, da Marija bo tolikanj časa za nas prosila, dokler ne bo uslišana. Ona bo naše zgrevane serca in ponižne molitve pred svojega Sina nesla, in nam milost dobila; ona bo še svoje britke solze, ktere je za Jezusam po hribu Kalvarje hodé točila v zlati posodi pred božji tron položila, in zavoljo tistih od nebeskega Očeta za nas grešnike usmiljenje terjale; ona bo za naše grehe samo sebe božji pravici ponudila, in šibo ostro, s ktero sodnik nam žuga, iz njegovih rok izvila. Ona bo vse za naše zveličanje storila, zakaj ona je mesto pribežališa vsem nam, ki smo dans k nji pritekli.

Pa še ena reč mene skerbi: Bojim se, da bi vi ljubeznjivi kristjani! ki sadaj tukej v tej Mariacelski cerkvi vse svoje zaupe v Božjo mater stavite, zgrevanega serca svoje pretečene grehe obžalujete, in vse lepe obljube delate, bojim se, pravim, da bi vi čez nekatere dneve vsega tega ne pozabili, in tako razujzdano, kakor ste poprej živeli, spet ne postali. Kako, ali bi to mogoče bilo? — Ako bi se tukej med nami človek znašel, kteremu ni resnica se poboljšati in vsemu grehu slovo dati, ôn naj odstopi, naj se odloči izmed te množice, naj gre, naj se pobere iz cerkve, zakaj vsi drugi hočemo pred Mariinem altarjem slovesno prisego storiti, nikdar več ne grešiti. — Nobeden noče odstopiti? — Hvala tebi, večni Bog! da si serca tih pobožnih kristjanov s svetim duhom presunil in vse k pravi pokori naklonil. Nadangeli božji! ki z milimi obrazi skoz nebeske vrata veseli na nas pogledujete, in vsi naši angeli varhi! ki okoli nas nevidni stojite, in veselja solze polivate, bodite priče naše prisega in razglasite jo, po tem, ko jo bomo storili, po celih nebesih. Ti pa Marija Devica, naše pribežališe, sprejmi našo prisego, ktero tako izgovorimo: „Mi tukej

v Marijacelski cerkvi pričujoči kristjani se spoznamo za velike grešnike, in vemo, da smo dosihdob le nesrečo na svetu in večno pogubljenje v peklu zaslužili. Usmiljeni Oče nebeški, do sadaj nas ni kaznil, zato ker on noče smerti grešnika, in ker je Marija Devica naša mila mati za nas prosila. Sadaj se svojih grehov serčno kesamo, in v naročje Celske Marije Device prisežemo, da nikdar več grešiti nečemo, marveč zvesto se vseh Jezusovih naukov deržati terdno sklenemo. Tako nam vsegamogočni Bog pomagaj.“ — Pokleknilo sadaj še pred Marijo in recimo: „Mila naša mati Marija! sprejela si našo prisego. Sadaj pa nam pomagaj, da jo bomo prav spolnili. Podperaj nas s svojo gnado, stori nas močne, da bomo zapeljivost sveta, mesa in Satana premagali in se vedno pokorili. Marija! ne zapusti nas v življenji, in po naši smerti pelji nas pred Jezusa, svojega Sina, v večne nebesa.“ Amen.

Angeljska nedelja.

Angel varh — naš pravi prijatelj.

„Glej, jaz bom poslal svojega angela, kateri pojde pred teboj, in te bom varoval na potu, in pripeljal v kraj, kterega sim pripravil.“
II. Moz. bukve. XXIII. 20.

Med drugimi spričbami božje neskončne ljubezni do človeka je gotovo tudi te omeniti vredno, da Gospod Bog je vsakemu človeku posebej angela, ki vedno v nebesih očetovo obličje gleda, odkazal in mu zapovedal celo življenje od rojstva do smerti noč in dan na vsih potih ga varvati. Tako ljubeznjivo skerbi stvarnik za slednjo človeško dušo, da zmed svojih nebeških strežiteljev pošlje čuvaja za njo na zemljo, naj bi jo greha in pogubljenja

branil! Tako prevzvišeni so ljudje, da slehern ima nebeškega duha varha in bran!

Ta verska resnica, da vsak človek svojega angela varha ima, je tako jasno spričana, da samo besedico v dokazilo izustiti se meni nepotrebno zdi. Ako bi kdo nad tem dvomil, naj bere v svetem pismu; naj presodi, kar je Gospod Bog v današnjem listu po Mozesu govoril; naj si k sercu vzame Jezusove besede, ktere je h koncu današnjega evangelja slišal, ko je Sin božji rekel: „*Glejte, da ne zaničujete kterega teh malih! ker povem vam, da njih angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih.*“ Pa vem, da med vami pravovernimi katoličani nobenega ni, ki bi to veselo resnico tajil; marveč da vsi mi smo s sveto materjo katoliško cerkevjo, ki je današnji praznik v spomin te občne resnice posvetila, pripravljeni svojo kri za to večno resnico preliti. Samo to pa reči smem, da le premalo mi svoje angele varhe častimo, in se jim priporočujemo, le premalo njih pobožne svete poslušamo in se od njih voditi damo; clo upam si terditi, da večkrat svoje angele varhe s pregrehami žalimo, in posebno s pohujšanjem, nad katerim se milí Jezus v današnjem svetem evangelji tako ostro grozi, se jim zoperstavimo, da oni le malo duš pripeljejo v kraj večnega zveličanja, kterega je nebeški Oče vsim pripravil. Oh to je žalostno za naše angele varhe, pa še naj žalostniši za naše uboge duše!

Naj bi se poboljšali, svoje angele varhe po dolžnosti častili, in se jim v varstvo popolnoma izročili, ter jih spošтовavno vselej ubogali, hočem danes vam razložiti, da *angel varh je naš pravi prijatelj.* —

Ljubi kristjani! resnica, od ktere sim vam namenil govoriti, je jakò važna, in za vsakega med nami posebej vesela; zatorej se pa tudi nadjam da me bode te prav pazljivo poslušali. Z zaupam v božjo pomoč in v blagovoljenje angelov varhov serčno začnem.

Ljudje na zemlji si svoje prijatle prav mnogoverstno zbirajo, in jih čudorazločno cenijo. Meni se pa zdi, da ako si hočemo besede modrega Siracida vresničniti, kateri je rekel: „*Blagor mu, ki je pravega prijatla našel,*“ Sir. 25, 12. si moramo takega prijatla dobiti, kateri bo vselej hotel in zamogel nam v celem življenji dobro svetovati, kateri bo nas zvestó ljubil in o času nesreče ne zapustil, in kateri bo tudi v naši smertni uri pri naši postelji stal, ter za naše večno zveličanje skerbel. Tak zasluži ime pravega prijatla, in kdor si ga v pozemeljskem teku najde, njemu Siracidov *blagor* velja. — Jaz sim rekel, da angel varh je naš pravi prijatelj. Ako je to res, mora on vse une razstavljene pogoje pravega prijatla spolniti. Da jih v popolnem obširu doverši, bom spričal in rečem:

I. Naš angel varh nam v celem življenji hoče in zamore dobro svetovati.

Od dobrega sveta ni nič koristnišega, to vsak spozna. Pa kje najdemo take prijatle na zemlji, da bi nam vselej dober svet dali? Nekteri nam šlabo svetujejo zavoljo lastnega dobička, drugi iz nevošljivosti, tretji iz nevednosti, četeri iz prilizavnosti, peti iz hinavšine, tako da le malo se smemo na svete pozemeljskih prijatlov zanesti. Tako se pa z angelom varhom ne godi. On je čist duh, in nobeni človeški slabosti podveržen ni; ima naj boljši voljo, torej nam vselej prav svetovati hoče; ima pa tudi od večne modrosti razsvetljeni um, torej nam dobro svetovati zamore. Od angela varha nam pravi sveti Ciril, da on povsod našo nevednost ozdravlja; od angela varha nam govori sveti Bernard, da z vednim navdihvanjem našo dušo k dobremu naganja; od njega nas uči sveti Avguštin, da je vsako uro in povsod pri nas, in za nas veliko skerbi. Naš angel varh si po tem takem močno prizadeva povsod in vselej nas s tem navdihniti, kar nam k dobremu služi; in tudi njegova

odkritoserčnost, s katero nam resnico naznanuje, ter v serce polaga, občudovanje zasluži.

Tega se prepričamo iz svetega pisma. — Ko je bil Mozes na gori Horeb od Boga povelje dobil, v Egipt iti in Izraelsko ljudstvo iz Faraonove sužnosti rešiti, se napravi na pot, vzame svojo ženo Seforo in svoja dva mlada otroka Gerza in Eliezera, katerih mlajši ni bil še po Abrahamovi postavi obrezan, ter gre proti Egiptu; kar na enkrat mu angel Gospodov naproti pride; on meč v roci derži in jim s smertjo proti. To viditi Mozesova soproga Sefora vsa ostrašena hitro oster kamen pobere in mlajšega fantiča Eliezera po postavi obreže. Na to angel odstopi in jih pusti v miru naprej iti. Kaj to pomeni? Cerkveni učeniiki razlagajo, da Mozes, ki je bil od Boga postavljen nad postavo čuti, ni bil prav storil obrezanje svojega sina odložiti; ker mu pa tega nobeden opočitati se ni derznil, se mu angel varh prikaže, ter mu odkritoserčno pové, da mu ni pripušeno pri svojem sinu izjeme postave storiti. — Tako dela angel varh večkrat tudi z nami. Tisti naš nepokoj, tisto britkost, tisto grizenje, katero mi po storjenem grehu v sebi občutimo, in nam vest in serce prebada, ali ni vse to tisti tolikanj ostri meč, s katerim nas naš angel varh svari in kot pravi prijatelj nam nasvetuje, se spokoriti in božji postavi se podvreči? Da, angel varh se je clo vidama že nekterim prikazal, da jih je k dobremu posvaril. Tako beremo od svete Frančiške Rimljanske, da, ko je nekaj nespodobno govorjenje poslušala, je od svojega angela varha žlepernico prejela, dokler se ni v svojo stanico objokana zaperla; beremo od nekega mladenčca, da, ko se je z drugimi tovarši v pregrešno veselje napravil, ga je angel varh na poti tako močno v stran sunil, da se je na tla zavalil, dokler se ni ovedel in slabih tovaršev zapustil. — Pa naj bolje se bomo iz sledeče resnične prigodbe dovizali, kako nam angel varh v dvombah dobro svetuje.

Modri Cezari nam pripoveduje od nekega Kolonješkega mniha, imenovanega Lifard, da ta se je samo-

stanskega življenja naveličal bil, in je mislil iz samostana vteči. Ze je na vratih stal in še nekoliko se pomišljeval, kam hoče po noči zbežati; kar angel varh k njemu stopi, in mu ostro veli z njim iti. Lifard uboga in angel ga pelje na bližnje pokopališe. Ko na britof stopita, se vsi grobi odprejo. Lifard hoče pobegniti, pa angel varh ga za roko prime, in mu reče: Ostani, in preglej z menoj truplo tega človeka, ki je ravno kar tukej zakopan bil. Ali ga poznaš? Vidiš te vgasnjene oči? glej blede obličje, čutiš hudi smrad, ki iz gnilega trupla žene? Vedi da v kratkem času se bo s teboj enako godilo. Pa ti na to ne misliš, in hočeš iz samostana pobegniti ter vero zatajiti. Od tod ga pelje k drugemu, ga pelje k tretjemu, ga pelje k četrtemu grobu vso ostudnost mertvega človeškega mesa pregledat. Sadaj Lifard angela zaprosi, naj bi ga proč iti pustil, ker ne more več merličev gledati; pa ga ne izpusti, dokler mu ne obljubi v samostan se verniti in do smerti ondi zadovoljno ostati. Lifard to obljubi, in angel ga nazaj v samostansko čumnato sprejme, ter ga ondi na postelji od dušokoristnega straha pol mertvega pusti. — Glejte take svete angel varh dati zamore in hoče. On se ne boji nobenemu zameriti; marveč vsakemu resnico pové, tako resnico ktera duši v večno srečo hasne. Po besedah svetega Gregorja, kateri je rekel, da on le tistega za prijatla spozna, ki ga bo učil greha se varovati in pobožno živeti, smem reči, in vsi terditi morate, da angel varh je od te strani naš pravi prijatel.

II. Naš angel varh nas vselej zvesto ljubi, in o času nesreče ne zapusti.

Kdor je pravi prijatel, nas vselej ljubi, — kakor v naši sreči tako v nesreči. Posvetni prijatli pa tega zastopiti ne morejo, oni večidel s človeki tako delajo kakor neke morske ribe, katerem pravijo pompile, z barkami na morji: Dokler barka srečno po morji plava, jo spremlja nešteto teh rib, one vesele okoli nje skakajo, in se igrajo; kadar pa barka na prodje zaleti in ondi

obstoji, ter naprej ne more, takrat se naenkrat vse tiste ribe pozgubé, potečejo, barko zapusté. Tako posvetni prijatli, dokler je človek srečen, ga vsi išejo, in se z njim veselé; kadar pa v nesrečo pade, ga popusté in le redik mu pomagati še hoče. — Naš angel varh pa tako z nami ne dela. Kakor žlahna tertica, ki se je okoli palmovega drevesa opletala, vse letne čase se ga derži in zmerej bolj prijazno okoli njega ovija; tako naš angel varh nam vselej zvest ostane, nas vedno ljubi v sreči in nesreči, ter nas nikdar ne zapusti. Smem clo reči, da v naši nesreči je njegova ljubezen do nas še večji, kakor pa ravno v blagostanji. — Ali mi zamorete povedati, komu se je angel varh pervikrat v svetem pismu prikazal? Morebiti Adamu v paradiži? morebiti Abrahamu, Izaku, Jakopu, ali kakšnemu drugemu visokemu možu? Ne, marveč ubogi Abrahamovi dekli Hagari, in sicer takrat, ko je v naj večji nesreči bila, ko je po pušavi od vsih zapušena s svojim sinkom jokala. Kadaj se je angel varh preroku Danielu prikazal? Morebiti takrat, ko je na dvoru kralja Daria srečno živel in v veliki časti bil? Nikakor; marveč v leynjaku, kadar so ga kervoločni oroslani razstergati hotli, je pristopil in zverém goltance zamašil. Kaj hočem pa od svetega Petra vam praviti? sej dobro veste, da takrat ga je angel varh iz ječe rešil, kadar ga je okrutni Herodež umoriti hotel. Glejte, takšen prijatel je naš angel varh. In kar je še več, on od nas nobenega plačila ne terja za dobrote, ktere nam stori, kakor samo to, da Bogu dolžno zahvalo za vse damo. Česar se prepričamo iz Tobiatovih bukev. Ko sta se namreč oče in sin posvetovala, kaj hočeta mladenču, ki jima je toliko dobrega storil, v plačilo dati, in sta mu polovico premoženja ponudila, je mladenč, ki je bil angel Rafael, jima odgovoril: „*Hvalita Boga nebes, in poveljučita ga pred vsemi šivečimi, da je vama milost storil.*“ „*Jaz vživam le nebeške jedi in pijače, ki jih človek viditi ne zamore.*“ Tob. buk. 12.

Pa še drugo veselo resnico od tega pravega prija-

tla vam naznanim, namreč: da angel varh tudi takrat nas ne zapusti, kadar ga žalimo. Vem, da Origen je nekdej učil, da človek se zamore s takimi gerdimi grehi oskruniti, zavoljo katerih ga angel varh zapusti. Ali to ni res. Sveti Tomaž iz Akvina, sveti Bonaventura in vsi drugi cerkveni učeniki terdijo, da angel varh se scer nad našimi grehi grozi, vender svojega varstva nam ne odreče; marveč še le z večji skerbjo nas k pokori naganja. On ne dela, kakor posvetni prijatli, kateri, ako jih razžalimo, serdito odstopijo, se v sovražnike spremenijo, in s piko nas hudo preganjajo! temveč milo za nami hodi, ljubeznjivo nam v serce govori, in z velikim prezadetjem nas v take priložnosti vodi, kjer bi se nam božja pravica oznanovala in mi se poboljšali. — Glejte, tako zvesto on nas vselej ljubi, da nikdar ne odstopi. Tudi od te strani je angel varh naš pravi prijatelj.

III. Naš angel varh o naši smertni uri za naše zveličanje skerbi.

Smertna ura je prav za prav tisti hip, v katerim se pravi prijatli od lažnjivih ločijo. Marsikdo, ki je veliko prijatlov v življenji štel, se je na smertni postelji prepričal, da nobenega imel ni. S človekom se godi kakor z rožo na vertu: Dokler roža cveti, se veliko čbel okoli nje zbira, vsaka jo hoče prva poljubiti, in vse listeke ji obližejo, ali samo zato, ker obilno medu ima. Kadar pa roža vsahnuje, je nobena muhica ne pogleda, zakaj medu več nima. Tako s človekom. Dokler je zdrav, židane volje in premožen, šteje veliko pajdašev, kadar pa se na smertno posteljo vleže in ne more več tovaršev gostiti, vsi odstopijo in nobeden se zanj več ne zmeni. — Naš angel varh tako ne dela. Celo pozemeljsko popotvanje je nad nami čul, povsod je nas varoval, vedno je nas k dobremu nagovarjal, ali sadaj na smertni postelji pa še posebno za naše zveličanje skerbi, in s peklenskim sovražnikom se za našo dušo vojskuje.

„Angel varh je pri človeku“ govori sveti Ambrož, in ga varova, da mu nobeden ne škodva.

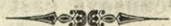
V življenji svetnikov najdemo od mnogih božjih služabnikov zapisano, kako je angel varh o smertni uri jim stregel, in peklenskega zmaja od njih odganjal. Pa jaz ne bom od teh vam nič pravil, ker bi moral dolg imenik svetnikov tu zapisati; hočem samo prigodbo iz naših časov povedati, iz ktere se prepričamo od skerbi angela varha za dušo o smertni uri. V neki duhovnii o polnoči na farovž nekdo poterka. Duhovnik naglo vstane in popraša: kdo je? Glas mu odgovori: Bolnik v bližnji vasi, (ktero mu po imenu naznani) svetih zakramentov za dolgo pot v večnost potrebuje. Duhoven se kmalo napravi in gre v cerkev. Ondi ga že cerkveni služabnik pričaka, ktereга je bila enaka prikazen iz spanja sklicala. Eden družega vprašata: kdo je smertno bolan? pa si ne vesta odgovora dati. Ne obojavljajva se, reče duhovnik, klicana sva, pojdiva. In gresta. Na poti so se jima čudne reči godile. Zdelo se jima je, kakor da bi cela pot pred njima zarantana bila, pa, ko sta naprej koračila, je jima pred očmi vse zginovalo. Prideta v vas, in prašata: kdo je bolan? kdo je duhovneka klical? kdo potrebuje previden biti? Nobeden jima ne ve odgovoriti. Sadaj se eden oglasi, in reče: „Snoči se je pri nas popoten berač, kteremu smo v štali ležišče odkazali, slabo občutil, morebiti se bo ta previditi dal.“ Ga gredo gledat in ga najdejo v smertnih težavah. Duhovnik mu presvete zakramente ponudi. Bolnik jih z veseljem prejme, in ko ga je bil duhoven še s svetim poslednim oljem pomazilil, je berač mirno v gospodu zaspal. — To se je pred štiridesetimi leti v naši škofii zgodilo.

Kristjani! kaj se vam zdi, kdo je duhovnika o polnoči klical? Mislim, da se ne motim, če terdim, da beračev angel varh. Kaj so pa prikazni po poti pomenile? Svest si rečem, da peklenska pošast se je s temi uperala spovednika strašiti in od bolnega berača zadrževati. Kaj bi bilo, ako bi ne bil duhovnik tako čudovitno poklican?

Berač bi bil brez presvetih zakramentov umerl, kar bi bila gotovo velika nesreča. Ali hvala angelu varhu, on svojega varvanca ni zapustil zadnjo uro, marveč mu je pri vsem nasprotovanji temne pošasti presveto popotnico v večnost preskerbel. Tako on za zveličanje sebi izročene duše skerbi. Povejte, ali ni on pravi prijatelj? Da, resnično, ako vse rečeno še enkrat premislimo, da naš angel varh nam v celem življenji hoče in zamore dobro svetovati; da nas vselej zvesto ljubi, in o času nesreče ne zapusti; in da tudi o naši smertni uri za naše zveličanje skerbi; spoznati moramo, da samo on je naš pravi prijatelj.

Predragi kristjani! Blagor nam, da imamo takega prijatla, ki nas preserčno ljubi, zvesto na vsih potih pozemelskega življenja spremlja, in vselej za našo dušno in telesno srečo skerbi. Oh koliko dobrega smo mi po svojem angelu varhu že prejeli! kolikanj nevarnost je nas že otel! koliko greha je nas že zavarval! Morebiti bi že davnej v peklu goreli; ako bi angel varh za nas skerbil ne bil?! Vprašam, ali smo pa kdaj to že premislili? ali smo se angelu varhu za njegovo skerb zahvalili? ali smo ga vselej prav častili in ga žaliti se varovali? ali smo dolžnosti, ktere nam sveta vera do angelov varhov predpiše, na tanko spolnili? Žalibog! ako to prav presodimo, obstati moramo, da smo veliki nehvaležniki do svojega pravega prijatla — angela varha. Oh, naši angeli varhi! ki tukej okoli nas stojite, in naše premislke poznate, ki moje besede slišite in vse občutljeje naših serc vidite, v imenu vsih svojih poslušavcov jaz vas za zamero prosim sa vse tiste grešne besede in djanja, s kterimi smo dosihdob vam se nehvaležne kazali. Oh naši mili prijatli! odpustite nam vse; mi obljubimo z naprej vam pokorni biti, vas častiti in ljubiti; mi obljubimo vse storiti, karkoli bodete vi nam v serce govorili; mi obljubimo vašim vodilom popolnoma se vdati, ker vemo, da bodete nas le k verlo dobremu vselej napeljevali.

Ljubi bratje! Serce se mi milih počutkov taja, ko sim sadaj te besede izgovoril; zakaj vem, da angeli varhi so me slišali, tako kakor ste me vi slišali; pa tega prav ne vem, ali ste vsi vi mojih misel, ali res vsi vi odsihdob angelom varhom hvaležni biti hočete. Jaz vas prosim, ne storite me lažnika pred vašimi angeli, ampak naj vsak zmed vas mojim besedam svoj serčni sklep pridoloži; naj nobeden ne opusti zjutrej in zvečer svojemu angelu se ponižno priporočiti; naj se varje povsod in vselej takih reči, od katerih dobro ve, da bo z njimi angel varh razžaljen; naj goreče opravlja take pobožnosti in s svetimi čednostmi se venča, ktere so angelu varhu v čast, njegovi duši pa v zveličanje. Kaj ne, ljubi moji! da ti so vaši današnji sklepi? — Oh, da! ti so sad naše današnje nedelje! ktera je angelom varhom posvečena; ti sklepi bodo nam še večji ljubezen angolov varhov naklonili; oni bodo čedalje bolj goreče za nas skerbili, kadar bomo na smertni postelji zdihovali, bodo oni nas tolažili, in kadar se bodo naše duše od telesa ločile, jih bodo oni milostljivo obdali in veselo spremili v večno zveličanje. Amen.

Roženkranska nedelja.

Moč svetega Roženkranca.

Sveti Janez evangelist je nekdam na otoku Patmu čudno prikazen imel; vidil je namreč nebasa se odpreti in nad nebom moža na belem konji prijezditi, kateri je bil v ker-vavo oblečen, njegove oči so pa ognja gorele in iz ust mu je stal na obeh straneh oster meč. Neka strahovita zver, mnogi kralji zemlje in velike števila vojnih trum so se zoper tega moža v boj dvignili; ali on je vse premagal; vojne trume in njih kralje je z mečem pomoril; njih

trupla je dal pticam neba v jed, strahovitega zmaja pa in nekega krivega preroka, ki je z njegovo pomočjo svet sleparil, je živa v žveplasto peklo pogreznil.

Temu možu je bil sveti Dominik, oče menihov Dominikanov, močno podoben. On je za sveto Jezusovo vero ves gorel, in se za-njo stanovitno boril. V ustih je imel na obedveh plateh oster meč. Ta meč je bil Mariini Roženkranc, ktereга je sveti oče povsod moliti učil. Z njim je on nevernike in krivoverce premagoval, greh in spačenost sveta zatal, satana in njegove pomagavce preganjal. Že pred njegovim porodom se je njegovi materi sanjalo, da v naročji pèska ima, ki v gobcu gorečo bakljo nosi, s katero je vnel celi svet. Te materne sanje so se vresničile; zakaj kot zvest čuvaj gospodove črede je Dominik s svojimi pridigami nad krivoverci, temi zares sovražnimi volkovi, vedno lajal in jih odganjal; pravoverne je pa k ljubezni do Boga vžigal. Z molitvijo svetega Roženkranca je on čudne reči na svetu opravil.

Mi danes obhajamo roženkransko nedeljo; zatorej se mi zdi, da v mojo dolžnost seže vam *moč sv. Roženkranca* nekoliko popisati. In rečem, da ta prelepa rožna molitev, ktera se v Jezusovo čast in v počešenje Marije Device opravlja, je zares na obedveh plateh ostremu meču podobna, ter svoj ogovor tako le razdelim:

I. Roženkranska molitev premaga sovražnike sv. Jezusove vere, je torej na eni plati oster meč;

II. Roženkranska molitev premaga sovražnike naše duše, je torej na drugi plati oster meč.

Preblazena Devica Marija! ti kraljica svetega Roženkranca, pomagaj mi mojo nalogo tako speljati, kakor Jezusovo veličastvo terja in tebi v počastenje služi; pomagaj mi moč rožne molitve tako popisati, da se bodo vsi moji poslušavci te molitve z novo gorečnostjo poprijeli. — Vas, dragi bratje, prosim za navadno pazljivost, in zaupaje, da mi tiste odrekli ne bode, začnem. —

Ako Davidove psalme štejemo, jih prav za prav 150

naštejemo; če njih predmetni zapopadek pregledamo, najdemo, da so večidel veselega, žalostnega in častitega obsežka; in ako še vzrok presodimo, zavoljo kterega jih je David zložil in Izraelskemu narodu izročil, zvemo da za to, naj bi oni z njih prepevanjem Boga častili in serčnost si dajali zoper Izraelske sovražnike junško vojskovati se. Vse to velja tudi pri svetem Roženkrancu. V tej rožni molitvi 150krat Marijo počastimo, pet veselih, pet žalostnih in pet častitljivih poglobitvinih resnic iz Jezusovega življenja premislimo, tako Boga častimo in pomoč od njega dobimo zoper naše zovražnike serčno se vojskovati. Roženkranc je tako rekoč psalter novega zaveta, in ima pred unim starega zakona še to sprednost, da Davidove psalme je le tisti, ki je brati znal, peti zamogel, sveti Roženkranc pa vsaki po noči in po dnevu premišljevat in moliti zamore. In slehern kristjan ga bo rad molil, ako v sercu presodi moč te rožne molitve. Storimo to. —

I. Roženkranska molitev premaga sovražnike svete Jezusove vere.

1. V drugi polovici dvanajstega stoletja se je po Francoskem za sveto Jezusovo vero tako slabo godilo, da okó pravega kristjana ne more solzam se ubraniti, kadar zgodovine prebera. Vstali so bili krivoverci Albigenzi, kateri so prederzno Jezusa kleli, njegovo presveto Rešnje Telo zaničevali, in druge svete zakramente sramotili; prečisto Marijo Devico so nečistnico imenovali, rimsko katoliško cerkev so kurbo babilonsko zmerjali, papeža in vse druge duhovnike so goljufe in zapeljivce psovali, nebesa in pekel so za pravljico deržali, in s takimi spačenimi pregrehami so se oskrunovali, da jezik jih imenovati stermiti. Ti krivi učeniiki so veliko veliko duš po Francoskem Satanu prodali. Kakor se kužna bolezen po vaseh, terjih, mestih in celih deželah širi, tako se je ta krivi nauk povsod razprostiral. Iz Francoskega so jo hudičevi hlapci tudi na Špansko vdarili, naj bi še ondi

keršene duše s krivimi nauki davili. Joj! kaj bo? Kdo bo krivim prerokam berzdo vložil? Zastonj so bile ne-
 ktere zberališa že deržane; krivovercov ni mogel nobeden
 pokrotiti. Sadaj vstane sveti oče Dominik, gre med Albi-
 genze, in jih začne z nebeško modrostjo na boljše učiti.
 Sveti mož se trudi blizo deset let, veliko krivovercov je
 sicer spreobernal, pa še le več jih terdovratnih ostane.
 Žalosten čez to se v samoto poda, se posti in moli tri
 dni in noči, ter prosi Boga in Marijo za pomoč pobolj-
 šati pregrešne ljudi. In, čudite se, Marija se mu v ve-
 liki časti prikaže, ter mu reče: „Dominik! moj sin, ti
 veš, kako je Bog svet odrešil, da je Bog Sin rojen bil,
 je terpel in umerl, od smerti vstal, v nebesa šel, in tako
 ljudem nebesa odperl. Začetek tega je bila angeljska
 molitev: Češena si Marija. Skrivnosti rojstva, življenja,
 terpljenja Kristusovega z angeljskim češenjem in z Go-
 spodovo molitevjo opletene so moj Roženkranc. Tega
 oznanuj zapeljanim krivovercom; to bo začetek njih spre-
 ober njenja.“ To kraljica nebes in zemlje izgovori in zgine.

Sadaj Dominik samoto popusti, gre in molitev Ro-
 ženkranca uči. Čudo milosti božje se godi; ljudje se
 poboljšajo. — Slavni grof Montfort Albigenzom vojsko
 naznani, in napade s 1800 katoličanov krivoverce. Sveti
 Dominik za nje moli. Katoliški vojaki si na Dominikovo
 prigovarjanje sveti molek na vrat denejo, in po tem pod
 brambo Device Marije krivoversko vojsko tako slavno
 zmagajo, da je 20.000 sovražnikov na mestih mrtvih
 ostalo, še več se jih je potopilo, ostali pa so se vsi
 razkropili. — Glejte očitno moč rožne molitve zoper so-
 vražnike svete Jezusove vere.

2. Pa ne samo zoper krivoverce, ampak tudi zoper
 nevernike, kateri z ognjem in mečem Jezusovo vero pre-
 ganjajo, je moljenje svetega Roženkranca koristno in
 mogočno. — Kdor cerkvene liste prebera, mora nad tem
 žalovati, kar je katoliška cerkev v šestnajstem stoletji
 od nejevernega Turka prestajala. Sveta dežela, za katero
 se je bilo že tolikanj keršeni kervi prelilo, je bila spet

temu sovražniku v oblast padla; tam, kjer je bil mili Jezus svojo predrago kri za naše zveličanje prelil, je nevernik silno gospodaril, on je kristjane moril, njih cerkve poderal in altarje pravega Boga razbijal. Pri božjem grobu je Mohamedanec zavkazaval, po vertu Gezemanu svoje konje pasel, in v betlehemiški štalici svojim oslicam kermo pokladal. Ne zadosti. Soliman prvi, turški cesar, oznani vojsko celemu keršanskemu svetu. Pri Belem gradu so že ogerski junaki pod njegovim mečem padli, in grozovitnežu so vrata v nemško deželo in v našo domovino odperte. Kmalo stoji sovražnik pred Dunajem in žuga vse kristjane pomoriti. Ondi ostrašen dirja sicer nazaj v svoje domovje, kjer božja roka Solimana mertvega na pare stegne, on je za mertudnico umerl in svojo okrutnost končal; pa hudobnemu očetu še kervoločniši sin Soliman drugi nasleduje. Ta se zoper Jezusovo vero zapriseže, potegne vkupej vse svoje vojne trume, in naravnost jih pošlje čez morje proti Laškemu. Papež Pii V. jim kristjansko vojsko pod vodjem Don-Juanom Avstrijskim nasprot odpravi. Po odhodu bark goreče k Bogu moli in Marijo za mogočno priprošnjo pri njenem Sinu prosi, da bi Bog kristjanom zmago nad sovražniki keršanske vere podelil. Zapovedal je tudi vsem kloštram, in vsem vernim je naročil v tem času nevarnosti Roženkanc pobožno moliti. Pri Lepantu na gerškem morji sta se sovražnika srečala. Dne 7. oktobra 1571 se boj začne. Turk in kristjan se tepeta za vero, se tepeta za domovje. In kdo je zmagal? morda vojakov moč? morda kervavi meč? Gorje kristjanom, ako bi tukej meč zmagal bil, ker dva nevernika sta po številu prot enemu kristjanu meč deržala. Tukej je zmagala rožna molitev, s katero so kristjani v božjo pomoč in v Mariino priprošnjo ravno v tem času, ko je boj terpel, goreče klicali. Šteri ure je bitva terpela. Kakor dalječ oči neso, so lice morja kri in merliči, jadra, vesla in drugi deli razbitih bark krili. Velikó Turkov je bilo pobitih in vjetih, skorej vse barke

sovražnikove so bile vplenjene, le malo jih je odšlo Solimanu povedat, kako mogočna je molitev kristjanov.

Sveti oče Pii V. je dobro spoznal, da se kristjani le Marii za zmago zahvaliti imajo, ki se jih je na molitev svetega Roženkranca usmilila; zato je bil zapovedal, da se mora vsako leto praznik svetega Roženkranca obhajati. Njegov naslednik Gregor XIII. je pa praznik svetega Roženkranca za vse cerkve na prvo nedeljo mesca oktobra prenesel in praznovati ukazal, kar se danes godi. — In jaz ali nimam prav, da pravim: Roženkranska molitev premaga sovražnike svete Jezusove vere? — Pri vsem tem vas hočem še z eno dogodbo te resnice prepričati. —

3. V začetku osemnajstega stoletja so se neznabožni Turki pod Ahmetom III. vnovič zoper kristjane vzdignili. Na morji in suhem so pravovernim velike škode delali, so morili, ropali in osuževali. Že so jim velike dele sveta proč vzeli, in kristjani so se povsod pred Turkom tresli. Klemen XI. je na Petrovem stolu sedel. On kersanske vojvode proti nevernikom v vojsko nagovarja, in vsem bratovšinam svetega Roženkranca goreče moliti priporoča, da bi se Bog zopet kristjanov usmiliti in sveto Jezusovo cerkev kervoločnih silnikov rešiti blagovolil. To se zgodi. Rimski cesar Korl VI. nabere kersanskih vojakov in jih pelje zoper Turke. Na Ogerskem se sovražni vojski srečete; v dan Marije Snežnice leta 1716, ko so v Rimu vse bratovšine svetega Roženkranca svojo službo opravljale in za zmago nad Turki molile, se bitva začne, in kristjanski vojaki so nevernike potolkli, vse dežele vsvojili, posužnjene kristjane rešili in moč Turkov popolnoma zrušili. Papež Klemen XI. so spoznali, da molitev svetega Roženkranca je kristjanom zmago čez Turke sprosila; zato so zavkazali, da Roženkransko nedeljo se imajo vsi pravoverni tega opomniti, ter Bogu in Marii Devici se za to zmago vsako leto ponižno zahvaliti.

Tukej ostanem, in ker ste vidili, kako so bili krivoverci z rožno molitevjo poboljšani; ker ste slišali, kako

je bil neverni Turk s pomočjo svetega Roženkranca dvakrat slavno zmagani, vprašam: ali ne pravim prav, da roženkranska molitev premaga sovražnike svete Jezusove vere, da je tedaj resnično ostremu meču podobna? — Pa do sadaj ste ostrost tega meča le na eni plati spoznali; vam hočem še ostrost na drugi plati pokazati.

II. Roženkranska molitev premaga sovražnike naše duše.

Naša duša ima dva posebna sovražnika, ki jo ropata božje gnade in jo v nesrečo tlačita, namreč: *greh in Satana*. —

1. Da je greh sovražnik duše človeške, nas David uči; ker je v svoji žalost vedno zdihoval: „*moj greh je vedno zoper mene*.“ Ps. 50, 4. To spoznamo iz strupenega nasledka greha; zakaj greh našo dušo umori, govori sveti apostelj, in grešna duša se večno pogubi. — Proti temu sovražniku duše je sveti roženkranc mogočno orodje. Kakor pred jutranjim solncem nočna megla beži, tako beži pred rožno molitevjo ta dušni sovražnik, hudobne misli odidejo, meseno poželenje umolkne, divja strast se ukroti; zakaj človek, ako ni več kakor hudobnež, le tačas greši, kadar brez vsega spomina v božje zapovedi, brez vsega počutka Jezusove ljubezni, in tako rekoč kot živina v dan živi; roženkranc pa nobenega v takem stanu ne pusti, marveč ga sili premišljevati včlovečenje in bitko smert Rešenika, mu Jezusovo gorečo ljubezen v spomin kliče, mu serce s svetimi počutki presipa, mu pamet razsvetljuje, in ker mu naj večji resnice svete vere predpostavlja, njegovo voljo k dobremu nagne. Zato pravi sveti papež Pii V., da se je veliko hudodelnikov, ki so sveti roženkranc moliti in premišljevati začeli, poboljšalo. In sama Marija Devica je Dominiku rekla, da rožna molitev moč da, hudobije potreti. V tem nas podučijo tudi sv. Vincenci Pavljan. Ko je nekdanj ta božji služabnik zvedel, da je neki grešnik na smertni postelji pod težo svojih grehov obupovati jel, ga berž obišel in Jezusove ljubezni ter neiz-

mernega usmiljenja opominja. Grešnik se ne da posvariti, terdovraten ostane, in clo reče, da hoče pogubljenec umreti. Svetnik mu odgovori: „Jaz pa te hočem pogubljenja rešiti;“ vzame v roke molek, poklekne z drugimi okoli stoječimi pri postelji in vsi molijo sveti roženkranc za spreobrnjenje grešnika. Niso zastonj molili, terdo serce bolnika se je omečilo, svetniku se je skesano izpovedal in spokorno vmerl.

Glejte moč te molitve zoper greh. Grešniki! ako ne verjete, da Roženkranc toliko zamore, prepričajte se sami. Kadar se vas grešne zmote polastijo, kadar vas nečiste želje pečejo, kadar vas slabe navade motijo, vzamite molek v roke, molite rožni venec, in greha se bode obvarvali; spoznali bode, da ta molitev premaga greh. —

2. Naša duša ima pa še družega sovražnika, kateri po besedah svetega Petra kakor rjoveč lev okoli hodi, in iše, kogá bi požerl. Ta sovražnik je peklenski *Satan*. Kako bomo pa tega zmagali, odpodili, in vničili? Z Roženkrancom. Kakor je slabi pastirček David velikanskega Goljata premagal, da je v Gospodovem imenu s fračo proti njemu v boj šel, tako bomo tudi mi Satana odpodili, ako mu bomo sveti roženkranc nasproti deržali; zakaj cerkveni učeniki pravijo, da sveti imeni „Jezus in Marija“ ste Satanu strahovitni; kjer se ti imeni glasite, tam peklenska moč zbeži; sveti rožni venec je pa iz teh presvetih imén zložen, in kadar ga molimo, vselej, ko ti imeni izgovorimo, s hudimi pušicami prot Satanu name-rimo, on dalječ proč vteče, in se v peklenski brezden poskrije. Da, meni se zdi, da ga vidim Satana, kako iz tiste hiše pobegne, v kateri gospodar zvečer molek v roke vzame in roženkranc moliti začne; zdi se mi, da ga vidim, kako se vstraši, kadar človek, ktereга hudič skuša, v žep po molek segne, in osramoten proč dirja, naj bi ga pušice svetih imen ne zadele in na tla ne vergle; zdi se mi — — Ali kaj bom na dalje pravil? Vse svete duše so bile od take moči svetega Roženkranca prepričane;

prepričana je bila sveta Terezija, zato ga je vsak dan molila; prepričan je bil sveti Filip Neri, zato ga ni nikoli opustil; prepričan je bil sveti Tomaž iz Vilenove, zato ga je vselej sam molil in drugim ga priporočeval; prepričan je bil sveti Frančišek Borgia, kateri je z njim veliko duš večnega pogubljenja rešil. Vsi svetniki so sveti Roženkranc molili, samo današnji kristjani ga moliti nočejo. Od tod pa tudi toliko zlega po današnjem svetu. Od kar so bratovšine svetega Roženkranca zaterte, so neverniki in krivoverci močni postali, greh po vesolnem svetu hudo gospodari, in Satan ima po zemlji prosto sprehajališe. Oh! da bi pač verni ljudje enkrat spoznali, česar se morajo zopet poprijeti, če želijo srečni biti; da bi pač na obedveh plateh ostri meč svetega Roženkranca v roke popadli, in s tim se zoper sovražnike svete Jezusove vere in svoje duše vojskovali, gotovo bi zmagali in boljše čase doživeli.

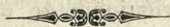
Predragi kristjani! Spoznali ste moč svetega Roženkranca, in razumeli, da je res podoben meču, ki na obedveh plateh reže. Sadaj vprašam, kaj bi jaz storiti moral, da bi vas pregovoril vsak dan vsaj en del Roženkranca moliti? Naj bolje bom to dognal, ako v izgledu pokažem, kolikanj bo taka molitev vam v večno zveličanje hasnila. Poslušajte in stermite. —

Neki mladenč je bil brez spovedi umerl. To je bila velika nesreča. Nesejo ga na pokopališe, v grob ga položijo, in slehern pričujočih že v roki pest persti derži merzlo posteljo mu postlati; — kar se merlič gori zadere, svojo sestro, ki je blizo bila, pokliče, ter ji reče: „hitro pojdi po mojega navadnega spovednika.“ Ta kmalo pride, in merlič se mu takole očitno spove. „Pred sodnim stolom sim stal, in močno trepetal, ker je Satan mojo dušo terjal. Treh grehov me je tožil: prvič, da nisim cerkvi desetine po pravici odrajtal; drugič, da sim bil neke ribe vkradel; tretjič, da sim enkrat na gojni neko setev pohodil. Pravični sodnik me

je že obsoditi hotel, kar Marija pristopi, za me govori in gnado mi sprosi zopet oživet, da sim se tistih treh grehov sadaj spovedal.“ Vpraša ga nekdo zmed okoli stoječih, kako si je pri Marii tako gnado zaslužil, in mladenč odgovori: „Vsakdan v svojim življenji sim en del Roženkranca molil, zatorej se je Marija za mojo dušo ponesla.“ Spovédnik ga grehov odveže, in merlič se spet v grob vleže. — Sardi.

Kristjani! ali je potrebno še besedico priložiti vam v priporočenje svetega Roženkranca? Menim, da bi vas razžalil, ko bi le stvarico dvomil, ali ga zadosti goreče molite. Pa vendar ni tako, marveč vidim med vami veliko mlačnost ravno v tej molitvi in jo obžalujem. V cerkvi so se roženkranci pogreševati jeli; kaj se pa po vaših domih godi, ne vem, samo to mi je znano, da nekteri mladi hišni gospodarji se sramujejo s svojo družino roženkranc moliti, in če starega očeta doma ni, tisti večer gre vsa družina po živinsko brez molitve spat. Presodite sami, je li to prav?

Preserčni bratje! Kaj ne, da se vsi zveličati želimo? Oh tedaj pletimo si iz roženkranca vence za nebesa. Poprimimo se tega meča, s katerim zamoremo vse sovražnike, ki nam v zveličanje branijo, slavno zmagati; molimo zvesto, goreče in pogostama sveti Roženkranc, da bomo Marijo besednico imeli, kadar bomo pred sodbo prišli, in po njeni priprošnji milost dosegli in diko nebeško. Amen.

Obletnica posvečenja vsih cerkev.

Hiša pobožne družine je božji veži podobna.

„Danes je tej hiši zveličanje došlo.“ Lukež XIX. 9.

Slehern kristjan ima trojen dom: časno hišo, v kateri se je rodil; srenjsko cerkev, v kateri se je v svetem kerstu

prerodil; in mile nebesa, v katerih se bo enkrat spremenil. Na te troje dome mora človek vselej misliti in nikdar pozabiti, da svetih nebes se bo le tako vdeležil, ako bo posvečevavno gnado in drage zveličavne dari, ki jih je v domači cerkvi od Boga prejel, zvestó hranil, in se v rodbinski hiši pridnega kristjana kazal, pobožno živel in Jezusa vselej preserčno ljubil.

Cahej iz Jerihe, katerega današnji sveti evangelj opomni, ni tako delal. Na Mozesovo postavo ni veliko kaj porajtal, in krivično je živel tako, da so ga vsi rojaki grešnega človeka očitno imenovali. Ali glejte, danes se je poboljšal. Jezus ga je (malo dni pred velikim tednom) s figovega drevesa — njegovega slabega življenja — poklical in v hišo mu gost iti se ponudil. Sveto veselje je Caheja presunilo, polovico svojega premoženja je ubogim podariti obljubil in vse storjene goljufije čvetero poverniti obetal. Zveličanje je njegovi hiši došlo, in od tistega časa je Cahej pravično živeti, Jezusa ljubiti in nebesa si služiti začel.

Tudi po naši deželi so nekdam ljudje tako malopridno živeli kakor krivični Cahej v Jerihi. V črni tami nevere so v čast svojim lažnjivim malikom gerde grehe vganjali. Ali glejte, nebeški Bog se je te okrajne usmilit. Jezusovi učenci so prišli in sveto zveličavno vero tukej okoli učili. Razbili so altarje ostudnih malikov in pravemu Bogu sv. veže sozidali ter altarje postavili. Naši preddedi so z veseljem Jezusov nauk sprejeli, po njem živeli, in sv. nebesa si služili. Tako je njim in nam zveličanje došlo.

Mi pravega dneva, v katerem je naša soseska cerkev posvečena bila, na tanko določiti ne vemo, in zatoorej obhajamo današnji dan ob enem obletnico posvečenja vsih cerkev po naši celi Goriški nadškofii; pa to vemo, da, ko je božja veža tukej sozidana bila, so gotovo vsi naši preddedi sveto veselje imeli, in po izgledu očitne službe božje, ktera se je v tej cerkvi opravljala, so tudi po svojih hišah doma Bogu služili in cerkvene obrede v rodbinah posnemali. Od tod pride, da sem ter tje po hišah

pobožnih kristjanov nekatere bogoljubne domače šege najdemo, ki so cerkvenim obredom močno podobne. Bog bi hotel, da bi se povsod tako godilo! Zatorej sim danes namenil, vam popisati nekatere *lepe domače šege po kristjanskih hišah*, in bom vam pokazal, da *hiša pobožne družine je božji veži jako podobna*. To bom iz tega vzroka storil, naj bi pobožne družine v njih sveti gorečnosti vterdil, mlačne rodbine pa pregovoril takih zanemarjenih svetih šeg se zopet poprijeti; da bi tako vsem hišam zveličanje došlo. Zaupam, da mi usmiljeni Jezus pomagal bo! Vi pa poslušajte me pazljivo, jaz začnem. —

Jezus Kristus, včlovečeni Sin božji, je bil na zemljo stopil Adamove otroke iz velike nesreče, v katero jih je nepokoršina perve kočljive matere pogreznila bila, dvignit in božjo podobo človeškemu narodu zopet v dušo vpisat; on je bil prišel, da s cerkvenimi učenci govorim, človeka drugokrat vstvarit. To drugo vstvarjenje imenujemo odrešenje. Jezus je Boga Očeta, katerega razun njega še nobeden vidil ni, vsem ljudem oznanoval, in zraven tega je v svojem pozemeljskem življenji sam sebe v naj ličniši izgled slehernemu človeku zapustil, kako bi se popolnosti nebeškega Očeta bližati zamogli. Zatorej je on nekdanj Judom rekel: „*Jaz sim začetnik, kateri tudi vam govorim.*“ Jan. 8, 25. — Ko je Sin božji veliko delo rešenja slavno dokončal in se v svojo nebeško čast k Očetu nazaj vernil, se je nam pa milostljivo v svoji sveti katoliški cerkvi živega zapustil. Sadaj je sveta cerkev v svojem zunanjem življenji jasno ogledalo, po katerem se mi zemljčani ravnati moramo, ako želimo k Kristusu in po njem k Očetu priti, tako da cerkev mora človek mater imeti, če hoče Boga imeti očeta. — Sveta mati katoliška cerkev izobrazuje človeški rod, in s svojim Duhom vse svoje pokorne otroke prijazno navdaja tēr milo jih napeljuje Jezusa nasledovati; ona sega clo v hiše svojih otrok in katoliške družine s sveto gorečnostjo po-

vлага ter jih uči po izgledu svojih svetih obredov po rodbinskih hišah domačo službo neskončno dobremu Očetu nebeškemu opravljati. Glejte, tako je katoliška cerkev s svojimi svetimi obredi in božjimi opravili izgledavna podlaga lepih šeg po kristjanskih hišah.

Sadaj stopimo v hišo pobožne družine, poglejmo, kakšen posnetek iz božje veže tu zapazimo:

I. V snažni izbi, kjer se hišna družina večidel celi dan mudi in svoje vsakdanje dela opravlja, najdemo v podobi cerkvenega altarja *hišni altarček*. On obstoji iz božje britke martre, iz podobšin mile prečiste Device Marije in še marsikterega družega svetnika. Altarna miza je rodbinska miza v izbi, nad to svete podobšine po zidu visé. Tukej cela družina vsakdanje jedi vkupej zavživa v pričo Boga, kateri bi gotovo nevoljin na slednjega pogledal, ki bi se brez molitve k mizi vsedel, in tudi gerdga nehvaležnika vsacega imel, kateri bi po zavžiti jedi brez dolžne zahvale od mize vstal, in kot nasitena živina proč šel. Pa, ker pobožna družina dobro Jezusov izgled v spominu ima, kateri je pred in po zadnji večerji s svojimi dyanajsterimi k nebeškemu Očetu molil in za vse lepo se mu zahvalil, se tudi ona vselej pred jedjo ponižno k Bogu oberne, in ko od mize vstane, se mu spodobno zahvali. — Pred tem hišnim altarjem se važne reči godijo: Tu sem hišna mati svoje dete, ki še komej prvo besedo *mama* izgovarja, pogostama, bi rekel večkrat na dan, v naročji prinese, ali pa za roko pripelje, in mu lične podobe s perstom kaže, ter ga po apostoljsko uči poznati križanega Jezusa, njegove in naše matere Marije Device in drugih svetnikov, posebno tistih, katerih ime se je dalo detetu pri kerstnem prerorenji. Tukej vsaja skerbna mati v mlade serca svojih otrok prvo rožico sv. pobožnosti in jo z zveličavno roso milega nauka od neizmerne dobrote Boga Očeta, od neskončne ljubezni Boga Sina in od posvečenja Boga svetega Duha vedno zaliva; tukej ona vso svojo družino goreče nagovarja vselej ne-

dolžno živeti, vse zapovedi zvesto deržati, ter jim v božjih svetnikih lepe posnemovavne izgled predpostavlja.

Jaz ne bom veliko vam pravil, kaj se še družega pred tem hišnim altarjem na mizi godi, da tu se vse domače zadeve in rodbinske potrebe pretresujejo, da tu hišni gospodar pred božjim obličjem slehernemu udu vsakdanje dela odkazuje, da se tu ob svojem času družinski prijatli pogosté, da se tu hišna hči ženinu zaroči in nevesta med družino sprejema ter pohčeri; samo ene reči še opomniti moram: — Pred ta hišni altar skličé skerbni gospodar svojo družino naj manj dvakrat na dan — k jutranji in večerni molitvi. On ponižno pred božjo martro poklekne kakor hišni duhoven; okoli njega se bogaboječa družina lepo klečé kroži; sadaj sveti roženkranc v roke vzame, se pokriža v imenu presvete Trojice, in začne glasno svete resnice iz Jezusovega življenja premišljevati, in božjo domačo službo z njim vred vsi opravljajo. V saboto večer se pa še lampica pred podobšino Marije Device, kateri je varstvo čele hiše izročeno, častito prižge in svetemu roženkrancu se tudi lavretanske litanije, ki so zapopadek vse Mariine časti, pobožno priložijo.

Kristjani! ali ni lepa ta domača šega? ali se zamore lepši misliti, želeti? Glejte, tako ima sveta cerkev tukej živo posnemo. Vsa nebeška družina se nad to šego veseli, in rada na to rodbino gléda, med tem ko angeli varhi vsred hišnih otrok klečijo, svete molitve v zlato posodo naberajo in hitro, ko bi trenil, skoz oblake do nebes se dvignejo, ondi pred božji prestol jih položijo, še oni svoje priprošnje pridajajo in od veličastnega sedeža presvete Trojice nebeški blagoslov nazaj v tako pobožno hišo prenesejo; zakaj *„molitev tistega, ki se poniša, predere oblake, in se kviško vzdigne, dokler pride do Gospoda; in se ne loči od Njegovega trona, dokler je Bog ne usliši,“* govori večna resnica. Sir. 35, 21.

II. Spred hišnega altarja vas peljem do izbenih vrat. — Tukej na zidu visi *stekleni koprilnik* z blago-

slovljeno vodo, kakor vidiš pri cerkvenih vratih navadni vodnjak. Ta kropilnik je zvesto hraniše domačega žegna po Jezusu Kristusu, in ima v hiši veliko veljavo. Jaz nočem praviti, da vsak dan se slednje delo z besedami „v božjem imenu“ pri tem kropilniku ponižno prične, in ker se z Bogam začne, tudi dobro opravlja in srečno konča; nočem opomniti, da hišni služabniki si po večerni molitvi bogoslovljene vode tu vzamejo in z lepim povzdravljenjem „zahvaljen bodi Jezus Kristus“ k nočnemu počitku prvi odidejo; da kmalo za njimi rodbinski otroci pristopijo, starišem roke poljubijo, s žegnano vodo se poškropijo in z enakimi besedami spat gredo; in da zadnjič hišni oče in mati — ta dva namreč ne smeta k počitku iti, dokler nista vsega lepo pospravila in hiše zaperla — britko martro kušneta, po tem, ko sta z blagoslovljeno vodo čez ogenj na ognišči, čez pohištvo, čez vse, kar jima je izročnega, in sama čez se križ storila, v spavnico se bogaboječe odtegneta: še manj pa bom razkladal, kako oče in naprošeni botri pri tem hišnem kropilniku novorojeno dete, preden ga v cerkev nesejo, z vodo poškropijo, ime svetnika mu izvolijo, kteremu ga mislijo v varstvo izročiti, in tako mu sveti kerst napovedó: Od vsega tega nič ne govorim, pa ene važne slovesnosti pri tem hišnem svetišči zamolčati ne morem: Pri izbenih vratih vidim kardelo praznično oblečenih prijatlov. V sredi množice stoji nježno olepšana deklica, okoli senc ima blag venec zvit iz belih in rudečih rožic, v rokah derži sveti roženkranc in molitevne bukve, mičen poveljek iz zelenega rožmarina nji iz nedrij puhti. Oči vsih pričujočih so na deklino obrnjene. Kdo je ta zala deklica? kaj pomeni ta rajda? Svatovšina se je tukej sošla hišno hčerko v cerkev peljat in pred gospodovim altarjem ženinu jo poročiti. Ta dan je za celo žlahto zlo imeniten in za nevesto naj važnejši v življenji; zatorej vidiš vse praznično oblečene in hčerko v naj večjem lišpu. Veselje in resnost vsim na obrazih bereš. Sadaj se svatovšina lepo vversti in pot v božjo hišo nastopi;

hči že pride do izbenih vrat, kar hišni gospodar — njeni oče — nji naprot stopi. Na obrazu se mu kaže, da še nekaj on želi hčerki na serce vložiti. Cela rajda povabljenih obstoji, sveta tihota postane, samo da serca vsih gostov bolj nagloma bijejo. Devica pade na kolena pred očeta, se mu zahvali še enkrat za vse dobrrote, in, preden k poroki gre, ga za očetovski žegen zaprosi. Sadaj oče svoje trepeče roke hčeri nad glavo razprosti, dvigne solzne oči do milih nebes, in naj serčnejši vošila izreka. Po tem vzame žegnane vode, jo trikrat pobožno pokriža ter mile besede izgovori: „V imenu Boga Očeta, in Sina in svetega Duha stopi v novi zakonski stan, bodi srečna na svetu, in usmiljeni Bog ti daj nebeško krono doseči.“ — Kmalo pristopi še mati, tudi ona svoje roke proti nebesam pomoli, in hčer ljubeznjivo blagoslovi. Jaz mislim, da angeli z nebes na to lepo šego veselo gledajo, in perste čez usta deržaje se nad tem pogledom radujejo; jaz mislim, da Oče nebeški reče *Da* in *Amen*, kadar nevestni angel varh pred njegov tron stopi in ga ponižno zaprosi, naj bi kupo božjega žegna nad ta zakon popolnoma izliti blagovolil; jaz mislim, da Jezus Kristus z vso gnado nevesto obdari, kakor je bil ženitnino v Kani Galilejski s pervim čudežem počastil; mislim, da Marija in vsi svetniki tima zaročnikama za srečo prosijo.

Kakor je nevesta ponižno pred očeta in materjo pokleknila bila, tako sadaj vstane, kušne roke, ki so jo žegnale, vzame od vsih po družini slovo, in kar se je tukej v priliki godilo, gre v cerkev, da se v resnici pred Gospodovim altarjem doverši. Mile solzice se vsem svatom, po licih cedijo, naj manj se pa nevesta utolažiti da, zatorej se tukej star prigovor vresniči: „*Žalostna nevesta bo vesela gospodinja*,“ zakaj svete besede se spolnijo: „*Očetov žegen otrokam hiše vterdi*.“ Sir. 3, 8.

Glejte, kristjani! drugo domačo šego, ktera se je iz katoliške cerkve v kristjanske družine preselila. Kakor sveta cerkev vse s žegnano vodo poškropi, tako pobožni

hišni gospodarji delajo. Oni blagoslovijo sinove, kadar na ptuje gredo; blagoslovijo hčere, kadar se k poroki napravijo; blagoslovijo nevesto, kadar jim je v hišo pripeljejo; oni blagoslovijo vse, ker vedo, da na božjem žegnju vse leži.

III. Jelite, dragi poslušavci! vam te šege dopadejo? Da, dopasti morajo vsakemu, kateri katoliškega duha v sebi popolnoma zadušil še ni. — Še obilno takih svetih navad po pobožnih keršanskih hišah bi jaz popisati imel, pa čas mi ne dovoli. Ali kaj vidim? V izbi pred hišnim altarjem na družinski mizi neke velike bukve ležé, ki so cerkvenim mašnim bukvam močno podobne. Kaj neki te domače knjige pomenijo? Stopimo bližej, poglejmo. Življenje Jezusa Kristusa in družih njegovih nasledvavcov — svetnikov — je v tej knjigi zvesto popisano. Hišni oče ima navado vsak večer vsaj o gospodovih dnevih iz teh bukev svoji družini nekaj brati. Vsa družina z veseljem posluša, svete nauke v mladih srcih hrani, ter si neminljive zaklade za prihodnje življenje napravlja.

Danes je nedelja, odprimo te bukve, preberimo eno poglavje. Napis nam napove: Življenje svete Terezije. Berimo: „Sveta Terezija je bila hči Alfonzova. Alfonz je imel lepo navado svojim otrokam in družini po večerji nekaj brati od življenja svetnikov. Deklica Terezija in eden njenih bratov sta od vsih družih naj raji poslušala od življenja svetnikov. Ta dva bogaboječa otroka sta se potlej od tega pogovarjala in eden drugemu djala: „Kako bi bila midva pač neizrečeno srečna, ko bi za Jezusa voljo svojo kri prelila.“ To niso bile prazne besede; sklenila sta dom zapustiti in v Afriko med nevernike iti; da bi ondi za vero umerla. Po tem sklepu sta šla iz mesta, pa njun stric ji na poti sreča in domu zaverne. Otroka sta bila žalostna, da jima ni dopušeno bilo za vero umreti. Sklenila sta vsaj pušavnike posnemati. Doma na vertu sta dva majhna štorora iz vej naredila, ondi brala, molila in se od božjega pogovarjala.“ Glejte,

kolikanj je hasnilo, da je oče od življenja svetnikov družini naprej bral. Otroci so si izglede k sercu vzeli. — Terezija je svetnica postala. —

Taka lepa navada je iz cerkve, v kateri se životo-pisi svetnikov skerbno hranijo in vedno preberajo, v družine stopila; sadaj je v pobožnih hišah domačo pravico dobila, tako da o svojem času se vsa družina snide, in iz tih bukev kaj slišati terja. Krivica se vsim zdi, ako se jim želja ne spoľni, in kakor da bi jim od pretečenega dne še kaj manjkalo, gredo otroci na materno povelje nezadovoljni spat.

Predragi kristjani! Kaj pravite, jeli hiša srečna, v kateri take domače šege nahajamo? Meni se zdi, da taki hiši je resnično zveličanje došlo; in ako je pripušeno majhno z velikim prilikati, smem reči, da takšina družina je lična pripodoba nebeške družine; zakaj kakor se mili Bog svojim izvoljenim z nebeškega sedeža od obličja do obličja zavživati daje, in je vse solzice iz njih očes izbrisal; tako on stanuje v sredi take pobožne družine, ter jo varje sleherne nesreče; da, Bog je v sercu vsakega uda te mirne rodbine svoj prestol postavil, in ga obdaruje s poterpežljivostjo, krotkostjo, ljubeznijo in veseljem. Blagor taki hiši! blagor taki družini! blagor posamesnim udom te rodbine!

In to srečo so keršanske hiše od katoliške cerkve prejele. Oh kako hvaležni bi pač cerkvi biti morali! s kakošnim veselim sercom bi se mi srečnega časa spomniti imeli, o katerim se je cerkev med nami postavila, in s svojimi svetimi obredi v naše hiše segnila! Pa kaj govorim od hvaležnosti? kaj od srečnega časa? kaj od pokristjanjenja naših rodbin? kaj od svetih navad po keršanskih hišah? — Kje najdemo med nami take lepe domače šege? Jih išem po naši soseski, jih išem po bližnjih vaseh, jih išem po tergih in mestih, pa jih ne najdem. — Jaz spoštujem vsako pobožno rodbino in častim vse bogaboječe hiše, ali zamolčati ne morem, kar tu pa tam po

domih kristjanov nerodnega vidim. V tej hiši ne najdem nobene božje martre, v izbi pa in po spavnicah vidim po zidovih neke neznabožne podobe in pohujšljive slike viseti, po katerih soditi bi človek prej mislil, da tu ajdje stanujejo kakor kristjani. V drugi hiši ne najdem od steklenega kropilnika ne duha ne sluha, in če po žegnani vodi poprašaš, se domači eden drugega pogledajo, dokler eden popade nesnažno črepino in k sosedu ali pa v cerkev po njo leti. V tretji hiši bodeš na mesto svetih bukev vražno praznoversko knjigo našel, katero hišni gospodar, posebno če v soseski za modrijana veljati želi, tako pogostama prebera, da so že vsi listi oglodani; če pa ondi na kakšne duhovne bukve zadeneš, jih boš mogel praha otresti, preden jih v roke vzameš. Vprašajmo v četrti hiši po večerni in jutranji molitvi, odgovorili nam bodo, da pri njih taka ni v navadi, marveč da vsak sam za se moli, kar mu je ljubò, in ker mu večkrat ljubo ni, tudi nič ne moli. Vprašajmo v peti družini, kakšine šege imajo pri rojstvu otrok, pri ženitnini, pri merličih, odgovor bomo dobili, da njih domače šege so poedinje. — — Per živem Bogu, to so pač gerde navade, ktere kristjanom veliko nečast delajo.

Priserčni bratje! Vidili ste, kako smo okoli cerkve danes obhod deržali, sveto pesem peli in vse z blagoslovljeno vodo poskropili. Zdelo se je, kakor da bi sveto vežo vnovič posvetiti hotli; ali to se je le v spomin nekdanjega posvečenja te cerkve godilo. To storite tudi vi s svojimi hišami. Odpravite iz tistih vse, kar po neznabožtvu smerdi, in sveto pobožnost, kateri so vaši predci nekdanj služili, v svoje dome spet vpeljite; dajte slovo gerdim nekeršanskim navadam in poprimite se lepih šeg, da bodeite žegen božji imeli, in da bo vsim hišam zveličanje došlo. Amen.

V dan vsih svetnikov.

Od veselja svetnikov v nebesih.

„Veselite se & veselimi.“ *Sv. Pavel do Rimlj. XII. 15.*

Veselje meni serce presipa, veselje sim prišel vam oznanovat. Vsi svetniki mi dans ob enim pred očmi stojé v svoji nebeški časti in neizrečenem veselji, me silijo z njimi se radovati, ter vam njih prijetnost razkladati. Veselimo se z veselimi.

In kako bi se ne veselili? sej so svetniki naši ljubeznjivi bratje in svetnice naše predrage sestre, kateri, ker so svet srečno premagali, in nebeško diko dosegli, se niso iz našega občinstva ločili; marveč so po devetem členu apostolske vere z nami vred udje Jezusove cerkve — samo s tim razločkom, da oni že večno plačilo vživajo, mi pa se za tisto še le vojskujemo, in ga srečno doseči se borimo s slabim poželenjem mesa, s zapeljivim svetom in z duhom hudobnim. In le stanovitni bodimo; zmagali bomo vse dušne sovražnike z božjo vsegamogočno gnado; le junaško se deržimo; svetniki vsi na nas gledajo, milo za nas v nebeškem domu prosijo in od božjega sedeža nam pomoči neprenehama donašajo. Po tem takem se nam ni treba bati, da bi ne zmagali, ni treba dvomiti, da bi v nebesa ne prišli; le serčni stojmo v pozemeljskem boji, in prihodnje časti se veselimo.

Da bi jaz na eni strani vas prepričal, kako resničen vzrok imamo s svojimi zveličanimi brati se veseliti, in njih, ki so neizmerno pred Bogam povikšani! spodobno vselej častiti; na drugi plati pa vas pregovoriti zamogel, naj bi se vedno v tej pozemeljski skušnji možko deržali, in z vso močjo za pravo svetost se ponašali, ker je nebeško plačilo nad vsem drugim predrago, sim namenil

danes *veselje svetnikov v nebesih* tolikanj popisati, kolikor ga človeška pamet razumeti zamore.

Spoznam, da več sim v predmet svojega odgovora prevzel, kakor moja slabost doveršiti zamore; pa k vam se obrnem, nebeščani preblagi! le vi vse rajsko veselje poznate, ker ga vživате; oh! vas ponižno prosim, odprite za čas mojemu duhovnemu očesu zlate vrata v vašo večno domovino, in razgernite vso svojo prijetnost pred mojimi pogledi, ter sprositi mi od svetega Duha žark prave zgovornosti, naj bi v sercih svojih pobožnih poslušavcov goreče želje po veselih nebesih vnel. — Vi pa, ljubi kristjani! me prav zvesto poslušajte, jaz začnem. —

„*Oko ni vidilo, uho ni slišalo in v človeško serce ni prišlo, kar je Bog tem, ki ga ljubijo, pripravil.*“ Tako govori sveti Pavel 1. Kor. 2, 9. od nebeške prijetnosti. Po teh besedah mora veselje svetnikov v nebesih pač neizrečeno veliko biti. — In resnično. Sveti Janez, zmed apostelnov naj večji Jezusov ljubček, kteremu je bil mili Bog iz posebne ljubezni na otoku Patmo v zamaknjenem duhu nebeško veselje pokazal, tako mično v lepi podobi nekega mesta, kterega imenuje nebeški Jeruzalem, tisto popiše, da samo popisovanje brati že človeku serce radosti igra. Janezovo popisovanje, ako ga hočemo slišati, se tako le glasi: „Jaz Janez sim vidil novo sveto mesto Jeruzalem od Boga z neba doli priti pripravljeno kakor nevesta, ktera se za svojega moža olepotiči. Angel me je na visoko goro dvignil, mi je pokazal to mesto in rekel: Glej prebivališče božje z ljudmi. Tukej je Bog vse solze iz njih oces obrisal; tu ne bo več smerti, ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečin in nobene kletvine, zakaj Bog bo prebival s človeki, on bo njih tolažba in gledali bodo njegovo obličje in lepoto.“ Mesto pa je bilo na šteri vogle sozidano, in krog in krog z visokim zidovjem iz naj žlahtnejega kamnja obdano. Dvanajstero vrat je v mesto peljalo, iz slednje čveterih strani troje vrata, ki so bile iz dražih biserov in nad njimi je angel

čuvaj stal. Hiše in ulice po mestu so bile iz čistega zlata, ki se je kot glaž na soncu lesketalo. Mesto nima tempeljna; zakaj Gospod vsegamogočni Bog in Jagnje je njegov tempelj; tudi ne vpotrebuje ne sonca ne lune; zakaj božja svetloba ga razsvetljuje in Jagnje je njegova luč. Izspod božjega in jagnjetovega sedeža zvirajo čist potok vode življenja, kateri se sveti kot vledenc (kristal). O potoku na obojih straneh in po ulicah mesta raste drevo življenja, ktereга sad vsaki mesec dozori, njegovo perje je zoper vsaktero bolezen.“ Tako popisane sv. Janeza skriv. razod. 21. — V takem mestu svetniki prebivajo. In ako mi njih nebeško veselje po tej lični Janezovi podobi nekoliko bolj na tanko razločimo, bomo rekli :

I. Nebeško veselje svetnikov v tem obstoji, da oni Boga od obličja do obličja, kakor je sam na sebi, vekomaj gledajo, uživajo in ljubijo.

Vem, da mi, dokler v tem pozemeljskem životu prebivamo, takega veselja svetnikov prav razumeti ne moremo; in naj manj tisti ljudje, kateri v grehih vedno živé, od take radosti izvoljenih kaj zastopijo; pa dajte mi prave ljubezni božje presunjeno serce, in bo svetnike zategadel, da oni Boga gledajo, uživajo in popolnoma ljubijo, čez vse drugo srečne spoznalo in po njegovem veselji milo zdihovalo. Take ljubezni božje je bil Mozes zavnet; zatorej je Boga prosil, rekoč: „*Pokaži mi svojo čast*;“ pa Gospod mu je odgovoril: „*Ti ne boš mogel mojega obraza viditi; zakaj noben človek ne bo mene vidil, in še živel*.“ 2. Moz. buk. 33. — Tako željo po Bogu je David občutil; zato je zdihoval, rekoč: „*Kakor jelen hrepeni po hladnem vrelcu, tako moja duša po tebi o Bog! hrepeni. Moja duša silno pošeljuje živega Boga, oh, kdaj bom tje prišel in se prikazati smel pred njegovo obličje*.“ Ps. 41, 1 — 2. — Take želje Boga viditi so aposteljni goreli; zato so večkrat Jezusa prosili, rekoč: „*Pokaži nam Očeta*.“ In tako serčno hre-

penenje so svetniki, dokler so po solzni dolini sveta hodili, v sercu vedno okoli nosili; zatorej so iz ljubezni do Boga pred vsakim grehom trepetali, in na družega niso mislili kakor na Boga. Sadaj je njih želja spolnjena, oni se neizrečeno veselé božje obličje gledati, ga uživati in popolnoma ljubiti. Oh srečen vaš stan, nebeški svetniki! Ako je: Boga samo četert ure gledati — veči sreča, kakor jezer let kralj celega sveta biti, kakšino veselje morate pač vi izvoljeni bratje iz božjega obličja dobivati!

Beremo od kraljice Sabe, da je v svojem daljnem kraljestvu od Salomonovega veličastva praviti slišala. Želja takega moža viditi se nji v sercu obudi, ona se napravi in gre v Jeruzalem. In kadar pred Salomona, ki je v vsej svoji časti na bliščem tronu sedel, stopi, ona ostermi; in kadar še iz Salomonovih ust tisto, — bi rekel, nebeško modrost posluša, ona skorej brez sape kot zamaknjena ostane. Storimo priliko: Saba je le človeka na okinčanem prestolu vidila, je le Salomonovo modrost zaslišala, in veselega zavzetja je stermela; svetniki pa božje obličje neograjeno vidijo in nebeško modrost v božjem obrazu popolnoma pred seboj razgernjeno imajo — na mesto *vere je celo spoznanje* nastopilo. Oni gledajo tisto neskončno bitje, od ktereга osode vsih narodov visijo, ktero je začetik vsih stvari in postavo daje vsim postavam; oni razumejo sveto Trojico, in spoznajo, kako trojnost v edinosti in edinstvo v trojnosti obstoji, jasno zapopadejo, kako se je božja Beseda v Mariinem deviškem telesu večlovečila, svetniki v božjem obličji vse, kar je nam na svetu živečem še skrivnost, kakor v zerkalu vidijo; zakaj svitla luč nebeške modrosti je njih razum popolnoma napolnila; zatorej oni v božjem spoznanji večno sterme. Oh kako veselje je to!!

Vemo iz svetega evangelja, da kadar je mili Jezus svojem trem naj ljubšim učencem posebno veselje storiti hotel, jih pelje na hrib Tabor in ondi se pred njimi spremeni. Učence je to spremenjenje s tako radostjo pre-

sunilo, in v Jezusov svetli obraz so se tako zaljubili bili, da na ves svet in sami na se pozabivši so želeli vedno ondi ostati in Jezusa uživati. Učenci so na Taboru samo kaplico nebeške sladnosti okusili in že so vsi zadovoljni bili; svetniki so pa v nebesih vse božje prijetnosti deležni — namesto *upanja je resnično vživanje* nastopilo. Oh nezapopadljivo veselje! — Od čudovredne neveste iz Salomonove visoke pesmi beremo, da je take čiste ljubezni do svojega ženina gorela, ki ji noč in dan pokoja ni dala. Povsod je svojega ljubega iskala, zmerej je za njim hodila, vse stvari je po njem vpraševala, in ko ga je našla, ni bilo konca njenega poljubvanja. Te neveste so izvoljene duše. Dokler so na svetu živele, so Jezusa iskale; sadaj so ga našle in z večno ljubeznijo so z njim sklenjenē. Svetniki popolnoma v božji ljubezni živē, in se v Bogu veselijo. — Oh, katero pero bo v stanu vse to popisati? kdo zamore izgovoriti, kaj se pravi Boga neograjeno gledati, poznati in uživati? katero serce bo občutilo, kakšina prijetnost je: z Bogam v popolni ljubezni sklenjen biti. Ne najdem besed, s katerimi bi vam to veselje in serčno srečo povedati zamogel; samo rečem s svetim Bernardom: Vse poželenja svetnikov je božja pravica zverhama napolnila; in terdim s svetim Avguštinom: da vsi, kar jih je v nebesih, so tako rekoč Bogovi; zakaj vsi Boga spoznajo, brez zmote; ga gledajo brez konca; ga hvalijo, in se ne utrudijo ga hvaliti; ga ljubijo, in se ne naveličajo ga ljubiti. Zmerek ga gledajo, in zmerek želē ga gledati, tako lep je viditi; zmerek ga ljubijo, in želē ga ljubiti, tako sladko in prijetno je ga ljubiti. —

II. Nebeško veselje svetnikov obstoji v tem, da so za večne čase vsega tudi naj manjšega zlega prosti.

Veselo je za človeka na zemlji, kadar se ves utrujen od znojnega dela in ves poten od teže dneva pod hladno lipico vsede, žulje svojih rok v mičljivi senci

ogleduje; ali pa, kadar ves objokan v svojem terpljenji in preganjan od sovražnikov prijatla najde, ki mu britke solze iz očes milo izbriše, ga terpljenja reši in v zavetje sprejme. Blagor takemu človeku. —

Pa kaj je ves ta blagor v primeri s srečo svetnikov v nebesih? Še senca ni. „Mislite si, kar hočete; vošite si, kar zamorete; una sreča — svetnikov — prekosi naše naj višji misli; una večnost — nebeška — preseže naše nar višji želje.“ Sv. Bernard. „V nebeškem zveličanji je večni mir, naj višje veličastvo, neizrečeno veselje, in vedni praznik.“ Sv. Avguštin. „Gospod Bog je svetnikom vse solze iz očes obrisal, smerti ni več pri njih, ne žalosti, ne tožbe, ne bolesi. Oni niso več lačni, ne žejni; sonce jih ne bo več nadlegovalo, ne druga vročina; ker Jagnje v sredi pred prestolom jih bo paslo, in k studencam žive vode vodilo.“ Razodenje sv. Janeza.

V nebesih se ni bati revšine; tam nobeden ne rani, nobeden ni ranjen; nobeden ne draži, nobeden ni dražen; nobeden se ne jezi; nobeden ne gori grešnega pozele-nja; nobeden ni v skerbi za svoj živež; nobeden ne toži čez svoje poglavarje; marveč vse je v miru, vse v veselji, vse v pokoji. Tam ni noči, ni mraza, ni starosti, ni slabosti, ni nadležnosti, ni strohljivosti, ni dvomb, ni straha, ni nevošljivosti. — Oh, srečni svetniki! vi ste v pozemeljski skušnji zmagali; sadaj ste vsega zlega prosti; venec življenja ste dosegli, in vaša blaženost bo vekomaj. Pod soncam se bo vse spremenilo, ta zemlja se bo v prah zdrobila, luna in zvezde bodo z neba padle, clo sonce bo otemnelo, in vsega, karkoli vidimo, uživamo in cenimo, bo enkrat konec; samo vas ne straši nobeno spremenjenje. Pri vas ni včeraj, ni jutri, ampak vedno dans. Vam se ni nikoli več bati naj manjšega zlega. Oh, kako srečni ste vi! —

III. Nebeško veselje svetnikov obstoji v tem, da so v naj ljubši družinji prijaznih duhov.

Naj se človeku na svetu še tako dobro godi, če pa

v sredi nemirnih ljudi in nepokojnih sosedov stanovati mora, bo njegovo veselje zmerej skaljeno. In to se rado godi; zakaj srečen človek pogostoma nevošljivca ima, ki ga zavoljo blagostanja zaviduje, vjeda in krivo sodi. Ali v nebesih ni taka. Tam gori vsi svetniki v sveti prijaznosti in čisti ljubezni v naj ljubši drušnji med seboj stanujejo. To nebeško drušnjo popiše prav mično sveti Janez z besedami: „Vidil sim jih veliko trumo, katerih nihče ni mogel prešteti, iz vsih narodov in rodov, in ljudstev in jezikov stati pred sedežem in pred jagnjetom, oblečene v bele dolge oblačila, in palmové veje so v rokah deržali, in so vpili z velikim glasom rekoč: *Čast Bogu našemu, ki sedi na sedeži, in Jagnjetu.* In vsi angeli, — katerih jezero in jezero Bogu streže, in deset tavežentkrat sto tavežent njemu na službo stoji, — so stali krog sedeža. In slišal sim glas od neba kakor šum velikih vodá, in kakor bobnjenje velikega gromenja. In ta glas ktereга sim slišal, je bil kakor citranje tistih, kateri na citre bijejo. In so peli novo pesem pred sedežem.“ — V taki Boga častivši drušnji svetniki prebivajo in svoje soglasne pesmi v njih častenje lepo pridevajo. Pod vodstvom nebeške kraljice prečiste Device Marije oni sadaj okoli veličastnega prestola trojedinega Boga z vsemi deveteremi kori angelov vred veseli obhod deržijo in častne pesmi prepevajo; sadaj se pa na zlato blišeče sedeže okoli jagnjeta posedejo, ter se vsi očaki, preroki, aposteljni, mučenci, spoznovavci, device in spokornice z Jezusovo materjo vred jagnetovega milega obličja duhovno gostijo in eden drugega v edini božji ljubezni poljubujejo; sadaj pa vsi nebeščani in nebeščanke naglama pred tron Boga Očeta na obraze padejo, se mu ponižno za vse milosti zahvalijo in z enim glasom ga molijo rekoč: „*Hvala in slava, in modrost ia zahvala, čast in krepost in moč Bogu našemu od vekomej do vekomej;*“ — med tem pa Kerubini, Serafini in Troni v zlate strune svojih nebeških plunk segnejo in trikrat „sveto“ zagodejo, in sadaj se po celih nebeških širjavah take vesele pesmi in božje častitve raz-

mevajo, da samo na to misliti se moj duh zamakne, vse posvetno se mu gnjusi, in želi iz ječe telesa spušten biti naj bi se nakviško dvignil in v tako ljubo družnjo nebeških duhov vverstil. Oh! pa čas skušnje se ni še iztekel, in venec zmage se še ni spletel; ne moremo še k mestu živega Boga, k nebeškemu Jeruzalemu, k tisučkrat tisuč krilatom, k zboru nebeščanov, k duhovom popolnoma pravičnih; zatoorej smo siljeni le od dalječ svoje mile pogleda proti nebesom povzdigniti in k svetnikom iz globočine serca svoje vošila pošiljati rekoč: Oh zveličani bratje! mi vam vašo srečo prav serčno vošimo, in nič drugega tako v živo ne želimo, kakor kmalo vašemu številu prištetim biti in z vami vred se večno radovati; zakaj vaše veselje: — *Boga gledati, ga vživati in popolnoma ljubiti*; vaše veselje: — *vsega naj manjšega zlega za večne čase prosti biti*; in vaše veselje: — *v naj ljubši družnji stanovati*, je tako mikavno, da naše serca se pri tem spominu nježno tajajo in persi si preoske čutimo. Srečni svetniki! tisučkrat srečni!

Predragi kristjani! Kdo zmed nas bi ne želel večne sreče svetnikov se vdeležiti? Kdo bi rad ne zapustil vse pozemelsko, naj bi se v njih izvoljene rajde vverstil? Obljubim, da ga ni med nami takega posvetneža, kteremu bi nebeško veselje serca ne ogrelo; zatoorej pa tudi mene jako veseli vam povedati, da vsi bomo tje gori prišli, ako le hočemo; zakaj vsi smo k zveličanju pokličani. Ali vprašajmo svetnike, kako so oni živeli, po kateri poti so hodili, kolikanj so si prizadevali, da so nebeško krono posedli. Oj, naši izvoljeni bratje! zinite, naznanite nam, kako ste se nebeškemu Bogu prikupili, da je vam tako plačilo odkazal. Ali kaj bodele vi pravili, sej je sam Jezus nas v tej važni resnici podučil, ker je v današnjem svetem evangelji osem zveličanskih kot tolikanj kazal na stezi iz časnosti v večnost zastavil; na té se moramo vedno v svojem posvetnem teku ozirati, in nikdar zašli ne bomo.

Pervo kazalo na poti v nebeško veselje je *ponižnost*. Jezus pravi: „*Blagor ubogim v duhu.*“ Ubogi v duhu so ponižni, kateri se s svojo modro učenostjo in velikim premoženjem pred svetom nič ne ponašajo; marveč bolj za požlahtenje serca in pomnoženje božje gnade skerbé. Oni vedo, da le ena je prava učenost — Jezusa prav poznati in posnemati, da pravo premoženje je le Jezusova ljubezen, in prepričani, da sami po sebi nič ne zamorejo, temveč da vsa njih zmožnost je v Jezusu, se mu vselej ponižno izročujejo; zatoorej blagor njim, *njih je nebeško kraljestvo.* —

Drugo kazalo je *krotkost*. Jezus pravi: „*Blagor krotkim.*“ Krotki so, kateri jeze ne poznajo, sovražnike ljubijo, in dobro tistim storijo, ki njih preganjajo. Jezus takim zemljo v posestvo obljubi, to je, oni bodo že na zemlji vesele dni imeli, pa neizmerno veselje v nebesih. —

Tretje kazalo je *žalost nad grehi*. Jezus pravi: „*Blagor žalostnim.*“ Žalostni so spokorniki, ki svoje nekdanje grehe opusté, in se jih vedno kesajo. Takim jih bo usmiljeni Bog odpustil; zatoorej jim Jezus obljubi, da bodo *oveseljeni.* —

Četero kazalo je *lakota in šejja pravice*. Jezus pravi: „*Blagor lačnim in šejnim pravice.*“ Taki so uni, ki sami pravično živé, in serčno želijo, da bi vsi pravico ljubili in spolnovali. Oni čedalje bolj v pravici napredujejo; pa ker tukej na svetu nobene popolnosti ni, jim Jezus obljubi, *da bodo v nebesih nasiteni.* —

Peto kazalo je *usmiljenje*. Jezus pravi: „*Blagor usmiljenim.*“ Usmiljeni radi iz serca vse razžaljenje, ktero so jim drugi storili, odpusté, in nikdar hudo s hudim ne povračujejo. Takim bo tudi Bog vse odpustil; zatoorej pravi Jezus, *da bodo usmiljenje dosegli.* —

Šesto kazalo je *čistost serca*. Jezus pravi: „*Blagor jim, ki so čistiga serca.*“ Taki so vsi, ki so svoje serca popolnoma Bogu posvetili, in nobenega občutka v sebi ne hranijo, ki bi ne bil v božjo ljubezen obrnjen. Srečni

so ti, tukej Boga v sebi nosijo, tam v večnosti ga bodo pa v obličje gledali. —

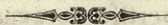
Sedmo kazalo je *mirnost*. Jezus pravi: „*Blagor mirnim*.“ Mirni z vsim svetom v pokoju živé in tudi med drugimi brati vse razpertije poravnajo in v božjem imenu jih zopet zedinjajo. Take bo Bog svoje otroke imenoval, ker on je oče miru.

Osmo kazalo je *preganjan biti zavoljo pravice*. To je očitno znamenje božje ljubezni in prihodnjega zveličanja. Sam Jezus je bil preganjan in zavoljo pravice umorjen. More kali več čast človek doseči, kakor je ta, za Jezusa terpeti? ali se more bolj imenitnega misliti, kakor po krivičnem preganjanju v Jezusove stopnje stopiti. Blagor takim, njih je nebeško kraljestvo.

Tako tedaj so: ponižnost, krotkost, žalost nad grehi, lakota in žeja pravice, usmiljenje, čistost serca, mirnost in preganjanje zavoljo pravice, resnične kazala poti v nebeško domovino. — Svetniki so svesto na-nje gledali, in kar so jim te Jezusove kazala pravice, so radi spolnili; zatorej so v ljubo očetnjava dospeli; sadaj od ondi na nas milo gledajo in nam prijazno kličejo rekoč: Bratje! ki še na svetu živite, pospešite se po poti čednosti, ozirajte se skerbno na zveličanske znamenja, ne utrudite se; če tudi je pot tesna in z bodečim ternjem nastlana, hodite stanovitno po njej; plačilo je tako, da se z vsem pozemeljskem terpljenjem še primeriti ne da.

Priserčni moji kristjani! Kaj ne, da se hočemo za nebesa veliko ponesti, in za nič družega kakor za zveličanje skerbeti? Še malo let, ali kaj pravim, še nekoliko dni, in naš tek je končan, delopust bo nam odzvonilo in večni praznik nastopi, mi pojdemo v očetov dom uživat nebeško veselje. Oh, vsi svetniki! vas ponižno zaprosimo, bodite naši pomočniki; prosite Boga za nas, naj bi nas s vsegamogočno gnado podperal, in milostljivo krepčal na poti zveličavnih čednost. Prosite

svetniki za nas, da bomo zamogli k vam priti v nebeško veselje, kjer želimo z vami vred trojedinemu Bogu večno slavo prepevati. Amen.

V dan vsih vernih duš.

Od žalost vernih duš v vicah.

„Jokajte & jokajočimi.“ *Sv. Pavel do Rimlj. XII. 15.*

d veselja do žalosti je samo ena stopnja, in to stopnjo z menoj danes storiti vas, ljubi kristjani! milo povabim. — Včerej smo slovesni god vsih svetnikov ob enem praznovali. S temi našimi srečnimi in veselimi brati smo se zelo veselili; ali danes se ima naše veselje v sveto žalost spremeniti; zakaj katoliška cerkev nam veli vernih duš v vicah se spomniti. Tudi ti so naši bratje in sestre, ter so po devetem členu apostoljske vere z nami v občinstvu, in akoravno so ta svet zapustili, in se sedaj v težkih vicah nekterih majhnih madežev ojstro pokoré in čistijo za nebeško veselje, imajo vendar do nas po sv. veri keršanske ljubezni gotove nekratljive pravice in duhovne terjave, katerim, ako nočemo krivični in nehvaležni ostati, moramo zadostiti, ter po dolžnosti tem svojim terpečim bratom in žalostnim sestrom z bogoljubnimi deli in svetimi opravili iz težkih vic v vesele nebesa pomagati.

In ni dvomiti, da taki duhovni nadomestiki bi vernim dušam ne koristili. Znamenite svete prikazni so ljudi že večkrat podučile, kolikanj duš se z milošnjo in molitvami iz vic reši; katoliška cerkev nas tega zagotovi, ker je vselej za mertve sveto službo opravljala in današnji dan vernim dušam v vicah posvetila; tudi naša edino zveličavna vera nam v tej resnici jasno prepričanje donese, ker nam pové, da „dobra in sveta je misel za

mertve moliti, da bi bili od (majhnih) grehov rešeni."
 2. Mak. 12, 46. — Na podlago te verske resnice, katero so nam še vsi cerkveni učeniki skozi vse veke zastopno razlagovali, vas danes povabim z našimi v vicah jokajočimi brati jokati, ter jim po zmožnosti iz njihovega terpljenja pomagati.

Ker sim po tem takem danes prevzel vernih duš besednik pri vas biti, ter sim v duhu jim obljubil vam z vso močjo na serce govoriti, naj bi se njih usmilili, sim namenil *žalost vernih duš v vicah* popisati, nadja se, da ko boste nesrečni stan tih svojih zapušenih prijatlov spoznali, jim boste tudi v pomoč gotovo priskočili.

Angeli varhi! ki ste čuvaji vernih duš postavljeni, in vso njih žalost poznate, vas ponižno prosim, železne vrata v tiste hude ječe mi odprite in vso žalost ondi zapertih duš pred mojim očesom razgernite. Sadaj pa pridite, tukej na mojo stran se vsedite, in mojim besedam gorečnost dajte. Obljubim, da kmalo boste veseli v vice hiteli, in obilno pomoči iz rok tukej zbranih kristjanov tistim žalostnim jetnicam donesti zamogli. — Začnem. —

Vice! oh težke vice! kako strašne ste. Vidim, kako božja pravica po vaših širjavah ostro gospodari in uboge duše neusmiljeno strahuje; slišim, kako se po vaših temnih berlogih solzni jok, milo zdihovanje in tužni krič naših zapušenih prijatlov glasno razmeva; na uho mi bije ginljivi stok tistih naših žalostnih bratov in sester, ki se v vaših ognjenih plavžih hudo pokoré in čistijo. Oh večna pravica! ti si pač ostra, in hočeš na tanko poplačana biti. Gorje mu, kdor tebi v roke pade, ljuto ga tepeš in stvarice mu ne prizaneseš; grozovitno ga mučiš, dokler ti do zadnjega vinarja dolga ne izplača. — Pa kaj se bomo s takimi samotnimi pomisliki mudili, vzemimo v roke svetilo svete katoliške vere, stopimo v vice in presodimo žalostni stan vernih duš.

I. *Zalost vernih duš v vicah* obstoji v tem, da

božjega obličja neograjeno gledati in Boga, po katerem vse hrepené, popolnoma uživati ne zamorejo.

Dokler so tiste verne duše še na zemlji živele, so Boga serčno ljubile in iz ljubezni do njega s tim svetom se stanovitno vojskovala, vse terpljenje so voljno prenašale, vsega greha se skerbno varovale; in ako so iz slabosti v kakšno pozemeljsko zmotnjava po nesreči dovolile, so se je po zavedenji zgrevano kesale in s solzno pokoro jo zbrisovala. Verne duše so se veliko let v telesu za nebesa trudile, vse križe in težave so potrpežljivo nosile, v postih se vadile, v uboštvu radovoljno živele, krivice in zaničevanje le Bogu tožile, nad sovražniki se niso maševale, marveč so vse slabo z dobrim povračevale in vedno se z lepimi in svetimi čednostmi venčale. In vse to v zaupu v nebeško veselje; vse to v sv. nadi, da bodejo božje obličje neograjeno gledale, Boga vekomej uživale in obilno poplačane. Milo so pri vsaki posvetni sitnosti zdihovale: kdaj, kdaj bomo iz te solzne doline hudega zapeljevanja rešene! kdaj bomo prišle v ljubo nebeško očetnjava! — Sadaj jih je zadnja bolezen napadla in na smertno posteljo položila. Neizrečeno so se razveselile in pri sebi rekle: „Hvala Bogu: kmalo bo konec terpljenja in dvignile se bomo pred sedež nebeški.“ Zaželjena smert pred nje stopi, loči njih duše od telesa, in one se vse vesele na pot v nebesa napravijo, vse hrepené po božjem obličji in goreče božje ljubezni vihrajo proti nebeškim vratom: pa glejte! angel jim od očetovega prestola naprot pride, — serčno ga pozdravijo misleče, da jim je poslan pred jagnjetov sedež jih sprejmit in v nebeško prijetnost vpeljat. Ali angel jih ustavi, ter jim reče: Nazaj, nazaj, duše! ve pred Boga ne smete, ker na sebi še ta in ta madežek imate; nazaj, ve se morate tudi teh poprej očistiti. Sadaj jih žene na božje povelje v hude vice, jih tam v tiste prepade zapre, kjer so obsojene v solznih britkostih se svojih pregreškov pokoriti. Od ondi željno gledajo proti nebesom; poznajo vse nebeško veselje; vedo, kako se vsi izvoljeni tam gori okoli

jagnjetovega sedeža radujejo; razumejo, kakšina prijetnost je Boga gledati in ga uživati; čutijo, kako je serce zadovoljno v popolni ljubezni z Bogam sklenjen biti; pa angel jim pot do takega veselja gradi, jih dalječ od rajske časti nazaj derži; zatorej one srečnega hrepenenja medle in se neizrečene žalosti tope! Oh zakaj jaz ne morem vam vrat v vice odpreti, serce bi se vam jokalo, ker bi njih milo zdihovanje po nebesih slišali, in slišali njih britko žalovanje, da pred Boga še ne smejo!

Ako se zamore pozemeljsko s svetim prilikati, najdem želje vernih duš po nebesih v Mozesu, katerega je bil Bog obsodil na gori Nebo v ogledu obljubljenе dežele umreti, nekoliko vpodobljene. — Štirideset let je ta božji prijatelj serčen up v revni pušavi imel enkrat tisto srečno deželo posesti, ktera je bila že pred pet sto leti Izraelcom obljubljena. Voljno je vse težave na poti iz Egipta preterpel, poterpel je vso uklubljivost nepokornega ljudstva, kteremu ga je bil Bog voditela dal; poterpel je v pušavnih hribih in gojzdihi lakoto, žejo, vročino in mraz, nadjaje se, da prišel bo v Kananejsko, kjer mleko teče in med; in kadar se je hoje ves umeden na terdo kamnje vlegel, in kadar je iz suhe skale vode prosil, prišel bo čas, je v sercu mislil, prišel bo čas, da ravno polje in rodovitne doline in zeleni logi in prijetni hribčki obljubljenе dežele Kanaan bodo meni vse poplačali, kar tukej terpim. Pa kaj? ko Mozes do meje Kananejske pride, in že stopnjo na zaželjeno zemljo položiti hoče, naenkrat glas zasliši z neba, Bog mu tako govori: „Mozes! stopi na hrib, poglej deželo, ktero sim Izraelskim otrokom obljubil; ogleduj jo, pa v njo ne hodi, ampak na hribu umri.“ Oh kaka žalost Mozesa popade! Zdi se mi, da ga vidim, kako starček na goro ves otožen korači, kako žalosten stopi na naj visokejši skalo, kako od ondot svoje mile poglede po Kananejskem obrača; zdi se mi, da ga slišim, kako on serčno proti lepi zemlji zdihuje, debele solze se mu po starih licih vderajo, oči se ne morejo krasnega sveta zadostu nagledati, in ko

svoje starosti trepeče roke proti obljubljeni deželi steguje, in mu prošnja na jeziku tiči, naj bi mu Bog vender pripustil v zaželeno kraje stopiti, kjer so očaki Abraham, Isak in Jakop živeli, pade naenkrat vznak na merzlo skalo, in dušo izdihne. Tako verne duše. V vicah sedijo, proti nebesom gledajo, in ker vso prijetnost nebeščanov vidijo, milo jokajo, in pri tem pogledu omedljujejo; tam sedijo, proti nebesom gledajo, in ker jih božja roka od veličastva rajskega nazaj derži, ginljivo zdihujejo in kot od strele zadete se po tleh v pokorjenji valjajo; tam sedijo, proti nebesom gledajo, vidijo Boga, pa ga vživati ne morejo, vidijo Jezusa in ga serčno ljubijo, pa ker se z njim popolnoma skleniti ne morejo, britke solze točijo; tam sedijo in z enim glasom vpijejo: *Oče nebeški! pusti nas pred svoj obraz! izbriši naše madeže! usmili se nas! Oh! daj se nam od obličja do obličja gledati, daj se nam zadrživati, daj se nam popolnoma ljubiti!* Vpijejo, kličejo, prosijo, jočejo, in ker se jim vice ne odprejo, vznak padejo in v žalosti zatopljene omagujejo. Oh naši ljubeznjivi bratje! kako se meni smilite; oh naše prisrčne sestre! kako milo se meni nad vami dela. Verne duše! vaša britkost nam do serca sega. —

II. Žalost vernih duš v vicah obstoji v tem, da veliko terpijo.

Strašne muke so mučenci svete keršanske katoliške cerkve za Jezusovo vero prestajali, in vi bi nad človeško grozovitnostjo stermeti morali, ko bi jaz čas imel vam povedati in razložiti, kako so ajdovski mučitelji perve kristjane morili. Nektere so žive v vrelem olji kuhali; drugim so živim kožo s telesa derli, ali pa z ognjenimi klešami od kosti meso šipali; tretjim so topljen svine v usta vlivali, roke in noge odsekovali, živim iz trebuha čreva motali in jezike rezali; četerte so v slamo zavijali, s smolo jih polili in tako žive zažigali i. t. d. Pa vse take muke še nič niso v priliki z terpljenjem vernih duš. Sveti Ciril pravi, da vse muke tega sveta se z naj

manjšim terpljenjem v vicah kar prilikati ne dajo. In sveti Avguštin uči, da terpljenja vernih duš v vicah so strašnejši od vseh smertnih muk, ktere je kdaj ta svet vidil, občutil ali izmisliti zamogel. Vsi učeniki povedo, da v vicah gospoduje strašna tema, malo razločena od peklenške noči; pravijo, da k tisti strašni tami se družijo smertna megla, ktera verne duše pokriva; razkladajo, da goreči bliski, razježeni gromi in nevihtni vetrovi se pa tistih tužnih prepadih lovijo; vsi cerkveni učeniki terdijo, da živi ogenj je edini živelj, v katerem se tiste duše čistijo. Od takega ognja govori po razkladenji svetega Avgustina prerok Malahija, ker pravi: „*On (Gospod Bog) bo sedel kakor ta, ki srebro razpuša in cedi, in bo očiščeval otroke Levi, in jih kakor zlato in srebro precejal, in oni bodo Gospodu v pravici dari darovali.*“ Malah. 3, 3.

V takem terpljenji so naši bratje, v takem živem ognji se čistijo, v takih strašnih mukah oni nas v pomoč kličejo. Oh! da bi jaz mogel samo eno dušo iz vic danes poklicati in tukej na moje mesto jo postaviti, naj bi ona vam govorila. Pridi ena duša, dvigni se za čas iz vic, stopi tukej sem, in razloži svoje terpljenje, povej tukajšnim kristjanom, kako hudo vas božja roka tepe, kako ostro vas večna pravica strahuje, kako strašno vas čisti v časnem ognji, pridi in sama za se in za druge duše v vicah govori. — Pa to ni mogoče, iz vic nobeden ne more, dokler ni božja pravica zadovoljena. — Berem v spisih zveličanega Beda od nekega Tritelma sledeče reči: Ta je bil umerl in po božji previdnosti zopet oživel. On je vice vidil, in tak strah ga je presunil, da je neizrečeno oistro po tem živeti začel. Vse svoje premoženje je med uboge razdelil, in v samostan stopil. Tukej se je ostro postil, vedno molil, hudo se krotil, nikdar se ni več posmejal, ampak noč in dan solze točil. Nekaterekrat se je na živo oglje kakor na posteljo vlegel, in ko so mu drugi rekli, da nikdar naj tega ne dela, je zavpil: Tam v vicah sim še hujši ogenj vidil! — Kakšen-

krat se po živih ternih in špičastih kamnih valja, dokler njegov život samo ena rana ni bil, in ko so mu drugi rekli, da bi tega ne storil, je djal: Tamkej v vicah sim še večji ostrost vidil! — Po zimi se je večkrat do glave v led zakopal, in ko so ga drugi vprašali, zakaj si tako terpljenje dela, je zavpil: V vicah sim še veliko večji mrazoto vidil! — Tako se je Tritelm do druge smerti pokoril samo zato, ker je vice vidil. In verne duše morajo v takem terpljenji biti, morajo vse te muke prestajati, se morajo v takem živem ognji čistiti. In to ne kratek čas, ampak več let; nekatere po sto — nekatere po tавžent let, clo do sodnega dne. Oh kristjani! kateremu zmed vas se ne smilijo, kdo je tako terdovratnega serca, da bi jim pomagati, iz težkega terpljenja jih rešiti ne hotel? Vender se taki na svetu znajdejo. — Pa premislimo še tretjo njih žalost. —

III. Žalost vernih duš v vicah v tem obstoji, da si same nič pomagati ne morejo, drugi jim pa po dolžnosti pomagati nočejo.

Dokler človek na tem svetu živi, si zamore svoje grehe v pokori zbrisovati in z dobrimi deli nebesa služiti. On ima tukej Boga za Očeta, kateri njemu kot zgrevanemu sinu ves dolg odpusti in zaslužene kazni prizanese. Kadar pa človek iz tega sveta stopi, se nima več prizanašanja, milosti in zasluženja zanašati; on ima Boga le sodnika, kateri vse pravično pretehta, in ga ima ostrega sodnika, ki hoče vse dolgé na tanjko poplačane imeti. Od te resnice govori sveto pismo: *Hodite, pravi Jezus, hodite, dokler imate luč, da vas tma ne obide.*“ Jan. 12, 35. „*Pride noč, in nihče ne bo mogel več delati.*“ Jan. 9, 4. Taka noč je verne duše zajela. One bi se bile morale še nekterih majhnih madežev spokoriti, bi se bile morale še nekih dobrih del vdeležiti; pa noč smerti jih je prehitela, zapustiti so morale čas sejanja, in so bile k žetvi poklicane; sadaj jim še malo za popolnost vmanjkuje, in ker si same pomagati ne morejo, se nam

priporočujejo in nas prosijo, naj bi mi za-nje nadomestiti blagovolili, ter so silno žalostne, ako jim pripomoč odrečemo.

Verne duše imajo pa tudi pravico od nas pomoči terjati; in scer ne le pravico, ktera se na splošno kersansko ljubezen opera, marveč tudi tako, ki iz natorskih postav in zarodnih dolžnost izvira. Prosim, ali ni veliko njih iz naših rodov, rodbin in žlaht? ali jih ni mnogo tistih, ki so naše polje obdelovali, našo cerkev postavili, naše hiše pozidali in vse premoženje nam zapustili? Ali niso clo take, katerim smo tako rekoč prisegli pomagati? Tje vas peljem k smertni postelji vaših rajnih. Ko se jim je martvaški pot po obrazu cedil, so vas še za roko držali in prosili na nje ne pozabiti. Ko so že umerali, so vam govorili: Oh kako se večnosti bojimo! znanci, sosedje, prijatli, otročiči, molite za naše duše. Vi ste jim s solzami v očeh obljubili. Oni so zaspali in vaše obljube so seboj v večnost nesli. Glejte in sadaj že leta in leta na vaše spolnjenje čakajo, morebiti milo za vami postopajo, pa vi ste terdovratni, in jim obljubljenega milodara ne daste! Ali jih to ne žali?

Vernim dušam se v tej zadevi tako godi, kakor se je nekdam egiptovskemu Jožefu pri njegovih bratih godilo. Oče Jakop ga je bil poslal gledat, kaj njegovi bratje na pašniku počno. Bratje ga zgrabijo in ga v suho rupo veržejo. Žalostno je Jožef v rupi jokal, med tem ko so hudobni bratje okoli rupe se posedli, igrali, burke vganjali, se smejali in mu smert sklepali. Nič ga ni tako bolelo, kakor da so lastni bratje, ktere je serčno ljubil, tako hudobno ž njim ravnali. To mu je serce bitko žalilo. — Tako verne duše. One v težkih vicah leže, med tem ko se njihovi znanci, prijatli in sosedje na zemlji veselé in njih se ne spomnijo, med tem ko njih vnuki, bratje in otroci premoženje, ktero so jim one spravile, brezskerbno zavživajo, na nje pa nič ne mislijo. Oh naši nehvaležni otroci! vpijejo one, mi smo jih tako goreče ljubile in jih še ljubimo, mi smo tako vživo zanje

škerbele, smo noč in dan za njih blagor se trudile, smo jih marljivo učile, smo jim lepo bogastvo zapustile, in oni sadaj nas pozabijo; mi smo jim na smertni postelji goreče priporočile, te in te naše zanemare popraviti, te in te dobre dela za nas opraviti, toliko in toliko svetih maš za nas brati dati, oni so vse obljubili, in glejte sadaj na to nič ne porajtajo, z našimi žuli se gostijo, nas pa v terpljenji pusté; naše premoženje zapravljajo, naših sporočil pa ne spolnijo; in mi moramo že leta in leta zategadel v vicah terpeti, čakamo in čakamo, pa za nami nobenega dobrega dela ni. Oh, naši nehvaležni otroci! Jelite! jim to ne dela velike žalosti?

Pojdite z menoj vsi taki nehvaležni otroci, pojdite k ajdom se učit dolžnost za mertve stariše skrbeti. Berem v modro zloženih pesmih učenega Ajda, da Enea, neki neznabožni vojšak pride z vsemi svojimi vojaškimi kardeli k pogrebu svojega očeta. Sence si oplete s beršlinovim vencom, to storijo vsi njegovi junaški vojšaki; stopi k grobu, vlije nanj dva bokala žlahtnega vina, in dva bokala ravno pomolzenega mleka in dva bokala gorke kervi. Sadaj pa potrese pokopališe z dušecimi rožcami, kliče po imenu mertvega očeta in žaluje nad njegovo prezgodnjo smertjo. Kmalu zakolje dva nedolžna jagnjeta in dva pitana junca, in spet polije pogreb z vinom. To storijo tudi njegovi tovarši; zložijo derva v germado, na germado položijo zaklane živali, zapalijo in sožgejo darovano meso. Tako počasté mertvega očeta svojega vojvoda. Kar je neznabog v svoji nejeveri storil, storite vi keršanski otroci! v sveti veri. Ajd je pogreb z vinom, mlekom in kervjo polil; pomakati bi imeli hvaležni otroci grob svojih starišev z zgrevanimi solzami in svete odpustike bi jim morali darovati. Potresel je ajd pokopališe s dušecimi rožcami; potresati bi morali pridni sinovi in hčere pogrebe svojih starišev s svetimi rožcami pobožnih molitev in svete roženkrance bi za njih duše moliti imeli. Daroval je ajd zaklano živino; darovati bi imeli pridni kristjani za duše svojih rajnih nebeškemu Bogu

nedolžno jagnje Jezusa Kristusa v nekervavi daritvi sv. maše. Jedí in pijačo je neznabog na očetovem pokopališi delil; jedí in pijačo bi morali vsi pravoverni v imenu vernih duš lačnim in žejnim beračem deliti. In ker se po dolžnosti to ne godi, ali niso verne duše žalostne?

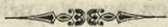
Da, resnično, ako vse rečeno še enkrat presodimo, namreč: da verne duše v vicah zato veliko žalost občutijo, ker Boga od obličja do obličja gledati in popolnoma ga uživati še ne morejo, če ravno po njem vse hrepené; ako premislimo, kolikanj one terpé, in pretehtamo, v kako zdihovanje so zatopljene, ker si same čisto nič pomagati ne zamorejo, moramo pač spoznati, da gerdi nehvaležniki so tisti kristjani, kateri jim po dolžnosti keršanske ljubezni in družih raznih zavez v pomoč priskočiti nočejo.

Predragi kristjani! Vi poznate poterpežljivega Joba, veste kako hudo ga je Bog skušal. Iz visoke časti in slavnega bogastva ga je v takšno zaničljivost in uboštvo posadil, da od vsih zapušen je ves zatekel in zabuhel, ves bled in slok, ves objokan in razcapan, in živ červom v jed dán na smerdljivo gnojiše prišel. Ondi sedé premišljuje svojo nesrečo in tako govori: Vse me je popustilo! Kličem! in nobeden me ne sliši, vpijem, in nobeden mi ne pomaga. Moji bratje in znanci so odstopili; moji zarodniki so me pozabili; moji gostači in moje dekle me kakor ptujca imajo; moji hlapci in služabniki me nočejo več poznati; moji ženi smerdi moja sapa in ni je več k meni; moji svetovavci me zaničujejo in so proč zbežali; clo bedaki se iz mene norca delajo! Sadaj pa milo svoje roke do prijatlov stegne in zavpije: „*Usmilit se mene, saj vi prijatli moji! ker gospodova roka me je zadela.*“ Job. 19.

Enako verne duše. Vse žalostne in objokane, vse blede in revne v pekočem ognji sedé. Vidijo, kako se večkrat vrata v vice odperajo in zaperajo, pa nobenega ni, da bi jim pomoč donesel in tolažit jih prišel. Vidijo, kako na svetu rod za rodom memo gre, pa nobeden se

jih ne spomni, nihče jim rešenja ne prinese. Kličejo, pa nobeden jim ne odgovori; prosijo, pa nobeden jih ne sluša; vpijejo, pa nobeden se jim ne oglasi. In danes so se k nam obrnile in z velikim glasom kličejo: „*Usmilite se nas, usmilite se nas, saj vi prijatli naši, ker Gospodova roka je nas zadela.*“ — Nam vpijejo tiste duše, ktere so nekdanj v naši soseski živele, so bile pri tistem kerstnem kamnu, kjer mi, keršene, ktere so v to božjo hišo, kamor mi, molit hodile, in kterih trupla na našem pokopališi vstajenja pričakujejo. Nam vpijejo verne duše tistih vojšakov, kteri so se pred nekimi leti za naš blagor, za naš mir, za našo srečo zoper deželske sovražnike bojevali, rekoč: *usmilite se nas; sej smo za vašo očetnjava kri prelili, in da smo vas divjaških rogoviležev rešili, smo življenje dali.* — Vam vdovci in vdove! vpijejo vaše rajne žene in rajnci možje, rekoč: *usmilite se nas; sej smo se v življenji zvesto ljubili, in clo na smertni postelji v roko segli, da se pozabili ne bomo, in sadaj mi strašno veliko terpimo; spolnite obljubo pomagajte nam, rešite nas iz vic.* — Vam keršanski sinovi in hčere! vpijejo vaši stariši: *usmilite se nas; v veliki skerbi za vaš telesni blagor smo se nekterih dušnih zamud krive storili, mi smo vas preveč ljubili, in v tej ljubezni smo vam nektore pregreške prizanesli; sadaj zategadel božji pravici plačujemo; pomagajte nam, opravite za nas mile dari, in zadostite vi za nas.* — Vam očetje in matere! vpijejo vaši otroci, rekoč: *usmilite se nas; sej ste nas še na zadnjo uro kuševali, in nam obetali za nas moliti; zavaljo nekterih jezičnih besed, s kterimi smo vam nepremišljeno odgovarjali in vas žalili, sadaj britke muke prestajamo; oh pomagajte nam iz težkega terpljenja.* — Nam, kristjani! vpijejo vsi naši mertvi bratje in sestre, nas v pomoč kličejo vsi naši v gospodu zaspali prijatli in prijatelce; nam se priporočujejo vsi naši rajnki sosedje in znanci; v nas dans milo gledajo vse verne duše in prosijo z enim glasom: *usmilite se nas, usmilite se nas!*

Ljubi moji! ali jim bomo terdovratni pomoč odrekli? Ali jih bomo pozabili, in v terpljenji še dalje pustili? Ako jim mi pomagali ne bomo, kam se bodo obrnile? kje pomoči iskale? komú se priporočile? Sej nimajo drugega prijatla, drugega pomočnika. Če jih mi zapustimo, gorje vernim dušam, le terpeti bodo še morale in se čistiti, dokler v terpljenji božji pravici ne zado- stijo. — Pa jaz vidim, da jih zapustili ne bode; vaše solze so mi v tem gotov porok. — Torej angeli varhi! vi vidite pričujoče ginjeno ljudstvo, vi poznate vsacega tukajšnjega kristjana serčne sklepe, hitite v vice, in nesite tistim žalostnim dušam veselo oznanilo, povejte jim, da vsi—vsi jim hočemo kmalo pomoči poslati, da ho- čemo vsak svoj dar na altar božje pravice položiti in jih iz vic odkupiti. Pojdite angeli, in potolažite tiste naše žalostne brate in tužne sestre.... Pa še nekaj vam pri- poročim angeli! Recite tistim dušam, da se mi njim priporočimo, in jih prosimo, naj bi one, kadar pred ne- beški prestol pridejo, ondi večnega Boga za nas prosile, in nam pravo pokoro na svetu ter v nebesih večno zve- ličanje sprosile. Amen.

Praznik občne zahvale.

Od človekove nehvaležnosti do Boga.

*„Otroke sim zredil in povikšal, oni pa so mene zaničevali.“
Izaia I. 2.*

Ljubi keršanski bratje! snidili smo se danes tukej v sveti veži pred Gospodovim altarjem, nebeškemu Očetu se lepo zahvalit za vse telesne dobrote in duhovne dari, s katerimi nas je tekoče leto blagovoljno osipljal; in ga po- nižno prosit, naj bi tudi prihodnje čase dobrotljivo za nas

skerbel ter bogato nas blagoslovil. Z veseljem terdim, da blag je ta naš namen in milim nebesom jako všeč; zakaj vemo iz svetega razodenja, da Gospod Bog je od človeških otrok še vselej zahvalo terjal, in jih zavoljo te lepe čednosti z blagostanjem milostljivo obdaroval; pa čez nehvaležnost ljudi se je že večkrat pritožil, in zavoljo te gerde pregrehe posamesnim družinam in tudi celim deželam svoj sveti žegen prikratil, da ne rečem odtegnil. — Prav je tedaj, da vsako leto praznik občne zahvale obhajamo; vender pa ne mislimo, da s tim že svojo dolžnost popolnoma doveršimo, in vse svoje gerde nezahvale, katerih smo se celo leto pred Bogam krive storili, ob enem popravimo, in tako rekoč kakor z edinim potežem iz božjega spomina zbrisemo: marveč nikoli pozabiti ne smemo, da mi edine pametne stvari smo svojemu Bogu vselej in povsod v celem pozemeljskem življenji zahvalo in večno slavo dolžni; ker nas vselej in povsod njegova vsegamo-gočna roka podpera in z brezštevlnimi dobrotami obdaruje.

Ako pa v svoje pretečene dneve le enmalo nazaj pogledamo, in sami sebi odkritoserčni biti hočemo, obstati si moramo, da velikokrat smo to sveto dolžnost prelomili in Bogu se nehvaležne kazali; tako da nebeški Oče je pravičen vzrok imel čez nas se pritožiti, kakor se je že v stari dobi po preroku Izaiji čez judovski ljud pritožil rekoč: „*Otroke sim zredil in povikšal, oni pa so mene zaničevali.*“ — In kako ne? Kdo zmed nas zamore prešteti vse natorne dobrote, ki smo jih za svoje telesa iz božje roke dosihdob že dobili? *Tako je nebeški Oče nas zredil.* — Kdo je v stanu razložiti vse gnade, s katerimi je on naše duše krepčal in žlahtil? *Tako nas povikšal.* — In mi — kako smo se mu zahvalili? Žalibog! grešili smo, hudobno smo živeli, božje zapovedi smo lomili, in *Boga smo zaničevali.*

Takega gerdega djanja vas posvariti in v prihodnjič pred enakimi grehi zavarvati, pokličem danes *človekovo nehvaležnost do Boga* v sodbo, in vas, drage poslušavce, sodnike postavim. Jaz bom v božjem imenu

človekovo nehvaležnost do Boga pred vašem sodnim stolom tožil; vi pa me pazljivo poslušajte, pretresite modro mojo pritožbo, in svest sim si, da z menoj bodete obstati morali, da naj večji nehvaležnež na svetu je človek do svojega Boga. — Preden začnem, pripravite se. —

Svojim dobrotnikom hvaležen biti in storjene dobrote jim po zmožnosti poverniti leži tako globoko v vsih sercih vcepljeno, da se ne samo pametne stvari, ampak tudi nezastopne živali tega čutila zavedo. *Tudi zveri dolžnost občutijo, in ni je take divjade, ktera bi se z dobrotami vkrotiti in z lepim pridobiti ne dala*, je že stari modrijan rekel. In prav je imel; zakaj beremo v zveropisih, da naj kervoločniši zverine: risi, pardosami, oroslani i. t. d. so se z lepim tako omehčiti dali, da pozabivši na vrojeno divjačnost in natorno grozovitnost so vkrotene za človekom šle, in kakor da bi dolžnost zahvale v sebi čutile, so večkrat svoje dobrotnike pred nesrečo zavarvale in sovražnikov jih otele. — Samo človek, akoravno to dolžnost spozna, je vender do svojega nebeškega dobrotnika prav spolniti noče. Gospod Bog vse stori, naj bi si človeške serca pridobil: On nas z visocih nebes vedno blagruje, in z neštevilnimi dobrotami obdaruje. Celo zemljo z vsemi stvarmi, ki na nji rastejo in živé, je nam v službo vpregel. Zavoljo nas derži v večnem gibanji milijone planetov na nebu. Vsem življem je zapovedal nam služiti. Nam v prid je okoli morja meje postavil, studencam tek odkazal in vsem vodam postavo dal, da naj ne prestopijo svojih bregov. Čez vse stvarstvo je nas gospodarje storil. In mi smo taki malo-pridneži, da redki se med nami najdejo, ki bi nebeškega Očeta ponižno hvalili in večno slavo mu prepevali; veči del ga pa pregrešno žaliyo. Da, smem reči, da ljudje Boga naj hudobniši tačas zaničujejo, kadar jih on naj bogateje z dobrotami osiplja. Čudno je to. Zdi se mi, da, ako bi človek sadaj na svet stopil, in bi mu jaz to pravil, bi

on ne verval; pa vendar je gola resnica. Poglejmo v zgodovino človeštva, in kmalo se bomo prepričali.

Sim že rekel, da boljše ko se človeku na zemlji godi, hudobniši večidel postane. Čez take gerdune se je Gospod Bog po preroku Jeremiji že pritožil, rekoč: *Povikšani so, obogateli so, nasiteni so, odebeleli so, in moje nauke so malopridno zanemarili.* Jerm. 5, 28. — Glejte Izraelske otroke: Dokler so oni v egiptovski sužnosti zdihovali, akoravno so med malikovavci stanovali, jim nikoli v glavo ni padlo od pravega Boga odpasti in malikovati: kadar jim je pa nebeški Bog veliko dobroto storil, da jih je iz Faraonovih verig čudovitno rešil; kadar jim je pred očmi morje razdelil, da so po suhim egiptovski vojski ubežali; kadar jim je v pušavi mano z nebes rosil in iz terde skale vodo lil; kadar jih je tako močne storil, da so vse sovražnike, ki so jim vhod v obljubljeno deželo braniti hotli, lahko zmagali; tačas so se oni tako spačili in Bogu nehvaležni postali, da zaničevaje službo svojega vsegamogočnega dobrotneka so tako rekoč pod vsakem drevesam lažnjivim bogovam altarje stavili in malopridno malikovali. — Glejte Savla, prvega Izraelskega kralja. Dokler je on čede svojega očeta pasel, je pobožen, ponižen bil; kadar ga je pa Gospod Bog kralja v Izraelu izvolil, se je prevzel, hudoben je postal, in grešno je živel. — Glejte Davida. Dokler je preganjan bil, je nedolžno živel in Bogu zvesto služil; kadar ga je pa Gospod Bog preganjanja otel in na kraljevi sedež posadil, je prešestovavec in morivec postal. In tako dalje najdemo, ako zgodovino človeštva preberamo, da posamesni ljudje in celi narodi so v stiskah Bogu služili in v njegovo pomoč klicali; kadar so pa revšine oprosteni bili, in jih je nebeški Oče milostljivo blagoslovil, so se spačili, grešno so živeti začeli, in kakor gerdi nehvaležniki so Boga žalili ter njegove svete zapovedi hudobno zaničevali. — Pa zakaj bom druge ljudi zavoljo nehvaležnosti do Boga grajal? dovolite, da nekoliko življenje današnjih zemljanov pregledam; pripu-

stite mi, da presodim, ali smo mi kaj boljši od nekdanjih. —

Kakor gobo, kadar jo v vodo vtakneš, voda tako napolne in vso presune, da mi koščeka pokazati ne moreš, ki bi vode moker ne bil; enako se z nami godi; mi plavamo popolnoma v morji nebeških dobrot in v polnosti božje milosti, ni ga v našem življenji hipa, da bi nas božja roka ne držala, ni ga trenutka nobenega, da bi očetova ljubezen nas ne blagrovala. In kako, ali spolnimo svojo dolžnost do nebeškega Očeta? Žalibog! zdi se mi, da besede modrega Laktancija, ki je rekel: *„Ljudje večidel tačas Boga pozabijo, kadar njegove dobrote zavživajo, in bi božjo milost naj bolj goreče častiti morali,*“ zdi se mi, pravim, da te besede se pri nas popolnoma vresničujejo. In kako ne? Celo leto v Boga kličemo, naj bi nam polje milo blagoslovil; ngrade bogate storil, žitne njive, radovitne tertice in sadnje drevesa pred hudimi vremeni dobrotljivo varoval; z eno besedo, celo leto Boga za dobro letino prosimo. To je prav. Pa vprašam: kadar smo to dosegli in obilno blaga v shrambe spravili, jelite postanemo zvestejši služabniki božji, kakor smo popred bili? Jelite mi prav goreče cerkve obiskujemo, božje altarje lepo kinčamo, svete nauke zvesto poslušamo, pobožno in veliko molimo ter radi milošino dajemo? in če vsega tega ne delamo, vsaj pa serce greha očistimo, življenje poboljšamo, Bogu se darujemo in neskončno dobremu nebeškemu Očetu prav gorljivo služiti začnemo? Jelite storimo to? Kaj še? Vse nasprotno mi delamo, in večidel se ravnamo po malopridnem bogatinu iz evangelija, ter v dobri letini sami sebi tako govorimo: „Moja duša, sadaj imaš vsega obilno, jej, pij, igray in veseli se.“ O dobrih letinah mi Boga pozabimo, cerkve so prazne, od kersanskega nauka se malokdo zmeni, pridige poslušati ni časa, Gospodovi dnevi se pa v plese in druge grešne veselice rabijo, in včasih hudiču altarji postavljajo; v dobrih letinah večidel svete pesmi potihnejo, in okoli naših hiš se glasi vmazano prepevanje; v dobrih

letinah se večerne molitve po družinah rade opusté, in polne kozarce močnega vina hišni gospodarji namesto moleka v rokah deržé; o dobrih letinah se clo dninarji, hlapci in dekle pogostoma tako prevzamejo, da jim nobena jed in pijača po volji ni, in plačila nikoli zadosti nimajo. Denimo, da mladenč v dobrih letinih lahko penenze zasluži, kdo ga bo še v berzdi deržal? Sadaj je priložnost mesu streči, on sam pri sebi misli, sadaj zamorem to ali uno osebo podkupiti in v nečistost zapeljati. Denimo, de deklina v dobrih letinah nektare krajcarje dobi, kmalo si tako obleko omisli, ki je vsi sramožljivosti očiten spodkop. — Povejte, ali ni vse to resnično: Mi smo Bogu taki nehvaležniki, da, kolikor bolj bogato nas on žegna, toliko hudobniši mi živimo.

Pa ni še vse. Mi smo kristjani, in ko taki pred vsimi drugimi Adamovimi otroci visoko povikšani ter z neprecenljivimi darmi od nebeškega Boga obdarjeni. Mi nosimo na svojih čelih znamenje živega Boga, smo tempelj svetega Duha in sobratje Jezusa Kristusa. Kako, ali smo zategadel Bogu kaj bolj hvaležni od družih ljudi? Žalibog! moram reči, da besede svetega Gregorja, s kterimi je terdil, *da tisti ljudje, ktere je Bog brez njihovega zasluženja s posebnimi gnadami previdil, se naj hudobniši prot njemu povzdigujejo*, nam kristjanom veljajo. Vas tega prepričati, hočem nehvaležnost kristjanov do Boga v resničnem izgledu pred vaše oči postaviti: — Bazili, sloveč cesar na Jutrovem, se napravi z mnogimi svojih služabnikov in dvornikov na lov divjih zverin ali na jago. Ko se lovci že po gojzdu razdelé, glej naenkrat velik divji jelen proti cesarju prileti. Cesar ga s sulico zavarje in vmoriti hoče. Ko se divjad v sili vidi, plane naravnost na cesarja, ga za pas, kterega je cesar okoli sebe imel, na roge natakne, ga nakviško dvigne in vsmertiti žuga. Neki dvornik, ki je po sreči blizu bil, to viditi, hitro priskoči, in cesarja naglama rešiti, potegne svoj meč ter cesarjev pas, za kterega ga je jelen nataknil bil, z enim mahljem preseče, in tako Bazilja

gotove smerti otme. Lov se konča in vsi se v cesarjevo poslopje vernejo. Novica, kaj se je na lovu zgodilo, se po mestu razširi, in ljudje so od vsih krajev vkup vreli dvornika vidit, ki jim je cesarja pri življenji ohranil; vsak ga želi viditi in poznati. Prijatli se mu zaporedama bližajo, ga srečnega zovejo, ter mu vošijo visoko službo in imenitno čast; zakaj slednji je mislil, da cesar bo svojega rešitelja po cesarjevo poplačal. Ali kaj se zgodi? Cesar Bazili ni mogel terpeti, da bi se mu reklo, dvorniku se mora za življenje zahvaliti; on pokliče k sebi predsodnika sodniške pravice, mu razloži, kakor da bi se bil dvornik na lovu prederznil zoper njega meč potegniti, ter mu ukaže dvornika ob glavo djati. Vsi to slišati ostermé; nedolžni dvornik pa, ki je že od zlatih gradov in visokih služb po pravici sanjal, je bil na morišče peljan in ondi mu je bila kot pregrešniku zoper vladarja glava odsekana. Tako resnična prigodba. Povejte, ali se vam to slišati serce ne grozi? Pisatelji, ki so nam dogodbo sporočili, se ne morejo zadosti nad cesarjevo nehvaležnostjo prečuditi, in besed ne najdejo Bazilija pred svetom psovati. In jaz vam povem, da, ko sim pervikrat dogodbo bral, mi je kerv gorka postala. Kako pa vi — ali bi tega nehvaležnika ne obsodili k smerti, k pogubljenju? Vender le počasi; sodbo, ktero bi čez tega gerduna izustiti vtegnili, nam kristjanom velja. Mi smo pred Bogam taki nehvaležniki; ali kaj pravim taki — mi smo še hudobniši. In kako ne? Dvornik je bil Bazilija samo enkrat smerti otel, Gospod Bog je pa nas že velikokrat pred poginom zavarval. Sošteti ne moremo, kolikokrat smo v smertni nevarnosti bili: v nevarnosti v mladosti, v nevarnosti na samoti, v nevarnosti na vodah, v nevarnosti v ognji, v nevarnosti pred slabimi ljudmi, v nevarnosti pri živini, v nevarnosti pred hudobnim duhom. Ze davnaj bi v peklenškem ognji strašno goreli, ako bi bil Gospod Bog tej ali uni bolezni nas zadaviti pripustil, kakor po svojem nezapopadljivem sklepu pripuša, da kolera, legar in druge kužne bolezni semtertje po svetu

ljudi na trope morijo. Pa on, naš dobrotnik, je meč potegnil, takih sovražnikov nas oprostil in življenje nam rešil; on je v našo pomoč vstal, in vse zalezovavce našega življenja dalječ odpodil. In kako se mu pa mi hvaležni zkazujemo? Joj meni! da reči moram: — Svojega neskončnega dobrotnika k smerti sodimo, ker na greh mislimo, in kolikorkrat greh delamo, Boga Jezusa Kristusa križamo. Glejte našo malopridno nehvaležnost! — Ne recite: to je lična prilika; ta je gola resnica. Sveti apostel Pavel nam pravi: „*Kdor spet greši, Sina božjega v sebi križa.*“ Heb. 6, 6. In sveti Tomaž doloži, rekoč: „*Kadar grešiš, kar zamoreš priložnost daš, da bi Kristus zopet križan bil.*“ — Pa morebiti nismo tako hudobni, da bi grešili? Ozrimo se le v pretekle dneve: kleli smo in božje ime vnečastvali, zoper Boga govorili in zoper božjo previdnost mermrali, gospodove dneve smo oskrunovali, njegove tempeljne sramotili in božje zapovedi zaničevali. Oh malopridnost kristjanov! oh gerda naša nehvaležnost! — Jaz sim si svest, da, ko bi naš sosed le na pol tolikanj dobrega nam storil, kolikor Gospod Bog vsak dan nam dela, bi se mi nikoli ne naveličali njega častiti in hvaliti, povsod bi pravili, kakšen dobrotnik je naš sosed, in mi bi pripravljeni bili življenje zanj postaviti. Zakaj se pa za veličastvo nebeškega Očeta ne ponašamo? Zakaj pa njemu hvaležni nismo? Povejte mi vzrok! Vi ga ne veste? Tudi jaz tega ne zapopadem; spoznati pa moramo, da resnično naj večji nehvaležnik na svetu je človek do svojega Boga, in da nebeški Oče ima pravični vzrok čez nas se pritožiti, rekoč: „*Otroke sim zredil in povikšal, oni pa so mene zaničevali.*“

Predragi kristjani! Kaj ne, da taki gerdi nehvaležneži do svojega nebeškega Očeta nočemo več biti, marveč da se mu hočemo v pokorne, pobožne, hvaležne otroke preroditi?

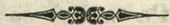
Beremo v svetih knjigah, da ko je mogočni per-

zianski kralj Cir Judom dovolil, po dolgi sužnosti spet v Jeruzalem se vrniti, in o času Nehemija tempelj in mesto na novo sozidati, jih je Zorobabel iz težke babilonske sužnosti nazaj v očetnjavo peljal. Ves ljud je dobrotljivega kralja Cira hvalil, in po vsi poti so si eden drugemu pravili, koliko veselja jim je mili kralj storil. Ko so Judje iz ptujega prvo stopnjo v deželo položili, so vsi na tla poklekneli in trikrat zemljo kušnili, po kateri so njih nekdanji očaki hodili. In ko so od dalječ posuto mesto Jeruzalem in razdjani tempelj zagledali, so na obraze padli, in milo jokali, spomnili so se namreč nekdanjega ondašnjega veličastva. Perva njih skerb je po vrnitvi bila tempelj zopet pozidati in mestno zidovje popraviti. Ko so to nekoliko ponaredili, pokliče neki dan modri pismouk Ezdra ljudstvo vkupej, mu z gorečimi besedami razloži vse stiske, tuge in nesreče, vse terpljenje in preganjanje, vse britkosti in revšine, s kterimi so bili njih očetje in oni obiskani, ter jim vzrok vsega tega pové, rekoč: tako je naše očete in nas pravični Bog tepel, ker smo mu nehvaležni bili in njegove zapovedi zaničevali. Sadaj jim pa nasvetuje, da ako želijo v prihodnjič takim zlegom oditi, je potrebno, da naj se zopet poprimejo božjih zapoved, in sveto pismo naj pogostama berejo; zadnjič jim tudi reče, da on jim je pripravljen sveto pismo naprej brati, ako ga hočejo zvesto poslušati. Vse ljudstvo terja branje svetih bukev. Dan se k temu odloči. Vsi se snidejo na tergu pod milim nebom. Ezdra se vstopi na povišan kraj, léci podoben, odpre svete bukve, in kadar jih je odperl, je celo ljudstvo iz spoštovanja do božje besede vstalo. Branje se prične, vse ljudstvo v Ezdra gleda in ga verno posluša, — kar na enkrat začnejo vsi poslušavci glasno jokati. Pa zakaj so Judje jokali? Slišali so velike dobrote, ktere so od Boga prejemali, in spomnili se na svojo gerdo nehvaležnost do Boga. Slišali so svete zapovedi, ktere jim je bil stvarnik dal, in premislili, kako malopridno so te zapovedi lomili. Slišali so

vse kazni, s katerimi jim je Bog žugal, in spoznali, da vsega terpljenja, ki jih je zadevalo, so sami krivi bili. Zato so milo jokali.

Kakor se je temu ljudstvu godilo, se nam godi. Bogu so nehvaležni bili, in s hudimi šibami jih je on tepel; nehvaležni smo mu tudi mi, in on nas sadanje čase hudo kaznuje. Pa kakor je Ezdra Judom svetoval k Bogu se nazaj verniti, njegove zapovedi spet goreče poslušati in zvesto jih deržati ter hvaležnost mu za vselej skazovati, to vam tudi jaz danes svetujem in rečem: ako hočemo hudih britkost in tužnih nesreč rešeni biti, začnimo spet Bogu služiti, kterega smo dosihdob malopridno zaničevali; objokajmo svojo nehvaležnost do nebeškega Očeta in poprimimo se njegovih zapoved.

Meni se zdi, da h temu cilj in koncu smo se danes tukej snidili, naj bi prvo stopinjo nazaj k Bogu storili. Tukej pred Gospodovim altarjem terdo sklenemo popboljšati se, in vse žive dni nebeškega Očeta častiti in ga povsod slavno povelicati, ter njegove presvete zapovedi zvesto spolnovati. Da, Oče nebeški! k tvojim nogam mi, tvoji nepokorni in nehvaležni, pa zgrevani otroci, poklekemo, in se ti ponižno zahvalimo, da nas dosadaj nisi še končal; mi se tebi zahvalimo za vse dušne in telesne dobrote, ktere si nam nevrednim v celem življenji in razločno v tekočem letu daril, in tebe lepo prosimo, skerbi za nas tudi v prihodnjih časih. Mi pa se tebi zaobljubimo vselej in povsod hvaležni biti. Podperaj nas v naših sklepih sadaj in vse naše žive dni. Amen.

Posloviven oговор.

Od božje vsigapričujočnosti.

„Gospod! kam bom spred tvojega Duha šel, kje se bom pred tvojim obličjem poskril?“ Psalm CXXXVIII. 7.

Ko je kraljevi pevec, sveti prerok David, božje lastnosti preišljeval, se mu je pobožno serce nad popolnostjo svojega Boga tako sogrelo, da glasno je začel vsegavednost stvarnika nebes in zemlje hvaliti in milo njegovo vsigapričujočnost prepevati, rekoč: Čudovitni Gospod! kam bom spred tvojega duha šel, kje se bom pred tvojim obličjem poskril? Ako stopim gori v nebeške višave, tam gori si ti; ako se pogreznem v peklenške nižave, tudi tam doli si ti; ako z daničnimi peruti na une kraje morja prebivat zletim, tudi tjekej me bo tvoja roka peljala in ondi tvoja desnica deržala, ako se v černe tmine zakopljem in v polnočni mrak zavijem, nič mi ne pomaga; zakaj tema mene pred teboj ne zakrije in noč je pri tebi svitloba. Ti pregleduješ moje obisti, tvoje oči vidijo vse moje slabosti in zapisuješ vse moje dela v svoje bukve. — Tako je kralj David od božje povsodpričujočnosti govoril; tako je učil, da se nihče pred božjim bitjem skriti ne zamore; tako je milo prepeval.

Tudi jaz, od kar sim tukej duhovno službo opravljal, sim skoz število . . . let vas, priserčni bratje! vedno na božjo povsodpričujočnost opominjeval, in vas zavoljo Jezusa Kristusa, kateri je naše duše z rešnjo kervjo drago odkupil, vselej prosil, naj bi z grehi neskončno ljubeznjivega in povsod pričujočega Boga nikdar ne žalili, ter božjega serda na svoje predrage duše nikakor si ne nakopovali. Jaz sim grešnike svaril, in z božjo pravico jim žugal; sim spokornike v pravem spokorjenji vterdoval,

in božjo usmiljenost jim ponujal; sim pravične na poti težkega pobožnega življenja serčno napredovati krepil in nebeško obilno plačilo jim mično pred oči postavljaj. — Ker se pa z današnjim ogovorom od vas posloviti mislim, in drugo Jezusovo čedico past grem, sim namenil dans še enkrat in zadnjikrat od božje povsodpričujočnosti vam govoriti; zakaj želim, da bi vi vse svoje dni božjo povsodpričujočnost v spominu imeli, in v sercu seboj nosili. In ker vem, da misel na božjo povsodpričujočnost grešnike k pokori naklanja, spokornikom v pokorjenji serčnost daje, in pravične v pozemeljskem preganjanji tolaži, hočem s to pridigo vsem naukom, ktere sim vam skoz tolikanj let nevtrudeno razlagal, krono vložiti. — Trojedini Bog! ki s svojo pričujočnostjo povsod nas obdajaš, in s posebnim veličastvom ti sveti tempel polniš, ponižno te prosim, daj mi moč prave zgovornosti, in presuni vse serca svojega ljudstva s presveto resnico, da bi te povsod v pozemeljskem življenji v spominu imeli in zvesto ti služili. — Prosim, poslušajte me s tisto blagovoljno pazljivostjo, katero ste mi vselej skazovali. — Začnem.

Povsodpričujočnost božja je sveta verska resnica, ktera nas uči, da neskončno bitje našega živega Boga napolnuje vse neizmerne širjave visocih nebes, kjer se v njem izvoljeni in čisti duhovi rajske radosti večno veselé; nas uči, da božjemu očesu so sledjne naj skrivniši in temnejši zakotja na svetu in vse človeške oserčja popolnoma odkrite in znane, po kterih dobrotljivi stvarnik sleherne misli, želje, besede, djanja in zanikernosti pametnih stvari pregleduje in sodi; nas uči da božji pogledi prederejo tudi vse podzemeljske pečine in se po peklenskih brezdnih razprostirajo, kjer božja pravica pogubljenje z večno kezenjo kaznuje. — Bog je povsodpričujoč, on je v nebesih, na zemlji in pod zemljo. Tako sam po preroku govori: „*Meniš li, da jaz sim Bog od blizo, in da nisim Bog od dalječ? Se bo li kdo v skrivališu skril, da ga jas ne vidim, jeli ne napolnujem jaz nebes in zemlje?*“

reče Gospod.“ Jerem. 23, 23 — 24. In modri Sirah uči : „Gospodove oči so veliko svitlejši kakor sonce, one ogledujejo vse človeške poti in globočino brezdna, in v najskrivniši kote človeških src gledajo.“ Sir. 23, 28.

Ta resnica od božje povsodpričujočnosti pri človeku, ako si jo v živo v serce vzame, in prav resno v spomin postavi, mnogo zamore, in sicer:

I. Grešnika v njegovem malopridnem življenji pretrese, ter ga k popoljšanju nakloni.

„Spomin v Boga vse grehe konča,“ je že sveti Jeronim učil. In resnično. Ako pogledamo v zgodovino človeštva, najdemo, da razni narodi sveta, in posamezni ljudje so se le tačas po blatu greha valjali in z ostudnimi hudobijami oskrunili, kadar so vero v pravega Boga zgubili, ali pa krive nauke od božjega bitja sprejeli, in na povsodpričujočnost nebeškega vladarja pozabili. Opominim paganov: Njih življenje je bila rajda gerdih pregreh, pa za vsako so imeli malika za varha. In če so tudi enega ali drugega iz štora izdelanega Boga žalili, se jim ni bilo treba bati pred njim, zakaj oči je scer imel, pa jih ni vidil; roke je imel, pa jih prijeti ni mogel, noge je imel, pa za njimi leteti ni bil vstani. — Omenim Izraelcov: Oni so večkrat v greh zabredli; pa le tačas so hudo vganjali, kadar so od pravega Boga odpadli, in od krivih prerokov zapeljani na božjo pričujočnost pozabili. Tako v svetih bukvah beremo, in očevidno pri preroku Ecehielu, kteremu je sam Bog takole tožil, da Izraelci so se popačili, njih hudobija je čez vse narastla, in dežela je polna prelivanja kervi, in v mestu so gerdobije na kupi; saj so rekli: „Gospod je odšel, — ne vidi nas.“ Eceh. 9, 9. In ravno tako nas lastna skušnja prepriča, da posamezni ljudje le takrat v greh padejo, kadar jih grešna zapeljivost tare in huda strast tlači; ter se razujzdanosti veselé, dokler jim vest pod šladnostjo greha omamljena leži in popačeno nagnjenje jih pogospoduje. Kadar se pa potlačena vest izpod blata hudobije dvigne, kadar se spomin v Boga in iskrena resnica v njegovo

povsodpričujočnost ter strah v pravičnega sodnika poverne, takrat se človek svojih neumnost zavé, takrat se grešni rodovi tresejo, nazaj k pravemu Bogu se podajo, in razjezeno božje bitje potolažiti in s pokornimi deli ga omečiti išejo. Oni se grehu odpovedó, in pravemu Bogu zopet žertve na altar pokladajo. Glejte resnico, da spomin v Boga vse grehe konča.

Tudi vi, kristjani, verjete v povsodpričujočega in vsegavedočega Boga. Kaj ne? Pač. Sej vas večkrat tihama moliti vidim; torej si morate biti svesti, da Gospod Bog vaše serčne molitve sluša, drugač bi vi prazno molili; ali pa bi z močnim glasom vpiti morali, kakor so nekdanj na hribu Karmelu tisti malikovavski popi k Balu vpili. Grešnik! kako je pa to, da ti, kadar moliš, zapušaš, da povsodpričujoči Bog tvoje molitve posluša in da ti bo milostljivo dal, česar ga prosiš; kadar pa greh vganjaš, se na njegovo pričujočnost ne spomniš, in pred njegovim serdam se ne treseš? Kteri meniš, da božja pričujočnost se le okoli dobrih ne pa slabih del razširja? Slabo si se domislil, ako svojo pregrešno željo spolniti samotnih krajev poišiš ni praviš: „*Kdo me bo vidil? Okoli mene je vse tamno, stene me zakrivajo, nobeden me ne gleda; koga se hočem bati.*“ Sir. 23, 26. Ali misliš, da se boš pred Bogam poskril, da te ne bo vidil? Neumnež! odpri svoje oči, spomni se, da božjo svetost, ktero s svojim grehom zaničevati se napravljaš, okoli tebe gospoduje, in spoštuj jo; — vedi, da vsegamogočna roka nebeškega Boga, zoper kterega se spuntati misliš, te terdo derži, ti nji vteči ne moreš, tresi se; — spomni se, da vsevidijoče oko pravičnega sodnika tvoje malopridnosti gleda, on te bo k ostremu odgovoru klical, trepetaj; — vedi, da vsegavedoči Bog tvojih hudobij pozabil ne bo, marveč kadar se čas njegovega prizanašanja izteče, te bo strašno kaznil; zatorej ovedi se, „priteci k pričujočemu Bogu, da se ne bodeš prihodnjega bal,“ te opominja sveti Avguštin. —

Kako je spomin na božjo pričujočnost grešnike vse-

lej v sercu pretresel in k poboljšanju jih naklonil, imamo v svetem pismu in v cerkvenih zgodbah dostojne svedoče: Kralja Davida je bil krasni lišp Urijove žene oslepil, in omamljen mesene pohotnosti pozabi v Boga in greši. Pa kakor hitro ga Gospod Bog po Natanu svari in mu očita, *da je pred njegovim obličjem grešno delal*, se David sam nad seboj grozi, na obraz pade, se v prahu valja in iz globočine skesanega serca v božjo milost zakliče, rekoč: „*Grešil sim pred Gospodam, in slabo sim pred svojim Bogam storil.*“ — Ako v cerkvene liste pogledamo, je zadosti, da vam imé Tajda izgovorim, in že se zaveste, kaj spomin v božjo povsodpričujočnost zamore. Tajda je bila zlo nesramna ženska v Egiptu, ki je z razujzdanim življenjem strašno pohujšanje dajala. Sveti pušavnik Pafnuci jo pride iz pušave svarit. Šel je preoblečen k njej. Peljala ga je po več izbah; ker je pa Pafnuci še zmerej djal, da tukej še nista dosto varna, je Tajda nevoljno rekla, ko ga je v naj bolj skrito izbo pripeljala: „Semkaj pa gotovo ne vidi nobeno človeško oko: če se pa hočeš božjemu očesu skriti, ga ni kota v tej hiši, da bi se mu mogel.“ Sadaj Pafnuci besedo prevzame in reče: „Kaj, ti veš, da je Bog?“ „Se ve, da vem,“ mu začudena Tajda odgovori, „in tudi vem, da je dobrim raj obljubljen, hudobnim pa pekel zažugan.“ Sveti mož jo začne z vso krepostjo svariti takole: Če to veš, kako moreš pred očmi vsegamogočnega in povsodpričujočega Boga tako razujzdano živeti: Tajda! Tajda! kaj bo s tvojo dušo? Nesramnica se prestraši, pade svetemu možu skesana pred noge, in se je odslej ostro pokorila. — Glejte, toliko zamore spomin v božjo pričujočnost. Zato pravi sv. Kasian, da božja vsepričujočnost grehu nož v vrat zabode, in čednosti duri odpré.

Po tem in takem dvignem tudi jaz dans svoj glas in rečem: Grešniki sveta in kar vas pred menoj stoji, Bog vas vidi, kadar v svojem sercu hudobne misli imate, sovraštva redite in maševanja snujete; — Bog vas vidi,

kadar se v ponočnih shodih zapeljujete in sveto čistost skrunite; — Bog vas vidi, kadar v nesramnih norčijah pobožne občutleje dušite, in drago odkupljene duše peklu prodajate; — Bog vas vidi, kadar pri satanskih igrah svojih družin vsakdanji živež zapravljate; on vas sliši, kadar strašno preklinjate in božjemu imenu nečast delate. Povejte mi, kako je mogoče, da se pred njegovimi očmi ne tresete? Sej se pred deželsko postavo bojite, in pred božjimi zápovdmi ne trepetate; sej bi se pred pozemeljskim kraljem spodobno zaderžali, pred nebeškim kraljem pa gerdo vganjate! O malopridneži! o nezvestneži! Vi ste hujši od peklenskega zmaja, ker od njega vemo, da pred Bogam trepeta, vi pa se ga nič ne bojite. O grešniki! zdramite se, pogledjte okoli sebe, in ako še dalje grešiti hočete, poišite si prostora, kjer bi vas Bog ne vidil. Pa kje si ga bodele našli? Nikjer, zato rej jenjajte grešiti in spokorite se, da vas večni pekel požerl ne bo.

II. Spomin v božjo povsodpričujočnost človeka pred prihodnjimi grehi obvarje.

Modri Tertulian uči, da vsacega človeka na svetu dva naravna občutka pred greham že varjeta, namreč: sramota in strah. Strah mu pravi: ne greši, ti vtegneš biti v grehu zasačen in boš kaznovan. Sramota pa mu žuga, ako boš grešil, boš pred svetom zaničevan in zgubiš svoje dobro ime. Ta spomina sta sicer dva močna varha pred grehom, pa ker sta le posvetna, nima človek, ki se samo za teh del hudobije zderži, pred nebeškim sodnikom čisto nobenega zasluženja. Le spomin v Boga je naš pravi branitelj pred grehi. Kdor se hudobii vga-ne, da bi Boga ne razžalil, da bi njegove ljubezni ne zgubil, da bi večno pogubljen ne bil, ima pravico do nebeškega plačila. In k temu nas resnica od božje povsodpričujočnosti vabi in sili.

Glejte iz svetega pisma čisto Suzano. Dva sivo-glavca, ktera pismo izraelska sodnika imenuje, sta jo v kopelji zasačila in k prešeštovanju nagovarjala. Suzana

se jima neče vdati. Sivca ji žugata, da jo bodeta krivo tožila, in bo vmreti mogla. Ako se pa jima vda, se nima ničesar bati, živa duša je ne bo raznesla. Suzana je bila v naj večji zadergi. Kaj stori? Ona se spomni Boga in reče: Naj se zgodi, kar Bog hoče, naj bo pred svetom moja čast zgubljena, naj me moj mož nezvestnico misli, naj le vmerjem, da le pred Bogom nedolžna ostanem. „*Boljše mi je brez greha v vajne roke pasti, kakor pred Gospodovim obličjem grešiti.*“ Dan. 13, 23. Reče, z močnim glasom zavpije, svoje dekle v pomoč zakliče, in se greha obvarje. Sivca sta jo sicer tožila, pa pravični Bog jo je krive sodbe otel in nesramna starca zasluženi kazni izdal. — Glejte egiptovskega Jožefa. Nesramna Putifarka ga je k grehu nagovarjala. „Vrata so zaperte, nobeden naji ne vidi,“ mu je djala, „moja prijaznost ti bo veliko pomagala, ako se vdaš, moja jeza te bo strašno preganjala, ako se zoperstaviš.“ Ali kaj? Jožef se spomni pričujočega Boga, perliznjene besede nesramnice so padle v prah, Jakopov sin dvigne svoje nedolžne oči proti nebesam, in zavpije: „*Kako bi jaz zamogel tako hudobijo storiti in pred svojim Bogom grešiti.*“ 1. Moz. buk. 39, 9. Reče in spred zapeljivke steče. — Glejte, tako spomin v božjo pričujočnost človeka pred grehom obvarje.

Kristjani, ki ste morebiti enkrat že tako nesrečni bili, da je greh vaše duše pogospodaril, sadaj ste se pa zopet tistega znebili, in v prijaznost božjo stopili, živite vse svoje dni v vednem spominu v božjo povsodpričujočnost. Ta zaved bo vas prihodnjega padea branil. Kadar bo vam živa vmišljava to ali uno grešno veselje mično in s prijetnimi barvami pred oči postavljala; kadar bo vaše neporedno nagnjenje po tem ali unem prepovedanem sadu hrepenelo; kadar bojo vas zapeljivci obdali in na krivo pot vas zopet vabili; kadar se bo peklenski Satan zoper vas zaprisegel, in vas v svoje zaderge lovil, dvignite svoje oči, pogledjte proti nebesam, spomnite se, da vsegamogočni Bog povsod vas obdaja, da vas vidi, da

vaše dela v večne bukve zapisuje, da po tistih bo vas sodil. Ako to storite, svest sim si, da nikdar grešili ne bodete.

III. Spomin v božjo povsodpričujočnost pravične v pozemeljskih bolečinah in težavah tolaži.

Človeško življenje na svetu je po prvem vrojenem grehu z bolečinami in težavami ogrenjeno. Clo sveta krepost se le v ognju terpljenja čisti, da bi se pred Bogam bolje svetila. In kar je v tej zadevi naj žalostneje, da v terpljenji le redko prijatla najdemo, kateremu bi razžaljeno serce odperli in pomoči pri njem dobili. In res, kje bi takega milega prijatla najdlji? Jaz vas častim, dobroserčni kristjani, ko vas vidim, da, kadar vaš sosed v nesrečo pade, ga tolažite. Pa kako redki ste. Resnica ostane, da pozemeljski prijatli so podobni odletavnim pticom. Kadar merzel veter zapiha, in čutijo, da zima se bliža, te ptice potečejo in si gorkejših krajev poišejo. Tako zemeljski prijatli; kadar sreča človeka zapusti, večidel tudi oni odstopijo in k drugim srečnim prijaznost nesejo. Pa če tudi eden ali drugi zvest ostane, kolikanj zamore pomagati? Oh kako reven bi bil človek, ako bi goršega prijatla, kakor so ljudje, ne imel! Poglejmo Joba iz svetega pisma. V bolečinah in težavah je na gnojniši ležal. Trije nekdanji prijatli so ga prišli obiskat in tolažit. Ali kaj so njih besede zamogle. Tako neumno so govorili, da pobožni Job jih je zavernil rekoč: *Nadležni tolažniki, ne bo li konec vaših praznih besedi?*“ Job 16, 3. In kmalo on svoje zatekle oči proti nebesom povzdigne in reče: „*Glejte, moja priča je v nebesih, in kateri mene pozna, je na visokosti. Moji prijatli so jezični, moje oko pa pred Bogam solze toči.*“ Job. 16. 20—21. — Le v nebesih je torej naš pravi tolažnik. Le spomin v povsodpričujočega Boga, kateri našo nedolžnost pozna, in nas vsega terpljenja rešiti zamore, kadar se mu bo zljubilo, reveža resnično potolažiti zamore. Kar nam tudi David pové, ker prepeva: *Jaz sim se na Boga spomnil, in sim se razveselel.*“ Ps. 76, 4.

In resnično. Kadar človek čisto vest ima, in s pravo ljubezenjo na Bogu sloni, kakor Janez na Jezusovimi persi pri zadnji večerji, povejte, kaj žaliga ga zadene? Morebiti huda bolezen? Bolezen zamore človekovo dušo od telesa ločiti, ne pa od Boga. Morebiti uboštvo? Uboštvo mu je ljubo, ker ga še tesnejše z Jezusom sklene. Morebiti preganjanje iz dežele? Pa saj je Bog povsod, povsod ga bo našel. Morebiti obrekovanje? Pa sej Bog vé njegovo nedolžnost. Morebiti smert? Pa sej ga smert srečnega stori, ker ga pred božje obličje v večno veselje pripelja. Nič, čisto nič ne zamore božjih prijatlov strašiti. Oni v Boga mislijo, in so veseli. Zatorej rečem: Blagor vam pobožne duše, ktere s čisto vestjo po svetu hodite in z milim očesam proti nebesom se ozirate, vi ste se prave palice oprijele, ktera vam nikoli iz rok padla ne bo; ve ste se pravemu prijatlu na persi naslonile, kateri vas nikdar od sebe pahniti ne bo; ve ste tolažnika našle, kateri vas nikakor zapustil ne bo. Le zvesto se ga deržite; on je povsod pri vas, in z vami večno ostane..

Tako tedaj je spričano, da spomin v božjo povsod-pričujočnost 1. grešnika v njegovem malopridnem življenji pretrese, ter ga k popoljšanju nakloni; 2. človeka pred prihodnjimi grehi obvarje; in 3. pravične v pozemeljskih bolečinah in težavah tolaži. Oh sveta nebeška resnica, kako mila si pač ti človeškemu sercu!

Predragi kristjani! Ko je nekdej stari Tobija menil, da se mu zadnja ura bliža in bi vtegnil kmalo v Gospodu zaspati, pokliče svojega sina predse, ga milo nagovori, ga njegovih dolžnost še enkrat opomni, ga pred grehom ljubeznjivo svari, ga serčno podučí, da, ako se bo Boga bal, vsega greha se varoval in dobro delal, si bo velik zaklad spravil, in mu zlato pravilo življenja živo v serce zasadi, ker reče: „*Moj sin! vse dni svojega šivljenja Boga pred očmi imej.*“ Tob. 4, 6. — S temi besedami tudi jaz dans pred vami zadnjikrat stojim. Veliko zve-

ličavnih nauk je sveti Duh vam skoz moje slabe usta razkladal. Bog mi je priča, da nisim nobene resnice, ktero mi je sveti evangeli na jezik položil, vam zamolčal; in tudi sami veste, da nikdar nisim opustil gerde napake svariti. Jaz sim bil med vami gospodova trobenta, ki je iz tega presvetega mesta keršansko ljubezen in božji mir oznanovala; sim bil vaš angel varh, ki sim pred grehom vas opominjal in pred hudobnim zalezovanjem dušnih sovražnikov vas branil; sim bil duhoven vodnik, ki sim vam po svetih čednostih pravo pot do nebeškega prestola kazal; sim bil pa tudi Gospodov svaritelj, ki sim grešnike hudo bičal in s peklenškimi mukami jim ostro žugal. Zatorej imam serčni zaup, da sim svojo dolžnost pri vas spolnil, in da me pred sodnikom nihče zmed vas tožiti ne bo mogel. Sadaj vam še zadnje pravilo za vašo pozemeljsko življenje dam, ker rečem: *Vse dni svojega šivljenja Boga pred očmi imejte.*

Preserčni otročiči! Vi ste bili vselej moje naj veči veselje, in svest si rečem, da tudi vi ste mene ljubili; zatorej nikoli ne pozabite po meni vam danih nauk. Ljubite svoje stariše, skažite jim pravo pokoršino; hodite radi v cerkev in šolo, spodobno se ondi zaderžite, in svetega nauka se pridno učite; spoštujte svoje učitelje; greha se varite; radi in pobožno molite; svojemu angelu varhu se zvesto izročujte in *vse dni svojega šivljenja Boga pred očmi imejte.*

Ljubeznjivi fantje in drage deklice! Vem, da ste večkrat mislili in govorili, kakor da bi jaz vam bil preoster svarivec. Pa ni bilo tako. To je le popačeno nagnjenje, ktere v mladem telesu bolj ognjeno gospoduje, ne pa vaše duhovno občutje govorilo. Ako ravno se je vaša mladost zoper moje svarilo hrupinila, na tihem ste mi vendar prav dajali; in sim prepričan, da vaše serca so me ljubile, kakor tudi jaz vas vse kakor brate in sestre ljubim; zatorej ne pozabite mojih nauk. Bodite ponižni, ponižnost je podlaga vsega dobrega; bodite pokorni svojim predpostavljenim, to vam iz nebeških višav

blagoslov prinese; ne zapeljujte eden drugega, ne pečajte se veliko s svetom, kdor zapeljuje in za svetom derja bo vekomaj preklet; krotite sami sebe in s svetimi čednostmi se venčajte; varite se greha, on vam časno in večno srečo podjé; hodite pogostama presvete zakramente prejemati, molite neprenehljivo in *vse dni svojega življenja Boga pred očmi imejte.*

Keršanski stariši, očetje in matere! Na vaših ramenah težke dolžnosti sloné. Blagor in gorje celih družin v svojih rokah imate. To sim vam večkrat pravil, in sim vas zagotavljal, da po vestnem ali nezvestnem doveršenji pri svetem zakonu prevzetih dolžnost sojeni bode; to terdim tudi dans. Zatorej, ljubi moji prijatli in prijateljice, bodite pravi očetje in skerbne matere, vodite svoje družine po pravi poti, redite otroke v božjim strahu, in sami jim z lepim izgledom naprej svetite. Gnade, katero ste pri svetem zakonu prejeli, nikar ne zametujte, marveč vedno jo oživljajte. V vaših hišah se nima nikdar slaba beseda slišati, svete pesmi naj se po njih glase, in zjutranja in večerna molitev naj se vselej opravlja. Živite pravično in *vse dni svojega življenja Boga pred očmi imejte.*

Vsi ljubi kristjani! bogati in ubogi, mladi in stari! vsaki čas hvalite Boga, in prosite ga, da bi vaše poti vižal; v njem vse svoje naprejšetke storite. Glejte, da kadaj v greh ne privolite in da božjih zapoved nikdar v nemar ne pustite. In ker zaupati smem, da nekterim med vami je po božji milosti takšna gnada došla, da so od nekej časa sem se z večji gorečnostjo pobožnosti poprijeli, in še vsaki dan se v sveti ljubezni okoli Jezusa družijo, ter na njegovo desno stran glave naslanjajo in iz svete rane v zvestnem prejemanji presvetih zakramentov posvečujočo gnado pogostama pijejo, te jaz dans milo zaprosim: Blage duše! Jezusove drage neveste! ne opešajte, in v času skušnjav nikarte od Jezusovega križa odstopiti, sej dobro veste, kaj Jezus pravi, da „*le kdor do konca stanoviten ostane, bo zveličan,*“ Mat. 10; 22.,

zatorej le serčno v svetem življenji po poti keršanske pravice napredujte, zmerej si dražji vence iz svetih čednost spletaite, in vse dni svojega življenja Boga pred ocmi imejte.

Priserčni bratje in ljubeznjive sestre! Iz globočine svojega serca se vam za vse dobre, s katerimi ste me obilno obdarovali, lepo zahvalim. In ako se bi kolikdaj naključilo bilo, da bi jaz proti svoji volji kakšnega zmed vas razžalil bil, v Jezusovem imenu ga za zamero prosim. In ako bi se bilo žalostno prigodilo, da bi meni tu ali tam kakšina žal beseda iz ust vtekla bila, nad katero bi se bil eden ali drugi spodtakniti utegnil, jaz jo rad prekličem, in vse skupej zaprosim: Ljubite svoje duhovne pastirje vselej, in ker so tudi oni človeškim slabostim podverženi, molite za nje. Odpustimo si eden drugemu svoje dolge, da bo nebeški Oče nam naše grehe odpustil; in molimo eden za drugega, da bomo zveličani. Tako nam sveta resnica govori.

K tebi se obernem, o križani Jezus! in pred tvojo britko martro poklekнем, ter te ponižno zaprosim: Ohrani to ljudstvo, katero si s svojo rešnjo kervjo drago odkupil, pred vsem dušnim in telesnim zlegom. Bodi ti s svojim nebeškim Očetom in s svetim Duhom vred njegov Bog in blagoslovi ga vekomaj. — Marija Devica! bodi ti vselej mila mati teh kristjanov, in oni naj bodo tvoji pokorni otroci. — Sveti Andrej, sveti Peter in sveti Pavel! bodite jim zvesti varhi, in donašajte jim vselej od nebeškega prestola obilno pomoči, naj bi se v pozemeljskem teku stanovitno vojskovali in si vsi nebeško diko zaslužili. — Z Bogom. Ročinci! Če ne popred, se bomo pa spet vidili pred občnim sodnikom v Jožefatovi dolini. Z Bogom. —

Kazalo.

Stran.

1. Službo nastopiven ogovor.	
Od braternega podučjenja in posvarjenja	3
2. V god neomadežvaniga spočetja Marije Device.	
Marija, naša vojvodinja pri rojstvu in smerti	14
3. V god Jezusovega rojstva.	
Premisliki pri Jezusovih jasliah	25
4. God svetega Štefana.	
Trojna krepost prvega mučenca	34
5. V novega leta dan.	
Novo leto — novo življenje	45
6. Praznik svetih treh kraljev.	
Perva Jezusu doprinešena daritev	56
7. V praznik presvetega imena „Jezus.“	
Jezus in grešnik	66
8. V svečnico.	
Jezusova ponižnost in Mariina pokoršina	78
9. V god svetega Jožefa.	
Sv. Jožef — živ izgled mladenčem in očetam	89
10. V god oznanjenja Marija Device.	
Marija Devica — zlato ogledalo za deklice in matere	101
11. Velik petik.	
Terpljenje Gospoda našega Jezusa Kristusa	114
12. Velikonočni pondelik.	
Gospod Bog grešnike prav mnogoverstno k pokori kliče	131
13. V dan svetega Marka evangelista.	
Priprošnje svetnikov veliko premorejo, prav se jim mo- ramo priporočiti	143
14. Križev pondelik.	
Česa moramo Boga prositi?	151

15.	Križev torek.	
	Kako moramo Boga prositi?	161
16.	Križeva sreda.	
	Zakaj Gospod Bog naših prošenj vselej ne usliši? . . .	170
17.	God Kristusovega vnebohoda.	
	Sv. katoliška vera nas po dobrih delih k Jezusu v nebesa pelje	179
18.	Binkoštni ponedeljek.	
	Človeška duša	190
19.	Spomin presv. Rešnjega Telesa.	
	Ogovor pred izpostavljenim presv. Rešnjim Telesom . . .	202
20.	Praznik svetih aposteljnov Petra in Pavla.	
	Greh in pokora v izgledih	213
21.	V dan svete Ane, matere Marije Device.	
	Sv. Ana je za Marijo naj večji svetnica	225
22.	God vnebovzetja Marije Device.	
	Marija naša pomočnica in besednica	237
23.	God rojstva Marije Device.	
	Marija naša kraljica	249
24.	V praznik svetega imena „Marija.“	
	Marija naše pribežališe	260
25.	Angeljska nedelja.	
	Angel varh — naš pravi prijatelj	272
26.	Roženkranska nedelja.	
	Moč svetega Roženkranca	281
27.	Obletnica posvečenja vsih cerkev.	
	Hiša pobožne družine je božji veži podobna	290
28.	V dan vsih svetnikov.	
	Od veselja svetnikov v nebesih	300
29.	V dan vsih vernih duš.	
	Od žalosti vernih duš v vicah	310
30.	V praznik občne zahvale.	
	Od človekove nehvaležnosti do Boga	321
31.	Posloviven ogovor.	
	Od božje priučujočnosti	331

